

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

zpracovaný podle
Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání
z roku 2021

1	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	1
1.1	Název ŠVP	1
1.2	Údaje o škole	1
1.3	Zřizovatel	1
2	CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	2
2.1	Úplnost a velikost školy	2
2.2	Umístění školy	2
2.3	Vybavení školy	2
2.4	Charakteristika pedagogického sboru	2
2.5	Charakteristika žáků	3
2.6	Dlouhodobé, ročníkové a celoškolní projekty	3
2.7	Školní shromáždění	3
2.8	Spolupráce s rodiči	4
2.9	Školská rada	4
2.10	Partneři školy	4
3	CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	5
3.1	Pojetí a cíle základního vzdělávání	5
3.2	Zaměření školy	5
3.3	Výchovné a vzdělávací strategie	6
3.4	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků mimořádně nadaných a žáků cizinců	10
3.5	Průřezová téma	12
4	UČEBNÍ PLÁN	19
4.1	Tabulace učebního plánu	19
4.2	Poznámky k učebnímu plánu	21
5	UČEBNÍ OSNOVY	22
5.1	Český jazyk a literatura	22
5.2	Anglický jazyk	47
5.3	Francouzský jazyk	59
5.4	Německý jazyk	66
5.5	Matematika	73
5.6	Informatika	99
5.7	Prvouka	111
5.8	Přírodověda	121
5.9	Vlastivěda	127
5.10	Dějepis	134
5.11	Výchova k občanství	144
5.12	Fyzika	155

5.13	Chemie.....	169
5.14	Přírodopis	177
5.15	Zeměpis	189
5.16	Hudební výchova.....	198
5.17	Výtvarná výchova.....	211
5.18	Výchova ke zdraví.....	223
5.19	Tělesná výchova.....	239
5.20	Pracovní činnosti	257
5.21	Be-Better	268
6	HODNOCENÍ ŽÁKŮ	273
6.1	Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků	273
6.2	Komisionální přezkoušení	279
6.3	Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.....	280
6.4	Výchovná opatření	280
7	EVALUACE ŠKOLY	283
7.1	Vlastní hodnocení školy	283
7.2	Cíle a kritéria autoevaluace	283
7.3	Oblasti autoevaluace.....	283
7.4	Kritéria pro vyhodnocování výsledků autoevaluace	283
7.5	Nástroje autoevaluace.....	284
7.6	Časové rozvržení autoevaluačních činností.....	284
8	PLATNOST DOKUMENTU	286
9	PŘÍLOHY	287
9.1	Zkratky vzdělávacích předmětů a vzdělávacích oborů:	287
9.2	Zkratky průrezových témat	287

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

1.1 Název ŠVP

Název ŠVP ZV: Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

1.2 Údaje o škole

Název školy: Soukromá Základní škola a Mateřská škola B-English s.r.o.
Obor vzdělání: 79-01-C/01 Základní škola
Adresa školy: Tři Vršky 532, Králův Dvůr 267 01
Jméno ředitele školy: Mgr. Sylvia Jančiová
Kontakty: 601 529 624
janciova@b-english.cz
www.b-english.cz
IČO: 24255378
RED-IZO: 691004706
Koordinátor ŠVP ZV: Ing. Kateřina Zimovčák

1.3 Zřizovatel

Název zřizovatele: Soukromá Základní škola a Mateřská škola B-English s.r.o.
Právní forma: společnost s ručením omezeným
Adresa zřizovatele: Tři Vršky 532, Králův Dvůr 267 01
IČO: 24255378

.....
Mgr. Sylvia Jančiová
ředitelka školy

.....
razítka školy

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Úplnost a velikost školy

Soukromá Základní škola a Mateřská škola B-English, s.r.o., Králův Dvůr je úplná škola s devíti postupnými ročníky. V jednotlivých ročnících prvního a druhého stupně je zpravidla jeden ročník. Škola sdružuje následující zařízení: školu s kapacitou 148 žáků, školní družinu s kapacitou 60 žáků a školní jídelnu.

Škola je od svého založení zaměřena na výuku anglického jazyka. Kvalita v této oblasti přivádí do školy žáky nejen ze spádového obvodu, ale i ze širokého okolí. Škola využívá značnou část disponibilních hodin k posílení výuky angličtiny (výuky již od 1. třídy, navýšení počtu hodin) a jazyků obecně. Na základě žádosti podané na Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy byla na škole povolena výuka v anglickém jazyce, a to na I. stupni v předmětech výtvarná výchova a pracovní činnosti. Škola se zejména orientuje na přípravu žáků pro další studium na středních školách a v učebních oborech s maturitou. I přes nespornou náročnost vzdělávání žáků škola neztrácí ze zřetele vytváření příjemného a podnětného prostředí, pěkných osobních vztahů mezi žáky navzájem a mezi žáky a zaměstnanci školy.

2.2 Umístění školy

Škola je situována v klidné části Králova Dvora v blízkosti přírody. Dopravní dostupnost je velmi dobrá, škola navíc disponuje svým vlastním školním minibusem. Škola sídlí ve dvou budovách, které jsou propojeny zahradou s herními prvky. Jedná se o novostavby, které odpovídají nejmodernějším standardům.

2.3 Vybavení školy

Škola disponuje dvěma samostatnými budovami, zahradou s herními prvky, zpevněnou plochu s herními prvky, venkovní učebnu. Ve škole se nachází kuchyně, ve které se připravuje každý den čerstvé jídlo (dopolední i odpolední svačiny, obedy – vždy výběr ze dvou jídel) a v každé budově výdejna stravy.

Všechny učebny školy jsou vybaveny projekční plochu nebo interaktivní tabulí. Škola poskytuje žákům možnost připojení k bezdrátovému internetu v celém objektu školy a využití mobilních počítačů a tabletetů. Provozujeme školní družinu a zprostředkováváme možnosti odpoledních volnočasových aktivit. Rodiče mají možnost mimo jiné komunikovat se školou prostřednictvím rozsáhlého internetového informačního systému. Bezbariérový přístup je zajištěn částečně, jen v některých částech budovy.

2.4 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor tvoří vedení školy, rozšířené vedení školy, pedagogové a vychovatelky školní družiny. Vedením školy jsou ředitelka školy, zástupkyně ředitelky a zakladatelka školy. Do rozšířeného vedení školy patří vedoucí vychovatelka ŠD, vedoucí Školního poradenského pracoviště, koordinátor ŠVP, výchovný poradce a vedoucí školní jídelny.

Počet pedagogických pracovníků koresponduje s velikostí školy a školní družiny. Věkové složení pedagogických pracovníků je optimální, pedagogický sbor je smíšený s převahou žen. Škola má snahu, aby všichni učitelé, asistenti i vychovatelé byli odborně i pedagogicky způsobilí. Škola podporuje ve vybraných případech doplnění kvalifikace učitelů a umožňuje jim studium při zaměstnání.

Členové pedagogického sboru směřují k otevřené komunikaci se všemi účastníky výchovně vzdělávacího procesu – žáky, jejich zákonnými zástupci i širší veřejností. Důležité jsou i partnerské

profesní vztahy mezi učiteli. Jednotliví pedagogové nepracují pouze sami za sebe v rámci „svého“ vyučovacího předmětu nebo své třídy. Spolupracují na různých projektech spojující více ročníků, výjezdech, ale také v rámci oborových skupin.

K rozvoji komunikačních dovedností, týmové spolupráce a rozšiřování škály používaných vzdělávacích metod směřuje také další vzdělávání pedagogických pracovníků. Je plánováno na základě vyhodnocování potřeb školy a profesního zájmu pedagogů, který vedení školy pravidelně mapuje mimo jiné i při pravidelných setkáních s každým pracovníkem minimálně 2x ročně. Charakteristickým znakem celého sboru je snaha o prohlubování odborného vzdělání a získávání nových informací a poznatků v oblasti pedagogické práce v celé její šíři a práce na svém osobnostním i profesním rozvoji.

2.5 Charakteristika žáků

Žáci obvykle docházejí z blízkého i vzdáleného okolí. Pro přepravu do školy nejčastěji cestují automobily rodičů, školním minibusem, pěšky, veřejnou hromadnou dopravou.

Třídní kolektivy na škole jsou věkově homogenní, žáci se u připravují na další studium na SŠ, jejich profesní orientace je ve většině studijní. Tomu odpovídá i nižší četnost kázeňských problémů a výskyt projevů rizikového chování na škole. Rodinné a sociální prostředí žáků je zpravidla pro školní práci velmi podnětné, většina rodičů považuje vzdělání za jednu z největších životních hodnot. Díky profilaci školy se jedná o kolektivy, kde nejsou žáci svázáni místem bydliště, ale do školy jezdí ze širokého okolí.

Maximální počet žáků ve třídách je 16, co umožňuje individualizaci vzdělávání. Pro výuku anglického jazyka jsou žáci ve třídě rozděleni do 2 skupin podle dosažených výsledků a posunu v úrovni jazykových kompetencí žáka za sledované období. Rozdělení třídy znamená, že výuka anglického jazyka probíhá ve skupině maximálně 8 žáků. Ve třídních kolektivech jsou také děti ze zahraničí, z bilingvních rodin, a to dodává škole kosmopolitní ráz a žáci se mohou takto vzájemně obohacovat jazykově i kulturně.

2.6 Dlouhodobé, ročníkové a celoškolní projekty

Vzdělávací projekty spoluvtvářejí obsah vzdělávacího procesu jednotlivých ročníků i celé školy. Zařazované formy projektů jsou zejména: ročníkové (krátkodobé, celoroční), mezi ročníkové a celoškolní. Příprava, realizace, výstupy a evaluace projektů zvyšují efektivitu vyučovacího procesu. Projekty motivují žáky a podporují spolupráci žáků i pedagogů. Páterí projektových aktivit ve škole jsou ročníkové projekty. Jsou připravovány na období jednoho školního roku, čímž vzniků širší prostor pro zapojení co nejvíce vyučovacích předmětů. Konstrukce těchto projektů vychází jak z plánovaných obsahů vzdělávání žáků v jednotlivých ročnících, tak z osobní profesní profilace členů pedagogického týmu, z kontextu probíraného učiva, resp. zařazených průřezových témat či aktuálních společenských témat. Tyto projekty jsou samozřejmě přizpůsobeny věku žáků a jejich nedílnou součástí je rozvoj klíčových kompetencí žáků. Příkladem projektu je Creative Thinking, ve kterém žáci zpracovávají téma dle vlastního výběru, průběžně na něm pracují a v závěru ho prezentují spolužákům i rodičům.

Škola se zapojuje i do projektů typu MAP, JAK, Ovoce do škol či Mléko do škol. Spolupracuje také s Centrem nadání, s British Council, zejména při realizaci přípravných kurzů a Cambridge zkoušek a jazykových zkoušen,

2.7 Školní shromáždění

Žáci se podílejí na řízení školy zejména prostřednictvím Shromáždění, kde dávají podněty a připomínky k životu a organizaci školy, navrhují změny, realizují své nápady a spolurozhodují v určitých vybraných oblastech. Shromáždění je otevřeno všem žákům a pedagogickým i nepedagogickým pracovníkům školy. Učí děti diskutovat, naslouchat, argumentovat, respektovat názory jiných, ale také schopnosti přjmout zodpovědnost za svá rozhodnutí.

2.8 Spolupráce s rodiči

Otevřenou komunikaci s rodiči považujeme za důležitý aspekt naší práce. Rodiče jsou o průběhu vzdělávání žáků informováni průběžně. Velký význam přikládáme osobním setkáním zákonných zástupců a pedagogů. Pravidelně probíhají konzultační schůzky, škola preferuje „tripartitního setkávání“. To znamená, že se v domluveném čase sejdou třídní učitel, zákonný zástupce (ideálně zástupci) žáka a žák. Toto složení umožňuje najít a pojmenovat případné silné i slabé stránky žáka a následně dohodnout, jaké konkrétní kroky pro jejich další rozvoj, resp. nápravu žák, pedagogové a zákonní zástupci dále podniknou. Třídní učitel má na toto setkání připraveny informace a podklady od vyučujících, kteří daného žáka vyučují. Součástí těchto tripartitních setkání je hodnocení rozvoje klíčových kompetencí jednotlivých žáků. Vedle třídních schůzek nabízí škola možnost konzultací s jednotlivými vyučujícími a vedení školy kdykoli po vzájemné dohodě.

Druhým významným nástrojem komunikace mezi školou, zákonnými zástupci žáků a samotnými žáky je školní webová stránka. Zde se mohou zájemci seznámit se zaměřením školy, termíny pořádání školních akcí, kontakty na jednotlivé členy pedagogického sboru, některými dokumenty školy.

Škola pro vzájemnou komunikaci využívá také webovou platformu ŠkolaOnline pro zaznamenávání docházky, průběžné klasifikace, omlouvání žáků, zadávání úkolů, informace o plánovaných písemných pracích včetně obsahu a termínu.

Škole se však nejedná jen o jednostrannou komunikaci ve směru škola – zákonní zástupci. Vítáme také připomínky a objektivní zpětnou vazbu k naší práci. Upevňování vztahů s rodiči se děje také společnými neformálními akcemi, na kterých se setkávají žáci, učitelé i rodiče celé školy. K takovým patří besídky, jarmarky, společná snídaně na zahradě (Picnic day), Halloween apod.

2.9 Školská rada

Ve škole pracuje školská rada s rovnoměrným zastoupením zástupce zřizovatele, pedagogů a zákonných zástupce nezletilých žáků školy.

2.10 Partneři školy

Do vzdělávacího procesu ve škole je pravidelně zakomponována spolupráce s mnoha dalšími institucemi, které mohou přinést další rozvoj žákům i pedagogům. Mezi mnoha organizacemi vybíráme např.: Pedagogicko-psychologické poradny, Speciálně pedagogická centra, Národní pedagogický institut ČR, Policie ČR, Domov seniorů Zdice, Hála Academy, sportoviště v regionu (Lokomotiva Beroun, Sokolovny, Eden), MAP Beroun, Centrum nadání, British Council, Skills Builder, ředitelé škol v regionu.

3 CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

3.1 Pojetí a cíle základního vzdělávání

Základní vzdělávání navazuje na předškolní vzdělávání a na výchovu v rodině. Základní vzdělávání je jedinou etapou vzdělávání, kterou povinně absolvuje celá populace žáků ve dvou, obsahově, organizačně a didakticky navazujících stupních.

Základní vzdělávání na 1. stupni usnadňuje svým pojetím přechod žáků z předškolního vzdělávání a rodinné péče do povinného, pravidelného a systematického vzdělávání. Je založeno na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb, na možnostech a zájmech každého žáka; včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Vzdělávání svým činnostním a praktickým charakterem a uplatněním odpovídajících metod motivuje žáky k dalšímu učení, vede je k učební aktivitě a k poznání, že je možné hledat, tvořit a nalézat vhodnou cestu řešení problémů.

Základní vzdělávání vyžaduje podnětné a tvůrčí školní prostředí, které stimuluje nejschopnější žáky, povzbuzuje méně nadané, chrání i podporuje žáky nejslabší a zajišťuje, aby se každé dítě prostřednictvím výuky přizpůsobené individuálním potřebám optimálně vyvíjelo v souladu s vlastními předpoklady pro vzdělávání.

Žákům musí být dána možnost zažívat úspěch, nebát se chyby a pracovat s ní.

V průběhu základního vzdělávání žáci postupně získávají takové kvality osobnosti, které jim umožní pokračovat ve studiu, zdokonalovat se ve zvolené profesi a během celého života se dále vzdělávat a podle svých možností se aktivně podílet na životě společnosti.

Obecné cíle základního vzdělávání:

- umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení,
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů,
- vést žáky k všeestranné, účinné a otevřené komunikaci,
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých,
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti,
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě,
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za něj odpovědný,
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi,
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci.

3.2 Zaměření školy

Považujeme za nejdůležitější zaměřit se na jazykovou vybavenost žáků.

Cílem školy je přispět všemi silami a prostředky k výchově odpovědného, sociálně tolerantního občana, vybaveného základními vědomostmi a dovednostmi pro plnohodnotný život. Naše škola se

zaměřuje na rozšířenou výuku anglického jazyka, některé předměty vyučujeme v anglickém jazyce. Anglický jazyk je taktéž posílen během odpolední školní družiny.

Celému pedagogickému sboru jde o to, aby žáci pochopili, že je nutné se stále vzdělávat, je nezbytné přijímat nové poznatky, které využijí při dalších činnostech. Pokrok se nedá zastavit a proto, kdo nechce zůstat stát mimo dění a v životě chce něco dokázat, musí se celý život vzdělávat.

Vytvořili jsme školní vzdělávací program, jehož uskutečňování ve všech vzdělávacích oblastech, vzdělávacích oborech a průřezových tématech, směřuje ke stanovenému cíli.

Každý žák opouštějící naši školu si odnáší základy pro další vzdělávání.

3.3 Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie užíváme jako společné postupy uplatněné ve výuce i mimo ni, jimiž utváříme a rozvíjíme klíčové kompetence žáků. Kompetence vychází z platného RVP pro základní školy.

3.3.1 Kompetence k učení

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE	FORMY A METODY PRÁCE
<ul style="list-style-type: none"> - žáky podrobně seznámíme s danými materiály a nástroji tak, aby je žák uměl pojmenovat - vedeme žáky k pořádku na pracovišti - vedeme žáky k zodpovědnosti za svou práci - učíme žáky správně definovat životní prostředí a chápát vazby mezi člověkem a jeho životním prostředím - podporujeme u žáků vlastní tvořivost a tvorbu - nabízíme žákům vhled do problematiky jednotlivých profesních oblastí - rozvíjíme u žáků schopnost adekvátně odhadnout své schopnosti a hranice - učíme žáky správně vybrat důležité informace - rozvíjíme u žáků schopnost stanovit si své vlastní cíle	<ul style="list-style-type: none"> - diskuse - skupinová práce - práce s textem, informacemi a internetem - pozorování - pokus: názorně demonstrační, dovednostně praktické: individuální, skupinové - výklad - projekt - samostatná práce a tvorba - učení o životních situacích - brainstorming - exkurze - beseda - kritické myšlení - myšlenkové mapování - didaktické a pohybové hry

3.3.2 Kompetence k řešení problémů

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE	FORMY A METODY PRÁCE
<ul style="list-style-type: none"> - reagujeme na aktuální problémové situace, kterých následně využíváme a analyzujeme je - společně se žáky hledáme vhodná řešení a ověřujeme jejich správnost - předkládáme k řešení problémové situace - umožňujeme vyhledávat více možností řešení - vedeme žáky k vytrvalosti, překonávání překážek	<ul style="list-style-type: none"> - navozování modelových situací - brainstorming - diskuse - dramatizace - srovnávání - simulace

-
- učíme sebereflexi, sebehodnocení a sebekritice, vedeme k zaznamenávání sebehodnocení, učíme přijímat vnější hodnocení - učíme pracovat samostatně, učíme správně rozhodnout o postupu řešení, vedeme k rozpoznání a vyhodnocení efektivnosti postupu řešení	- rozhovor - diagnostické texty - výukové programy na PC - samostatná a skupinová práce - projekty - výklad - experiment
-

3.3.3 Kompetence komunikativní

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE	FORMY A METODY PRÁCE
<ul style="list-style-type: none"> - učíme základy logiky, vhodně interpretovat hlavní myšlenku a uspořádat informace do systému - učíme reprodukovat uloženou informaci, aby žák uměl vysvětlit složitá fakta – jednotlivosti vyjadřuje v obecnější podobě - učíme žáky odlišit podstatné od vedlejšího - učíme žáka vhodnou formou zaznamenat své myšlenky do náležitého projevu (styl, pravopis), seřadit je a uspořádat v logickém sledu - učíme navazovat kontakty v celém světě, které jsou přínosné a obohacující - učíme komunikovat v cizím jazyce, používat komunikativní dovednosti k dalšímu studiu v osobním a profesním životě - učíme využívat teoretických poznatků v praxi - učíme tyto dovednosti využívat k vytváření vztahů vedoucích ke zhodnocení sociálního a společenského chování - učíme je rozlišovat různé typy zvuků, jasně dávat najevo svůj souhlas a nesouhlas, svoje zaujetí - rozvíjíme vizuální přemýšlení (grafy, mapy, diagramy, přehledy) - vedeme k tomu, aby se žák uměl vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky - učíme znát svá práva a nebát se na ně upozornit, vedeme je k sebereflexi a kritickému zhodnocení výsledků své práce - učíme je dávat najevo svá rozhodnutí s přihlédnutím k pravidlům etiky, respektovat názory druhých, znát svá práva a nebát se na ně upozorňovat, vede je k diplomaci - učíme žáky naslouchat, nezasahovat do repliky mluvčího a nechat mluvčího dokončit myšlenku, nezkreslovat fakta a názory druhých - učíme je hledat, získávat a využívat informace z celého světa a prezentovat výsledky své práce, pružně reagovat na rozvoj informačních a komunikačních technologií, rozpoznat manipulaci a reagovat na ni - seznamujeme je s typy informačních prostředků, učíme je vhodně si tyto prostředky vybírat a aplikovat pro zadaný úkoly 	<ul style="list-style-type: none"> - kritické myšlení - rozhovor - práce s textem - výuka podporovaná počítačem - samostatná a skupinová práce - diskuse - beseda - projev - přednáška, výklad - dramatizace - metody názorně demonstrační - projektová výuka - komunitní kruh - didaktické hry - projektové vyučování - práce s médií a PC

-
- učíme je informace zpracovat, prezentovat, vyvodit obecné informace, klasifikovat jejich důležitost a vést si efektivně svoji vlastní dokumentaci
-

3.3.4 Kompetence sociální a personální

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE	FORMY A METODY PRÁCE
<ul style="list-style-type: none"> - zařazujeme práci ve skupině - vedeme žáky ke spolupráci se všemi ve třídě - vedeme žáky k vytváření pravidel práce ve skupině a jejich dodržování - motivujeme žáky k hodnocení své práce - umožňujeme žákům střídání rolí při práci ve skupině - vedeme žáky k uvědomování si svých předností a nedostatků - rozvíjíme v žáácích zodpovědnost za provedenou práci - umožňujeme poznávání vlastních schopností dětí - vedeme žáky k vyjádření a obhájení vlastního názoru, respektování názorů ostatních - vedeme žáky pomocí ostatním a k požádání o pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> - skupinová práce - sebehodnocení žáka - projekty, prezentace - prožitkové hry - dotazník - reflexe práce ve skupině - projektové vyučování - přednášky, besedy - debata, diskuse

3.3.5 Kompetence občanské

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE	FORMY A METODY PRÁCE
<ul style="list-style-type: none"> - vedeme ke snášenlivosti a toleranci k odlišnostem - seznamujeme žáky s různými kulturami - vytváříme společně se žáky pravidla chování a soužití ve škole i mimo ni, důsledně vyžadujeme jejich plnění - vedeme žáky k zodpovědnosti - vlastním příkladem nabádáme žáky ke slušnému chování - seznamujeme žáky s významnými osobnostmi, událostmi a tradicemi - podporujeme zájem o společenské dění ve škole, městě, regionu (kultura, sport) - netolerujeme násilí, rasovou nesnášenlivost, diskriminaci 	<ul style="list-style-type: none"> - exkurze - dlouhodobé projekty - diskuse - přednáška - beseda - návštěva kulturních zařízení - soutěže - videoprojekce

3.3.6 Kompetence pracovní

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE	FORMY A METODY PRÁCE
<ul style="list-style-type: none"> - žáky podrobně seznámíme s danými materiály a nástroji tak, aby je žák uměl pojmenovat - vedeme žáky k pořádku na pracovišti - vedeme žáky k zodpovědnosti za svou práci - učíme žáky správně definovat životní prostředí a chápat vazby mezi člověkem a jeho životním prostředím 	<ul style="list-style-type: none"> - diskuse - skupinová práce - práce s textem, informacemi a internetem - pozorování - pokus: názorně demonstrační, dovednostně

<ul style="list-style-type: none"> - podporujeme u žáků vlastní tvořivost a tvorbu - nabízíme žákům vhled do problematiky jednotlivých profesních oblastí - rozvíjíme u žáků schopnost adekvátně odhadnout své schopnosti a hranice - učíme žáky správně vybrat důležité informace - rozvíjíme u žáků schopnost stanovit si své vlastní cíle 	<ul style="list-style-type: none"> - praktické: individuální, skupinové - výklad - projekt - samostatná práce a tvorba - učení o životních situacích - brainstorming - exkurze - beseda - kritické myšlení - myšlenkové mapování - didaktické a pohybové hry
---	---

3.3.7 Kompetence k digitální

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE	FORMY A METODY PRÁCE
<ul style="list-style-type: none"> - připravujeme žáky na život ve světě digitálních technologií - vedeme žáky sebejistě, kriticky a odpovědně používat digitální technologie - zahrnujeme informační a datovou gramotnost, komunikaci a spolupráci, mediální gramotnost, tvorbu digitálního obsahu (včetně programování), bezpečnost (včetně schopnosti snadno se pohybovat v digitálním prostředí a kompetencí souvisejících s kybernetickou bezpečností), otázky související s duševním vlastnictvím, řešení problémů a kritické myšlení." - učíme interagovat s informační komunikací při výuce, v práci a při účasti na dění ve společnosti - rozvíjíme chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost - pomáháme vytvářet a upravovat digitální obsah - kombinuje různé formáty, a napomáhá vyjadřovat se za pomocí digitálních prostředků - dohlížíme na předcházení situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci - rozvíjíme komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí a motivujeme k etickému jednání a chování 	<ul style="list-style-type: none"> - praktické činnosti - učení nápodobou - skupinová práce - práce ve dvojicích - pokus, experiment - prezentace - poslech - samostatná tvorba - prohlídka - ročníková práce - badatelství - diskuse

3.4 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků mimořádně nadaných a žáků cizinců

Při zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) se snažíme vytvářet podnětné a bezpečné prostředí pro všechny žáky, rodiče i pedagogy. Jde o inkluzivní přístup školy, který spočívá v budování společenství pečující o všechny a je otevřené všem. Žáci se SVP jsou v naší škole vzdělávání formou individuální integrace do běžné třídy.

Na základě písemného doporučení školského poradenského zařízení, žádosti rodičů a rozhodnutí ředitele školy je těmto žákům zpracován individuální vzdělávací plán (IVP), ve kterém jsou mimo jiné uvedeny metody a formy výuky, pedagogické strategie a postupy, případně kompenzační a učební pomůcky, způsoby hodnocení výsledků vzdělávání. IVP sestavuje třídní učitel na základě doporučení školského poradenského zařízení a ve spolupráci se školním speciálním pedagogem, výchovným poradcem, zákonnými zástupci a dalšími vyučujícími. Vychází ze školního vzdělávacího programu.

3.4.1 Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Na vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen SVP) se podílí učitel daného předmětu, případně asistent pedagoga a členové školního poradenského pracoviště (dále jen ŠPP). Žáci se SVP mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření.

Škola uplatňuje podpůrná opatření prvního stupně bez doporučení školského poradenského zařízení, je-li tomu třeba, pak vytváří plán pedagogické podpory (dále jen PLPP), v němž shrnuje podpůrná opatření prvního nebo druhého stupně.

Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Pedagog tomu přizpůsobuje vzdělávací strategie a metody na základě stanovených podpůrných opatření. V případě, že učitel vysleduje u žáka projevy, které by mohly být způsobeny specifickou poruchou učení nebo jiným handicapem, který narušuje proces edukace, uvědomí o tom pracovníky ŠPP a dohodnou se na podpůrných opatřeních prvního stupně. Je-li tomu třeba, zpracuje ve spolupráci s nimi plán pedagogické podpory.

Plán pedagogické podpory zahrnuje zejména popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka, vybraná podpůrná opatření prvního stupně, stanovení cílů podpory a způsobu práce. Poskytování podpůrných opatření prvního stupně učitel průběžně vyhodnocuje. Pokud v rámci PLPP dochází k naplnění cílů, může dojít k jeho prodloužení. V případě, že došlo ke kompenzaci obtíží, může být na základě vyhodnocení podpora v rámci PLPP ukončena. Není-li tomu tak a nepostačuje-li poskytování podpůrných opatření prvního stupně, doporučí učitel ve spolupráci se školním speciálním pedagogem nebo se školním psychologem zletilému žákovi nebo zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení (dále jen ŠPZ).

Do doby zahájení poskytování podpůrných opatření na základě doporučení ŠPZ poskytuje škola podpůrná opatření prvního stupně, případně i na základě PLPP, který je v případě potřeby aktualizován. S plánem pedagogické podpory seznámí pracovník ŠPP žáka, zákonného zástupce žáka, všechny vyučující žáka a další pedagogické pracovníky podílející se na provádění tohoto plánu. Plán obsahuje podpis osob, které s ním byly seznámeny. Pokud by zákonný zástupce nevyužil poradenskou pomoc ŠPZ a škola by byla nadále přesvědčena, že toto je v zájmu vzdělávání žáka, požádá o spolupráci orgány veřejné moci (OSPOD). Poradenskou pomoc ŠPZ může využít žák nebo jeho zákonný zástupce i na základě vlastního uvážení. Jestliže ŠPZ doporučí pokračování v realizaci podpůrných opatření prvního stupně, škola PLPP aktualizuje.

Pokud budou v doporučení ŠPZ navržena podpůrná opatření druhého a vyššího stupně, zpracuje škola individuální vzdělávací plán (dále jen IVP) na základě žádosti a udělení písemného informovaného souhlasu zletilého žáka nebo zákonného zástupce. IVP začíná škola tvořit bezodkladně, nejpozději do 1 měsíce po obdržení doporučení a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka o IVP.

Individuální vzdělávací plán sestavují třídní učitelé ve spolupráci se školním speciálním pedagogem a učiteli příslušných předmětů. Vzdělávání podle IVP je poskytováno na základě písemného informovaného souhlasu zletilého žáka nebo zákonného zástupce. Realizace IVP je pravidelně kontrolovaná, zejména v obdobích průběžného hodnocení žáků. Dále pak jedenkrát ročně je IVP vyhodnocen ve spolupráci s pracovníky ŠPZ, které zpracovalo doporučení pro tvorbu IVP.

Vzdělávání dětí se SVP probíhá běžným způsobem na podkladě podpůrných opatření s tím, že učitelé se ve vztahu k žákům se SVP zaměřují na případné přiměřené úpravy očekávaných výstupů či učiva, kterým jsou naplňovány očekávané výstupy v jednotlivých vyučovacích předmětech (úprava metod, popřípadě obsahu a rozsahu výuky, individualizace hodnocení atd.). Důraz je kladen na spolupráci všech zúčastněných subjektů ve výchovně vzdělávacím procesu – tedy žáka, zákonných zástupců a pedagogů, což je základním předpokladem úspěšného vzdělávání žáků se SVP.

3.4.2 Zabezpečení vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením

U žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory s lehkým mentálním postižením bude vzdělávání zabezpečeno úpravami očekávaných výstupů stanovených v tomto ŠVP za využití podpůrného opatření IVP. Je tak možné upravovat očekávané výstupy vzdělávání, případně je možné přizpůsobit i výběr učiva. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními spočívajícími v úpravě vzdělávacích obsahů může být v souladu s principy individualizace a diferenciace vzdělávání zařazována do IVP na doporučení ŠPZ speciálně pedagogická a pedagogická intervence.

Na tvorbě IVP a na vzdělávání žáka se podílí třídní učitel, učitelé dalších předmětů, ŠPP, zákonné zástupci, případně asistent pedagoga a zástupce školského poradenského zařízení. Doporučí-li akreditované poradenské zařízení podporu žákovi asistentem pedagoga, žádá škola o zřízení jeho funkce a o finanční prostředky na jeho plat. Vzdělávání se pak uskutečňuje s podporou asistenta pedagoga ve vymezené hodinové dotaci.

3.4.3 Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Postup při zajišťování výuky je obdobný jako u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Tato skutečnost vychází z toho, že také nadaný, resp. mimořádně nadaný žák má speciální vzdělávací potřeby. V případě, že učitel vysleduje u žáka projevy nadání, informuje o svém zjištění ŠPP a zákonné zástupce žáka. Pro nadaného žáka je možné zpracování plánu pedagogické podpory podle zásad popsaných v kapitole zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, jehož obsahem může být rozšíření obsahu vzdělávání nad rámec tohoto ŠVP.

Žáci mimořádně nadaní jsou integrováni do běžných tříd na základě doporučení školského poradenského zařízení, které provádí zjišťování mimořádného nadání, případně ve spolupráci s příslušnými odborníky na oblast či okruh oblastí, ve kterých žák projevuje nadání. Výuka probíhá podle plánu pedagogické podpory nebo podle individuálních vzdělávacích plánů. Součástí individuálního vzdělávacího plánu je informovaný souhlas zákonného zástupce žáka.

V individuálním vzdělávacím plánu jsou rozpracovány závěry a doporučení akreditovaného poradenského zařízení do podoby očekávaných výstupů, učiva a vhodných vzdělávacích strategií pro období školního roku nebo jeho zbývající části nad rámec ŠVP. Součástí individuálního vzdělávacího plánu mimořádně nadaného žáka může být i jeho účast ve výuce některých vyučovacích předmětů v ročníku vyšším než jaký žák navštěvuje.

Výuka žáků mimořádně nadaných se v předmětech, ve kterých je integrace stanovena, zaměřuje na jejich individuální rozvoj s rozšířením obsahu vzdělávání. V odůvodněných případech je možné přeredit mimořádně nadaného žáka do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku na základě zkoušek vykonalých před komisí, kterou jmenuje ředitel školy.

3.4.4 Zabezpečení vzdělávání žáků cizinců

Žáci – cizinci jsou zařazeni do ročníku, jemuž odpovídají věkem s přihlédnutím k dosavadnímu průběhu vzdělávání, resp. k jazykové vybavenosti žáka. Probíhá orientační diagnostika jazykových schopností a podle potřeby je sestaven plán pedagogické podpory (PLPP), či individuální vzdělávací plán žáka, který je vytvořen na základě doporučení školského poradenského zařízení, jehož cílem je pojmenovat všechny oblasti, v nichž daný žák potřebuje intenzivně rozvíjet své jazykové dovednosti, a stanovit cíle, jichž by měl žák ve vymezených oblastech dosáhnout.

Žáci s odlišným mateřským jazykem, kteří budou mít speciální vzdělávací potřeby, které mohou být ve spojitosti se znalostí, případně neznalostí jazyka, patří do skupiny žáků s odlišnými životními podmínkami a z odlišného kulturního prostředí, tudíž mají nárok na podpůrná opatření. Jedná se zejména o podporu výuky českého jazyka, současně tito žáci mají nárok na podporu v přípravě na školu, pedagogickou intervenci, pokud to bude třeba, mohou obdržet všechna podpůrná opatření jako žáci majoritní populace.

Pro hodnocení žáka – cizince zejména z oboru, resp. předmětu Český jazyk a literatura je nutné považovat případnou jazykovou bariéru za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka. Při hodnocení výkonu žáka i v ostatních předmětech pedagog musí zohlednit úroveň znalosti českého jazyka, resp. do jaké míry případná jazyková bariéra ovlivňuje reálný výkon žáka.

3.5 Průřezová téma

Průřezová téma ve školním vzdělávacím programu vytvářejí příležitost pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Tím přispívají ke komplexnosti vzdělávání žáků a pozitivně ovlivňují proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků.

Průřezová téma tvoří povinnou součást základního vzdělávání. Všechna téma však nemusí být zastoupena v každém ročníku. Povinností školy je nabídnout průřezová téma postupně v průběhu základního vzdělávání.

Naše škola zařazuje průřezová téma podle témat okruhů:

- zakomponováním do obsahu učiva vyučovacího předmětu podle aktuální potřeby žáků
- samostatným třídním nebo školním projektem nebo soutěží
- organizováním exkurzí, výletů, školy v přírodě

Konkrétní realizace PT na naší škole je rozpracována ve schématu zařazení PT do výuky podle ročníku a předmětu.

Průřezová téma

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

3.5.1 Charakteristika průřezových témat

3.5.1.1 Osobnostní a sociální výchova

Toto téma v sobě zahrnuje formativní prvky, je praktické a má každodenní využití v běžném životě, jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti, pomáhat hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založenou na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

Učivem se stává sám žák, stává se jím konkrétní žákovská skupina a stávají se jím i běžné situace každodenního života.

Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova prolíná většinu vyučovacích předmětů. Všechny tematické okruhy se uskutečňují prakticky, formou her, cvičení, modelových situací a dialogů. V rámci výuky a třídnických hodin škola aplikuje rozvojové nástroje z uceleného systému na rozvoj měkkých dovednosti Skills Builder.

Cílové zaměření:

- vede k porozumění sobě samému a k druhým
- napomáhá ke zvládání vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení konfliktů
- formuje studijní dovednosti
- podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny
- pomáhá k utváření pozitivního postoje k sobě a druhým lidem
- vede k uvědomování si hodnot spolupráce a pomoci; k různosti názorů a přístupů k řešení problémů
- přispívá k uvědomování si mravních rozměrů různých způsobů lidského chování
- napomáhá primární prevenci sociálně-patologických jevů a škodlivých způsobů chování

3.5.1.2 Výchova demokratického občana

Průřezové téma Výchova demokratického občana představuje soubor hodnot, a to spravedlnosti, tolerance a odpovědnosti, rozvoj kritického myšlení, vědomí svých práv a povinností a porozumění demokratickému usporádání společnosti a porozumění demokratickým způsobům řešení konfliktů a problémů.

Průřezové téma ke své realizaci využívá nejen tematické okruhy, ale i zkušenosti žáků a celkové klima školy. Toto průřezové téma má velmi blízko ke vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět (lidská a občanská práva, demokratické řízení a rozhodování, vztah k domovu a vlasti).

Cílové zaměření:

- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod
- vede k pochopení významu rádu, pravidel a zákonů
- posiluje vlastní vědomí odpovědnosti za rozhodnutí třídy
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti

- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- vede ke kritickému myšlení, k otevřenému postoji v životě
- vychovává k úctě k zákonu
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku
- vede k utváření hodnot – spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance
- učí sebeúctě a sebedůvčer
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat slabším
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností
- učí schopnosti kompromisu

3.5.1.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Příležitost realizace tohoto průřezového tématu poskytuje hned několik vzdělávacích oblastí - Člověk a jeho svět (využívají se zkušenosti a poznatky žáků z běžného života i mimořádných událostí v rodině, v obci a v nejbližším okolí); Jazyk a jazyková komunikace (nezastupitelný nástroj učení a zpracovávání informací a dorozumívání); Umění a kultura (porozumění evropským kulturám a jejich vztah k evropské a světové kultuře); Člověk a zdraví (pomáhá orientovat se v globálních problémech souvisejících se zdravím, zájem žáků o sport – olympijská idea).

Cílové zaměření:

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy
- vliv kulturních, ideologických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich souvislostech
- umožňuje pochopení struktury a funkce mezinárodních a nevládních organizací, kontrola dodržování lidských práv a svobod
- pomáhá nacházet společné znaky a odlišnosti evropských kultur
- rozšiřuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí
- pochopení významu Evropské unie
- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky
- možnost volby životních perspektiv v evropské a mezinárodní dimenzi
- utváří pozitivní postoj ke kulturním rozmanitostem, k tradičním evropským hodnotám
- osvojování principů chování evropského občana

3.5.1.4 Multikulturní výchova

Průřezové téma Multikulturní výchova umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování sociokulturních rozmanitostí. Multikulturní výchova se dotýká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou. Škola jako prostředí, v němž se setkávají žáci z nejrůznějšího sociálního i kulturního zázemí, by měla zabezpečit takové klima, kde se budou všichni cítit rovnoprávně, kde budou v majoritní kultuře úspěšní i žáci minorit a žáci majority budou poznávat kulturu svých spolužáků – příslušníků minorit.

Výběr tematických okruhů při zařazování do výuky vždy vychází z aktuální situace ve škole, reflektuje dění v místě školy a současnou situaci ve společnosti.

Cílové zaměření:

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturních kontaktů k obohacení sebe i druhých
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých
- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazená jiné
- rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie
- učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání
- poskytuje znalost některých základních pojmu multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, racismus, národnost, netolerance aj.
- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou
- stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnosti jako zdroj obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu
- pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové, náboženské či jiné intolerance s principy života v demokratické společnosti
- vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a racismu
- učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám

3.5.1.5 Environmentální výchova

Průřezové téma Environmentální výchova v základním vzdělávání vychází z komplexního pojímání vztahu člověka k životnímu prostředí, za které je považováno vše – od nejbližšího okolí po biosféru. Propojuje hlediska přírodnovědná, sociální, technickoekonomická i estetická. Environmentální výchova vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za své jednání i jednání společnosti.

Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědeckotechnických, politických a občanských; hledisek časových i prostorových.

V maximální míře využívá přímých kontaktů žáků s okolním prostředím a podporuje rozvíjení myšlení s výrazným ovlivňováním emocionální stránky osobnosti jedince.

Zdůrazňuje pochopení objektivní platnosti základních přírodních zákonitostí; postavení člověka v přírodě a komplexní funkce ekosystémů ve vztahu k lidské společnosti, tj. pro zachování podmínek života, pro získání obnovitelných zdrojů surovin a energie.

Cílové zaměření:

- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí

- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
- přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa
- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědnosti ve vztazích k prostředí
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí, seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti
- učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů
- učí komunikovat o problémech životního prostředí
- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vede k odpovědnosti ve vztahu k ochraně přírody
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a vnímání estetických hodnot prostředí

3.5.1.6 Mediální výchova

Průřezové téma Mediální výchova nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Média a komunikace představují významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků pro stále větší okruh příjemců. Stávají se důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jednotlivce i společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec.

Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovní mediální gramotnosti – schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost.

Cílové zaměření:

- přispívá ke schopnosti úspěšně se zapojit do mediální komunikace
- rozvíjí schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům
- využívá potenciál médií jako zdroje informací i zábavy
- umožňuje získat představy o roli médií v klíčových společenských situacích
- vytváří představu o roli médií v každodenním životě
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejných vystoupeních
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci (redakční kolektiv)

3.5.2 Schéma a zařazení průřezových témat do výuky

K realizaci průřezových témat během školního roku patří i stálá nabídka zájmových útvarů. Naše škola nabízí mnoho zájmových útvarů.

Dalším prostorem pro realizaci průřezových témat je organizování **školy v přírodě** pro všechny ročníky, pořádání **školních výletů** na konci nebo začátku školního roku a uskutečňování **exkurzí** během školního roku.

		1.stupeň					2.stupeň			
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
		Čj					Tv, F, M	M, F		
Osobnostní a sociální výchova	<i>Rozvoj schopností poznávání</i>									
	<i>Sebepoznání a sebepojetí</i>	Čj, Tv	Tv	Tv	Hv			VkZ		
	<i>Seberegulace a sebeorganizace</i>		Prv		Aj	Hv				
	<i>Psychohygiena</i>				Hv, Tv	Hv, Tv		VkZ		
	<i>Kreativita</i>	Hv	Hv	Vv, Hv	Hv, Tv	Čj, Hv	M, Hv, Vv	Hv, Vv	Čj, Hv, Vv	Čj, Vv
	<i>Poznávání lidí</i>			Aj				VkZ		
	<i>Mezilidské vztahy</i>						VkO			
	<i>Komunikace</i>					Čj	VkO			
	<i>Kooperace a kompetice</i>				Tv				Tv	
	<i>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</i>					M	M		BBe, M	M
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	<i>Hodnoty, postoje, praktická etika</i>					Vl	VkO			
	<i>Občanská společnost a škola</i>			Prv						
	<i>Občan, občanská společnost a stát</i>				Vl		VkO			D
	<i>Formy participace občanů v politickém životě</i>									VkO
	<i>Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</i>					Aj	D		D	Z
Multikulturní výchova	<i>Evropa a svět nás zajímá</i>							Z	D	
	<i>Objevujeme Evropu a svět</i>					Čj		Z		
	<i>Jsme Evropané</i>			Pč			VkO	Z		
	<i>Kulturní diference</i>	Hv	Hv	Hv		Aj				
	<i>Lidské vztahy</i>				Tv			D	D	Z

	<i>Etnický původ</i>						Z	
	<i>Multikulturalita</i>		Aj				Hv	
	<i>Princip sociálního smíru a solidarity</i>							VkO
Environmentální výchova	<i>Ekosystémy</i>			Př		Př		
	<i>Základní podmínky života</i>			Př	M	F	F, Př	Ch
	<i>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</i>		M		Př		M	Z, Ch, F
	<i>Vztah člověka k prostředí</i>	Prv					Ch	Z
Mediální výchova	<i>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</i>	Čj			B-Be		M	
	<i>Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</i>			Čj	B-Be			D
	<i>Stavba mediálních sdělení</i>		Inf			Čj		
	<i>Vnímání autora mediálních sdělení</i>					Inf		Čj
	<i>Fungování a vliv médií ve společnosti:</i>					Čj		
	<i>Tvorba mediálního sdělení</i>			Čj			B-Be	
	<i>Práce v realizačním týmu</i>						B-Be	

4 UČEBNÍ PLÁN

4.1 Tabulace učebního plánu

4.1.1 1. stupeň

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Předmět	Min. dotace	1.	2.	3.	4.	5.	celková dotace	disponibilní hodiny
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Čj	33	5+2	7	7	7	7	35	2
	Cizí jazyk	Aj	9	+4	+4	3+1	3+1	3+1	20	11
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	M	20	4	4	4+1	4+1	4+1	23	3
Informatika	Informatika	Inf	2				1	1		
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	Prv		1	2	1				
		VI	11				1,5	2		
		Př					1,5	2		11
Umění a kultura	Hudební a výtvarná výchova	Hv		1	1	1	1	1		
		Vv	12	1	1	2	2	1		12
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pč	5	1	1	1	1	1		5
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tv	10	2	2	2	2	2		10
disponibilní časová dotace				6	4	2	2	2		16
celkem hodinové dotace			102	21	22	23	26	26	118	

4.1.2 2. stupeň

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Předmět	Min. dotace						disponibilní hodiny
				6.	7.	8.	9.	celková dotace	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Čj	15	4	4	4	3+2	17	2
	Cizí jazyk	Aj	12	3+1	3+1	3+2	3+2	18	6
	Další cizí jazyk	dle výběru	6	2	2	2	+2	6	2
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	M	15	4	4	4	3+2	17	2
Informatika	Informatika	Inf	4	1	1	1	1	4	
Člověk a společnost	Dějepis	D	10	2	2	2	2	11	
	Výchova k občanství	VkO		1	0	0	1		
	Fyzika	F		1	2	2	1		
Člověk a příroda	Chemie	Ch	20	0	0	2	1+1	23	
	Přírodopis	Př		2	2	1+1	1		
	Zeměpis	Z		2	2	1	+1		
Umění a kultura	Hudební a výtvarná výchova	Hv	9	1	1	1	0	9	
		Vv		2	2	1	1		
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	B-Be	3	1+1	1	1+1	+1	7	3
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tv	10	2	2	2	2	10	
	Výchova ke zdraví	VkZ			1	1			
disponibilní časová dotace				2	1	4	11		18
celková hodinová dotace			104	30	30	32	30		122

4.2 Poznámky k učebnímu plánu

4.2.1 Cizí a další jazyk

Cizí jazyk (dále jen anglický jazyk) a další cizí jazyky přispívají k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Další cizí jazyk si žáci společně se zákonnými zástupci vybírají podle osobních preferencí ze dvou dalších cizích jazyků, konkrétně německého jazyka a jazyka francouzského.

Požadavky na vzdělávání v cizích jazycích formulované v RVP ZV vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládání cizího jazyka. Vzdělávání v cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně B1+, vzdělávání v dalším cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A1 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky).

4.2.2 Tělesná výchova

Výuka tělesné výchovy probíhá mimo budovu školy, škola využívá sportoviště a tělocvičny v regionu (Beroun, Králův Dvůr...). Plavecký výcvik probíhá v průběhu 1. stupně. V průběhu studia je všem žákům umožněno zúčastnit se lyžařského výcviku.

4.2.3 Přírodověda a Vlastivěda

Vlastivěda a Přírodověda jsou ze stejné vzdělávací oblasti (Člověk a jeho svět) a jsou dotovány 1,5 vyučovacími hodinami. Ve 4. ročníku může vyučující využít úpravu časové dotace a změnu rozvrhu v pololetí. Je možné tedy v prvním pololetí jeden z těchto dvou předmětů vyučovat jednu vyučovací hodinu a druhý předmět dvě vyučovací hodiny, ve druhém pololetí předměty vyměnit.

4.2.4 Be – Better

Předmět se vyučuje na druhém stupni a je zaměřen na propojování znalostí a vědomostí z různých oblastí s tím, s čím se žáci setkávají v běžné realitě. Škola do předmětu zařadila vzdělávací obor Člověk svět a práce, s konkrétní oblastí Využití digitálních technologií a Svět práce.

Dále v předmětu realizuje vlastní vzdělávací obsah, jehož podstatou je snaha vést žáky k samostatnému myšlení, tvůrčí analytické práci s informacemi, vytvoření přirozené potřeby celoživotního sebevzdělávání, vzájemné spolupráci, schopnosti reflektovat chybu svou i chybu druhých, pracovat s ní a poučit se z ní. Umožnujeme tak žákům překlenout rozdíl mezi poznatkem a občasnou odtrženost teoretického vyučování od reality života.

Výuka doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků. Žáci se učí pracovat s různými digitálními zařízeními a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnosti samostatně i v týmu.

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci s digitální technikou. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.

5 UČEBNÍ OSNOVY

5.1 Český jazyk a literatura

5.1.1 Obsahové, časové a organizační vymezení.

Český jazyk a literatura (Čj) má mezi vyučovacími předměty stěžejní postavení, neboť rozvíjí kultivovaný ústní a písemný projev, pomáhá při chápání okolního světa i člověka samotného, přispívá k porozumění mezi lidmi, dokáže vyjádřit zásadní myšlenky a řešit problémy lidí, seznamuje žáky s kulturním dědictvím národa, vede žáky k porozumění hlavní myšlenky literárních děl, využívá různých zdrojů informací (internet, slovníky, encyklopedie, příručky) a vede k rozšiřování znalostí a dovedností potřebných k dalšímu vzdělávání. Dovednosti, které si v jeho rámci žáci osvojují, jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci oblasti Jazyk a jazyková komunikace, ale umožňují získávání poznatků ve všech dalších oborech. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Výuka probíhá především v kmenových třídách, s možností využít mobilní počítačovou učebnu.

Předmět Český jazyk a literatura je na I. stupni je vyučován v ročnících s časovou dotací:

- 1 ročník 7 hodin /týden z toho 2 hodiny z disponibilních hodin
- 2. ročník 7 hodin/týden
- 3. ročník 7 hodin /týden
- 4. ročník 7 hodin /týden
- 5. ročník 7 hodin /týden

Předmět Český jazyk a literatura je na II. stupni je vyučován v ročnících s časovou dotací:

- 6. ročník 4 hodiny /týden
- 7. ročník 4 hodiny /týden
- 8. ročník 4 hodin /týden
- 9. ročník 5 hodin /týden, z toho 2 hodiny z disponibilních hodin.

Vzdělávací obsah je rozdělen na tři tematické okruhy:

- Komunikační a slohová výchova
- Jazyková výchova
- Literární výchova

Vzdělávání v předmětu:

- rozvíjí kultivovaný písemný i ústní projev
- umožňuje vyjádření reakcí a pocitů žáků
- vede žáka k pochopení role v různých komunikačních situacích
- učí orientaci při vnímání okolního světa i sebe sama.
- umožňuje porozumění různým druhům psaných i mluvených jazykových projevů, poznání záměru autora, hlavní myšlenky
- rozvíjí vnímání literatury jako specifického zdroje poznání a prožitků
- vede žáka k využívání různých zdrojů informací (slovníky, encyklopedie, katalogy, bibliografie, internet) pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání.
- k osvojování a rozvíjení čtenářských schopností

Vzhledem k tomu, že žáci využívají čtenářských dovedností, správného gramatického projevu, prolíná se *český jazyk* napříč všemi předměty.

5.1.2 Průřezová téma

Předmětem se prolínají tato průřezová téma:

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Rozvoj schopností poznávání
- Sebepoznávání a sebepojetí
- Komunikace
- Kreativita

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- Tvorba mediálního sdělení
- Vnímání autora mediálních sdělení
- Fungování a vliv médií ve společnosti

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

- Objevujeme Evropu a svět

5.1.3 Výchovné a vzdělávací postupy pro rozvoj klíčových kompetencí

Výchovné a vzdělávací postupy jsou ve výuce *Českého jazyka a literatury* uplatňovány všemi učiteli tohoto předmětu a směřují k utváření klíčových kompetencí:

5.1.3.1 I. stupeň

Kompetence k učení

Kompetence

- vyhledává a třídí informace a propojují je do širších významových celků
- osvojuje si základní jazykové a literární pojmy
- kriticky hodnotí výsledky svého učení a diskutují o nich
- využívají prostředků výpočetní techniky

Strategie

- vede žáky ke stálému zdokonalování čtení
- vytváří podmínky pro získávání dalších informací potřebných k práci
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v pravopisu
- vede žáky k vyhledávání a třídění informací
- vede žáky k užívání správné terminologie
- zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků
- vede žáky k využívání výpočetní techniky

Metody

- rozhovor
- debata a diskuse
- brainstorming
- didaktické hry
- komunitní kruh
- myšlenkové mapování
- pětilistek
- pokus

- dramatizace
- předvídání
- vyjasňování
- kladení otázek
- analýza věcných rysů
- skládankové učení
- kostka
- kmeny a kořeny
- alfabox
- černá ovce

Kompetence sociální a personální

Kompetence

- žák respektuje pokyny pedagogů
- účinně spolupracuje ve skupině
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- věcně argumentuje

Strategie

- organizuje práci ve skupinách, aby žáci spolupracovali při řešení problémů
- vede žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů a k vzájemnému respektu
- vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- dodává žákům sebedůvěru
- vede žáky k dodržování pravidel

Metody

- skupinová práce
- práce ve dvojicích debata

- komunitní kruh
- dramatizace
- výlet
- exkurze
- herní projekty

Kompetence digitální

Kompetence

- dodržuje hygienu práce
- dodržuje bezpečnostní pravidla pro práci s výpočetní technikou
- využívá svých znalostí v běžné praxi

Strategie

- dává žákům prostor ke čtení elektronických textů
- učí žáky využívání navigace v různých prostředích obrazovky
- klade důraz na hodnocení důvěryhodnosti digitálních informací, které žáci vyhledají, a na ověřování informací z více zdrojů
- podporuje žáky v získání dovedností a návyků spojených s psaním na dotykovém displeji
- vede žáky k dodržování základních hygienických návyků při práci s digitálními technologiemi
- učí žáky vybírat vhodné technologie s ohledem na zvolený formát sdělení (SMS, e-mail, chat) a pro sdílení výsledků samostatné nebo společné práce

Metody

- portfolio
- prezentace
- projekt

5.1.3.2 2. stupeň

Kompetence k učení

Kompetence

- vyhledává a třídí informace a propojuje je do širších tematických celků
- rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary

Strategie

- rozvíjí u žáků dovednosti potřebné k osvojení učiva
- předkládá žákům možnosti používání osvojovaných dovedností z jazykového vzdělání v jiných oblastech
- vede žáky k systematickému vedení a ukládání informací
- vede žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu a jejich vzájemnému propojování
- seznamuje žáky s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem
- během výuky klade důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací
- vede k sebehodnocení

Metody

- rozhovor
- brainstorming
- diskuse
- kladení otázek
- analýza věcných rysů

Kompetence občanská

Kompetence

- dokáže rozlišit pravdivou informaci od nepravdivé
- své poznatky si ověřuje ve více zdrojích
- chová se jako zodpovědná osoba v rámci školních i mimoškolních akcí

Strategie

- využívá osobní zkušenosti žáků s komunikací v různých médiích včetně sociálních sítí a jejich zkušenosti z četby k přiblížení myšlení, názorů a jednání různých lidí
- připravuje žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti

Metody

- rozhovor

- diskuse
- referát
- projekt
- slohová práce

Kompetence digitální

Kompetence

- osvojuje si základní jazykové, literární a slohové pojmy
- dodržuje bezpečnostní pravidla při práci s výpočetní technikou využívá svých znalostí v běžné praxi

Strategie

- vede žáky soustavně a pravidelně k využívání vhodných digitálních technologií pro usnadnění komunikace ve škole i mimo ni podle komunikačního záměru a situace
- při tvorbě a naplňování portfolií a přípravě vlastních komunikátů v digitálním prostředí včetně tvorby nových digitálních obsahů vede žáky k samostatnému a skupinovému kritickému posuzování spolehlivosti informačních zdrojů a informací jako takových a k dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví
- vede žáky k samostatnému rozhodování, které technologie jsou pro naplnění komunikační potřeby vhodné a proč

Metody

- portfolio
- prezentace
- projekt

5.1.4 Učební osnovy

5.1.4.1 1. stupeň

Čj		Český jazyk	1. stupeň		
ČÍSLO VÝSTUPU (RVP)	RVP VÝSTUPY	OČEKÁVANÉ ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
1. období					

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

ČJL- 3- 1- 01	čte plynule s porozuměním textu přiměřeného rozsahu a náročnosti	čte nahlas písmena čte nahlas slova čte nahlas věty čte nahlas krátké texty čte s porozuměním nahlas i potichu. čte plynule a s porozuměním	Sluchové a zrakové vnímání (analýza a syntéza) Tvary malých a velkých písmen Slabika (otevřená, zavřená) Slovo (pořadí hlásek, písmen, počet slabik ve slově) Přirozená intonace vět Orientace v textu – nadpis, rádek, sloupec, odstavec Čtení s porozuměním, reprodukce textu Shrnutí, převyprávění Seberegulace techniky čtení			1.- 3. OSV – Rozvoj schopností poznávání
ČJL- 3- 1- 02	porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené náročnosti	reaguje na pokyny a zadaný úkol dokončí podle pokynů	Pozorné čtení Čtení s porozuměním Orientace v textu Komunikační situace: pozdrav, oslovení, prosba, omluva, zpráva, vzkaz, adresa Naslouchání	M: orientace v prostoru		1.- 3.
ČJL- 3- 1- 03	respektuje komunikační pravidla v rozhovoru	pozdrav, poděkování, oslovení, prosba, omluva - modelové situace - vedení rozhovoru - rozhovor s vrstevníkem - rozhovor s dospělým - diskuze pod vedením pedagoga	Pozdrav, poděkování, oslovení, prosba, omluva Modelové situace Dialog s partnerem Diskuse pod vedením pedagoga	Prv: rodina	OSV – Komunikace	1.- 3.
ČJL- 3- 1- 04	pečlivě vyslovuje	jazykové hry	Správné použití slovního přízvuku a vhodné intonace	Hv: rytmické cvičení		1.- 3.
ČJL- 3- 1- 05	v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	dechová, hlasová a rytmická cvičení - nácvik relaxačních technik - pořadí slov ve větě - reprodukce přečteného, slyšeného	Dechová, hlasová a rytmická cvičení Rozvíjení znělého hlasu Tempo řeči a správné dýchání	Tv: kompenzační a relaxační cvičení Hv: Dechové cvičení	OSV – Sebepoznávání a sebepojetí	1.- 3.

ČJL- 3- 1- 06	volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči	Spojování vět do jednoduchých souvětí Dodržování porádku slov ve větě Mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)		1.- 3.
ČJL- 3- 1- 07	na základě svých zážitků tvoří krátký mluvený projev	vypravuje a popisuje na základě vlastních prožitků	Souvislé jazykové projevy Slovní zásoba, význam slov Vyprávění, popis předmětu Vyřízuje vzkazy, přivolá pomoc, formuluje prosbu Procvičování slovosledu Vypravování – podstata a správný sled událostí Popis předmětů, zvířat a činností	Vv: kresba a malba zážitku	OSV – Komunikace 1.- 3.
ČJL- 3- 1- 08	zvládá základní hygienické návyky při psaní	uplatňuje základní hygienické návyky při psaní	Příprava pracovního prostředí pro psaní, sklon sešitu Správné sezení Správný úchop a přítlak psacího náčiní	Tv: kompenzační cvičení	1.- 3.
ČJL- 3- 1- 09	píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	dodržuje správný tvar písmen, jejich návaznost a rozestupy opisuje a přepisuje text během kontroly své práce přijde na chyby a opraví je	Cvičení jemné motoriky Uvolňovací cviky ruky Orientace v liniatuře Psaní jednotlivých prvků písmen a číslic Psaní písmen, číslic, slov a vět Opis, přepis, diktát, autodiktát Psaní s porozuměním Úprava psaného textu	Pč: rozvoj jemné motoriky	1.- 3.
ČJL- 3- 1- 10	píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	napiše krátké sdělení napíše krátké sdělení s úhlednou a přehlednou úpravou	Plynulý a úhledný písemný projev Pečlivá kontrola napsaného Psaní dopisu, vzkazu, popisu, krátkého vypravování		3.
ČJL- 3- 1- 11	seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich příběh	seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich příběh vypravuje podle osnovy	Literární druhy a žánry – rozpočítadlo, hádanka, ríkanka, pohádka Reprodukce přečteného, slyšeného podle obrázkové osnovy		1.- 3.

			Řazení vět podle dějové následnosti Spojování obsahu textu s ilustrací			
JAZYKOVÁ VÝCHOVA						
ČJL- 3- 2- 01	rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	rozlišuje hlásky včetně délky samohlásek, slabiky, slova a věty přiřazuje k hlásce odpovídající tvar písmena člení slova na hlásky a třídí je podle různých kritérií píše správně slova s párovými souhláskami uvnitř a na konci slova	Hlánska, písmeno, slovo, věta Písmeno psané, tištěné, velké, malé Samohlásky, souhlásky, dvojhlásky, slabikotvorné r, l Souhlásky – tvrdé, měkké, obojetné, spodoba znělosti	Hv: sluchové rozlišování	OSV – Rozvoj schopnosti poznávání	1.- 3.
ČJL- 3- 2- 02	porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova s významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná	porovnává slova podle významu v textu vyhledá slova příbuzná	Slova nadřazená, podřazená a souřadná Stavba slova – vyvzování příbuznosti slov Slova protikladná Synonyma			2.- 3.
ČJL- 3- 2- 03	porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost	třídí slova podle dohodnutých znaků řadí slova podle abecedy rozliší změny tvaru podstatných jmen	Tvar slova Slova vyjadřující děj Třídění slov Seznamování se s některými slovními druhy řazení slov podle abecedy			3.
ČJL- 3- 2- 04	rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	Druhy slov Rozlišování slovních druhů (podstatná a přídavná jména, číslovky, slovesa)			3.
ČJL- 3- 2- 05	užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	opraví nespisovný tvar slova za spisovný určuje pád, číslo a rod u podstatných jmen určuje osobu, číslo a čas u sloves	Sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, tempo řeči Podstatná jména (číslo jednotné a množné, rod mužský, ženský a střední) Seznámení se s pádovými otázkami slov a se změnami tvaru slov na základě skloňování Slovesa (osoba, číslo, čas) Využívání přehledů (tabulek)			3.
ČJL- 3- 2- 06		věty spojuje do souvětí a používá spojky nebo spojovací výrazy	Věta jednoduchá a souvětí Spojování vět do souvětí			3.

	spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy		Doplňování souvětí		
ČJL- 3- 2- 07	rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	rozpozná druh věty podle postoje mluvčího píše správně interpunkci na konci věty	Druhy vět podle postoje mluvčího (oznamovací, tázací, rozkazovací, prací) Interpunkce na konci věty		
ČJL- 2- 3- 08	odůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	odůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách odůvodňuje a píše správně i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech odůvodňuje a píše správně slova s ú/ů odůvodňuje a píše správně slova se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev odůvodňuje a píše správně velké písmeno na začátku věty a u vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	Tvrdé a měkké souhlásky Pravopis ú/ů Slova se slabikami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě Pravopis psaní velkých písmen (začátek věty, vlastní jména) Vyjmenovaná slova – pravopis i/y po obojetných souhláskách	3.	

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

ČJL- 3- 3- 01	čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty priměřené věku	přednese básničku z paměti přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu čte plynule ve vhodném frázování a tempu a správně klade větný přízvuk	Rozpočítadla, hádanky, říkadla, básně pro děti a o dětech Recitace Hlasité čtení s přednesem – nádechy, pauzy, tempo, dynamika, přízvuk, melodie Četba uměleckých, populárních a naukových textů Přednes básní	1.-3.
ČJL- 3- 3- 02	vyjadřuje své pocity z přečteného textu	vyjadřuje své pocity z přečteného textu využívá četbu jako zdroj informací	Poslech literárních textů pro děti Dramatizace pohádek Prezentace oblíbené knihy Vedení čtenářského deníku Líčení atmosféry příběhu	1.-3.
ČJL- 3- 3- 03		rozpozná rozdíly mezi poezíí a prózou	Tvořivé činnosti s literárním textem – přednes, dramatizace	2.-3.

	rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	rozumí základním literárním pojmem	Literární druhy a žánry (poezie, próza, báseň, pohádka, hádanka, rozpočítadlo, říkanka, pověst) Literární pojmy (spisovatel, básník, ilustrátor, čtenář)		
ČJL- 3- 3- 04	pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	Dramatizace pohádky, povídky Zážitek z četby Volná reprodukce textu Postoj k přečtenému textu		2.-3.

2. období

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

ČJL-5-1-01	čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	čte s porozuměním potichu i nahlas	Čtení a naslouchání s porozuměním Tiché čtení Besedy o knihách Výpisky	OSV – Komunikace	4.-5.
		vyhledá v textu odpověď na otázku a posoudí pravdivost informace			
ČJL-5-1-02	rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	rozliší informace podstatné a nepodstatné	Podstatné a okrajové informace v textu – výběr, odůvodnění Vyhledávání souvislostí mezi informacemi Seznámení s myšlenkovými mapami, tvorba výpisků a poznámek	Př: hodnocení textu	4.-5.
		vypíše z textu požadovanou informaci			
ČJL-5-1-03	posuzuje úplnost a neúplnost jednoduchého sdělení	posuzuje úplnost či neúplnost sdělení	Sestavování souvislého textu z jednotlivých odstavců Pokusy o hodnocení textů svých i spolužáků Celistvost a soudržnost sdělení	OSV – Komunikace	4.-5.
		sestaví příběh s dodržením dějové posloupnosti			
ČJL-5-1-04	reprodukujeme obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	ze sdělení vybere podstatné informace a vyjádří je vlastními slovy	Orientace v naučných textech přiměřených věku Reprodukce textů, rozlišování podstatného, klíčová slova a pojmy		4.-5.
ČJL-5-1-05	vede správně dialog, telefonický rozhovor a zanechá vzkaz na záznamníku	vede správně dialog, telefonický rozhovor a zanechá vzkaz na záznamníku	Pravidla dialogu při telefonování Zdvořilé chování Spisovná výslovnost Nonverbální prostředky		4.-5.

ČJL-5-1-06	rozpozná manipulativní komunikaci v reklamě	rozpozná manipulativní komunikaci v reklamě	Začíná odlišovat fakta od názorů a domněnek Rozpoznání fiktivního obsahu Kritický přístup k reklamě	MDV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	5.
ČJL-5-1-07	volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru.	přečte text s náležitou intonací, přízvukem a tempem řeči	Členění vět Síla a barva hlasu Srozumitelný mluvený projev	Hv: tempo, intonace	4.-5.
ČJL-5-1-08	rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk a vhodně jej používá	Spisovná a nespisovná mluva Přímá řeč, věta uvozovací		4.-5.
ČJL-5-1-09	píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	píše správně po stránce obsahové i formální správně	Orientace ve stavbě textu – členění do odstavců Dopis, pohlednice, adresa, blahopřání, vzkaz, zpráva, SMS Popis – práce s návody, popis pracovního postupu Inzerát Přihláška, dotazník Omluvenka	MDV – Tvorba mediálního sdělení	4.-5.
ČJL-5-1-10	sestaví osnovu vyprávění nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	sestaví osnovu vyprávění, vytváří krátký mluvený nebo písemný projev	Pravidla sestavování osnovy Členění příběhu Vypravování, popis děje, inzerát, zpráva, vzkaz, popis pracovního postupu, popis zvířete/věci, oznámení	Pč: Práce podle návodu	4.-5.
JAZYKOVÁ VÝCHOVA					
ČJL-5-2-01	porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	porovnává významy slov	Slova jednoznačná a mnohoznačná Slova opačného významu Synonyma Slova citově zabarvená		4.-5.
ČJL-5-2-02	rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku rozliší slova příbuzná uplatňuje pravopis souhláskových skupin v morfologickém švu	Stavba slova Slova příbuzná Pravopis souhláskových skupin v morfologickém švu		4.-5.

		píše správně: bě/bje, pě/pje, vě/vje, mě/mně	Pravopis skupin bě/bje, pě/pje, vě/vje, mě/mně		
ČJL-5-2-03	určuje slovní druhy, plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve své mluveném projevu	určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	Slovní druhy a jejich třídění Mluvnické kategorie podstatných jmen, přídavných jmen a sloves Pravopis koncovek podstatných jmen, přídavných jmen, sloves Pracuje s pravidly českého pravopisu Zájmena Číslovky Pravopis předložek		4.-5.
ČJL-5-2-04	rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	rozlišuje slova spisovná a nespisovná a jejich tvary	Spisovné tvary slov		4.-5.
ČJL-5-2-05	vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	vyhledává základní skladební dvojici určí základ věty	Základní skladební dvojice Nevyjádřený podmět Několikanásobný podmět Spojovací výrazy		4.-5.
ČJL-5-2-06	odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	Věta jednoduchá a souvětí Počet vět v souvětí		4.-5.
ČJL-5-2-07	užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	Rozmanité spojovací výrazy		4.-5.
ČJL-5-2-08	píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	aplikuje pravidla pravopisu ve vyjmenovaných slovech a slovech příbuzných	Vyjmenovaná slova Slova příbuzná		4.-5.
ČJL-5-2-09	zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	Shoda přísudku s podmětem		4.-5.

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

ČJL-5-3-01	vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	zpracuje záznam o přečtené knize a prezentuje ho spolužákům vyjadřuje dojmy z četby	Zážitkové čtení a naslouchání Hlavní postavy, myšlenky Čtenářské dílny Čtenářský deník Knihovna, divadlo, televize, rozhlas		4. -5.
ČJL-5-3-02	volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	přednese a volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	Tvořivé činnosti s literárním textem – volná reprodukce Dramatizace textu	OSV – Kreativita	4. -5.

			Záměr autora Ilustrace k přečtenému	
ČJL-5-3-03	rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	Druhy a žánry dětské literatury	4. - 5.
ČJL-5-3-04	při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	používá základní literární pojmy	Základní literární pojmy: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, básně, verš, rým, povídka, pověst, bajka, pohádka, přirovnání, lidová pranostika, spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, režisér Literatura umělecká a věcná Populárně naučné texty: encyklopedie, slovník	4. - 5.

5.1.4.2 2. stupeň

Čj		Český jazyk			2. stupeň	
ČÍSLO VÝSTUPU (RVP)	RVP VÝSTUPY	OČEKÁVANÉ ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	ROČNÍK
6.						
JAZYKOVÁ VÝCHOVA						
ČJL-9-2-07	v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	rozlišuje útvary národního jazyka, používá různé útvary národního jazyka ve vhodných komunikačních situacích, samostatně využívá jazykové příručky	Rozvrstvení národního jazyka, spisovná čeština a nespisovná čeština Jazykové příručky	Z: Čechy, Morava, Slezsko a jejich rozdílný vývoj	Hv: přízvuk	6.
		rozdělí hlásky do skupin a správně je vyslovuje, aplikuje pravidla spisovné výslovnosti a pravopisu souhláškových skupin	Hláskosloví			
		používá správně hlavní a vedlejší slovní přízvuk	Spisovná a nespisovná výslovnost			
		čte a vyslovuje věty se správnou melodií, důrazem, tempem a pauzami	Zvuková stránka slova, věty			
		chápe stavbu slova v návaznosti na pravopis	Tvoření slov, stavba slova			

	uvádí na příkladech slovotvorný základ, předpony a přípony a vysvětlí, jak byla slova odvozena	Střídání hlásek při odvozování	
	střídá správně hlásky při odvozování	Pravopis	
	zdůvodní pravopis skupin bě-bje, vě-vje, vz-vze, předložek s/se, z/ze,	Opakování	
	píše bezchybně vyjmenovaná slova i frekventovaná slova příbuzná		
	určuje slovní druhy	Tvarosloví	
	rozlišuje druhy podstatných jmen		
	náležitě skloňuje a stupňuje přídavná jména	Slovní druhy	
	skloňuje zájmena a nezaměňuje jejich tvary		
	vhodně užívá slovesné tvary		
	rozezná větu jednoduchou a souvětí		
	správně používá základní pravidla interpunkce		
	používá vhodné spojovací výrazy	Věta jednoduchá a souvětí	
	užitím vhodných spojovacích prostředků změní větu jednoduchou na souvětí		
	určuje slovní druhy větných členů kromě doplňku	Základní větné členy	
	vyhledá ve větě podmět a přísudek a určí slovní druhy, kterými jsou vyjádřeny		
	určuje základní typy přívlastku a příslovečných určení	Shoda přísudku s podmětem	
	řeší jednoduché větné rozboru		
	zvládá základní příklady syntaktického rozboru	Rozvíjející větné členy	
	jednoduše vysvětlí významové vztahy ve větě		

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

ČJL-9-1-06	v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	rozeznává různé způsoby dorozumívání a používá je ve vhodné komunikační situaci	Dopis, e-mail	OSV – Kreativita MDV – Stavba mediálního sdělení	6.
		nastylizuje dopis se všemi náležitostmi			

ČJL-9-1-08	pracuje s odborným textem	Výpis, výtah Objednávka, oznámení, zpráva Popis Vypravování	D, VkO: výpisy, hlavní myšlenky textu VkO: diskuse Aj, Pč: pracovní postup Z, D, Aj, Inf: vypravování	
	vyhledává klíčová slova			
	odlišuje podstatné informace, subjektivní informace a objektivní sdělení			
	formuluje hlavní myšlenky textu			
	využívá vhodné jazykové prostředky			
	sestaví objednávku, oznámení, zprávu			
	rozezná fakta od hodnocení a názorů			
	používá vhodné jazykové prostředky			
	popíše předmět, známou osobu, činnost a děj, místnost, dům			
	zpracuje jednoduchý pracovní postup			
	výstižně pojmenovává předměty a jejich části			
	volí vhodná přirovnání			
	používá výstižná slovesa			
	sestaví osnovu vypravování a na jejím základě člení text do odstavců			
	uceleně jej reprodukuje a vytváří texty vlastní			
	dbá na soudržnost textu			
	využívá přímou řeč a vhodné jazykové prostředky			
	pracuje s osnovou, zápletka díla			

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

ČJL-9-3-01	uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	zopakuje si, co už ví o literatuře a dozví se nové informace	Tvořivé činnosti s literárním textem	D: literatura v kontextu historie	6.
ČJL-9-3-02	rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	rozeznává literární žánry a určí druh básně	Literární druhy a žánry (poezie, próza, báje, bajky, pohádky, povídky, pověsti, romány)		
ČJL-9-3-03	formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo	vyjádří ústně i písemně pocity z liter. ukázky a divadelního představení.	Návštěva divadelního představení, doplňková četba	Z: poznávání obce D: historie navštíveného divadla	

	filmového představení a názory na umělecké dílo	ústně i písemně zvládá popsat své dojmy z četby		
ČJL-9-3-06	rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	dokáže popsat rozdíl mezi lyrickou a epickou básní	Lyrika, epika	
		seznamuje se s pojmem román	Literární druhy a žánry: román	
		zopakuje si a dále prohloubí znalosti k pojmu pohádka – lidová, moderní (autorská)	Různé druhy pohádek	
		nadpřirozené bytosti		
		seznámí se s pojmem povídka, pointa	Povídka	
		Epos, bajky, báje	Literární druhy a žánry: epos, bajky, báje	
		zná názvy nejznámějších eposů: řecké – Ilias a Odyssea, sumerský – o Gilgamešovi	Ilias a Odyssea, O Gilgamešovi	
		zná jméno Homér – ví, kdo to byl	Homér	
		seznámí se s pojmy báje a bajky a charakterizuje její základní znaky	Báje, bajka	
		ví, kdo to byl Ezop	Ezop	
		rozlišuje pojmy báje – bajka	Báje, bajka	
		pomocí ukázky vysvětlí pojem pověst	Pověsti	Z, D: konkrétní pověsti v místě bydliště
		vysvětlí rozdíl mezi pověstí a pohádkou		
		seznámí se s některými pověstmi z díla Aloise Jiráska staré pověsti české	Alois Jirásek	
		vypravuje jejich obsah		
		seznámí se s pojmem vědecko-fantastická literatura (science fiction – zkr. sci-fi), hovoří o zhlédnutých filmech,	Tvořivé činnosti s literárním textem, způsoby interpretace literárních a jiných děl	

ČLJ-9-2-04	správně třídí slovní druhy, tvorí spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	rozlišuje podstatná jména obecná, vlastní, konkrétní, abstraktní, hromadná, pomnožná a látková, rozlišuje druhy a stupně přídavných jmen. správně užívá tvary zájmena jež a jenž. určuje druhy číslovek a používá jejich správné tvary.	Tvary ohebných slovních druhů		
		umí určit slovesný rod a převádět slovesa do rodu činného a trpného, používá je ve větách.	Slovesa: činný a trpný rod		
ČJL-9-2-03	samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	vhodně používá v textu tvary slov neohebných.	Neohebné slovní druhy		
ČJL-9-2-07	v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	si vyhledává obtížné tvary ohebných slovních druhů v jazykových příručkách. ovládá interpunkci v souvětí souřadném i podřadném.	Práce s jazykovými příručkami, Internetová jazyková příručka	Interpunkce v souvětí	7.
		ovládá pravopis velkých písmen.	Psaní velkých písmen		
ČJL-9-2-06	rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	v textu vyhledává základní větné členy a určuje druhy podmětu a přísudku. ovládá pravopis shody přísudku s podmětem.	Základní větné členy (podmět a přísudek)		
		umí vyhledat ve větě rozvíjející větné členy a určuje druh přívlastku.	Rozvíjející větné členy (předmět, přívlastek, příslovečné určení)		
		rozlišuje větu jednočlennou a dvojčlennou, souvětí souřadné a podřadné.	Věta a souvětí		
		se správně ptá na věty vedlejší a určuje jejich druh.	Vedlejší věty		
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA					
ČJL-9-1-10	využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu	vyjádří v písemném projevu svou vlastní osobnost.	Tvořivé psaní		
		vyjádří svůj osobní názor na pozorované umělecké dílo.	Popis uměleckého díla	Vv: umělecké dílo, Vko: kultura	7.

	tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	dokáže zpracovat popis pracovního postupu a výrobku, užívá odborných termínu při popisu. rozliší líčení a popis.	Popis pracovního postupu, popis výrobku Líčení		
ČJL-9-1-05	odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	rozliší vnitřní a vnější charakteristiku člověka, charakterizuje povahu člověka.	Charakteristika		
		napíše jednoduchou žádost.	Žádost		
		rozlišuje strukturovaný a souvislý životopis, sestaví životopis podle ustálené formy.	Životopis		
ČJL-9-1-01	odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	si ověří pravdivé údaje z textu v jiném informačním zdroji.	Odborný text	Inf: práce s různými články z internetu, D: ověřování informací z jiných zdrojů	
ČJL-9-1-08	využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	rozlišuje výpisky a výtah. zformuluje otázky ke studovanému textu a vytvoří z něho výtah.	Studijní čtení, výpisky, výtah, referát	D, Z, Př: výpisky	
ČJL-9-1-07	se zapojuje do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	uplatňuje dialog ve společenských situacích.	Společenský dialog	VkO: diskuse	

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

ČJL-9-3-06	rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uveče jejich výrazné představitele	rozpoznává lyriku, epiku	Lyrika, obrazná pojmenování		7.
		zopakuje si dělení literatury na literární druhy (poezie, próza, drama)	Základy literární teorie a historie		
		zopakuje si, co je to báseň, verš, sloka, rým, rytmus	Literární druhy a žánry		
		seznámí se s pojmem básnické pojmenování (obrazné pojmenování) – pojem metafora, zosobnění (personifikace), přirovnání	Vybrané umělecké jazykové prostředky		

ČJL-9-3-07	uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	rozliší základní druhy prózy podle směru	česká středověká, renesanční, humanistická literatura		
ČJL-9-3-01	uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	čtení knih podle seznamu a vlastního výběru	Výtah nejdůležitějších myšlenek díla		
ČJL-9-3-01	uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	přednes literárního díla, rozbor lit. díla	Četba dle vlastního výběru	D: středověk, renesance, humanismus	

8.

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

ČJL-9-2-08	rozlišuje spisovný jazyk, nářecí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	seznamuje se s útvary českého jazyka a jazykovou kulturou.	Útvary českého jazyka, spisovný jazyk, dialekt, obecná čeština	D, Z: Národní obrození, jazykové rozdíly napříč ČR	8.
		obecný výklad o českém jazyce, slovanské jazyky	Slovanské jazyky, historie vzniku českého jazyka a dalších slovanských jazyků		
ČJL-9-2-02	rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech	vysvětlí způsob tvoření slova.	Tvoření slov a obohacování slovní zásoby.		
		používá přenesených významů slov.	Přenesená pojmenování, význam slova.		
ČJL-9-2-07	v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	ovládá pravopis y/i, shodu přísudku s podmětem, interpunkci ve větě jednoduché i v souvětí podřadném, souřadném, velká písmena, psaní ě/je, s/z	Veškeré pravopisné a gramatické jevy českého jazyka		
		pravopis v kmeni slova, v koncovkách, v předponách, v názvech a ve skupinách hlásek, interpunkce	Pravopis v kmeni slova, v koncovkách, v předponách, v názvech a ve skupinách hlásek, interpunkce		
		užívá spisovné tvary jmen a sloves.	Pravopis jmen a sloves, určování mluvnických kategorií, slovesný rod a vid		
ČJL-9-2-05	využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	sestaví větu jednoduchou a souvětí na základě znalostí větných členů.	Výpověď a věta, věta jednoduchá a souvětí, základní stavební dvojice, druhy přísudku a podmětu		

ČJL-9-2-06	rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	sestaví souvětí se správným pořádkem slov.	Souvětí podřadné, pořádek slov ve větě, významové poměry mezi větnými členy		
		sestaví souvětí souřadné se správným pořádkem slov.	Souvětí souřadné, pořádek slov ve větě, významové poměry mezi větami		
		nahradí větný člen vedlejší větou.	Souvětí podřadné, rozvíjející větné členy, druhy přívlastků		
ČJL-9-2-04	správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	orientuje se ve slovních druzích, umí je určit u slov v textu.	Slovně druhová platnost tvaru slova v textu		

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

ČJL-9-1-10	využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	subjektivně zbarvený popis	Líčení			8.
		zpracuje jednoduchou úvahu na blízké téma, použije v ní své zkušenosti a názory.	Úvaha a její znaky	VkO: diskuse	OSV – Kreativita	
		zpracuje jednoduchou charakteristiku literární postavy s použitím vhodných jaz. prostředků (vhodné přívlastky, přirovnání, rčení, synonymní výrazy apod.).	Charakteristika literárních postav			
		srovnává různé slohové útvary a posuzuje vhodnost použitých stylistických a jazykových prostředků.	Souhrnné poučení o slohu.	VkO: média, reklama	MDV- Fungování a vliv médií ve společnosti	
ČJL-9-1-03	rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	kriticky rozebere různé novinové články, vyhledá konkrétní příklady ovlivňování	Práce s textem, novinové články, články z internetu			
ČJL-9-1-07	se zapojuje do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	uplatňuje dialog v různých společenských situacích.	Společenský dialog			

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

ČJL-9-3-01	uceLENě reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	vyjádří vlastními slovy námět díla vzhledem ke společenskému dění.	Společenská funkce literatury		8.
ČJL-9-3-05	rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	rozlišuje literární druhy a jejich funkci, rozdělí literaturu a hodnotnou a konzumní.	Literární druhy		
ČJL-9-3-06	rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	rozezná literární druhy a žánry.	Literární druhy a žánry chronologicky do 19. stol. včetně	D: Národní obrození	

ČJL-9-3-07	uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře do 19. století včetně.	Literární směry a jejich hlavní představitelé do konce 19. století		
ČJL-9-3-08	porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	rozlišuje specifika dramatické a filmové tvorby.	Film a drama		

9.

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

ČJL-9-2-08	rozlišuje spisovný jazyk, nářecí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	rozlišuje útvary jazyka a vhodnost jejich užití.	Útvary jazyka a jejich uplatnění.	D, Z: čeština a její užívání napříč historií a na odlišných místech ČR	9.
ČJL-9-2-02	rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech	dokáže vyhledat v textu příklady obohacování slovní zásoby a tvoření českých slov.	Obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov		
		rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech.	Nauka o významu slov, metafora, metonymie		
ČJL-9-2-01	spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	spisovně vyslovuje slova přejatá a slova cizího původu	Přejatá slova, slova cizího původu, skloňování přejatých vlastních jmen a zeměpisných jmen	Z: cizí názvy	
ČJL-9-2-05	využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	přečte text se spisovnou výslovností, se správným přízvukem, důrazem, tempem a melodií.	Zvuková stránka jazyka		
		tvoří vhodné jazykové projevy podle komunikační situace na základě znalostí o jazykové normě.	Spisovná norma a komunikační situace		
ČJL-9-2-04	správně třídí slovní druhy, tvorí spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	užívá spisovné tvary všech slovních druhů.	Neohebné slovní druhy, podstatná jména, slovesná třída a vzor		
ČJL-9-2-06	rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	rozpozná významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí.	Věta dvojčlenná a jednočlenná, větný ekvivalent, vsuvka, přístavek		
ČJL-9-2-07	v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	napíše správně interpunkci ve větě jednoduché i v souvětí.	Poměry mezi větami hlavními, druhy vět vedlejších		

ČJL-9-2-03	samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	využívá základní jazykové příručky a slovníky, samostatně se v nich orientuje, dokáže vyhledat zadané slovo a problematiku.	Práce s jazykovými příručkami a slovníky		
------------	--	---	--	--	--

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

ČJL-9-1-05	odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	vyjadřuje se slohově přiměřeně a vhodně při zachování jazykové správnosti.	Jazyková kultura	OSV – Kreativita	9.
		dokáže vytvořit napínavé vypravování s vědomým použitím jaz. prostředků, které vyprávění oživují.	Vypravování		
		sepíše svůj vlastní životopis.	Životopis		
		dodržuje zásady při vyplňování různých tiskopisů.	Tiskopisy		
ČJL-9-1-09	uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	pracuje s kompozicí textu, uvažuje na dané téma.	Úvaha, vypravování, popis, charakteristika, zpráva, výklad, výtah, líčení, charakteristika		
ČJL-9-1-01	odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	zjišťuje pravdivost formou otázek či porovnáním s dostupnými zdroji.	Publicistické útvary	VkO: média, reklama	MV – Vnímání autora mediálních sdělení
ČJL-9-1-02	rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	diskutuje podle společenských pravidel a zásad, vytvoří otázky na rozhovor.	Diskuze, rozhovor	VkO: diskuse	
ČJL-9-1-08	využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	připraví referát, správně ocituje použité zdroje.	Výklad, referát, použití citace		

ČJL-9-1-10	využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	Funkční styly: prostě sdělovací, administrativní, odborný, publicistický		
------------	--	--	--	--	--

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

ČJL-9-3-01	uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	učí se vyhledat a popsat vlastními slovy hlavní myšlenku dané ukázky	Sociální balada		
ČJL-9-3-02	rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	přiřazuje dílo k autorovi	Autoři 20. a 21. století		
ČJL-9-3-07	uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	pracuje s pojmem populárně-naučná literatura, přiřazuje ukázky k literárnímu druhu, seznámí se s pojmy proletářská poezie a sociální balada, seznámí se s pojmem poetismu a osvobozené divadlo, seznámí se s pojmem surrealismus	Populárně naučná literatura, surrealismus, Osvobozené divadlo		9.
		světová literatura v době mezi válkami (20. – 30. léta 20. století)	Meziválečná literatura, ztracená generace (Lostgeneration)		
		seznamí se s pojmem ztracená generace (Lostgeneration)			
		seznamí se s tématy, která se nejčastěji objevovala v české literatuře během 2. světové války, válečnou poezii, autory z tohoto období a českou literaturou 2. poloviny 20. století	Válečná poezie, literatura za 2. sv. v.	D: 2. sv. v.	
		samizdatová literatura, exilová literatura	Samizdat, exil		
		seznamí se s pojmy: divadlo semafor, parodie, politická satira	Divadlo Semafor, Divadlo Járy Cimrmana, satira, parodie		
		seznamuje se se jmény některých autorů z období 21. století	Autoři 21. století		
ČJL-9-3-04	tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	diskutuje o důsledcích fašismu a vlivu na každodenní život v okupovaném Československu	Hyperbola, tvořivé činnosti s literárním textem		

5.2 Anglický jazyk

5.2.1 Obsahové, časové a organizační vymezení

Obsah vyučovacího předmětu *Anglický jazyk* (Aj) je tvořen obsahem vzdělávacího oboru Cizí jazyk ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a jsou v něm integrovány tematické okruhy průrezových témat. Vede k naplnění očekávaných výstupů RVP ZV.

Výuka anglického jazyka je založena na modelu britské angličtiny a motivuje k celoživotnímu vzdělávání a k poznávání jiných národů a jejich kultury. Žáci mají dle svého zájmu možnost složit mezinárodní Cambridžské zkoušky. Na prvním stupni je pozornost zaměřena na nácvik porozumění mluvenému slovu, jednoduchou konverzaci, osvojení si zvukové podoby angličtiny a základních gramatických struktur, jednoduchý písemný projev žáka, čtení s porozuměním. Ve výuce je hojně využíváno obrazového materiálu, audio nahrávek, písni, říkanek a hracích karet. Do výuky jsou zařazovány krátkodobé projekty. Výuka na druhém stupni upevňuje základní jazykové dovednosti (poslech, čtení, mluvený a písemný projev) a rozšiřuje oblast gramatiky a konverzace. Hojně je využíváno obrazového materiálu, audio nahrávek.

Do výuky jsou zařazovány krátkodobé projekty, konverzace a diskusní fóra s rodilým mluvčím. Výuku mohou doplňovat a rozšiřovat i nepravidelné akce – návštěva divadelního / filmového představení, výstavy či výukově-poznávací zájezd do Velké Británie.

Výuka probíhá především v kmenových třídách, na druhém stupni také v jazykové učebně, s možností využít mobilní počítačovou učebnu.

Předmět *Anglický jazyk* je na I. stupni je vyučován v ročnících s časovou dotací:

- 1 ročník 4 hodiny /týden
- 2. ročník 4 hodiny /týden
- 3. ročník 4 hodiny /týden, z toho 1 hodina z disponibilních hodin.
- 4. ročník 4 hodiny /týden, z toho 1 hodina z disponibilních hodin.
- 5. ročník 4 hodiny /týden, z toho 1 hodina z disponibilních hodin.

Předmět *Anglický jazyk* je na II. stupni je vyučován v ročnících s časovou dotací:

- 6. ročník 4 hodiny /týden, z toho 1 hodina z disponibilních hodin.
- 7. ročník 4 hodiny /týden, z toho 1 hodina z disponibilních hodin.
- 8. ročník 5 hodin /týden, z toho 2 hodiny z disponibilních hodin.
- 9. ročník 5 hodin /týden, z toho 2 hodiny z disponibilních hodin.

Vzdělávací obsah je rozdělen na pět tematických okruhů:

- Řečové dovednosti
- Poslech s porozuměním
- Mluvení

- Čtení s porozuměním
- Psaní

Vzdělávání v předmětu:

- vede k získání a následné prohlubování zájmu o studium cizího jazyka
- vede k podpora rozvoje komunikačních dovedností
- vede ke kultivaci jazykových dovedností
- vede k porozumění přiměřenému (čtenému i slyšenému) textu
- vede ke komunikaci s použitím známé slovní zásoby a gramatiky na žákovi blízké téma
- vede k ústní i písemné sdělení vztahující se k oblastem, které se žáka bezprostředně týkají
- vede k poznávání zemí příslušné jazykové oblasti (geografie, historie, příroda, kultura, způsob života)
- vede k vyhledávání informací o zemích studovaného jazyka
- vede k rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vede k pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, celoživotní vzdělávání a formování vztahu k jiným / odlišným kulturám

Předmět *Anglický jazyk* úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti:

- Prvouka: rodina, škola, zdraví, denní činnosti, počasí, kultura
- Zeměpis: základní charakteristika kontinentů
- Přírodopis: lidské rasy, lidská populace, životní prostředí, vědecké poznatky
- Český jazyk: pravidla psaného a mluveného projevu
- Výchova k občanství: škola, rodina, lidská práva
- Český jazyk, matematika, prvouka, vlastivěda, přírodověda, výtvarná výchova, hudební výchova

5.2.2 Průřezová téma

Předmětem se prolínají tato průřezová téma:

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Seberegulace a sebeorganizace
- Komunikace

- Poznávání lidí

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

- Evropa a svět nás zajímá

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

- Kulturní diference
- Multikulturalita

5.2.3 Výchovné a vzdělávací postupy pro rozvoj klíčových kompetencí

Výchovné a vzdělávací postupy jsou ve výuce *Anglického jazyka* uplatňovány všemi učiteli tohoto předmětu a směřují k utváření klíčových kompetencí:

5.2.3.1 I. stupeň

Kompetence k učení

Kompetence

- vyhledává a třídí informace a propojují je do širších významových celků
- osvojuje si základní jazykové a literární pojmy
- kriticky hodnotí výsledky svého učení a diskutují o nich
- využívají prostředků výpočetní techniky

Strategie

- vytváří základní studijní návyky a důsledně vyžaduje jejich plnění
- seznamuje s možnostmi, jak informace vyhledávat, zpracovávat a třídit
- klade důraz na čtení s porozuměním

Metody

- samostatná práce
- práce ve skupinách
- frontální výuka
- soutěže

Kompetence komunikativní

Kompetence

- rozlišují grafickou a mluvenou podobu slova
- rozumí přečtenému textu a poslechovým cvičením, které odpovídají jejich jazykové úrovni.
- porozumí frázím a slovní zásobě vztahující se k oblastem, které se jich bezprostředně týkají
- dokáží pochopit smysl krátkých, jasných zpráv a hlášení
- dorozumí se s ostatními cizinci

Strategie

- vede žáky k ústnímu a písemnému vyjadřování
- naslouchá žákům a vede je k tomu
- vede žáky k pochopení a užívání nonverbální komunikace
- používá informační technologie

Metody

- dramatizace
- práce s textem
- práce s komunikační technikou

Kompetence digitální

Kompetence

- dodržuje hygienu práce
- dodržuje bezpečnostní pravidla pro práci s výpočetní technikou
- využívá svých znalostí v běžné praxi

Strategie

- vytváří návyky a motivuje k využívání jazykových aplikací a programů
- vede k bezpečnému užívání online prostoru a k dodržování zásad ochrany osobních údajů
- seznamuje s možnostmi využívání aplikací a webových stránek pro seznámení s reáliemi, které se týkají probíraných témat

Metody

- samostatná práce
- práce ve skupinách

- frontální výuka
- práce s komunikační technikou

5.2.3.2 2. stupeň

Kompetence k učení

Kompetence

- vyhledává a třídí informace a propojují je do širších významových celků
- osvojuje si základní jazykové a literární pojmy
- kriticky hodnotí výsledky svého učení a diskutují o nich
- využívají prostředků výpočetní techniky

Strategie

- vytváří základní studijní návyky a důsledně vyžaduje jejich plnění
- seznamuje s možnostmi, jak informace vyhledávat, zpracovávat a třídit
- klade důraz na čtení s porozuměním
- využívá chyby jako prostředku dalšího vzdělávání metody a postupy, jak toho dosáhne

Metody

- samostatná práce
- práce ve skupinách
- frontální výuka
- soutěže

Kompetence komunikativní

Kompetence

- rozlišují grafickou a mluvenou podobu slova
- rozumí přečtenému textu a poslechovým cvičením, které odpovídají jejich jazykové úrovni.
- porozumí frázím a slovní zásobě vztahující se k oblastem, které se jich bezprostředně týkají
- dokáží pochopit smysl krátkých, jasných zpráv a hlášení
- dorozumí se s ostatními cizinci

Strategie

- vede žáky k schopnosti vyjádřit názory v anglickém jazyce
- naslouchá žákům a vede je k tomu
- používá informační technologie

Metody

- dramatizace
- práce s IT technikou
- inscenace, prezentace

Kompetence digitální

Kompetence

- dodržuje hygienu práce
- dodržuje bezpečnostní pravidla pro práci s výpočetní technikou
- využívá svých znalostí v běžné praxi

Strategie

- klade důraz na osvojení anglického jazyka při současném využívání digitálních technologií
- učí žáky vyhledávat informace v anglickém jazyce, informace vyhodnocovat a dále zpracovávat

Metody

- práce s digitálními technologiemi
- prezentace
- projekty
- didaktická cvičení k procvičení gramatických jevů a slovní zásoby
- online práce s textem
- poslechová cvičení online

5.2.4 Učební osnovy

5.2.4.1 1. stupeň

Aj		Anglický jazyk		1. stupeň		
ČÍSLO VÝSTUPU (RVP)	RVP VÝSTUPY	OČEKÁVANÉ ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY	PRŮREZOVÁ TÉMATA	ROČNÍK
1. období						
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI						
CJ-3-1-01	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností reaguje na ně verbálně i neverbálně a reaguje na ně verbálně i neverbálně	splní pokyn učitele porozumí otázkám učitele i spolužáků použije správné výrazy v odpovědi			OSV – Poznávání lidí	
CJ-3-1-02	zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	foneticky správně zopakuje slovo (model: učitel, nahrávka) pojmenuje danou věc (obrázek) - pozdraví, poděkuje a poprosí jednoduchým způsobem klade a odpovídá na otázky týkající se bezprostředního okolí hlásuje jednotlivé hlásky i slova okolí hlásuje jednotlivé hlásky i slova	Hello Family and Friends At school Food and Shopping Clothes My house My body My toys Animals My toys Fun and free time Holidays and traditions	M: základní číslovky Čj: pravidla psaného a mluveného projevu Prv: rodina, škola, zdraví, volný čas	MKV – Multikulturalita	1.-3.
CJ-3-1-03	rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	přečte foneticky správně dané slovo, slovní spojení i části krátkého psaného textu				
CJ-3-1-04	rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	porozumí významu slov a slovních spojení vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, zejména má-li k dispozici vizuální oporu (vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak...)				

CJ-3-1-05	přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	rozliší psanou a mluvenou podobu jazyka				3.
CJ-3-1-06	píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	opisuje krátký text samostatně píše krátké věty přiměřené jeho slovní				3.

2. období

POSLECH S POROZUMĚNÍM

CJ-5-1-01	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	používá známá slova a tvoří jednoduché věty a souvětí rozumí zadání cvičení rozumí instrukcím v učebních materiálech	Understanding simple stories and comics in topics such as Greetings, Family, Farm, My week, Jobs and parties, Animals, Weather, Food and drink, Body, Clothes, School subjects, Directions, Holiday and traditions (Halloween, Christmas, Easter), grammatical structures, sentence stress, intonation, phonics	M: základní číslovky Čj: pravidla psaného a mluveného projevu Vl: poznávání různých kultur	OSV – Seberegulace a sebeorganizace EGS – Evropa a svět nás zajímá MKV – Kulturní diference	4.-5.
CJ-5-1-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	reprodukují obsah a smysl jednoduchých obrazových a poslechových materiálů				
CJ-5-1-03	rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	rozumí pokynům vyučujícího rozumí obsahu mediálních materiálů vyjadří obsah a smysl složitějších obrazových a poslechových materiálů a aplikuje je při své práci				

MLUVENÍ

CJ-5-2-01	se zapojí do jednoduchých rozhovorů	použije osvojené učivo k aktivnímu zapojení se do jednoduché konverzace a podá požadovanou informaci umí pozdravit, poděkovat, představit se	Talking about: Greetings, Family, Farm, My week, Jobs and parties, Animals, Weather, Food and drink, Body, Clothes, School subjects, Directions, Holiday and traditions (Halloween, Christmas, Easter) using the correct grammatical structures, sentence stress and intonation.			4.-5.
CJ-5-2-02	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	podá základní informaci o sobě, rodině a dalších osvojených tématech vytváří a reprodukuje náročnější konverzaci				

CJ-5-2-03	odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	odpovídá na jednoduché otázky o sobě, rodině a jiných tématech vyjadří vlastními slovy obsah přiměřeně obtížného textu vytvoří běžné sdělení na základě daného vzoru			
-----------	---	--	--	--	--

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

CJ-5-3-01	vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	orientuje se v textu a najde potřebnou informaci, kterou použije v odpovědi přečte nahlas, plynule a foneticky správně daný text	Topics: Greetings, Family, Farm, My week, Jobs and parties, Animals, Weather, Food and drink, Body, Clothes, School subjects, Directions, Holiday and traditions (Halloween, Christmas, Easter)	4.-5.
CJ-5-3-02	rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	reprodukují obsah a smysl jednoduchých textů vyjadří jednoduché sdělení na základě daného vzoru vlastními slovy vyjadří ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu používá dvojjazyčný slovník k vyhledávání reprodukuje obsah a smysl textových materiálů a aplikuje je při své práci		

PSANÍ

CJ-5-4-01	napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	vyjadří písemně údaje o sobě, své rodině a dalších tématech vypracovává projekty	Correct usage of: Present simple, Present continuous, Adverbs of frequency, must/mustn't, Comparative and superlative adjectives, Possessive pronouns, Prepositions, Was/were, Past simple, Regular and irregular verbs, have to/don't have to, questions words, defining relative clauses, as....as, want/need plus inf., Adverbs, Comparative adverbs, be made of, shall, could and let's, should/shouldn't, be good at, zero conditionals, look like, be like, be going to	4.-5.
CJ-5-4-02	vyplní osobní údaje do formuláře	vyplní své údaje do formulářů vytvoří složitější sdělení na základě daného vzoru		

5.2.4.2 2. stupeň

Aj	Anglický jazyk	2. stupeň
----	----------------	-----------

ČÍSLO VÝSTUPU (RVP)	RVP VÝSTUPY	OČEKÁVANÉ ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	ROČNÍK
6. a 7. ročník						
POSLECH S POROZUMĚNÍM						
CJ-9-1-01	rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně.	rozumí konkrétním informacím v pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	present simple and present continuous, family and friends, questions, adverbs of frequency, daily routines, free time, Can for ability and permission, gerunds, object pronouns, places in school, school subjects, food, meals and courses, animals	Čj: vztah zvukové a grafické stránky	OSV – Rozvoj schopnosti poznávání	6.
CJ-9-1-02	rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat					6.
MLUVENÍ						
CJ-9-2-01	zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	dokáže své porozumění správnou reakcí na promluvu poskytně a zjistí informace zapojí se do rozhovoru poskytně a zjistí informace	on the phone, phonetic symbols, describing people with the use of prefixes and suffixes, present simple and present continuous, comparative adjectives, family and friends, speaking on the phone, forming Yes/No and Wh-questions, adverbs of frequency, talking about my day, time and prepositions, after school activities, Asking for information, Can for ability and permission, gerunds, object pronouns, places in school, school subjects, asking for and giving permissions, countable and uncountable nouns, Ordering food, intonation in questions, talking about animals, Adverbs of movement, action verbs, past simple regular and irregular verbs	Čj: pravidla mluveného projevu	OSV – komunikace	6.-7.
CJ-9-2-02	mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	použije osvojené znalosti k získání konkrétní informace		VkO: škola, rodina, lidská práva		6.-7.
CJ-9-2-03	vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	popíše sebe samého, další osoby, prostředí, v němž žije, každodenní činnosti a potřeby a způsob života vypráví jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událost popíše událost, své plány a minulé zážitky aplikuje získané znalosti			6.-7.	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM						
CJ-9-3-01	vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	porozumí tématu a obsahu krátkého a jednoduchého textu	present simple and present continuous, comparative adjectives, family and friends, Yes/No and Wh-questions, adverbs, daily routines, after school activities, Can for ability and permission, verbs gerunds,	Z: základní charakteristika kontinentů	EGS – Evropa a svět nás zajímá	6.-7.
				Př: lidské rasy, lidská populace	MKV – Multikulturalita	

		odvodí z kontextu význam neznámých slov	object pronouns, places in school, school subjects, food, meals and courses, animals, holiday and traditions		
CJ-9-3-02	rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	porozumí běžným označením a nápisům na veřejných místech			6.-7.

PSANÍ

CJ-9-4-01	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	zapíše/doplní informace, slovní spojení nebo jednoduché věty, které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, předmětu nebo činností, které běžně vykonává použije osvojené znalosti k získání konkrétní informace	the correct use of present simple and present continuous, comparative adjectives, describing people, prefix -un, suffix -full, forming questions, adverbs of frequency, daily routines, prepositions, of time, Writing a blog post, writing an email, articles, quantifiers and countability, food, Writing a report, Asking for and giving directions, describing an animal, past simple regular and irregular verbs	Čj: pravidla psaného projevu	MDV – Tvorba mediálního sdělení	7.
CJ-9-4-02	napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	sestaví/napiše krátký jednoduchý popis sebe samého, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb, způsobu života a minulých událostí napiše jednoduchý text, pozdrav, dotaz nebo vzkaz napiše jednoduchý příběh, událost a své plány				7.
CJ-9-4-03	reaguje na jednoduché písemné sdělení	porozumí tématu a obsahu krátkého a jednoduchého textu odvodí z kontextu význam neznámých slov porozumí běžným označením a nápisům na veřejných místech odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátké sdělení či otázky				7.

8. a 9. ročník

POSLECH S POROZUMĚNÍM						
CJ-9-1-01	rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně.	rozumí konkrétním informacím v pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	Understanding a radio interview, news report, travel show, podcast Topics: personal qualities, daily routines, job and work, cooking, weather, everyday objects, celebrations, music	Čj: vztah zvukové grafické stránky	OSV – Rozvoj schopností poznávání	8.
CJ-9-1-02	rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace týkající se osvojovaných témat					8.

MLUVENÍ

CJ-9-2-01	se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	dokáže své porozumění správnou reakcí na rozmluvu použije osvojené znalosti k získání konkrétní informace	Talking about personal qualities, daily routines, job and work, cooking, weather, everyday objects, celebrations, music, communication, giving advice, travel using the correct grammatical structures, sentence stress and intonation.	Čj: pravidla mluveného projevu	OSV – komunikace	8.
CJ-9-2-02	mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných témaech	zapojí se do rozhovoru poskytne a zjistí informace		VkO: škola, rodina, lidská práva		8.
CJ-9-2-03	vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	popíše sebe samého, další osoby, prostředí, v němž žije, každodenní činnosti a potřeby a způsob života vypráví jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí popíše událost, své plány a minulé zážitky aplikuje získané znalosti				8.

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

CJ-9-3-01	vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	porozumí tématu a obsahu krátkého a jednoduchého textu odvodí z kontextu význam neznámých slov porozumí běžným označením a nápisům na veřejných místech	Reading about personal qualities, daily routines, job and work, cooking, weather, everyday objects, celebrations, music, communication, giving advice, travel, different culture	Z: charakteristika kontinentů, kulturní rozdíly	EGS – Evropa a svět nás zajímá	8.-9.
CJ-9-3-02	rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace			Př: lidské rasy, lidská populace, životní prostředí, vědecké poznatky	EGS – Objevujeme Evropu a svět	8.-9.

PSANÍ

CJ-9-4-01	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	zapíše/doplní informace, slovní spojení nebo jednoduché věty, které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, předmětů nebo činností, které běžně vykonává použije osvojené znalosti k získání konkrétní informace	Writing a biography, personal email, invitation, internet post, travel blog, opinion essay, newspaper article, a poster, an information leaflet, online article, review. Using the correct grammatical structures.			9.
-----------	---	--	--	--	--	----

CJ-9-4-02	napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	sestaví/napiše krátký jednoduchý popis sebe samého, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb, způsobu života a minulých událostí napiše jednoduchý text, pozdrav, dotaz nebo vzkaz napiše jednoduchý příběh, událost a své plány		Čj: pravidla psaného projevu	MDV – Tvorba mediálního sdělení	9.
CJ-9-4-03	reaguje na jednoduché písemné sdělení	porozumí tématu a obsahu krátkého a jednoduchého textu odvodí z kontextu význam neznámých slov porozumí běžným označením a nápisům na veřejných místech odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátké sdělení či otázky	Correct usage of present, past tenses, collocations, prepositions of place, modal verbs (should/must), don't have to vs mustn't, phrasal verbs, interesting adjectives, will, may/might, conditionals (1st, 2nd, 3rd), prepositionals phrases, opposites, quantifiers, be going to/will/Present cont., make and o, wh-questions, passive, irregular verbs, compound nouns, present and past perfect, reflexive pronouns		OSV – Kreativita	9.

5.3 Francouzský jazyk

5.3.1 Obsahové, časové a organizační vymezení

Obsah vyučovacího předmětu *Francouzský jazyk* (Fj) je tvořen obsahem vzdělávacího oboru Další cizí jazyk ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a jsou v něm integrovány tematické okruhy průřezových témat. Vede k naplnění očekávaných výstupů RVP ZV.

Výuka jazyka vychází z principů moderního pojetí výuky cizích jazyků, přičemž vedle tradičních didaktických pomůcek a prostředků využívá i moderní audiovizuální média. Výuka francouzského jazyka je koncipována jako výuka druhého cizího jazyka a jejím základním úkolem je obeznámit žáky s tímto světovým jazykem a prezentovat jej jako další velmi důležitý komunikační prostředek s ohledem na evropské teritorium a francouzsky mluvící země jako naše nejbližší sousední státy, a to nejen jako turistické destinace, ale i ekonomické partnery a partnery na trhu práce. Primárním zadáním předmětu je žáky motivovat a probudit jejich zájem o výuku dalšího cizího jazyka vedle jazyka anglického. Významným a osvědčeným motivačním prostředkem výuky je zařazení témat reálií francouzsky mluvících zemí a zejména i možnost přímého kontaktu s cizojezycným prostředím, kde žáci dostávají možnost přesvědčit se o praktické využitelnosti osvojených jazykových znalostí. Z tohoto důvodu je vlastní výukový program podpořen exkurzemi v zahraničí.

Vzhledem k hodinovým dotacím jsou ve srovnání s prvním cizím jazykem do výuky zařazovány drobnější krátkodobé projekty odpovídající dosažené úrovni A1. Žákům se dostávají základy tohoto jazyka v takové míře, aby na ně mohli bez obtíží navázat v dalším studiu na střední škole.

Výuka probíhá především v kmenových třídách, na druhém stupni také v jazykové učebně, s možností využít mobilní počítačovou učebnu.

Předmět Francouzský jazyk je na II. stupni je vyučován v ročnících s časovou dotací:

- 6. ročník 2 hodiny / týden
- 7. ročník 2 hodiny / týden
- 8. ročník 2 hodiny / týden
- 9. ročník 2 hodiny / týden

Vzdělávací obsah je rozdělen na pět tematických okruhů:

- Řečové dovednosti
- Poslech s porozuměním
- Mluvení
- Čtení s porozuměním
- Psaní

Vzdělávání v předmětu:

- vede k vytváření základních jazykových dovednosti (poslech, čtení, mluvený a písemný projev) a rozšiřuje oblast gramatiky a konverzace
- vede k motivaci a prohlubování zájmu o studium dalšího cizího jazyka
- vede k porozumění přiměřenému (čtenému i slyšenému) textu
- vede ke komunikaci s použitím známé slovní zásoby a gramatiky na žákovi blízké téma
- vede k osvojení si tvorby ústního i písemného sdělení vztahujícího se k oblastem, které se žáka bezprostředně týkají
- vede k poznávání zemí příslušné jazykové oblasti (geografie, historie, příroda, kultura, způsob života)
- vede k vyhledávání informací o zemích studovaného jazyka
- vede k pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život a formování vztahu k jiným kulturám

Předmět Francouzský jazyk úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti:

- Zeměpis: základní charakteristika kontinentů
- Přírodopis: lidské rasy, lidská populace, životní prostředí, vědecké poznatky
- Český jazyk: pravidla psaného a mluveného projev
- Občanská výchova: škola, rodina, lidská práva

5.3.2 Průřezová téma

Předmětem se prolínají tato průřezová téma:

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Seberegulace a sebeorganizace
- Poznávání lidí

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

- Evropa a svět nás zajímá

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

- Kulturní diference
- Multikulturalita

5.3.3 Výchovné a vzdělávací postupy pro rozvoj klíčových kompetencí

Výchovné a vzdělávací postupy jsou ve výuce *Francouzského jazyka* uplatňovány všemi učiteli tohoto předmětu a směřují k utváření klíčových kompetencí:

5.3.3.1 2. stupeň

Kompetence k řešení problémů

Kompetence

- řeší jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- nebojí se komunikovat s cizím člověkem
- pracuje s fakty

Strategie

- podporuje vnímání a postupné osvojování si jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací
- učí žáky naslouchat a komunikovat na odpovídající úrovni
- vede žáky ke komunikaci ve dvojici a ve skupině
- umožňuje žákům při školních projektech prezentovat výsledky své práce

Metody

- samostatná práce

- dialog, diskuse v menší skupině
- prezentace

Kompetence komunikativní

Kompetence

- rozumí jednoduchému sdělení
- umí zformulovat své myšlenky
- využívá osvojených dovedností k navázání kontaktu
- dokáže se ústně vyjádřit před ostatními

Strategie

- podporuje vnímání a postupné osvojování si jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací
- učí žáky naslouchat a komunikovat na odpovídající úrovni
- vede žáky ke komunikaci ve dvojici a ve skupině
- umožňuje žákům při školních projektech prezentovat výsledky své práce

Metody

- samostatná práce
- dialog, diskuse v menší skupině
- prezentace

Kompetence digitální

Kompetence

- umí vyhledávat a zpracovávat relevantní informace
- využívá vybrané internetové aplikace
- umí ukládat, zálohovat a sdílet

Strategie

- vytváří problémové úkoly a učí žáky je samostatně řešit
- vede žáky k vyhledávání a zpracování informací, samostatnému vyhledávání a snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje
- vede k používání internetových aplikací

- vede žáky k dalšímu digitálnímu zpracovávání

Metody

- diskuse
- Kahoot, Quizlet
- video, prezentace

5.3.4 Učební osnovy

5.3.4.1 2. stupeň

Fj		Francouzský jazyk			2.stupeň	
ČÍSLO VÝSTUPU (RVP)	RVP VÝSTUPY	OČEKÁVANÉ ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	ROČNÍK
6. a 7. ročník						
POSLECH S POROZUMĚNÍM						
DCJ-9-1-01	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně	zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy dokáže své porozumění správnou reakcí nebo zápisem rozpozná známá slova a slovní spojení			Čj: vztah zvukové a grafické stránky	OSV – Rozvoj schopností poznávání
DCJ-9-1-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	vytváří správnou vazbu mezi zvukovou podobou jazyka a její realizací v grafickém systému porozumí obsahu krátkého projevu		slovní zásoba na probírané téma: představování, číslovky, moje rodina, zvířata, škola, jídlo, volný čas a sport, město, měsíce, roční období, tělo, oblečení, domov, pocity, počasí výslovnost, intonace, vázání gramatické struktury		6.-7.
DCJ-9-1-03	rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	porozumí tématu/obsahu krátkého projevu dokáže své porozumění zápisem nebo správnou reakcí porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět				6.-7.
MLUVENÍ						

DCJ-9-2-01	se zapojí do jednoduchých rozhovorů		M: základní číslovky	7.
DCJ-9-2-02	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	hovoří na osvojené téma aplikuje a demonstreuje získané znalosti v samostatném projevu zapojí se do rozhovoru popíše událost	konverzační aktivity v rámci osvojovaných témat: představování, číslovky, moje rodina, zvířata, škola, jídlo, volný čas a sport, město, měsíce, roční období, tělo, oblečení, domov, pocity, počasí, výslovnost, intonace, vázání gramatické struktury	7.
DCJ-9-2-03	odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá		VkO: škola, rodina	7.

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

DCJ-9-3-01	rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	vyhledá požadované informace v autentických materiálech		6.-7.
DCJ-9-3-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům		Z: základní charakteristika frankofonních zemí	MKV – multikulturalita 6.-7.
DCJ-9-3-03	rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci			6.-7.

PSANÍ

DCJ-9-4-01	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	napíše krátký e-mail, napíše krátký popis zvídete, dokáže popsat místo, napíše životopis, krátký popis osoby, krátký příběh, krátký popis domu, krátkou eseji, vytvoří pozvánku	Pravopis, slovesa a modální slovesa, členy určité a neurčité, otázky, podstatná a přídavná jména, zájmena, předložky, rozkazovací způsob, kladná a záporná věta, základní číslovky, přítomný čas, budoucí čas, výrazy množství, rodokmen, blog, pozvánka na oslavu, oblíbené menu, dotazník	Čj: pravidla psaného projevu	MDV – Tvorba mediálního sdělení	7.
DCJ-9-4-02	napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat					7.
DCJ-9-4-03	stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení					7.

8. a 9. ročník

POSLECH S POROZUMĚNÍM

DCJ-9-1-01	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně	zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy dokáže své porozumění správnou reakcí nebo zápisem rozpozná známá slova a slovní spojení	slovní zásoba na probírané téma: země, národnosti, nakupování, charakterové vlastnosti, škola, moji přátelé, zdraví, příroda, kultura, IT – internet, zajímavá místa, jídlo, výslovnost, intonace, vázání gramatické struktury	Čj: vztah zvukové a grafické stránky	OSV – Rozvoj schopností poznávání	8.-9.
DCJ-9-1-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	vytváří správnou vazbu mezi zvukovou podobou jazyka a její realizací v grafickém systému porozumí obsahu krátkého projevu				8.-9.
DCJ-9-1-03	rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	porozumí tématu/obsahu krátkého projevu dokáže své porozumění zápisem nebo správnou reakcí porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět				8.-9.

MLUVENÍ

DCJ-9-2-01	se zapojí do jednoduchých rozhovorů	hovoří na osvojené téma aplikuje a demonstruje získané znalosti v samostatném projevu zapojí se do rozhovoru popíše událost	konverzační aktivity v rámci osvojovaných témat: země, národnosti, nakupování, charakterové vlastnosti, škola, moji přátelé, zdraví, příroda, kultura, IT – internet, zajímavá místa, jídlo výslovnost, intonace, vázání gramatické struktury	Z: základní charakteristika frankofonních zemí		9.
DCJ-9-2-02	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat			OSV – Komunikace		9.
DCJ-9-2-03	odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá			VkO: škola, rodina		9.

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

DCJ-9-3-01	rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	vyhledá požadované informace v autentických materiálech	komiksové příběhy, odborné časopisy zaměřené na kulturu (divadla, koncerty, spisovatelé), kulinářské časopisy –	MKV – Multikulturalita	9.
DCJ-9-3-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům				9.

DCJ-9-3-03	rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	kuchařky), zdravotnické příručky, školní řád, IT publikace			9.
PSANÍ					
DCJ-9-4-01	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři				9.
DCJ-9-4-02	napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	napíše krátký e-mail, SMS, dokáže popsat místo, napíše předlohu pro interview, napíše popis osoby, napíše příběh, esej, umí popsat dům, sepíše recept a sestaví pravidla hry	Pravopis, podmiňovací způsob, osobní zájmena předmětná COD, přítomný čas průběhový, budoucí čas, minulý čas, podmínková věta – skutečná, stupňování, řadové číslovky, předložky, spojky osobnostní test, anketa, SMS, pravidla hry, recept	Čj: pravidla psaného projevu	MDV – Tvorba mediálního sdělení
DCJ-9-4-03	stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení				9.

5.4 Německý jazyk

5.4.1 Obsahové, časové a organizační vymezení

Obsah vyučovacího předmětu *Německý jazyk* (Nj) je tvořen obsahem vzdělávacího oboru Další cizí jazyk ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a jsou v něm integrovány tematické okruhy průřezových témat. Vede k naplnění očekávaných výstupů RVP ZV.

Výuka jazyka vychází z principů moderního pojetí výuky cizích jazyků, přičemž vedle tradičních didaktických pomůcek a prostředků využívá i moderní audiovizuální média. Výuka německého jazyka je koncipována jako výuka druhého cizího jazyka a jejím základním úkolem je obeznámit žáky s tímto světovým jazykem a prezentovat jej jako další velmi důležitý komunikační prostředek s ohledem na evropské teritorium a německy mluvící země jako naše nejbližší sousední státy, a to nejen jako turistické destinace, ale i ekonomické partnery a partnery na trhu práce. Primárním zadáním předmětu je žáky motivovat a probudit jejich zájem o výuku dalšího cizího jazyka vedle jazyka anglického. Významným a osvědčeným motivačním prostředkem výuky je zařazení témat reálií německy mluvících zemí a zejména i možnost přímého kontaktu s cizojazyčným prostředím, kde žáci dostávají možnost přesvědčit se o praktické využitelnosti osvojených jazykových znalostí. Z tohoto důvodu je vlastní výukový program podpořen exkurzemi v zahraničí.

Vzhledem k hodinovým dotacím jsou ve srovnání s prvním cizím jazykem do výuky zařazovány drobnější krátkodobé projekty odpovídající dosažené úrovni A1. Žákům se dostávají základy tohoto jazyka v takové míře, aby na ně mohli bez obtíží navázat v dalším studiu na střední škole.

Výuka probíhá především v kmenových třídách, na druhém stupni také v jazykové učebně, s možností využít mobilní počítačovou učebnu.

Předmět Německý jazyk je na II. stupni je vyučován v ročnících s časovou dotací:

- 6. ročník 2 hodiny /týden
- 7. ročník 2 hodiny /týden
- 8. ročník 2 hodiny /týden

- 9. ročník 2 hodiny /týden

Vzdělávací obsah je rozdělen na pět tematických okruhů:

- Řečové dovednosti
- Poslech s porozuměním
- Mluvení
- Čtení s porozuměním
- Psaní

Vzdělávání v předmětu:

- vede k vytváření základních jazykových dovednosti (poslech, čtení, mluvený a písemný projev) a rozšiřuje oblast gramatiky a konverzace
- vede k motivaci a prohlubování zájmu o studium dalšího cizího jazyka
- vede k porozumění přiměřenému (čtenému i slyšenému) textu
- vede ke komunikaci s použitím známé slovní zásoby a gramatiky na žákovi blízké téma
- vede k osvojení si tvorby ústního i písemného sdělení vztahujícího se k oblastem, které se žáka bezprostředně týkají
- vede k poznávání zemí příslušné jazykové oblasti (geografie, historie, příroda, kultura, způsob života)
- vede k vyhledávání informací o zemích studovaného jazyka
- vede k pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život a formování vztahu k jiným kulturám

Předmět Německý jazyk úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti:

- Zeměpis: základní charakteristika německy mluvících zemí, města, pamětihodnosti
- Přírodopis: lidské rasy, lidská populace, životní prostředí, vědecké poznatky
- Český jazyk: pravidla psaného a mluveného projevu
- Občanská výchova: škola, rodina, lidská práva

5.4.2 Průřezová téma

Předmětem se prolínají tato průřezová téma:

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Seberegulace a sebeorganizace

- Sebepoznání a sebepojetí
- Poznávání lidí
- Rozvoj schopností poznávání
- Komunikace

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

- Evropa a svět nás zajímá

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

- Kulturní diference
- Multikulturalita

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

- Evropa a svět nás zajímá
- Objevujeme Evropu a svět

5.4.3 Výchovné a vzdělávací postupy pro rozvoj klíčových kompetencí

Výchovné a vzdělávací postupy jsou ve výuce *Německého jazyka* uplatňovány všemi učiteli tohoto předmětu a směřují k utváření klíčových kompetencí:

5.4.3.1 2. stupeň

Kompetence k řešení problémů

Kompetence

- řeší jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- nebojí se komunikovat s cizím člověkem
- pracuje s fakty

Strategie

- podporuje vnímání a postupné osvojování si jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací
- učí žáky naslouchat a komunikovat na odpovídající úrovni
- vede žáky ke komunikaci ve dvojici a ve skupině
- umožňuje žákům při školních projektech prezentovat výsledky své práce

Metody

- samostatná práce
- dialog, diskuse v menší skupině
- prezentace

Kompetence komunikativní

Kompetence

- rozumí jednoduchému sdělení
- umí zformulovat své myšlenky
- využívá osvojených dovedností k navázání kontaktu
- dokáže se ústně vyjádřit před ostatními

Strategie

- podporuje vnímání a postupné osvojování si jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací
- učí žáky naslouchat a komunikovat na odpovídající úrovni
- vede žáky ke komunikaci ve dvojici a ve skupině
- umožňuje žákům při školních projektech prezentovat výsledky své práce

Metody

- samostatná práce
- dialog, diskuse v menší skupině
- prezentace

Kompetence digitální

Kompetence

- umí vyhledávat a zpracovávat relevantní informace
- využívá vybrané internetové aplikace
- umí ukládat, zálohovat a sdílet

Strategie

- vytváří problémové úkoly a učí žáky je samostatně řešit
- vede žáky k vyhledávání a zpracování informací, samostatnému vyhledávání a snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje

- vede k používání internetových aplikací
- vede žáky k dalšímu digitálnímu zpracovávání

Metody

- diskuse
- Kahoot, Quizlet
- video, prezentace

5.4.4 Učební osnovy

5.4.4.1 2. stupeň

Nj		Německý jazyk			2. stupeň		
ČÍSLO VÝSTUPU (RVP)	RVP VÝSTUPY	OČEKÁVANÉ ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY	PRŮREZOVÁ TÉMATA	ROČNÍK	
6. a 7. ročník							
POSLECH S POROZUMĚNÍM							
DCJ-9-1-01	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně	zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy dokáže své porozumění správnou reakcí nebo zápisem rozpozná známá slova a slovní spojení					6.-7.
DCJ-9-1-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	vytváří správnou vazbu mezi zvukovou podobou jazyka a její realizací v grafickém systému porozumí obsahu krátkého projevu		pozdravy, představení se, dny v týdnu, měsíce, číslovky 0-100, barvy, jídlo, zvířata, školní potřeby, nakupování, koníčky, povolání, prázdniny			6.-7.
DCJ-9-1-03	rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	porozumí tématu/obsahu krátkého projevu dokáže své porozumění zápisem nebo správnou reakcí porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět					6.-7.

MLUVENÍ

DCJ-9-2-01	se zapojí do jednoduchých rozhovorů					7.
DCJ-9-2-02	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	hovoří na osvojené téma aplikuje a demonstruje získané znalosti v samostatném projevu zapojí se do rozhovoru popíše událost	slovní zásoba na probírané téma: tykání, vykání jídlo, zvířata, školní potřeby, státy a města, nakupování, koníčky, povolání, prázdniny, základní výslovnost německých samohlásek a souhlásek, nácvik elementárních poslechových a výslovnostních dovedností, tykání, vykání			7.
DCJ-9-2-03	odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá					7.

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

DCJ-9-3-01	rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům					6.-7.
DCJ-9-3-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	vyhledá požadované informace v autentických materiálech	abeceda, výslovnost, intonace, slovní zásoba, komiksové příběhy, menu			6.-7.
DCJ-9-3-03	rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci					6.-7.

PSANÍ

DCJ-9-4-01	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři					7.
DCJ-9-4-02	napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	napíše krátký e-mail, napíše krátký popis zvířete, dokáže popsat místo, napíše životopis, krátký popis osoby, krátký příběh, krátký popis domu, krátkou eseji, vytvoří pozvánku, recept vyplní formulář	pravopis, časování pravidelných a nepravidelných sloves, vazba ich mag, slovosled ve větě, W-otázky, zápor nicht, otázky zjišťovací, der, die, das, mein/e, dein/, přídavná jména v případku, přivlastňovací zájmena, blahopřání k narozeninám, oblíbený recept	M: základní číslovky Čj: pravidla psaného a mluveného projevu Z: základní charakteristika německy mluvících zemí	OSV – Rozvoj schopností poznávání EGS – Objevujeme Evropu a svět OSV – komunikace MKV – multikulturalita	7.
DCJ-9-4-03	stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení					7.

8. a 9. ročník

POSLECH S POROZUMĚNÍM

DCJ-9-1-01	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně	porozumí tématu/obsahu krátkého projevu dokáže své porozumění zápisem nebo správnou reakcí porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět			8.-9.
DCJ-9-1-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	vytváří správnou vazbu mezi zvukovou podobou jazyka a její realizací v grafickém systému porozumí obsahu krátkého projevu	slovní zásoba na probírané téma: země, národnosti, nakupování, bydlení, móda, počasí, škola, dopravní prostředky, volný čas, zdraví, zajímavá místa		8.-9.
DCJ-9-1-03	rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	porozumí tématu/obsahu krátkého projevu dokáže své porozumění zápisem nebo správnou reakcí porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět			8.-9.

MLUVENÍ

DCJ-9-2-01	se zapojí do jednoduchých rozhovorů				9.
DCJ-9-2-02	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	hovoří na osvojené téma aplikuje a demonstruje získané znalosti v samostatném projevu zapojí se do rozhovoru popíše událost	konverzační aktivity v rámci osvojovaných témat: země, národnosti, nakupování, bydlení, móda, počasí, škola, dopravní prostředky, volný čas, zajímavá místa, výslovnost souhlásek a dvojhlásek, gramatické struktury		9.
DCJ-9-2-03	odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá				9.

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

DCJ-9-3-01	rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	vyhledá požadované informace v autentických materiálech	komiksové příběhy, odborné časopisy zaměřené na kulturu, módu, slavné osobnosti, cestování, vaření	MKV – Multikulturalita	9.
DCJ-9-3-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům				9.

DCJ-9-3-03	rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci				9.
PSANÍ					
DCJ-9-4-01	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři				9.
DCJ-9-4-02	napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	napíše krátký e-mail, napíše krátký popis zvířete, dokáže popsat místo, napíše životopis, krátký popis osoby, krátký příběh, krátký popis domu, krátkou eseji, vytvoří pozvánku	pravopis, množné číslo, zájmena, předložky, řadové číslovky, složená slova, časování sloves, email, recept, přání	Z: základní charakteristika kontinentů Př: lidské rasy, lidská populace, životní prostředí, vědecké poznatky Čj: pravidla psaného a mluveného projevu Vko: škola, rodina	OSV – Rozvoj schopností poznávání MKV – Multikulturalita OSV – Komunikace
DCJ-9-4-03	stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení				9.

5.5 Matematika

5.5.1 Obsahové, časové a organizační vymezení

Obsah vyučovacího předmětu *Matematika* (M) je tvořen obsahem vzdělávacího oboru „*Matematika a její aplikace*“ pro I. a II. stupeň a jsou v něm integrovány tematické okruhy průřezových témat. Vede k naplnění očekávaných výstupů RVP ZV. Vyučovací předmět *Matematika* poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě.

Vzdělávání klade důraz na porozumění základních myšlenkových postupů a pojmu matematiky, užití matematiky v reálných situacích, osvojení matematických pojmu a postupů, rozvoj abstraktního a exaktního myšlení a logického a kritického usuzování.

Žáci řeší logické úlohy, toto může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Součástí předmětu jsou i úlohy a problémy, jejichž řešení není vždy závislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale je nutné logické myšlení.

Žáci využívají prostředky výpočetní techniky – umožňuje to přístup i žákům s nedostatkem v numerickém počítání.

Neopomenutelnou složkou je také osvojení práce s počítačem tak, aby nabytých znalostí dokázali žáci využít ve svém každodenním životě. Název vyučovacího předmětu je odvozen z názvu vzdělávacího oboru a odpovídá tradičnímu pojednání jeho vzdělávacího obsahu.

Výuka probíhá především v kmenových třídách, s možností využít mobilní počítačovou učebnu.

Předmět *Matematika* je na I. stupni vyučován v ročnících s časovou dotací:

- 1. ročník 4 hodiny / týden,
- 2. ročník 4 hodiny / týden,

- 3. ročník 5 hodin/ týden, z toho 1 hodina z disponibilních hodin
- 4. ročník 5 hodin/ týden, z toho 1 hodina z disponibilních hodin
- 5. ročník 5 hodin / týden, z toho 1 hodina z disponibilních hodin

Předmět Matematika je na II. stupni vyučován v ročnících s časovou dotací:

- 6. ročník 4 hodiny / týden,
- 7. ročník 4 hodiny / týden,
- 8. ročník 4 hodiny / týden,
- 9. ročník 5 hodin / týden, z toho 2 hodiny z disponibilních hodin

Vzdělávací obsah je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

- Číslo a početní operace,
- Závislosti, vztahy a práce s daty,
- Geometrie v rovině a v prostoru,
- Nestandardní aplikační úlohy a problémy.

Vzdělávání v předmětu:

- vede k využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhadování, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- vede k rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojování si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- vede k rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- vede k rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmu a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmu
- vede k vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- vede k vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- vede k provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- vede k přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu

- vede k rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- vede k rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrole při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů

Předmět *Matematika* úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti:

- Zeměpis: měřítko, výpočty
- Fyzika: převody jednotek, rovnice,
- Chemie: řešení rovnic, převody jednotek

5.5.2 Průřezová téma

Předmětem se prolínají tato průřezová téma:

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Rozvoj schopností poznávání
- Kreativita
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

5.5.3 Výchovné a vzdělávací postupy pro rozvoj klíčových kompetencí

Výchovné a vzdělávací postupy jsou ve výuce *Matematiky* uplatňovány všemi učiteli tohoto předmětu a směřují k utváření klíčových kompetencí:

5.5.3.1 1. stupeň

Kompetence k učení

Kompetence

- posoudí vlastní pokrok, určí překážky a problémy bráničí učení a naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit

- porovnává a kriticky posuzuje získané výsledky
- operuje s obecně užívanými matematickými termíny, znaky a symboly

Strategie

- vytváříme u žáků zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh), které žáci efektivně využívají při řešení úkolů vycházejících z reálného života a praxe
- třídí informace a využívá je v procesu učení
- vyhodnocuje činnost skupiny nebo jednotlivce

Metody

- skupinová práce
- samostatná práce
- diskuse

Kompetence k řešení problému

Kompetence

- využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení a využívá vlastního úsudku a zkušeností
- provádí rozbor zadaného úkolu
- řeší jednoduché praktické a slovní úlohy a problémy

Strategie

- sleduje reakce na danou situaci
- usměrňuje variantu řešení
- vytváří slovní úlohy kde umožňuje práci s chybou

Metody

- řízená diskuse
- samostatná práce
- skupinová práce
- brainstorming

Kompetence digitální

Kompetence

- vyhledá vhodné informace pomocí digitální techniky

Strategie

- seznamuje s možnostmi získávání informací
- vede k rozpoznání a správnému výběru základních a podstatných informací
- učí třídit informace na obecně platné, použitelné (aplikovatelné) do širších souvislostí
- učí zapomínat nepodstatné a používat podstatné

Metody

- práce s PC a s textem
- projektové vyučování
- skupinová práce
- rozhovor
- myšlenkové mapy

5.5.3.2 2. stupeň

Kompetence k učení

Kompetence

- posoudí vlastní pokrok, určí překážky a problémy bránící učení a naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit
- porovnává a kriticky posuzuje získané výsledky
- operuje s obecně užívanými matematickými termíny, znaky a symboly

Strategie

necházá žáky sebehodnotit

- získané výsledky nejdříve zpracovává sám a ukazuje to žákům, postupně jim necházá stále větší díl práce
- dbá na znalost a správné používání symbolů, termínů a znaků v matematice

Metody

- skupinová práce
- samostatná práce
- diskuse

- rozhovor
- vysvětlování

Kompetence k řešení problému

Kompetence

- využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení a využívá vlastního úsudku a zkušeností
- nachází jejich shodné, podobné a odlišné matematické znaky
- nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému

Strategie

- cvičí pozornost, učí zachytit odlišnosti (tabulkou, grafem, schématem)
- usměrňuje variantu řešení
- připomíná škálu použitelných postupů, pomáhá vybírat vhodné postupy
- vede ke správné organizaci práce
- vede žáka k samostatnosti
- spojuje školu s praxí
- učí, jak se učit
- podporuje zdravé sebevědomí, nešetří chválou, vhodně motivuje
- učí žáky používat správné strategie
- respektuje žákův názor a rozhodnutí

Metody

- diskuse
- samostatná práce
- skupinová práce
- rozhovor
- vysvětlování

Kompetence digitální

Kompetence

- vyhledá vhodné informace pomocí digitální techniky

Strategie

- seznamuje s možnostmi získávání informací
- vede k rozpoznání a správnému výběru základních a podstatných informací
- učí třídit informace na obecně platné, použitelné (aplikovatelné) do širších souvislostí
- učí zapomínat nepodstatné a používat podstatné

Metody

- práce s PC a s textem
- projektové vyučování
- skupinová práce
- rozhovor
- myšlenkové mapy

5.5.4 Učební osnovy

5.5.4.1 1. stupeň

M							1. stupeň
ČÍSLO VÝSTUPU (RVP)	RVP VÝSTUPY	OČEKÁVANÉ ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	ROČNÍK	
1. období							
ČÍSLO A PROMĚNNÁ							
M-3-1-01	používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	vytváří soubory s daným počtem prvků	manipulace s předměty – počítání prvků	přirozená čísla 1 – 1000			1.
		k modelování reálných situací používá přirozená čísla					1.-3.
M-3-1-02	čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	čte a zapisuje číslice a čísla	čtení a zápis čísel v oboru 0-1000	znaménka $>$, $<$, $=$			1.-3.
		porovnává čísla do 100	vztahy větší, menší, rovno				3.
		užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	zaokrouhlování				

M-3-1-03	užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	orientuje se na číselné ose	číselná osa		2.-3. 1. 1.-3.
			pojmy: před, za, hned před, hned za, mezi		
			Pohyb po číselné ose – propedeutika záporných čísel		
M-3-1-04	provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	provádí zpaměti jednoduché početní operace	sčítání a odčítání v oboru do 20 bez přechodu přes 10		1.
		sčítá a odčítá v číselném oboru do 20, 100, 1000	sčítání a odčítání v oboru do 100		2.
		násobí formou opakování sčítání	sčítání a odčítání pamětně i písemně v oboru 0-1000		3.
		dělí v oboru probraných násobilek	násobky 0-10		2.
		provádí písemné sčítání a odčítání a násobení	násobení a dělení v oboru malé násobilky		3.
		dělí na části, po částech	dělení na části, po částech		2.
		řeší úlohy se závorkami	písemné násobení jednociferným číslem		3.
		dělí se zbytkem	dělení se zbytkem		
M-3-1-05	řeší a tvorí úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	sestavuje a řeší jednoduché slovní úlohy s aplikací osvojených početních operací	slovní úlohy ze života dětí s užitím osvojených početních operací, tvorba vlastních slovních úloh využití aritmetických operací k modelování situací v prostředích	Čj: slovní úlohy a hádanky	ENV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

M-3-2-01	orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	orientuje se v čase	hodiny	Prv: čas a hodiny	1.-3. 3. 1.
		převádí jednotky času	kalendář		
			převádění jednotek času		
M-3-2-02	popisuje jednoduché závislosti z praktického života	popisuje jednoduché závislosti z praktického života	Závislosti v různých aritmetických prostředích		1.-3.
			seznamení se symboly, matematickými značkami a zápisy		2.-3.
M-3-2-03	doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	matematizace reálného života		1.
			práce s tabulkou a s grafy		
			pohyb po čtvercové síti, číselné ose		
			práce s údaji		2.

		práce s daty			3.
		diagramy různých typů			2.-3.

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

M-3-3-01	rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	rozpozná, pojmenuje a vytváří modely základních rovinných útvarů a jednoduchých těles	vyhledávání určitých tvarů v okolí	Vv: experimentování s kružnicemi	1.
		v reálném životě nachází jejich reprezentaci	třídění předmětů podle tvaru		1. -2.
		vytvoří, popíše krychlovou stavbu a nakreslí její plán	rovinné útvary: trojúhelník, čtverec, obdélník a kruh		2.
			vyhledávání určitých tvarů v okolí		2.-3.
			třídění předmětů podle tvaru		1.-3.
			geodeska a čtverečkový papír		3.
			krychlové stavby, jejich plány, půdorys		2.-3.
			přímka, polopřímka, úsečka		3.
			základní geometrická tělesa		1.
			obvod a obsah		
M-3-3-02	porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	porovnává velikost útvarů	délka úsečky		
		měří a odhaduje úsečky	jednotky délky		
M-3-3-03	rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	dřívkové a papírové tvary		
			skládání obrazců z geometrických tvarů		

2. období

ČÍSLO A PROMĚNNÁ

M-5-1-01	využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	zpaměti sčítá a odčítá do sta, násobí a dělí v oboru malé násobilky	principy asociativnosti a komutativnosti		4.-5.
		využívá komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	pamětné sčítání, odčítání, dělení a násobení		
M-5-1-02	provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	sčítání a odčítání čísel do 1000 000		
			písemné násobení 1 a 2 ciferným číslem		

		dělení jednociferným číslem, písemné násobení jednociferným až čtyřciferným číslem	4.-5.
		dělení se zbytkem v oboru přirozených čísel	4.
		písemné násobení 1 -4 ciferným číslem	4.
M-5-1-03	zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	provádí číselný odhad a kontrolu výsledku porovnává a zaokrouhluje přirozená čísla orientuje se na číselné ose	zaokrouhlování na miliony, 1000, 100, 10 kontroly výpočtů zaokrouhlování na jednotky
M-5-1-04	řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	porozumí textu jednoduché slovní úlohy, úlohu řeší a tvoří odpověď vytvoří jednoduchou slovní úlohu	slovní úlohy s jednou a se dvěma početními operacemi vytváření slovních úloh na základě numerického zadání
M-5-1-05	modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí používá zápis ve formě zlomku	zlomky čtení, zápis zlomku, zlomek jako část celku, grafické znázornění zlomku
M-5-1-06	porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	porovná zlomky se stejným jmenovatelem sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem	zlomky porovnávání zlomků se stejným jmenovatelem sčítání a odčítání zlomků se stejným jmenovatelem
M-5-1-07	přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	přečte zápis desetinného čísla na číselné ose vyznačí desetinné číslo dané hodnoty porovnává a zaokrouhluje desetinná čísla provádí početní operace s desetinnými čísly	desetinná čísla (zápis na dvě desetinná místa) zobrazení na číselné ose porovnávání desetinných čísel sčítání a odčítání desetinných čísel
M-5-1-08	porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	porozumí znaku minus pro zápis celého záporného čísla celé záporné číslo vyznačí na číselné ose	celá čísla a jejich znázornění (dluh, teploměr)

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

M-5-2-01	vyhledává, sbírá a třídí data	vyhledává, sbírá a třídí data	práce s daty			4.-5.
		provádí a zapisuje jednoduchá pozorování	průměr			
		posuzuje reálnost vyhledaných údajů	statistiky a pravděpodobnosti			
M-5-2-02	čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	čte a sestavuje tabulky a diagramy ze sebraných dat a orientuje se v nich	diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády	Př: jízdní řády		4.-5.
			doplňování scházejících údajů do strukturované tabulky	Př: záznam pozorování do tabulky		

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

M-5-3-01	narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnice); užívá jednoduché konstrukce	narýsuje a znázorní základní rovinné útvary	práce s geometrickými útvary	Pč: rozlišuje mezi náčrty a plány	Vv: geometrické útvary v uměleckém pojetí	4.-5.
		určí rovinné útvary podle počtu vrcholů a stran, rovnoběžnosti a kolmosti stran	rýsování rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníku			
		využívá základní pojmy a značky v rovinné geometrii	rýsování rovinných útvarek			
		rozpozná jednoduchá tělesa	lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka			
		užívá jednoduché konstrukce	rovinné útvary: čtverec, obdélník, čtyrúhelník, trojúhelník, kruh, kružnice			
		dodržuje základy geometrie	klasifikace útvarek			
			tělesa: koule, kužel, válec, kvádr, jehlan, čtyřstěn			
			zásady rýsování			
M-5-3-02	sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	rozlišuje a určuje obsah a obvod rovinného útvaru	délka úsečky			4.
		určí délku lomené čáry				
		převádí jednotky				
		graficky sčítá, odčítá a porovnává úsečky	jednotky délky a jejich převody			
M-5-3-03	sestrojí rovnoběžky a kolmice	určí délku lomené čáry	obvod, obsah mnohoúhelníku			4.
		převádí jednotky	grafické sčítání úseček			
M-5-3-04	určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	vyhledá dvojice kolmic a rovnoběžek	rovnoběžky, různoběžky, kolmice			5.
		sestrojí rovnoběžky a kolmice				
		určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě	obsah čtverce, obdélníku, trojúhelníku			
		užívá základní jednotky délky, obsahu a objemu	jednotky délky, obsahu a objemu			

M-5-3-05	rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	pozná osově souměrné útvary	osová souměrnost		4.-5.
		určí osu souměrnosti	osa úhlu		
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY					
M-5-4-01	řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	řeší slovní úlohy netradičními postupy	slovní úlohy s netradičními postupy		4.-5.
			logické řady		
			číselné a obrázkové řady		
			magické čtverce		
			prostorová představivost		

5.5.4.2 2. stupeň

M		Matematika		2.stupeň	
ČÍSLO VÝSTUPU (RVP)	RVP VÝSTUPY	OČEKÁVANÉ ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
6.					
ČÍSLO A PROMĚNNÁ					
M-9-1-01	provádí početní operace v oboru celých a racionalních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	<p>čte, zapíše, porovná desetinná čísla a zobraží je na číselné ose</p> <p>zpaměti a písemně provádí početní operace s desetinnými čísly (sčítání, odčítání, násobení a dělení desetinného čísla děliteli 10, 100, 1 000), využívá komutativnost a asociativnost sčítání a násobení</p> <p>převádí jednotky délky a hmotnosti v oboru desetinných čísel</p> <p>provádí jednoduché výpočty (sčítá, odčítá, násobí, dělí) v prostředí tabulkového kalkulátoru i s použitím funkce SUMA</p>	<p>přirozená čísla</p> <p>desetinné číslo</p> <p>porovnání desetinných čísel</p> <p>zaokrouhlování desetinných čísel</p> <p>sčítání a odčítání desetinných čísel</p> <p>násobení a dělení desetinných čísel</p> <p>násobení desetinných čísel</p> <p>dělení desetinných čísel algoritmy</p> <p>početních operací v prostředí tabulkových kalkulátorů</p>	<p>D: starověké kultury: Indie, Řím, Mezopotámie</p> <p>Čj: čtení zápisu slovních úloh, nácvik přesného vyjadřování názorů a zkušeností</p> <p>Př: lidská teplota měřená na desetiny stupňů</p> <p>F: teploměr</p>	6.
M-9-1-02	zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	<p>ovládá a používá pravidla pro zaokrouhlování desetinných čísel</p> <p>provádí odhady početních operací s desetinnými čísly s danou přesností</p>			6.

		účelně využívá kalkulátor, využívá formát čísla při zaokrouhlení v tabulkovém kalkulátoru			
M-9-1-03	modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	vysvětlí základní pojmy týkající se dělitelnosti přirozených čísel určí podle znaků dělitelnosti, čím je dané přirozené číslo dělitelné určí nejmenší společný násobek a největší společný dělitel dvou až tří přirozených čísel, používá algoritmus rozkladu čísla na součin prvočísel modeluje a řeší úlohy s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	dělitelnost přirozených čísel, základní pojmy: násobek, dělitel, prvočíslo, číslo složené, sudé a liché číslo, společný násobek, společný dělitel, největší společný dělitel (D), nejmenší společný násobek (n), soudělná a nesoudělná čísla znaky dělitelnosti dvěma, třemi, pěti a deseti (čtyřmi, šesti, osmi, devíti, stem)	D: Eratosthenés a prvočísla VkO: rodná čísla, čárové kódy	OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti 6.
M-9-1-04	užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek—část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	vytváří a řeší úlohy, modeluje a matematizuje reálné situace, ve kterých uplatňuje osvojené početní operace s desetinnými čísly a zlomky posoudí reálnost výsledku řešené slovní úlohy a ověří ho zkouškou	slovní úlohy		6. ENV – Základní podmínky života
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU					
M-9-3-01	zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	využívá při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů vzájemnou polohu dvou přímek v rovině, totožné, kolmé a rovnoběžné přímky, vzdálenost bodu od přímky při řešení problému provádí rozbor (náčrt) úlohy a rozhodne, zda zvolit pro řešení známý algoritmus, nebo řešit úlohu úsudkem při řešení úloh používá trojúhelníkovou nerovnost rozpozná shodné geometrické útvary používá příslušnou matematickou symboliku			6. Čj: souměrnost písmen, písma, souměrnost v českém jazyce.

M-9-3-02	charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	<p>rozezná základní rovinné útvary a určí jejich vzájemnou polohu</p> <p>rozlišuje a používá různé druhy čar</p> <p>modeluje úhel pomocí poloroven, rozlišuje druhy úhlů podle jejich velikosti (ostrý, tupý, pravý, přímý), odhaduje jejich velikost</p> <p>charakterizuje vlastnosti dvojic úhlů (vrcholové, vedlejší, střídavé, souhlasné)</p> <p>používá pro označení úhlů písmena řecké abecedy</p> <p>třídí a popisuje trojúhelníky (rozdelení podle délky stran a velikosti vnitřních úhlů)</p> <p>charakterizuje a používá vlastnosti úhlu v trojúhelníku, vlastnosti výšky a těžnice trojúhelníku</p> <p>vysvětlí pojem pravidelný mnohoúhelník</p>	<p>základní rovinné útvary: bod, přímka, polopřímka, úsečka, čtyřúhelník, trojúhelník, kruh, kružnice, poloroven</p> <p>druhy čar</p> <p>úhel a jeho velikost</p> <p>druhy trojúhelníků</p> <p>vnitřní a vnější úhly trojúhelníku</p> <p>výšky, těžnice a těžiště trojúhelníku</p> <p>pravidelný mnohoúhelník</p>	<p>Vv: princip geometrických útvarů a těles ve výtvarném vyjádření</p> <p>Z: otáčení planet, světové strany, azimut, zeměpisná poloha, hloubkový a výškový úhel</p> <p>Tv: úhel odrazu, vrh koulí</p> <p>F: těžiště</p>	6.
M-9-3-03	určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	<p>určuje velikost úhlu pomocí úhloměru a výpočtem, využívá vlastnosti dvojic úhlů</p> <p>používá jednotky velikosti úhlu a převody mezi nimi</p> <p>sčítá a odčítá úhly graficky i početně</p> <p>graficky i početně násobí a dělí úhel dvěma</p>	<p>jednotky velikosti úhlu</p> <p>operace s úhly</p>		6.
M-9-3-04	odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarek	<p>používá a převádí jednotky délky a obsahu</p> <p>využívá centimetrovou čtvercovou síť pro výpočet obvodu a obsahu mnohoúhelníků</p> <p>odhaduje a vypočítá obvod a obsah čtverce, obdélníku a trojúhelníku</p>	<p>obsah a obvod čtverce, obdélníku, trojúhelníku, mnohoúhelníku</p>		6.
M-9-3-06	načrtne a sestrojí rovinné útvary	<p>sestrojí různé velikosti úhlů (i bez použití úhloměru), přenese úhel, porovná dva úhly</p> <p>sestrojí výšky a těžnice trojúhelníku</p>	<p>konstrukce rovinných útvarů: úhlu, trojúhelníku, čtyřúhelníku</p>		6.

		sestrojí pravidelný šestiúhelník a osmiúhelník	výšky, těžnice a těžiště trojúhelníku		
		sestrojí trojúhelník ze zadaných údajů sss, sus, usu (provede rozbor úlohy a náčrt bez zápisu postupu konstrukce)	pravidelný šestiúhelník, osmiúhelník		
		sestrojí čtyřúhelník s využitím rovnoběžnosti a kolmosti přímk (provede rozbor úlohy a náčrt bez zápisu postupu konstrukce)			
M-9-3-07	užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	vysvětlí pojem shodnost trojúhelníků, matematicky jej vyjádří používá věty o shodnosti trojúhelníků k řešení geometrických úloh	věty o shodnosti trojúhelníků		6.
M-9-3-08	načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	přiřadí k sobě vzor a obraz, rozezná samodružný bod a samodružný útvar, charakterizuje osově souměrné útvary sestrojí osu úhlu a úsečky rozpozná útvary souměrné podle osy, určí osu souměrnosti, sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti	osová souměrnost		6.
M-9-3-09	určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	charakterizuje krychli a kvádr, využívá při řešení úloh metrické a polohové vlastnosti krychle a kvádru	krychle a kvádr, povrch a objem krychle a kvádru	OSV – kreativita F: výpočet objemu a povrchu, jednotky Aj: slovíčka: cubus: krychle, volum: objem; surfare: povrch Vv: P. Picasso: kubismus	6.
M-9-3-10	odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	používá a převádí jednotky délky, obsahu a objemu odhaduje a vypočítá objem a povrch krychle a kvádru			6.
M-9-3-11	načrtne a sestrojí síť základních těles	načrtne a sestrojí síť krychle a kvádru, tělesa vymodeluje			6.
M-9-3-12	načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	načrtne a sestrojí krychli a kvádr ve volném rovnoběžném promítání			6.

M-9-3-13	analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	řeší aplikační geometrické úlohy na výpočet obsahu a obvodu rovinných útvarů (čtverec, obdélník, trojúhelník), povrchu a objemu těles (krychle, kvádr), při řešení úloh provede rozbor úlohy a náčrt, vyhodnotí reálnost výsledku	postup při řešení slovní úlohy	6.
		řeší aplikační geometrické úlohy s využitím vlastností trojúhelníku, osově souměrných rovinných útvarů, při řešení úloh provede rozbor úlohy a náčrt, vyhodnotí reálnost výsledku		
		účelně využívá při výpočtech kalkulátor		

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

M-9-4-01	užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	doplň číselnou a obrázkovou řadu	číselné a obrázkové řady	OSV – Rozvoj schopností poznávání	6.
		doplň početní tabulky, čtverce a jiné obrazce			
		vysvětlí způsob řešení úlohy			
M-9-4-02	řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	rozdělí nebo vytvoří geometrický útvar podle zadaných údajů, při řešení využívá vlastnosti rovinných a prostorových geometrických útvarů.	vlastnosti rovinných a prostorových geometrických útvarů		6.

7.

ČÍSLO A PROMĚNNÁ

M-9-1-01	provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	čte a zapíše celé číslo, rozliší číslo kladné a záporné, určí číslo opačné	celá čísla čísla kladná a záporná číselná osa porovnávání celých čísel čísla navzájem opačná absolutní hodnota sčítání a odčítání celých čísel násobení a dělení celých čísel zlomky rozšiřování a krácení zlomků,	F: vztahy pro rychlosť, hustotu ... (jednotky ve tvaru zlomku, např. km/h) D: zavedení záporných čísel (historické i praktické) běžné situace: dluhy F: teplota, záporné teploty: teploměr	7.
		znázorní celá čísla na číselné ose a porovná je			
		provádí početní operace (sčítání, odčítání, násobení a dělení) v oboru celých čísel			

		určí absolutní hodnotu celého čísla a uvede její praktický význam	základní tvar zlomku čísla přirozená a zlomky, převrácená číslo, společný jmenovatel zlomků, čísla smíšená a zlomky rovnost zlomků, porovnávání zlomků, uspořádání zlomků, znázornění zlomků na číselné ose polovina, čtvrtina, třetina, pětina, zlomky se jmenovatelem 10 a 100 (desetinné zlomky) operace se zlomky racionální čísla zaokrouhlování racionálních čísel		
		zapíše převrácený zlomek, rozšíří a zkráti zlomek, zapíše zlomek v základním tvaru, převede smíšené číslo na zlomek a naopak, upraví složený zlomek			
		provádí početní operace se zlomky (sčítání, odčítání, násobení a dělení)			
		vyjádří racionální čísla více způsoby a vzájemně je převádí (zlomky, desetinná čísla)			
		provádí početní operace (sčítání, odčítání, násobení a dělení) v oboru racionálních čísel			
		zapíše periodické číslo a porovná ho s jinými čísly			
		určí hodnotu číselného výrazu v daném oboru			
		účelně využívá kalkulátor a tabulkový kalkulátor při provádění početních operací v oboru racionálních čísel			
		čte, zapíše, porovná zlomky a zobrazí je na číselné ose			
		vyjádří část celku graficky i zlomkem			
		sečte zlomky se stejným jmenovatelem			
M-9-1-02	zaokrouhuje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	používá pravidla pro zaokrouhlování racionálních čísel			7.
M-9-1-03	modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	provádí odhady výsledků početních operací s racionálními čísly s danou přesností			
M-9-1-04	užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek—část	využívá nejmenší společný násobek při určování společného jmenovatele zlomků	rozlišuje a využívá pojmy procento, základ, počet procent, procentová část, promile	procenta poměr	7.

	(přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	vyjádří část celku procentem, desetinným číslem, zlomkem užívá poměr ke kvantitativnímu vyjádření vztahu celek – část navzájem převádí různá vyjádření vztahu celek – část			
M-9-1-05	řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů	dělí celek na části v daném poměru, změní číslo v daném poměru upravuje poměr rozšiřováním a krácením vysvětlí, co znamená postupný a převrácený poměr, zapíše jej a upraví používá pojem úměra a vypočítá neznámý člen úměry řeší aplikační úlohy s využitím poměru a trojčlenky využívá měřítko mapy (plánu) k výpočtu, odvodí měřítko mapy (plánu) ze zadaných údajů	poměr, zvětšení, zmenšení trojčlenka měřítko mapy a plánu	F: přímá a nepřímá závislost veličin, vnímání příčinnosti jevů (rozvoj kauzálního myšlení), předvídaní a reálný odhad průběhu jevů Z: měřítko mapy a plánu, GPS navigace, čtení z map	7.
M-9-1-06	řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	určí z textu úlohy, které z hodnot (počet procent, procentová část a základ) jsou zadány a které má vypočítat, provede výpočet rozhodne, zda zvolit pro řešení úlohy známý algoritmus, nebo zda řešit úlohu úsudkem, provede odhad výsledku a ověří správnost svého řešení řeší jednoduché úlohy z oblasti finanční matematiky (úrok)	procenta, úroky	VkO: význam procent (promile) v praxi: úroky, slevy, doprava, lékařství	7.
M-9-1-09	analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	vytváří a řeší úlohy, modeluje a matematizuje reálné situace, ve kterých uplatňuje osvojené početní operace s celými a racionálními čísly posoudí reálnost výsledku řešené slovní úlohy a ověří ho zkouškou	slovní úlohy		7.

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

M-9-2-01	vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	využívá graf přímé a nepřímé úměrnosti při zpracování dat vyznačí bod v pravoúhlé soustavě souřadnic na základě zadaných souřadnic, zapíše souřadnice daného bodu účelně využívá tabulkový kalkulátor	grafy přímá a nepřímá úměrnost hospodaření domácnosti: rozpočet domácnosti pravoúhlá soustava souřadnic		7.
M-9-2-02	porovnává soubory dat	porovná kvantitativní vztahy mezi soubory dat v tabulkách, grafech a diagramech	grafy		7.
M-9-2-03	určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	rozpozná přímou a nepřímou úměrnost v příkladech reálného života určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti z textu úlohy, z tabulky a grafu sestřojí graf přímé a nepřímé úměrnosti využívá vztahy a grafy přímé a nepřímé úměrnosti k řešení aplikačních úloh a problémů	přímá a nepřímá úměrnost		7.

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU

M-9-3-02	charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	třídí a popisuje čtyřúhelníky rozlišuje jednotlivé druhy rovnoběžníků a lichoběžníků využívá vlastnosti čtyřúhelníků při řešení úloh	čtyřúhelníky (rovnoběžníky výšky a úhlopříčky, lichoběžníky, kosodělník, kosočtverec)	Vv: třídění podle charakteristických znaků, oddělování podstatného od nepodstatného	7.
M-9-3-04	odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	odhaduje a vypočítá obvod obecného čtyřúhelníku odhaduje a vypočítá obvod a obsah rovnoběžníku a lichoběžníku	obvod a obsah rovnoběžníku, lichoběžníku a trojúhelníku		
M-9-3-06	načrtne a sestrojí rovinné útvary	sestřojí čtyřúhelník ze zadaných údajů (provede rozbor úlohy a náčrt bez zápisu konstrukce)	konstrukce rovnoběžníku a lichoběžníku		7.
M-9-3-07	užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	rozlišuje shodné a podobné rovinné útvary určí poměr podobnosti z rozměru útvaru a naopak (na základě poměru podobnosti určí rozměry útvarů)	shodnost trojúhelníků shodnost trojúhelníků přemístěním věta sss o shodnosti trojúhelníků věta sus o shodnosti trojúhelníků věta ssu o shodnosti trojúhelníků		7.

		využívá věty o podobnosti trojúhelníků (věta sss, usu, sus)				
M-9-3-08	načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	přiřadí k sobě vzor a obraz, určí střed souměrnosti, rozezná samodružný bod a samodružný útvar, charakterizuje středově souměrný útvar rozpozná útvary souměrné podle středu souměrnosti a sestrojí obraz útvaru ve středové souměrnosti	středová souměrnost			7.
M-9-3-09	určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	rozlišuje pojmy rovina a prostor, správně používá pojmy podstava, hrana, stěna, vrchol, stěnová a tělesová úhlopříčka charakterizuje kolmý hranol, pravidelný hranol pracuje s půdorysem a nárysem kolmého hranolu	hranoly	Vv: tvořivost, estetické vnímání		7.
M-9-3-10	odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	odhaduje a vypočítá objem a povrch hranolu	objem a povrch hranolu			
M-9-3-11	načrtne a sestrojí síť základních těles	načrtne a sestrojí síť kolmých hranolů a tělesa vymodeluje	síť kolmého hranolu			
M-9-3-12	načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	načrtne hranol ve volném rovnoběžném promítání	volné rovnoběžné promítání			
M-9-3-13	analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	řeší aplikační slovní úlohy s využitím znalostí o obsahu a obvodu čtyřúhelníků, s využitím znalostí o hranolech, o středově souměrných rovinných útvarech, při řešení úloh provede rozbor úlohy a náčrt, vyhodnotí reálnost výsledku	postup při řešení aplikační slovní úlohy s využitím znalostí geometrie v rovině a prostoru			7.
M-9-3-13.5	účelně využívá kalkulátor					

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

M-9-4-01	užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	doplň číselnou řadu v oboru celých a racionálních čísel, doplň obrázkovou řadu doplní početní tabulky, čtverce či jiné obrazce prezentuje způsob řešení úlohy	číselné řady v oboru celých a racionálních čísel, obrázkové řady početní obrazce prezentace řešení úlohy	OSV – Rozvoj schopností poznávání	7.
----------	---	---	---	-----------------------------------	----

M-9-4-02	řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	rozdělí nebo vytvoří geometrický útvar podle zadaných parametrů s využitím vlastností rovinných a prostorových geometrických útvarů.	postupy při řešení netradičních geometrických úloh	7.
----------	--	--	--	----

8.

ČÍSLO A PROMĚNNÁ

M-9-1-01	provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	vysvětlí pojem číselný výraz, určí hodnotu číselného výrazu v daném oboru rozlišuje pojmy umocňování a odmocňování určuje zpaměti druhou mocninu čísel 1 – 20 a odmocninu těchto mocnin, určuje druhou mocninu a odmocninu přirozených a desetinných čísel pomocí tabulek a kalkulátoru ovládá pravidla pro umocňování a odmocňování zlomku a součinu dvou čísel určuje hodnotu číselného výrazu s druhou mocninou a odmocninou využívá geometrický význam druhé mocniny v praxi	číselné výrazy druhá mocnina a odmocnina	8.
M-9-1-07	matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	vysvětlí pojem proměnná, výraz s proměnnou, člen výrazu, jednočlen, mnohočlen, rovnost dvou výrazů zapiše slovní text pomocí výrazů s proměnnými (a naopak), vypočte hodnotu výrazu pro dané hodnoty proměnných provádí početní operace (sčítání, odčítání, násobení, dělení) s mnohočleny, výsledný mnohočlen je nejvýše druhého stupně provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vytýkání	výrazy s proměnnými mnohočleny sčítání a odčítání mnohočlenů násobení mnohočlenů rozklad mnohočlenu na součin vzorce usnadňující úpravy	8.

		umocní dvojčleny a rozloží dvojčleny na součin pomocí vzorců $(a+b)2$, $(a-b)2$, $a^2 - b^2$ využívá tabulkový kalkulátor		
M-9-1-08	formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav a provádí zkoušku správnosti řešení rovnice rozhodne, jestli má rovnice jedno řešení, nekonečně mnoho řešení, nebo nemá řešení sestaví rovnici ze zadaných údajů slovní úlohy vyjádří neznámou ze vzorce	lineární rovnice rovnosti ekvivalentní úpravy rovnic Slovní úlohy lineární nerovnice s jednou neznámou	8.
M-9-1-09	analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	matematizuje reálné situace využitím vlastnosti rovnic, při řešení úloh označí neznámou a sestaví rovnici posoudí reálnost výsledku řešené slovní úlohy a ověří ho zkouškou.	matematizace reálné situace s použitím proměnné (rovnice kolem nás)	ENV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí 8.

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

	vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	spočítá aritmetický průměr a aplikuje jej v úlohách z praxe vkládá data do tabulky v prostředí tabulkového kalkulátoru, seřadí data v tabulce podle jednoho kritéria vysvětlí základní statistické pojmy (statistický soubor, statistická jednotka, statistický znak, statistické šetření) a používá je	aritmetický průměr, modus, medián využití tabulkového kalkulátoru k práci s daty	MDV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	8.
M-9-2-01		doplňuje a vytváří tabulky, orientuje se v nich orientuje se v sloupkových a kruhových diagramech, ze vstupních dat vytvoří vhodný diagram spočítá aritmetický průměr a aplikuje jej v úlohách z praxe	tabulky, diagramy		8.

		provede jednoduché statistické šetření, zapiše jeho výsledky a zvolí vhodný diagram k jejich znázornění			
		určí četnost, aritmetický průměr, modus, medián	základy statistiky		
M-9-2-02	porovnává soubory dat	vybere data tabulky podle jednoho kritéria s pomocí tabulkového kalkulátoru, setřídí data v tabulce podle více kritérií	tabulky	Z: složení obyvatel, průmysl (práce s atlasem)	8.

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

M-9-3-01	zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	vysvětlí pojmy odvěsna a přepona v pravoúhlém trojúhelníku používá Pythagorovu větu pro výpočet třetí strany pravoúhlého trojúhelníku vypočítá délku hrany, tělesovou a stěnovou úhlopříčku krychle a kvádru řeší praktické úlohy s využitím Pythagorovy věty, situaci načrtne, odhadne výsledek a ověří jeho reálnost, využívá potřebnou matematickou symboliku	pravoúhlý trojúhelník Pythagorova věta	D: přínos řecké matematiky pro dnešní geometrii (Pythagoras)	8.
M-9-3-02	charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	definuje a sestrojí kružnici a kruh, vysvětlí vztah mezi poloměrem a průměrem určí vzájemnou polohu kružnice a přímky (tečna, sečna, vnější přímka), vzájemnou polohu dvou kružnic (body dotyku) a narýsuje je	kruh, kružnice	D: přínos řecké matematiky pro dnešní geometrii	8.
M-9-3-04	odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	účelně používá tvar zápisu Ludolfova čísla (desetinné číslo, zlomek) vypočítá obvod a obsah kruhu a délku kružnice pomocí vzorců	obvod a obsah kruhu délka kružnice obvod a obsah kruhu, délka kružnice		8.
M-9-3-05	využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení	pomocí množiny všech bodů dané vlastnosti charakterizuje osu úhlu, osu úsečky a sestrojí je	množiny bodů dané vlastnosti Thaletova kružnice a věta		8.

	polohových a nepolohových konstrukčních úloh	využívá Thaletovu kružnici při řešení úloh, sestrojí tečnu ke kružnici z bodu vně kružnice		
M-9-3-06	načrtne a sestrojí rovinné útvary	<p>sestrojí rovinné útvary dle zadaných prvků</p> <p>při řešení konstrukční úlohy provádí rozbor úlohy, náčrt, diskusi o počtu řešení, zapisuje postup konstrukce s využitím matematické symboliky (případně ji kombinuje se slovním vyjádřením)</p> <p>narýsuje kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku</p>	<p>konstrukce rovinných útvarů: trojúhelníku, čtyřúhelníku (rovnoběžníku, lichoběžníku), kružnice</p>	8.
M-9-3-09	určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	<p>charakterizuje válec</p> <p>pracuje s půdorysem a nárysem válce</p>	<p>válec</p> <p>síť válce</p> <p>převody j jednotek</p> <p>objem válce</p> <p>povrch válce</p> <p>zobrazení válce na dvě kolmé</p> <p>průmětny</p> <p>souhrnná cvičení</p>	8.
M-9-3-10	odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	odhaduje a vypočítá objem a povrch válce		8.
M-9-3-11	načrtne a sestrojí síť základních těles	načrtne a sestrojí síť válce, válec vymodeluje		8.
M-9-3-12	načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	načrtne obraz rotačního válce v rovině	volné rovnoběžné promítání	8.
M-9-3-13	analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	<p>řeší aplikační slovní úlohy s využitím osvojených znalostí o válci a kouli, při řešení úloh provede rozbor úlohy a náčrt, vyhodnotí reálnost výsledku</p> <p>účelně využívá kalkulátor</p>	<p>postup při řešení aplikační slovní úlohy (válec)</p>	8.

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

M-9-4-01	užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	řeší kombinatorické úlohy úsudkem a vysvětlí způsob řešení	kombinační úsudek v úlohách		8.
----------	---	--	-----------------------------	--	----

M-9-4-02	řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	využívá při řešení netradičních geometrických úloh prostorovou představivost.	prostorová představivost			8.
----------	--	---	--------------------------	--	--	----

9.

ČÍSLO A PROMĚNNÁ

M-9-1-06	řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	objasní a používá základní pojmy finanční matematiky (jistina, úroková míra, úrok, úrokovací doba, daň, inflace) vypočítá úrok z vkladu za jeden rok a daň z úroku získá základní informace o půjčkách a úvěrech řeší aplikační úlohy na procenta	základy finanční matematiky peníze: inflace finanční produkty jednoduché úrokování určování počtu dní úrokové doby složené úrokování finance s procenty	OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		9.
M-9-1-07	matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	určí hodnotu výrazu s využitím tabulkového kalkulátoru	lomený výraz (sčítání, odčítání, násobení a dělení)			9.
M-9-1-08	formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli řeší soustavu dvou rovnic se dvěma neznámými metodou dosazovací a sčítací řeší slovní úlohy z praxe, provede rozbor úlohy, pro řešení zvolí známý algoritmus nebo řeší úlohu úsudkem, provede zkoušku správnosti řešení	soustavy lineárních rovnic o dvou neznámých	Ch: směsi a roztoky F: pohyb		9.

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

M-9-2-01	vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	rozezná a definuje goniometrickou funkci	pojem funkce funkce rostoucí a klesající			9.
----------	--	--	---	--	--	----

M-9-2-04	vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	rozhodne, zda je daná závislost mezi dvěma veličinami funkcí, uvede příklady z běžného života určí definiční obor funkce, obor hodnot, funkční hodnotu vyjádří lineární funkci, konstantní funkci, přímou a nepřímou úměrnost tabulkou, rovnicí, grafem účelně využívá tabulkového kalkulátoru k vyjádření funkce	lineární funkce graf lineární funkce nepřímá úměrnost kvadratická funkce goniometrické funkce ostrého úhlu funkce sinus, kosinus, tangens výpočty v pravoúhlém trojúhelníku užití goniometrických funkcí		9.
M-9-2-05	matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	odhalí funkční vztah v textu úlohy využívá znalostí o funkciích k řešení praktických úloh			9.

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

M-9-3-09	určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	charakterizuje kouli pracuje s půdorysem a nárysem koule	koule síť koule objem koule povrch koule zobrazení koule na dvě kolmé průmětny	Vv: perspektiva D: význam řecké matematiky pro vývoj myšlení člověka a rozvoj evropské kultury: historie měření délky, povrchů a objemů těles	9.
M-9-3-10	odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	odhaduje a vypočítá objem a povrch koule			
M-9-3-09	určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	charakterizuje jehlan a kužel pracuje s půdorysem a nárysem jehlanu a kužele využívá při řešení úloh metrické a polohové vlastnosti jehlanu a kuželu	jehlan a rotační kužel, koule		9.
M-9-3-10	odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	odhaduje a vypočítá objem a povrch jehlanu a kužele využívá Pythagorovu větu při řešení metrických úloh v rovině a prostoru	objem a povrch jehlanu a kužele		9.
M-9-3-11	načrtne a sestrojí síť základních těles	narýsuje síť jehlanu a kužele, vymodeluje tato tělesa	síť jehlanu a kužele		
M-9-3-12	načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	načrtne a sestrojí jehlan ve volném rovnoběžném promítání načrtne kužel ve volném rovnoběžném promítání	volné rovnoběžné promítání (jehlan, kužel)		9.

M-9-3-13	analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	<p>využívá podobnost při řešení slovních úloh, využívá měřítko mapy (plánu) k určení skutečných rozměrů a naopak</p> <p>řeší aplikační slovní úlohy s využitím osvojených znalostí o tělesech (jehlan, kužel), při řešení úloh provede rozbor úlohy a náčrt, vyhodnotí reálnost výsledku</p> <p>účelně využívá kalkulátor</p>	podobnost v úlohách z praxe (geometrických útvarů, věty o podobnosti trojúhelníku)	D: význam řecké matematiky pro vývoj myšlení člověka a rozvoj evropské kultury	OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	9.
----------	--	---	--	--	--	----

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

M-9-4-01	užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	řeší úlohy různým způsobem, zdůvodní optimální řešení	optimalizace řešení úloh			9.
M-9-4-02	řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí		aplikovaná matematika			

5.6 Informatika

5.6.1 Obsahové, časové a organizační vymezení

Obsah vyučovacího předmětu *Informatika* (Inf) je tvořen obsahem vzdělávacího oboru „*Informatika*“ pro I. a II. stupeň a jsou v něm integrovány tematické okruhy průřezových témat. Vede k naplnění očekávaných výstupů RVP ZV. Vyučovací předmět Informatika poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě.

Předmět *Informatika* dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá *Informatika* svým specifickým dílem.

Výuka probíhá především v kmenových třídách, s možností využít mobilní počítačovou učebnu. Vždy je kladen důraz na dodržování zásad bezpečné práce a postupů v souladu s platnou legislativou. V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracují individuálním tempem.

Předmět *Informatika* je na I. stupni je vyučován v ročnících s časovou dotací:

- 4. ročník 1 hodina /týden
- 5. ročník 1 hodina /týden

Předmět *Informatika* je na II. stupni je vyučován v ročnících s časovou dotací:

- 6. ročník 1 hodina /týden
- 7. ročník 1 hodina /týden
- 8. ročník 1 hodina /týden
- 9. ročník 1 hodina /týden

Vzdělávací obsah je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

- Data, informace, modelování
- Algoritmizace a programování
- Informační systémy
- Digitální technologie

Vzdělávání ve předmětu:

- vede k systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- vede k nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- učí zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- vede k porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- vede k rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- učí komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- učí standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- učí posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech

- vede k nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem, otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

Předmět *Informatika* úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Matematika**:

- Matematika: práce s proměnnými, cykly apod.

5.6.2 Průřezová téma

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Komunikace

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

- Stavba mediálního sdělení
- Tvorba mediálního sdělení

5.6.3 Výchovné a vzdělávací postupy pro rozvoj klíčových kompetencí

Výchovné a vzdělávací postupy jsou ve výuce *Informatiky* uplatňovány všemi učiteli tohoto předmětu a směřují k utváření klíčových kompetencí:

5.6.3.1 1. stupeň

Kompetence k učení

Kompetence

- pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží
- pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech

Strategie

- motivuje, stanovuje téma, dohlíží na dodržování pravidel
- vybírá téma, navrhuje téma, doporučuje informační zdroje, stanovuje rozsah
- využívá chyby jako prostředku k dalšímu vzdělávání – vede žáky ke správnému pochopení

Metody

- diskuse
- skupinová práce
- projekt

- rozbor

Kompetence občanské

Kompetence

- pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj
- dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením
- uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout
- vyslovuje odpovědi na základě dat

Strategie

- vede žáky k zodpovědnosti
- vlastním příkladem nabádá žáky ke slušnému chování
- podporuje zájem o společenské dění ve škole, městě, regionu

Metody

- projekt
- pokus
- diskuse
- skupinová práce

Kompetence digitální

Kompetence

- dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi
- najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu přehraje zvuk či video
- ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu

Strategie

- vede žáky k samostatné a bezpečné práci na digitálním zařízení
- nabízí žákům možnosti k práci ve sdíleném prostředí, k práci s online aplikacemi
- poskytuje prostor pro práci s informačními systémy

Metody

- projekt
- pokus
- diskuse
- skupinová práce

5.6.3.2 2. stupeň

Kompetence k učení

Kompetence

- pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží
- pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech

Strategie

- motivuje, stanovuje téma, dohlíží na dodržování pravidel
- vybírá téma, navrhuje téma, doporučuje informační zdroje, stanovuje rozsah
- využívá chyby jako prostředku k dalšímu vzdělávání – vede žáky ke správnému pochopení

Metody

- diskuse
- skupinová práce
- projekt
- rozbor

Kompetence komunikativní

Kompetence

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu
- vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- rozumí různým typům textů a záznámů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýslí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- plánuje postup a řeší dílčí úkoly a problémy
- shromažďuje informaci a podklady
- formuluje výsledky a prezentuje závěry

Strategie

- prezentuje výsledky individuální či skupinové činnosti, zdůrazňuje podstatné, vybírá vhodné prostředky, odpovídá na otázky

Metody

- projekt
- skupinová práce
- diskuse
- myšlenkové mapy
- práce s PC

Kompetence digitální

Kompetence

- vyhledá vhodné informace pomocí digitální techniky
- najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu přehraje zvuk či video
- ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu

Strategie

- seznamuje s možnostmi získávání informací
- vede k rozpoznání a správnému výběru základních a podstatných informací
- učí třídit informace na obecně platné, použitelné (aplikovatelné) do širších souvislostí
- učí zapomínat nepodstatné a používat podstatné
- nabízí žákům možnosti k práci ve sdíleném prostředí, k práci s online aplikacemi
- poskytuje prostor pro práci s informačními systémy

Metody

- práce s PC
- práce s textem
- projektové vyučování
- skupinová práce
- rozhovor

- myšlenkové mapy
- pokus

5.6.4 Učební osnovy

5.6.4.1 1. stupeň

Inf		Informatika		1. stupeň		
ČÍSLO VÝSTUPU (RVP)	RVP VÝSTUPY	OČEKÁVANÉ ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY	PRŮREZOVÁ TÉMATA	ROČNÍK
6. a 7. ročník						
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ						
I-5-1-02	popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji	sdělí informaci obrázkem předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel zakóduje/zašifruje a dekóduje/dešifruje text zakóduje a dekóduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček	Piktogramy, emodži Kód Přenos na dálku, šifra Pixel, rastr, rozlišení Tvary, skládání obrazce			4.-5.
I-5-1-03	vyčte informace z daného modelu					4.-5.
I-5-2-01	sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů					
I-5-2-02	popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení	v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav	Příkazy a jejich spojování Opakování příkazů Pohyb a razítkování Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy Vlastní bloky a jejich vytváření Kombinace procedur			
I-5-2-03	v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy	v programu najde a opraví chyby používá události ke spuštění činnosti postav přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky upraví program pro obdobný problém ovládá více postav pomocí zpráv				4.-5.
I-5-2-04	ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu					
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE						

I-5-3-01	v systémech, které ho obklopují, rozděl jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi	naleze ve svém okolí systém a určí jeho prvky a určí, jak spolu prvky souvisí	Systém, struktura, prvky, vztahy	4.-5.
I-5-3-02	pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	umístí data správně do tabulky, doplní prvky v tabulce, v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný	Data, druhy dat Doplňování tabulky a datových řad Kritéria kontroly dat Řazení dat v tabulce Vizualizace dat v grafu	4.-5.
I-5-4-02	propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí	propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace	Počítačová data, práce se soubory Propojení technologií, internet Úložiště, sdílení dat, cloud, mazání dat, koš	4.-5.
I-5-4-03	dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého	Využití digitálních technologií v různých oborech Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele	4.-5.

5.6.4.2 2. stupeň

Inf		Informatika			2. stupeň	
ČÍSLO VÝSTUPU (RVP)	RVP VÝSTUPY	OČEKÁVANÉ ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	ROČNÍK
6. a 7. ročník						
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ						

I-9-1-01	získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat	najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf), odpoví na otázky na základě dat v tabulce, popíše pravidla uspořádání v existující tabulce, doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy, navrhne tabulku pro záznam dat, propojí data z více tabulek či grafů	data, informace: získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači; proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby při interpretaci dat	6.
----------	--	--	--	----

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

I-9-2-01	po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen	v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost	nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné	6.-7.
I-9-2-02	rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení	rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení	dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu	6.-7.
I-9-2-03	vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému	vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému	dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu	6.-7.
I-9-2-05	v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné	vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech	tvorba programů (například příběhy, hry, simulace, roboti); potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu; autorství a licence programu; etika programátora	6.-7.
I-9-2-06	ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní	ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakováním spuštěním); nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a programu	6.-7.

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

I-9-3-02	vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů	popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracuje pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva	Tabulkový procesor - pokročilé znalosti M: aritmetický průměr, číselné osy	6.-7.
----------	--	--	---	-------

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

I-9-4-01	popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě	pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat	hardware a software: pojmy hardware a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování; operační systémy – funkce, typy, typické využití; datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému, komprese a formáty souborů, správa souborů, instalace aplikací; fungování nových technologií kolem žáka	OSV - Komunikace	6.
I-9-4-02	ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos	popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové sítí vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu diskutuje o cílech a metodách hackerů vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu	komprese a formáty souborů, správa souborů, instalace aplikací; fungování nových technologií kolem žáka, Restart PC pomocí klávesové zkratky Ctrl+Alt+Del, řešení technických problémů: postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, Práce v textovém editoru, Tisk dokumentů, internet - autorská práva, internet - správa záložek		6.
I-9-4-04	poradí si s typickými závadami a chybovými stavami počítače			MDV - Tvorba mediálního sdělení MDV - Stavba mediálních sdělení	6.

8. a 9. ročník

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

I-9-1-03	vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní	Žák navrhne schéma prezentace. Žák vybere a zkombinuje textové, obrazové, zvukové nebo video informace v odpovídajícím nástroji s cílem přehledně, strukturovaně a srozumitelně prezentovat s ohledem na zamýšlený účel. Žák zvolí způsob a odpovídající formu prezentace informací, s ohledem na	Prezentace		8.
			modelování: schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, ohodnocený a orientovaný graf; základní grafové úlohy		9.

		zamýšlený účel zvýšení názornosti a zváží celkový čas prezentování.			
I-9-1-04	zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji	pomocí ohodnocených grafů řeší problémy pomocí orientovaných grafů řeší problémy vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností	data, informace: získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači; proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby při interpretaci dat		8.-9.

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

I-9-3-01	vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů	popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracuje pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva	informační systémy: informační systém ve škole; uživatelé, činnosti, práva, struktura dat; ochrana dat a uživatelů, účel informačních systémů a jejich role ve společnosti		8.-9.
I-9-3-02	nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku	využívá funkce a nástroje pro automatizaci zpracování dat	návrh a tvorba evidence dat: formulace požadavků; struktura tabulky, typy dat; práce se záznamy, pravidla a omezení; kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel; úprava požadavků, tabulky či pravidel		8.-9.

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

	Žák si uvědomuje při vlastní tvorbě svých autorských práv a zároveň neporušuje autorská práva ostatních.	Autorská práva, licence		8.
I-9-4-03	vybírá nevhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky	popjmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat	počítačové sítě: typy, služby a význam počítačových sítí, fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa; struktura a principy internetu; web – fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL, vyhledávač; princip cloudových aplikací; metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva	8.-9.

I-9-4-02	ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos	popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové sítí vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu diskutuje o cílech a metodách hackerů vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu	digitální stopa (obsah a metadata) – sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, cookies, sledování komunikace, informace v souboru; sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat, fungování a algoritmy sociálních sítí	8.-9.
I-9-4-05	dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení		bezpečnost: útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy; zabezpečení digitálních zařízení a dat – aktualizace, antivír, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat	8.-9.
I-9-4-04	poradí si s typickými závadami a chybovými stavami počítače		řešení technických problémů: postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení	8.-9.

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

I-9-2-01	po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen	řeší problémy sestavením algoritmu v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému	nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné	8.-9.
I-9-2-02	rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení	ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby	dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu	8.-9.
I-9-2-03	vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému	vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu M: základní výpočty s lineárními výrazy, dělitelnost (zbytek při dělení)	8.-9.

I-9-2-05	v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné	zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně	tvorba programů (například příběhy, hry, simulace, roboti); potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu; autorství a licence programu; etika programátora	M: složené výrazy se závorkami, kartézské souřadnice, osová a středová souměrnost	8.-9.
----------	--	---	--	---	-------

5.7 Prvouka

5.7.1 Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět *Prvouka* (Prv) vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Je založen na pozorování a pojmenování věcí, jevů a dějů v nejbližším okolí, čímž dětem rozšiřuje slovní zásobu. Pomáhá vytvářet pracovní návyky, orientovat se ve světě informací a propojovat časové, místní, historické, zeměpisné a kulturní informace. Vede žáky ke kulturnímu a tolerantnímu chování, k sebevědomému vystupování a k jednání, k ohleduplnému vztahu k přírodě, k poznání sebe sama a ke zdravému způsobu života.

V tematickém okruhu místo, kde žijeme žáci poznávají nejbližšího okolí, vztahy a souvislosti, organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti, seznamují se s dopravní výchovou, prakticky poznávají místní a regionální skutečnosti a utvářejí si přímé zkušeností. V tematickém okruhu lidé kolem nás se učí příbuzenské vztahy v rodině, vhodné chování a jednání mezi lidmi, význam a podstatu tolerance, pomoc a solidaritu mezi lidmi, povolání. V tematickém okruhu lidé a čas se žáci orientují v dějinách a v čase, podstatou je vyvolat u žáků zájem o minulost a o kulturní bohatství regionu i celé země. V tematickém okruhu rozmanitost přírody se seznamují se Zemí jako planetou sluneční soustavy, poznávají rozmanitosti i proměnlivosti živé i neživé přírody a učí se ochranu životního prostředí. V tematickém okruhu člověk a jeho zdraví se žáci soustředí na poznání sebe a člověka jako živé bytosti, jeho biologické a fyziologické funkce a potřeby, bezpečné chování a vzájemnou pomoc i chování v ohrožení.

Prvouka poskytuje poznatky o životě společnosti, o živé a neživé přírodě a o jejím významu pro člověka. Pomáhá vytvářet citový vztah k vlasti, k ostatním lidem, k životnímu prostředí. Žáci se učí pojmenovat základní jevy, předměty, situace za pomocí pozorování praktických zkušeností. Nově získané dovednosti uplatňovat co nejsamostatněji v běžném životě. Osvojují si vhodné chování a jednání mezi lidmi, navzájem si pomáhat a spolupracovat.

Výuka probíhá především v kmenových třídách, s možností využít mobilní počítačovou učebnu. Do výuky jsou zařazovány, vycházky, exkurze, návštěvy památek apod.

Předmět *Prvouka* je na I. stupni vyučován v ročnících s časovou dotací:

- 1. ročník 1 hodina/týden
- 2. ročník 2 hodiny/týden
- 3. ročník 1 hodina/týden

Vzdělávací obsah je rozdělen na pět tematických okruhů:

- Místo, kde žijeme

- Lidé kolem nás
- Lidé a čas
- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví

Vzdělávání v předmětu:

- vede k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- vede k orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- vede k rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných témaitech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvořech
- vede k poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- vede k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- vede k utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- vede k přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- vede k objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnosti mohl uspět
- vede k poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých

5.7.2 Průřezová téma

Předmětem se prolínají tato průřezová téma:

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

- Občanská společnost a škola

5.7.3 Výchovné a vzdělávací postupy pro rozvoj klíčových kompetencí

Výchovné a vzdělávací postupy jsou ve výuce *Prvouky* uplatňovány všemi učiteli tohoto předmětu a směřují k utváření klíčových kompetencí:

5.7.3.1 1. stupeň

Kompetence k učení

Kompetence

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je
- efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje
- do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří
- komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje
- a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje
- a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení

Strategie

- vytváří základní studijní návyky, vyžadujeme jejich plnění
- seznamuje s možnostmi, jak informace vyhledávat, zpracovávat a třídit
- klade důraz na čtení s porozuměním
- vede k poznání smysluplnosti probíraných témat
- využívá chyby jako prostředku k dalšímu vzdělávání
- využívá propojení učiva se skutečným životem
- učí žáky utvářet si na základě získaných informací a vztahů mezi nimi vlastní názor

Metody

- práce ve skupinách
- referáty a jejich prezentace
- samostatná práce
- pozorování
- diskuse

- frontální výuka
- beseda
- kritické myšlení
- učení v životních situacích
- práce s médií
- návštěvy výstav, institucí
- výukové programy

Kompetence komunikativní

Kompetence

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém,
- přemýslí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů
- a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá
- se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy

Strategie

- reaguje na aktuální problémové situace, kterých následně využíváme a analyzuje je
- společně se žáky hledá vhodná řešení a ověřuje jejich správnost
- předkládá k řešení problémové situace
- umožňuje vyhledávat více možností řešení
- vede žáky k vytrvalosti, překonávání překážek
- učí sebereflexi, sebehodnocení a sebekritice, vede k zaznamenávání sebehodnocení, učíme přijímat vnější hodnocení

- učí pracovat samostatně, učí správně rozhodnout o postupu řešení, vede k rozpoznání a vyhodnocení efektivnosti postupu řešení

Metody

- navozování modelových situací
- brainstorming
- diskuse
- dramatizace
- srovnávání
- simulace
- skupinová a samostatná práce
- rozhovor
- diagnostické texty
- výukové programy na PC
- výklad
- experiment

Kompetence digitální

Kompetence

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu

Strategie

- připravuje žáky na život ve světě digitálních technologií
- vede žáky sebejistě, kriticky a odpovědně používat digitální technologie
- zahrnuje informační a datovou gramotnost, komunikaci a spolupráci, mediální gramotnost, tvorbu digitálního obsahu (včetně programování), bezpečnost (včetně schopnosti snadno se pohybovat v digitálním prostředí a kompetencí souvisejících s kybernetickou bezpečností), otázky související s duševním vlastnictvím, řešení problémů a kritické myšlení

- učí interagovat s informační komunikací při výuce, v práci a při účasti na dění ve společnosti
- rozvíjí chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost
- pomáhá vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinuje různé formáty, a napomáhá vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- dohlíží na předcházení situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, rozvíjíme komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí a motivujeme k etickému jednání a chování

Metody

- praktické činnosti
- učení nápodobou
- skupinová práce
- poslech
- pokus a experiment
- samostatná tvorba
- prohlídka
- ročníková práce
- diskuse

5.7.4 Učební osnovy

5.7.4.1 1. stupeň

Prv	Prvouka	1. stupeň				
ČÍSLO VÝSTUPU (RVP)	RVP VÝSTUPY	OČEKÁVANÉ ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY	PRŮREZOVÁ TÉMATA	ROČNÍK
1. období						
MÍSTO, KDE ŽIJEME						
ČJS-3.-1-01	vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu	vytvoří jednoduchý orientační plánek obce, orientuje se v okolí školy a bydliště	orientace v místě bydliště	M: orientace v prostoru		1.-2.

	<p>na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí</p>	<p>orientuje se v nejbližším okolí školy a ví, které úseky cesty do školy mohou být nebezpečné</p>	prostředí školy		1.
		popíše práva a povinnosti žáků školy	prostředí domova		1.-2.
ČJS-3.-1-02	<p>začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)</p>	označí rozdíly mezi městským a venkovským prostředím	činnosti ve škole		1.-2.
		zná název kraje, do kterého patří jeho bydliště	okolí školy		1.-3.
		rozlišuje některé státní symboly naší vlasti	bezpečná cesta do školy		1.-2.
		posuzuje okolní krajинu, rozpozná významné prvky v krajинě a orientuje se v ní	riziková místa a situace		2.-3.
		pojmenuje hlavní světové strany	prostředí bydliště, orientace v něm minulost, současnost naší obce		1.-2.
		vysvětlí význam zdravého životního prostředí	místní krajina Praha, hlavní město ČR naše vlast, základ státního zřízení, státní symboly, sousední státy, EU světové strany životní prostřední v mém okolí chráníme přírodu, působení lidí na krajинu		2.
					2.-3.
					3.
				ENV - Vztah člověka k prostředí	1.-3.

LIDÉ KOLEM NÁS

	<p>rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům</p>	<p>rozlišuje příbuzenské vztahy</p>	<p>příbuzenské, mezigenerační vztahy</p>		
ČJS-3.-2-01		uvědomí si funkci rodiny ve společnosti	role členů rodiny a postavení jedince		
		usiluje o dobré vztahy ve třídě	život a funkce rodiny		
ČJS-3.-2-02	<p>odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností</p>	ovládá pravidla slušného chování mezi lidmi	práva a povinnosti dítěte a žáka školy	VDO - Občanská společnost a škola	1.-2.
		projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem lidí	mezilidské vztahy a komunikace	Čj: rozvoj slovní zásoby - věcné čtení a naslouchání, pozorování a popis změn	1.-3.

		na příkladech uvede základní práva a povinnosti dítěte	tolerance, vzájemná pomoc		1.-3.
		rozezná různá povolání	povolání		1.-3.
		pojmenuje a rámcově přiblíží profesi svých rodičů	fyzická a duševní práce		2.-3.
LIDÉ A ČAS					
ČJS-3.-3.-01	využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	určuje čas podle hodin, poznává a prakticky využívá základní časové jednotky	určování času	M: určování času na hodinách	1.-2.
		používá kalendář, určuje měsíce, týdny, dny	režim dne		1
		sleduje data narození členů rodiny, kamarádů nebo jiných významných dnů	roční období		1.-2.
			současnost minulost, budoucnost		2.-3.
ČJS-3.-3.-02	pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu	orientuje se v čase – rozlišuje mezi dějem v minulosti, přítomnosti a v budoucnosti	kalendáře		1.-3.
		zná základní údaje o minulosti místa, kde žije	základní údaje o minulosti místa bydliště		2.-3.
ČJS-3.-3.-03	uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a o činnostech člověka, o lidské společnosti, o soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	orientuje se v okruhu státních svátků a významných dní	státní svátky a významné dny		1.-3.
		orientuje se v pověstech a bájích spjatých s Českou republikou	domov, vlast, rodný kraj		2.-3.
		rozlišuje nejrozšířenější činnost lidí – práce, hra, učení, cestování, nakupování, získávání informací	současnost a minulost v našem životě		2.-3.
		odlišuje výrobky průmyslu a výrobky produkce zemědělské	předměty denní potřeby		1.-2.
		rozlišuje různé podoby peněz, umí zacházet s přidělenými penězi a porovná cenu některých výrobků	průběh lidského života		1.-3.
		komunikuje pomocí telefonu, zná nejdůležitější telefonní čísla			
ROZMANITOST PŘÍRODY					

ČJS-3.-4-01	pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	popíše změny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích vyjmenuje planety sluneční soustavy	roční období den a noc	1.-2.
ČJS-3.-4-02	roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	vysvětlí základní rozdíl mezi živou a neživou přírodninou pozná rozdíly mezi přírodninami, surovinami a výrobky, vysvětlí základní význam vody a vzduchu pro život člověka	sluneční soustava koloběh vody v přírodě	3. 2.-3.
ČJS-3.-4-03.	provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	rozliší nejznámější rostliny ze svého okolí vysvětlí rozdíl mezi dřevinami a bylinami pozná a pojmenuje plody běžných druhů ovoce a zeleniny, pozná nejznámější jedovaté houby a vysvětlí nebezpečí jejich záměny s jedlými houbami vysvětlí základní rozdíl mezi výživou rostlin a živočichů chová se ohleduplně k přírodě, provádí pokus podle návodu a popíše jeho proces vytvoří kalendář přírody na základě pravidelného pozorování a průběžného zaznamenávání počasí pomocí dohodnutých značek	živá a neživá příroda živočichové, rostliny, houby – stavba, projevy, zástupci přírodnina, suroviná, lidský výtvor bylina, keř, strom listnaté a jehličnaté stromy ovoce a zelenina jedovaté a chráněné rostliny jedlé, nejedlé, jedovaté houby domácí, užitková a hospodářská zvířata ochrana životního prostředí, rostlin a živočichů změny látek a skupenství měření veličin	3. 1.-3. 2.-3. 1.-2. 1.-2. 2.-3. 1.-2. 1.-3. 3.

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

ČJS-3.-5-01	uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském	orientuje se v základních odlišnostech člověka od ostatních živočichů určí a pojmenuje základní části lidského těla, orientuje se v jejich funkci	lidské tělo, základní funkce a projevy funkce některých orgánů	1.-3. 3.
-------------	---	--	---	-------------

	těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	orientuje se ve změnách lidského těla v průběhu lidského života	vývoj jedince		
		formuluje zásady zdravého životního stylu	zdravý životní styl životní potřeby člověka zdravá strava a pitný režim prevence nemoci a úrazů		
ČJS-3.-5-02	rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	rozlišuje pojmy zdraví a nemoc zvládá základní návyky osobní hygieny ovládá základní pravidla silničního provozu z pohledu chodce a cyklisty rozeznává nebezpečná místa ve svém okolí a v souvislosti s nimi uplatňuje způsoby bezpečného chování	vhodná a nevhodná místa pro hru bezpečné chování v rizikových prostředích a v silničním provozu dopravní značky předcházení rizikovým situacím v dopravě a dopravních prostředcích	1.-2. 2.-3. 3. 3.	1.-3.
ČJS-3.-5-03.	chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	vyjmenuje důležitá telefonní čísla ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek popíše, jak požádat o pomoc pro sebe i jiné	první pomoc šikana integrovaný záchranný systém čísla tísňového volání správný způsob volání na tísňovou linku	2.-3. 3. 1.-3. 2.-3.	
ČJS-3.-5-04	reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	uplatňuje postupy v situacích mimořádného ohrožení	ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén) požár (příčiny a prevence vzniku požáru, ochrana a evakuace při požáru)	2.-3.	

5.8 Přírodověda

5.8.1 Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět *přírodověda* (Př) vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Opírá se o vybrané poznatky různých přírodovědných oborů a svým pojetím směřuje k získání takových žádoucích dovedností a vědomostí, které žákovi umožní dále aktivně poznávat přírodu, člověka a jím tvořený svět, ve kterém člověk pracuje a žije. Vede žáky k ohleduplnému vztahu k přírodě a k hledání vlastních možností aktivní ochrany životního prostředí.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu tvoří základ pro výuku předmětů Přírodopis, Chemie, Fyzika ve vyšších ročnících. Obsah je členěn do tematických okruhů Rozmanitost přírody a Člověk a jeho zdraví.

V tematickém okruhu Rozmanitost přírody poznávají žáci Zemi jako jednu z planet Sluneční soustavy a seznamují se se základními moderními vědeckými poznatky o vzniku a zkoumání vesmíru. Poznávají rozmanitosti přírody živé i neživé v různých ročních obdobích, v různých podnebných pásech. Hledají možnosti, jak ve svém věku přispějí k ochraně přírody a zlepšení životního prostředí. V tematickém okruhu Člověk a jeho zdraví žáci poznávají především sama sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti. Žáci poznávají, jak se člověk vyvíjí od narození do dospělosti, co je vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, výživy, hygieny atd. Získávají poučení o zdraví, nemozech, o zdravotní prevenci, první pomoci, o bezpečném chování v různých i kritických životních situacích. Uvědomují si odpovědnost za své zdraví, ale i za zdraví a bezpečnost ostatních lidí.

Výuka probíhá především v kmenových třídách, s možností využít mobilní počítačovou učebnu. Do výuky jsou zařazovány, vycházky, exkurze, návštěvy památek apod.

Předmět přírodověda je na I. stupni vyučován v ročnících s časovou dotací:

- 4. ročník 1,5 hodiny /týden
- 5. ročník 2 hodiny /týden

Ve 4. ročníku může vyučující využít úpravu časové dotace a změnu rozvrhu v pololetí. Úzce související předmět *vlastivěda*, který je ze stejné vzdělávací oblasti (Člověk a jeho svět) je ve čtvrtém ročníku dotován také 1,5 vyučovací hodinou. Je možné tedy v prvním pololetí jeden z těchto dvou předmětů vyučovat jednu vyučovací hodinu a druhý předmět dvě vyučovací hodiny, ve druhém pololetí předměty vyměnit.

Vzdělávací obsah je rozdělen na dva tematické okruhy:

- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví

Vzdělávání v předmětu:

- vede k utváření kladného vztahu k přírodě, ke svému zdraví a zdravému způsobu života i k ochraně životního prostředí
- vede k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- vede k rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných témaitech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvořech

- vede k utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- vede k přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- vede k objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnosti mohl uspět
- vede k poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých

5.8.2 Průřezová téma

Předmětem se prolínají tato průřezová téma:

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA:

- Ekosystémy
- Základní podmínky života

5.8.3 Výchovné a vzdělávací postupy pro rozvoj klíčových kompetencí

Výchovné a vzdělávací postupy jsou ve výuce *Přírodovědy* uplatňovány všemi učiteli tohoto předmětu a směřují k utváření klíčových kompetencí:

5.8.3.1 1. stupeň

Kompetence k učení

Kompetence

- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly
- uvádí věci do souvislostí

Strategie

- pokus
- experiment

Metody

Kompetence k řešení problémů

Kompetence

- vyhledá informace vhodné k řešení problému, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti

- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení

Strategie

- motivuje řídí z hlediska času, kontroluje dodržování pravidel
- vytváří prostředí pro tvořivou činnost žáků, hodnotí
- navozuje problémovou situaci, pobízí k hledání řešení

Metody

- brainstorming
- brainwriting
- myšlenkové mapování
- problemsolving

Kompetence digitální

Kompetence

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby
- využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti

Strategie

- motivuje, povzbuzuje, konzultuje, doporučuje hodnotí průběh i výsledek činnosti
- doporučuje informační zdroje, formuluje dílčí úlohy,
-

Metody

- portfolio
- projekt

5.8.4 Učební osnovy

5.8.4.1 I. stupeň

Př

Přírodověda

1. stupeň

ČÍSLO VÝSTUPU (RVP)	RVP VÝSTUPY	OČEKÁVANÉ ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	ROČNÍK
2. období						
ROZMANITOST PŘÍRODY						
ČJS-5-4-01	objevuje a zjišťuje propojenosť prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	zná jednotky objemu a síly	vlastnosti a porovnávání látek měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek	M: měření hmotnosti, velikosti, objemu		4.-5.
			třídění látek změny látek a skupenství výskyt, vlastnosti a formy vody vlastnosti, složení a proudění vzduchu význam vody a vzduchu pro život některé hospodářsky významné horniny a nerosty zvětrávání vznik půdy a její význam rozmanitost podmínek života na Zemi podnebí a počasí význam a vzájemné vztahy mezi organismy základní společenstva tvorba životního prostředí živelní pohromy ekologické katastrofy rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi			4.-5.
ČJS-5-4-02	vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdelením času a střídáním ročních období	vysvětlí vlivy pohybů Země na střídání dne a noci i ročních období	den a noc roční období			4.-5.
		porovná planetu Zemi a jiné planety Sluneční soustavy	vesmír a Země Sluneční soustava			

			Vesmírná tělesa - měsíc, kometa, meteorická tělesa		
ČJS-5-4-03	zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy	popíše a třídí organismy na základě společných znaků a určí, jak jsou přizpůsobeny k životu na souši, ve vodě a ve vzduchu vysvětlí potravní vztahy rozliší jednotlivé ekosystémy	ekosystém rybník, pole, zahrada, sad podnební pásy základní společenstva vztahy mezi organismy	ENV – Ekosystémy	4.-5.
ČJS-5-4-04	porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché kliče a atlasy	pojmenuje, pozoruje a zkoumá základní projevy života a porovnává je na konkrétních organismech	rostliny, houby, živočichové znaky života výživa základní projevy života průběh a způsob života třídění rostlin	ENV – Základní podmínky života	4.-5.
		zařazuje organismy do systému za pomocí klíčů a atlasů	druhy bylin třídění živočichů podle přijímané potravy stavba těla nejznámějších živočichů hlavní části rostlin a části listu stavba těla hub		
		roztrží přírodniny podle určujících znaků	druhy stonku části květu třídění živočichů podle stavby těla		
ČJS-5-4-05	zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	popíše, porovná a zhodnotí pozitivní a negativní vlivy člověka na přírodu	ochrana přírody a životního prostředí CHKO ochrana rostlin a živočichů ohrožené druhy likvidace odpadu		4.-5.
ČJS-5-4-06	stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit	popíše projevy přírodních jevů a hodnotí jejich rizik	mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi		4.-5.
ČJS-5-4-07	založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	naplánuje a realizuje jednoduchý pokus, provede jeho záznam a formuluje závěr	jednoduché pokusy u skupiny známých látek		4.-5.

			určuje společné znaky a změří základní veličiny zpracování dat z měření do tabulek a grafů	M: tabulky a grafy	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ					
ČJS-5-5-01	využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života	popíše, určí vnitřní a vnější stavbu lidského těla, uvede orgánové soustavy a vysvětlí jejich funkci	pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou biologické a psychické změny v dospívání základy lidské reprodukce stavba lidského těla orgánové soustavy a hlavní orgány lidského těla projevy vybraných onemocnění, možnost léčby, prevence vzniku		4.-5.
ČJS-5-5-02	rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	seřadí, rozpozná a charakterizuje jednotlivé etapy lidského života	etapy lidského života vývin jedince prenatální		4.-5.
ČJS-5-5-03	účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	rozliší své povinnosti a potřeby ve vzdělávání a volném čase tvoří plán rozdělení svého času	denní režim osobní, intimní a duševní hygiena zdravý životní styl	Tv: cvičení pro zdravý životní styl	4.-5.
ČJS-5-5-04	uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	hodnotí rizika běžného dne a navrhne, jak těmto rizikům předcházet bezpečně užívá a aplikuje pravidla pro chodce a cyklisty v silničním provozu	vhodná a nevhodná místa ke hře bezpečné chování v rizikovém prostředí dopravní značky šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání		4.-5.
ČJS-5-5-05	předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	vyjmenejte volně prodejné návykové látky vysvětlí vliv návykových látek na člověka v modelových situacích předvede odmítání návykových látek	návykové látky hrací automaty a počítače závislost odmítání návykových látek nebezpeční komunikace prostřednictvím elektronických médií		4.-5.
ČJS-5-5-06			zdravý životní styl správná výživa		4.-5.

	uplatňuje základní dovednosti a návyky souvisejících s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	uveďte příklady zdravého životního stylu a uplatňuje dovednosti a návyky související s podporou zdraví a prevencí	výběr a uchovávání potravin pitný režim přenosné a nepřenosné nemoci ochrana před infekcemi přenosnými krví		
ČJS-5-5-07	rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	rozliší lehká, těžká a život ohrožující zranění ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	služby odborné pomoci čísla tísňového volání drobné úrazy a poranění první pomoc při drobných poraněních prevence nemoci a úrazů integrovaný záchranný systém		4.-5.
ČJS-5-5-08	uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	pojmenuje zásady ohleduplného chování mezi pohlavími popíše tělesné změny a změny chování související s pubertou	rodina vztahy v rodině partnerské vztahy osobní vztahy etická stránka vztahů	Čj: vyprávění vztahy v rodině	4.-5.

5.9 Vlastivěda

5.9.1 Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu *Vlastivěda* (Vl) tvoří základ pro výuku předmětů dějepis, zeměpis, občanská a rodinná výchova ve vyšších ročnících, je členěn do tří základních tematických okruhů.

V tematickém okruhu Místo, kde žijeme se žáci seznamují se základními poznatkami o krajině, minulosti a současnosti regionu, vlasti, získávají informace o Evropě i jiných světadílech, orientují se v terénu, pracují s mapou. V tematickém okruhu Lidé kolem nás poznávají různé druhy lidské činnosti, jejich souvislost s přírodními podmínkami, poznávají, jak lidské činnosti ovlivňují vzhled okolní krajiny. Poznávají také, kulturu různých společností, seznamují se s právy a povinnostmi občanů našeho státu. Poznávají problémy doprovázející soužití lidí, společnost, svět. V tematickém okruhu Lidé a čas se žáci učí orientovat v dějích a čase, vytváří si základní představy o historii, kultuře, kulturních památkách, a to i v jiných evropských státech.

Výuka probíhá převážně ve třídách, ale jsou zařazovány, vycházky, exkurze, návštěvy památek apod.

Vlastivěda rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, vzájemné vztahy a souvislosti; utváří se jejich obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a seznamují se s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, učí se poznání sebe, svých potřeb i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, porozumění světu. Učí se vnímat základní vztahy ve společnosti, způsob života, jeho přednosti i problémy, chápat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Ve vlastivědě se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, reagovat

na myšlenky, názory a podněty jiných. Úspěšné vzdělávání v daném předmětu je vlastní prožitek žáků. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů a propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem.

Součástí výuky vlastivědy jsou návštěvy knihoven, regionálních muzeí a galerií, výstav, kulturních, stavebních, uměleckých a jiných památek, chráněných oblastí přírody naší vlasti.

Výuka probíhá především v kmenových třídách, s možností využít mobilní počítačovou učebnu. Do výuky jsou zařazovány, vycházky, exkurze, návštěvy památek apod.

Předmět vlastivěda je na I. stupni vyučován v ročnících s časovou dotací:

- 4. ročník 1,5 hodina/týden
- 5. ročník 2 hodiny/týden

Ve 4. ročníku může vyučující využít úpravu časové dotace a změnu rozvrhu v pololetí. Úzce související předmět *přírodověda*, který je ze stejné vzdělávací oblasti Člověka jeho svět a je ve čtvrtém ročníku dotován také 1,5 vyučovací hodinou. Je možné tedy v prvním pololetí jeden z těchto dvou předmětů vyučovat jednu vyučovací hodinu a druhý předmět dvě vyučovací hodiny, ve druhém pololetí předměty vyměnit.

Vzdělávací obsah je rozdělen na tři tematické okruhy:

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas

Vzdělávání v předmětu:

- vede žáka k chápání organizace života v obci, ve společnosti
- směruje k praktickému poznávání místních, regionálních skutečností, s důrazem na dopravní výchovu
- vede k postupnému rozvíjení vztahu k zemi, národnímu cítění
- směruje k upevnění základů vhodného chování a jednání mezi lidmi
- vede k uvědomování si významu a podstaty tolerance, pomoci, solidarity, úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen
- vede žáka k seznamování se se základními právy a povinnostmi i problémy ve společnosti i ve světě
- směruje k výchově budoucího občana demokratického státu
- orientuje žáka v dějích čase, postup událostí a utváření historie věcí a dějů
- snaží se o vyvolání zájmů u žáků samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z historie a současnosti

Předmět vlastivěda úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět:

- Prvouka: zemědělské plodiny a hospodářská zvířata, chráněné rostliny a zvířata

5.9.2 Průřezová téma

Předmětem se prolínají tato průřezová téma:

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Hodnoty, postoje, praktická etika

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

- Občan, občanská společnost a stát

5.9.3 Výchovné a vzdělávací postupy pro rozvoj klíčových kompetencí

Výchovné a vzdělávací postupy jsou ve výuce *Vlastivědy* uplatňovány všemi učiteli tohoto předmětu a směřují k utváření klíčových kompetencí:

5.9.3.1 I. stupeň

Kompetence občanské

Kompetence

- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje smysl pro kulturu a tvořivost
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a spol. normy
- je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu

Strategie

- didaktická hra
- pětilístek
- referát

Metody

Kompetence komunikativní

Kompetence

- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu

Strategie

- motivuje, stanovuje téma, dohlíží na dodržování pravidel, usměrňuje, povzbuzuje

- vede svými otázkami žáka (žáky) k nalezení nových poznatků a souvislostí, poskytuje zpětnou vazbu

Metody

- debata
- diskuse
- heuristický rozhovor
- konverzace

Kompetence digitální

Kompetence

- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy

Strategie

- motivuje, povzbuzuje, konzultuje, doporučuje, hodnotí průběh i výsledek činnosti
- doporučuje informační zdroje, formuluje dílčí úlohy, doporučuje informační zdroje, formuluje dílčí úlohy

Metody

- portfolio
- projekt

5.9.4 Učební osnovy

5.9.4.1 1. stupeň

VI		Vlastivěda			1. stupeň	
ČÍSLO VÝSTUPU (RVP)	RVP VÝSTUPY	OČEKÁVANÉ ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	ROČNÍK
2. období						
MÍSTO, KDE ŽIJEME						
ČJS-5-1-01	určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	na mapách vyhledá a zakreslí místo svého bydliště pomocí světových stran určí polohu svého bydliště	okolní krajina, místní oblast, region poloha v krajině			4.-5.

		vyjádří polohu místní krajiny a místní oblasti vzhledem k vyšším územním a správním celkům České republiky	obec				
ČJS-5-1-02	určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	světové strany určuje na mapě i podle přírodních jevů	zemský povrch a jeho tvary	4.-5.			
		pojmeneje základní mapové značky	vodstvo, rostlinstvo, živočištvo				
		popiše zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	rozlišení půd				
			světové strany				
ČJS-5-1-03	rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmírkách a sídlišťích lidí na mapách naší republiky, Evropy	uveďe rozdíly mezi plány a základními typy map	mapy – obsah, grafika, vysvětlivky	M: orientace ve čtvercové síti (zeměpisná šířka a délka)	4.-5.		
		v legendě mapy vyhledá potřebnou informaci	mapy obecně zeměpisné a tematické				
		podle popisu vyhledá na mapě geografický objekt					
		využívá mapu jako zdroj informací					
ČJS-5-1-04	vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam	pracuje s regionálními zvláštnostmi České republiky	rozšíření rostlinstva a živočichů	působení lidí na krajinu a životní prostředí	4.-5.		
		charakterizuje významné oblasti regionu (zemědělské, průmyslové, chráněné, životní prostředí)					
		seznamuje se s okolní krajinou – rozšíření rostlinstva a živočichů, přírodní zajímavosti v regionu					
		zná významné rodáky a předky, kulturní a historické památky regionu, významné události	kraje a krajská města				
		zná významná města, místa a stavby regionu	vybrané oblasti ČR				
ČJS-5-1-05	porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	třídí poznatky o přírodních podmírkách v Evropě získané z dostupných materiálů	evropské státy evropská unie	Čj: vyprávění zážitků z cestování	4.-5.		
		porovná způsob života a přírodu v ČR s jinými zeměmi	cestování kontinenty				

ČJS-5-1-06	<p>rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam</p>	<p>uveďte příklad orgánů státní moci a jejich zástupců</p> <p>vyjmenuje státní symboly a vysvětlí jejich význam</p>	<p>státní správa, samospráva</p> <p>armáda ČR</p> <p>státní symboly</p> <p>základy státního zřízení a politického systému v ČR</p>	VDO – Občan, občanská společnost a stát	4.-5.
------------	--	---	--	---	-------

LIDÉ KOLEM NÁS

ČJS-5-2-01	vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vydoví a dodržuje pravidla pro soužití ve škole mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (ve městě)	<p>na modelových situacích charakterizuje vztahy mezi lidmi</p> <p>uveďte příklady pravidel, kterými se lidé řídí v různých vztazích</p> <p>vyvodí pravidla soužití ve skupině a zhodnotí jejich dodržování</p> <p>s pomocí provede sebereflexi a navrhne možnosti zlepšení vztahů</p>	<p>mezilidské vztahy</p> <p>komunikace</p> <p>principy demokracie</p>		4.-5.
ČJS-5-2-02	rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení	<p>rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci</p> <p>popíše základní pravidla práce ve skupině</p> <p>zapojuje se do diskuze se spolužáky na zadané téma</p> <p>prezentuje svůj názor a vyslechne odlišný názor</p>	<p>vlastnosti lidí</p> <p>pravidla slušného chování</p> <p>rizikové situace</p>		4.-5.
ČJS-5-2-03	rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat	<p>uveďte příklady správného a nesprávného řešení situace nebo jednání lidí</p> <p>rozlišuje svá práva a povinnosti a uvede příklady jejich porušování</p> <p>popíše možnosti jak a kde požádat o pomoc při pocitu ohrožení</p> <p>formuluje na základě svých zkušeností práva a povinnosti dětí</p>	<p>základní lidská práce a práva dítěte</p> <p>protiprávní jednání a korupce</p> <p>právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamací, soukromého vlastnictví, duševních hodnot</p>		4.-5.
ČJS-5-2-04	orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkонтroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu	<p>rozliší základní typy vlastnictví</p> <p>objasní výhody a nevýhody hotovostních a bezhotovostních plateb</p>	<p>vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné</p> <p>hmotný a nehmotný majetek</p>		4.-5.

	ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze sestaví jednoduchý osobní rozpočet uveče příklady příjmů a výdajů domácnosti objasní rizika půjčování peněz	rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti hotovostní a bezhotovostní forma peněz banka jako správce peněz způsoby placení úspory, půjčky		
ČJS-5-2-05	poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)	pojmenuje pozitiva a problémy životního prostředí rozpozná environmentální problém ve svém okolí a navrhne řešení ke zlepšení zdůvodňuje ohleduplné chování k přírodě a její ochranu	významné sociální problémy nesnášenlivost mezi lidmi globální problémy přírodního prostředí	OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika	4.-5.
LIDÉ A ČAS					
ČJS-5-3-01	pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	zaneše časové údaje do časové osy porovnává jevy z minulosti mezi sebou navzájem i s jevy ze současnosti	čas jako fyzikální veličina letopočet generace orientace v časové ose	M: porovnávání časových údajů, znázorňování významných událostí na časové ose	4.-5.
ČJS-5-3-02	využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek	vyhledá informace v literatuře a internetových stránkách a posuzuje jejich důvěryhodnost rozlišuje významné kulturní instituce v ČR uveče příklady kulturních a přírodních památek ČR	knihovna, archiv, muzeum, galerie báje, mýty a pověsti péče o památky	Inf: zpracovává podklady pro referáty, prezentace, projekty	4.-5.
ČJS-5-3-03	srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	popíše způsob života jednotlivých vrstev obyvatelstva v určitém časovém období	proměny způsobu života, bydlení a předmětů denní potřeby Velká Morava rozvoj českého státu za Karla IV.	Hv: poslech hudby jednotlivých historických období	4.-5.

		uveďe významné osobnosti a nejdůležitější události jednotlivých historických období	občanská válka v husitském období a její důsledky vláda Jagellonců v Čechách Přemyslovci Lucemburkové Jagellonci Habsburkové Vznik ČSR, vznik ČR		
ČJS-5-3-04	srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	vyvodí důsledky významných historických událostí pro současnost	významné události českých dějin	Vv: tradiční lidová výzdoba	4.-5.
		uveďe příklady historických budov ze svého nejbližšího okolí			
		posoudí změny ve způsobu života a obživy dříve a nyní	současnost a minulost		
ČJS-5-3-05	objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	objasní pojem všední den, státní svátek a významný den	všední den státní svátek významný den		4.-5.
		vysvětlí důvody oslav státních svátků a významných dnů			

5.10 Dějepis

5.10.1 Obsahové, časové a organizační vymezení

Obsah vyučovacího předmětu *dějepis* (D) je tvořen obsahem vzdělávacího oboru *dějepis* pro II. stupeň a jsou v něm integrovány tematické okruhy průřezových témat. Vede k naplnění očekávaných výstupů RVP ZV.

Vyučovací předmět *dějepis* přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace.

Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Výuka probíhá především v kmenových třídách, s možností využít mobilní počítačovou učebnu.

Předmět *dějepis* je na II. stupni je vyučován v ročnících s časovou dotací:

- 6. ročník 2 hodiny/týden
- 7. ročník 2 hodiny/týden
- 8. ročník 2 hodiny/týden
- 9. ročník 2 hodiny/týden

Vzdělávací obsah je rozdělen na osm tematických okruhů:

- Člověk v dějinách
- Počátky lidské společnosti
- Nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury
- Křesťanství a středověká Evropa
- Objevy a dobývání, počátky nové doby
- Modernizace společnosti
- Moderní doba
- Rozdělený a integrující se svět

Vzdělávání v předmětu:

- vede k rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře
- vede k odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- vede k hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- vede k utváření pozitivního hodnotového systému opředeného o historickou zkušenost
- vede k rozlišování mýtů a skutečnosti, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vede k vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovědního charakteru
- vede k rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- vede k úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- vede k uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- vede k získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti

- vede k utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- vede k orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci
- vede k utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- vede k rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- vede k uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

Předmět *dějepis* úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a společnost:

- Výchova k občanství: aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě

5.10.2 Průřezová téma

Předmětem se prolínají tato průřezová téma:

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
- Občan, občanská společnost a stát

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

- Evropa a svět nás zajímá

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Komunikace

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

- Lidské vztahy

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

5.10.3 Výchovné a vzdělávací postupy pro rozvoj klíčových kompetencí

Výchovné a vzdělávací postupy jsou ve výuce *Dějepisu* uplatňovány všemi učiteli tohoto předmětu a směřují k utváření klíčových kompetencí:

5.10.3.1 2.stupeň

Kompetence k učení

Kompetence

- chápe nutnost ověřování si informací ve více zdrojích
- vyhledává nástroje k porozumění daného tématu
- iniciativně přistupuje k učení s aktivním zájmem
- orientuje se na časové ose

Strategie

- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů
- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- vede žáky k zamýšlení nad historickým vývojem

Metody

- práce s textem z více zdrojů
- výtah
- diskuse

Kompetence komunikativní

Kompetence

- zvládne se výstižně a přesně vyjadřovat
- umí zformulovat své myšlenky
- k práci využívá více zdrojů
- ke své práci dokáže využít informační a komunikační technologie

Strategie

- vede žáky k výstižnému a přesnému vyjadřování
- vede žáky k věcnému argumentování
- vede žáky k práci s různými typy textů

- vede k využívání informačních a komunikačních prostředků

Metody

- diskuse
- referát
- prezentace
- projekt

Kompetence digitální

Kompetence

- umí vyhledávat a zpracovávat relevantní informace
- využívá vybrané internetové aplikace
- umí ukládat, zálohovat a sdílet

Strategie

- vede žáky k vyhledávání a zpracování informací, samostatnému vyhledávání a snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje
- vede k používání internetových aplikací
- vede žáky k dalšímu digitálnímu zpracovávání

Metody

- referát
- projekt
- Kahoot
- online úniková hra
- prezentace

5.10.4 Učební osnovy

5.10.4.1 2. stupeň

D	Dějepis	2.stupeň
---	---------	----------

ČÍSLO VÝSTUPU (RVP)	RVP VÝSTUPY	OČEKÁVANÉ ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	ROČNÍK
6. a 7. ročník						
ČLOVĚK V DĚJINÁCH						
D-9-1-01	uveďte konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků	objasní důležitosti poznání dějin vlastního národa i ostatních národů pro pochopení současného světa.	Význam zkoumání lidských dějin			6.-9.
D-9-1-02	uveďte příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenujte instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	vyjmenuje informační zdroje dějepisného poznání, uvede příklady institucí, kde jsou tyto zdroje shromažďovány.	Získávání informací o dějinách, historické prameny			6.-9.
D-9-1-03	se orientuje na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	orientuje se v posloupnosti jednotlivých epoch lidských dějin, pracuje s dějepisným atlasem.	Historický čas a prostor	Z: vztahy a rozdíly mezi zeměpisnými a politickými pojmy v mapách		6.-9.
POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI						
D-9-2-01	charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	popíše vývoj způsobu obživy, bydlení, duchovní kultury a materiálu používaného k výrobě nástrojů a zbraní.	Člověk a lidská společnost v pravěku	Čj: výtah z daného textu Př: rozdíl mezi člověkem a jinými tvory Čj: E. Štorch a jeho díla, Staré pověsti české – příchod Slovanů a jeho interpretace		6.
D-9-2-02	objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost	vyvodí na základě obecných znalostí, v čem spočívá přínos používání nových kovů v životě pravěkého člověka.				
NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY						
D-9-3-01	rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	časově i místně vymezí starověk, uvede příklady nejstarších starověkých civilizací a popíše sociální složení starověkých orientálních civilizací.	Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz (Mezopotámie, Egypt, Indie, Čína)	Z: Evropa a její prostorové vymezení, vliv přírodních podmínek na životní úroveň a způsob života člověka, pojmy přední, blízký a dálší východ, orient, rozhraní Evropy,		6.

		zobecňuje souvislosti mezi přírodními podmínkami a vznikem starověkých orientálních civilizací.		Afrika a Asie Čj: Petřka: Příběhy, na které svítilo slunce (myty a pověsti Mezopotámie), Bible, Starý zákon a Desatero, význam pro evropskou civilizaci, příběhy ze Starého zákona (David a Goliáš, Šalamoun), Egyptan Sinuhet VkJ: stát, vznik, formy, symboly	6.
D-9-3-02	uveďte nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	orientuje se ve stavebních a kulturních památkách starověkých orientálních civilizací.	Stavební a kulturní památky starověkých civilizací		6.
D-9-3-03	demonstруje na konkrétních příkladech přínos antické kultury	vysvětlí důležitost antického Řecka a Říma pro vznik evropské civilizace. charakterizuje základy křesťanské víry, vlastními slovy vyjádří význam křesťanství pro evropskou kulturu a společnost.	Starověké Řecko a Řím	Čj: evropský epos, Homér, evropské drama, přínos Řeků, Alexandr jako vzor hrdinů středověku, římská literatura a drama – informativně (Vergilius, Ovidius, Plautus), Aeneis jako volně pokračování Iliady, Bible – Nový zákon, společenský dopad Ježíšova učení VkJ: křesťanský rok, Vánoce, Velikonoce	6.

D-9-3-04	porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	vysvětlí pojem demokracie, popíše principy demokratické společnosti, orientuje se ve vývoji sociálního uspořádání a forem vlády v jednotlivých etapách řeckých a římských dějin a srovná je se starověkými orientálními civilizacemi.	Antická demokracie	VkO: právo jako státní norma, demokratické a autokratické režimy, demokratické základy státu, uplatňování a dělba moci	VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	6.
----------	--	---	--------------------	--	--	----

OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY

D-9-5-01	vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve	objasní příčiny reformačních snah v katolické církvi.	Reformační snahy			7.
D-9-5-02	vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	vývoj a význam husitské tradice	Jan Hus, husitství, husitské války	VkO: morálka a odpovědnost v osobním a veřejném životě (příklad Jana Husa) Čj: čs. středověká lit., informativně, satira, Husovo dílo, bojovné husitské písničky, symbolika kalicha	MKV – Lidské vztahy	7.
D-9-5-03	popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	průběh, příčiny a důsledky zámořských objevů	Zámořské objevy a počátky dobývání světa	Př: mimoevropské plodiny v našem jídelníčku, rizika přesídlování plodin a živočichů Z: Evropa a možnosti spojení a komunikace s jinými kontinenty, lidské rasy a jejich rozdíly, zdravotní rizika spojená s přesídlením člověka do odlišného prostředí		7.
D-9-5-04	objasní postavení českého státu v podmírkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	charakterizuje postavení českého státu v rámci habsburské monarchie.	Český stát a vělmoci v 16. – 18. století			7.

D-9-5-05	objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	vysvětlí náboženské a mocenské příčiny třicetileté války. nastíní průběh třicetileté války a charakterizuje důsledky třicetileté války pro české a evropské dějiny.	Český stát a velmoci v 16. – 18. století, třicetiletá válka	Čj: Jednota bratrská, Kralická bible, Blahoslav, Komenský	VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	7.
D-9-5-06	rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek	rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek	Baroko, humanismus	Čj: Bridel, barokní zbožnost		7.

8. a 9. ročník

ČLOVĚK V DĚJINÁCH

D-9-1-01	uveďte konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků	objasní důležitosti poznání dějin vlastního národa i ostatních národů pro pochopení současného světa.	Význam zkoumání lidských dějin			6.-9.
D-9-1-02	uveďte příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenujte instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	vyjmene informační zdroje dějepisného poznání, uvede příklady institucí, kde jsou tyto zdroje shromažďovány.	Získávání informací o dějinách, historické prameny			6.-9.
D-9-1-03	se orientuje na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	se orientuje v posloupnosti jednotlivých epoch lidských dějin, pracuje s dějepisným atlasem.	Historický čas a prostor	Z: vztahy a rozdíly mezi zeměpisnými a politickými pojmy v mapách		6.-9.

MODERNIZACE SPOLEČNOSTI

D-9-6-01	popíše podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti.	popíše politické, hospodářské, sociální a kulturní změny, modernizace společnosti na přelomu 18. a 19. století	1. a 2. fáze průmyslové revoluce, století páry, vynálezy, rozvržení vrstev obyvatelstva v moderní společnosti	VkO: Lidská práva v dokumentech, principy demokracie, dělba moci		8.
D-9-6-02	vysvětlí hospodářské a sociální příčiny francouzské revoluce a popíše průběh francouzské revoluce a reakce ostatní Evropy na události a požadavky francouzské revoluce.	vysvětlí a orientuje se v událostech: velká francouzská revoluce a napoleonské války, jejich vliv na Evropu a svět	Napoleon Bonaparte, významné bitvy, reakce zbylé Evropy na napoleonské války			8.
	se orientuje v událostech napoleonských válek a v jejich důsledcích pro mocenské uspořádání Evropy.					8.

D-9-6-03	porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů	porovnává fáze Národního hnutí v 19. století, utváření novodobého českého národa	Národní obrození, významná díla a divadelní hry, rozvoj divadel, slovníky, významné osobnosti Národního obrození	Čj: Národní obrození		8.
D-9-6-04	vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií	konflikty mezi velmocemi, kolonialismus	Kolonie, zeměpisné a mocenské rozvržení novodobého světa, konflikty	EGS – Evropa a svět nás zajímá		8.
MODERNÍ DOBA						
D-9-7-01	na příkladech demonstreuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	objasní příčiny 1. světové války, nastíní její průběh a popíše důsledky 1. světové války pro mocenské uspořádání Evropy.	První světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky. Nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě	VDO – Občanská společnost a škola	8.	
		uveďe příklady technických novinek využitých v 1. světové válce.				
		vyjmenuje příčiny 2. světové války jako konfliktu mezi demokratickými a totalitními státy.	Druhá světová válka, holocaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války		9.	
D-9-7-02	rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	demokratické státy v meziválečném období a vznik Československa, jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy	Období mezi světovými válkami	VkO: principy a základy demokracie MDV – Interpretace vztahu mediálních sdělení MKV – Lidské vztahy	9.	
D-9-7-03	objasní politické, sociální a hospodářské příčiny vzniku totalitních režimů, popíše společné rysy a specifika jednotlivých fašistických režimů. popíše konflikty mezi demokratickými mocnostmi a nedemokratickými totalitními státy ústící do 2. světové války.	mezinárodněpolitická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy – fašismus, nacismus, komunismus – důsledky pro Československo a svět	Totalitní systémy, důsledky pro Československo a svět			

D-9-7-04	na příkladech vyloží antisemitismus, racismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	vyjádří vlastními slovy pojmy nationalismus, antisemitismus, racismus a popíše jejich projevy v meziválečné Evropě.	Ideologie totalitních režimů		9.
D-9-7-05	zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí.	charakterizuje mezinárodněpolitické postavení ČSR v meziválečné Evropě. nastíní politické, hospodářské, sociální a kulturní podmínky v meziválečném Československu.	Československo ve 30. letech 20. století, důsledky hospodářské krize, mnichovská konference, druhá republika, vznik protektorátu Čechy a Morava.		9.
ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SVĚT					
D-9-8-01	vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků.	se orientuje v nejdůležitějších událostech 2. poloviny 20. století u nás i ve světě.	Vývoj po druhé světové válce.		9.
D-9-8-02	vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce.	uveďe příklady států patřících do demokratického a komunistického bloku, nastíní rozdílný politický, hospodářský a sociální vývoj jednotlivých států v obou blocích.	Studená válka, rozčlenění světa do mocenských a vojenských bloků, jejich politické, hospodářské a ideologické soupeření. Vnitřní situace zemí východního bloku ve srovnání se západními státy; vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky	Čj: Budovatelská díla, Samizdat, Škvorecký, Orwell, sci-fi Algernon	9.
D-9-8-03	posoudí postavení rozvojových zemí	popíše proces dekolonizace ve 2. polovině 20. století a odhadne politické a hospodářské postavení rozvojových zemí.	Rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět		9.
D-9-8-04	prokáže základní orientaci v problémech současného světa	popíše proces evropské integrace a vyjmenuje globální problémy na přelomu 20. a 21. století.	Problémy současného světa, evropská integrace; věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje současného světa; vstup do EU	VkO: Nadnárodní společenství	9.

5.11 Výchova k občanství

5.11.1 Obsahové, časové a organizační vymezení

Obsah vyučovacího předmětu *výchova k občanství* (VkO) je tvořen obsahem vzdělávacího oboru *výchova k občanství* pro II. stupeň a jsou v něm integrovány tematické okruhy průřezových témat. Vede k naplnění očekávaných výstupů RVP ZV.

Vyučovací předmět *výchova k občanství* zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života.

Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Výuka probíhá především v kmenových třídách, s možností využít mobilní počítačovou učebnu.

Předmět *výchova k občanství* je na II. stupni je vyučován v ročnících s časovou dotací:

- 6. ročník 1 hodina/týden
- 9. ročník 1 hodina/týden

Vzdělávací obsah je rozdělen na pět tematických okruhů:

- Člověk ve společnosti
- Člověk jako jedinec
- Člověk, stát a hospodářství
- Člověk, stát a právo
- Mezinárodní vztahy a globální svět

Vzdělávání v předmětu:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opředeného o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, rozpoznávání projevů a přičin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovědního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu

- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

Předmět výchova k občanství úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a společnost:

- Dějepis: poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti.

5.11.2 Průřezová téma

Předmětem se prolínají tato průřezová téma:

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Mezilidské vztahy
- Hodnoty, postoje, praktická etika

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

- Občan, občanská společnost a stát
- Formy participace občanů v politickém životě

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

- Jsme Evropané

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

- Princip sociálního smíru a solidarity

5.11.3 Výchovné a vzdělávací postupy pro rozvoj klíčových kompetencí

Výchovné a vzdělávací postupy jsou ve výuce *Výchovy k občanství* uplatňovány všemi učiteli tohoto předmětu a směřují k utváření klíčových kompetencí:

5.11.3.1 2.stupeň

Kompetence občanská

Kompetence

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopné empatie, odmítá útlak a hrubé zacházení
- je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní a historické dědictví
- chápe základní ekologické souvislosti a enviromentální problémy"
- respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí

Strategie

- vede žáky k uvědomění si svých i cizích vnitřních hodnot a rozvíjí u žáka schopnost empatie
- vede žáky k pochopení jejich povinností a pravidel ve škole i mimo ni
- vede žáky k osvojení si našich tradic, učí je kulturnímu a historickému dědictví
- vede žáky k uvědomění si enviromentálních problémů, vede žáky k ochraně přírody

Metody

- hra v roli
- referát
- prezentace
- projekt
- společné celoškolní projekty

Kompetence sociální a personální

Kompetence

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Strategie

- společně se žáky tvoří pravidla práce v týmu, vede žáky k práci v týmu
- poskytuje pomoc žákům při vedení skupiny
- vede žáky ke konstruktivní debatě a efektivní spolupráci

Metody

- týmová spolupráce
- skupinová práce
- sněhová koule
- tiché puzzle
- diskuse

Kompetence digitální

Kompetence

- umí vyhledávat a zpracovávat relevantní informace
- využívá vybrané internetové aplikace
- umí ukládat, zálohovat a sdílet

Strategie

- vede žáky k vyhledávání a zpracování informací, samostatnému vyhledávání a snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje
- vede k používání internetových aplikací
- vede žáky k dalšímu digitálnímu zpracovávání

Metody

- referát
- projekt
- Kahoot
- online úniková hra
- prezentace

5.11.4 Učební osnovy

5.11.4.1 2. stupeň

VkO		Výchova k občanství		2. stupeň		
ČÍSLO VÝSTUPU (RVP)	RVP VÝSTUPY	OČEKÁVANÉ ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	ROČNÍK
6. a 9. ročník						
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI						
VO-9-1-01	objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	pozná a popíše důležité symboly našeho státu. vysvětlí, kdy a proč se používají státní symboly ČR.	Naše vlast – pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny	Z: ČR D: historie ČR, Národní obrození		6.
VO-9-1-02	rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	diskutuje o kladných a záporných projevech vztahu k vlasti a národu.				
VO-9-1-03	kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	rozlišuje fakta, názory a manipulativní prvky v mediálním sdělení. diskutuje o vlivu propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí.	Kulturní život – masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédia		MDV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MKV – kulturní diference	6.
VO-9-1-04	uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích	uplatňuje vhodné chování a slušný způsob komunikace v různých situacích ve škole.	Naše škola – život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy; vklad vzdělání pro život			6.
		uplatňuje vhodné chování a slušný způsob komunikace v různých životních situacích.	Naše obec, region, kraj – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku	Z: kraje ČR	VDO – občanská společnost a škola	6.
		uplatňuje zásady společenského chování v různých životních situacích.	Vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace		MKV – lidské vztahy MKV – princip sociálního smíru a solidarity	6.
		na příkladech objasní asertivní, pasivní a agresivní chování.				

		navrhne, jak efektivně a nenásilně řešit neshody nebo konflikty.			
		uplatňuje vhodné chování a slušný způsob komunikace v lidském soužití.	Zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování; dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí		6.
VO-9-1-05	objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoj k menšinám	na příkladech objasní, jak nesnášenlivost narušuje mezilidské vztahy. rozpozná předsudky a stereotypy narušující mezilidské vztahy. popíše situace, kdy je ve společnosti potřebná tolerance. projevuje respekt ke kulturním rozmanitostem a k právům druhých.	Vztahy mezi lidmi – konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti	Čj: slohová práce úvaha: řešení konfliktu	9.
VO-9-1-06	rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	popíše projevy netolerance, racismu, xenofobie a extremismu. objasní důsledky lidské nesnášenlivosti. navrhne, jak čelit projevům lidské nesnášenlivosti.			
ČLOVĚK JAKO JEDINEC					
VO-9-2-01	objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	charakterizuje vlastní i jinou osobnost. vysvětlí, jak se projevuje zdravé a nepřiměřené sebevědomí. popíše chování osob s různým temperamentem. objasní, jak osobní vzory ovlivňují život jedince.	Podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál	Čj: charakteristika osoby	9.

		popíše svůj žebříček hodnot.			
VO-9-2-02	posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	objasní vliv osobních vlastností na spolupráci a vlastní práci. rozpozná roli vůle při dosahování cílů a překonávání překážek. vysvětlí, kdy je třeba mít pevnou vůli.	Osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna	OSV – sebepoznání a sebepojetí	9.
VO-9-2-03	kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	navrhne, jak může usměrňovat své chování a jednání. pojmenuje osobní vlastnosti a popíše jejich projevy.	Vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí		9.
VO-9-2-04	popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	na příkladu popíše potřebu sebeovládání. objasní potřebu motivace pro rozvoj osobních předností. objasní, jak lze překonávat osobní nedostatky a rozvíjet zdravou.	Osobní rozvoj – význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji		9.

ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

VO-9-3-01	rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady	uveďe různé druhy vlastnictví na konkrétních příkladech. diskutuje o různých možnostech ochrany vlastnictví.	Majetek, vlastnictví – formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví	M: výpočty úroků, rozpočtu domácnosti	OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti	9.
VO-9-3-02	sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnost	uveďe příklady příjmů a výdajů domácnosti objasní rozdíl mezi vyrovnaným, schodkovým a přebytkovým rozpočtem.	Hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing			
VO-9-3-03	na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a	ilustruje na příkladech možnosti hotovostního a bezhotovostního placení.	Peníze – funkce a podoby peněz, formy placení	M: slovní úlohy	OSV – řešení problémů a	6.

	bezhmotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení	vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet. vysvětlí rozdíly mezi debetní a kreditní platební kartou. diskutuje o výhodách a rizicích různých nástrojů hotovostního a bezhmotovostního placení.		rozhodovací dovednosti	
VO-9-3-04	vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít	popíše funkce banky a uvede příklady jejich služeb.	Banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků		9.
		na příkladu vysvětlí rozdíl mezi úrokem placeným a přijatým.			
		uveď možnosti pojištění pro konkrétní rizikové situace.			
VO-9-3-05	uveď a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu	na příkladech objasní možnosti úspor, investic či spotřeby při nakládání s volnými finančními prostředky.			
		na příkladech objasní možnosti krytí deficitu rozpočtu domácnosti v různých situacích opatřeními na straně příjmů či výdajů.			
VO-9-3-06	na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	objasní princip nabídky a poptávky.	Principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu; nejčastější právní formy podnikání		9.
		na příkladu vysvětlí, jak nabídka a poptávka ovlivňuje cenu.			
		na příkladu vysvětlí, jak se stanovuje cena a z čeho se skládá.			
		na příkladu popíše princip inflace.			
		vlastními slovy vyjádří, jaký vliv má inflace na reálnou hodnotu peněz.			
VO-9-3-07	rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směruje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu	uveď příklady příjmů a výdajů státního rozpočtu.	Rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní		9.

		uveďte příklady situací, kdy žádat o dávky a příspěvky ze státního rozpočtu.			
ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO					
VO-9-4-01	rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky	uveďte příklad unitárního státu a federace a popíšte jejich základní znaky.	Právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR	D: historie typů a forem státu	6.
		objasní rozdíly mezi centralizovaným a decentralizovaným státem.			
		vlastními slovy vyjádří rozdíl mezi monarchií a republikou.			
VO-9-4-02	rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	vyjmenuje orgány zákonodárné moci ČR a popíše jejich činnost.	Složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu	Státní správa a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly	6.
		vyjmenuje orgány výkonné moci ČR a popíše jejich činnost.			
		vyjmenuje orgány soudní moci ČR a popíše jejich činnost.			
		uveďte příklady činnosti státní správy a samosprávy na úrovni obce.			
		objasní rozdíl mezi hejtmanem, primátorem a starostou.			
VO-9-4-03	objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život	diskutuje o pozitivech demokratického způsobu řízení státu.	Principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam		6.
VO-9-4-04	vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	vyjádří vlastními slovy význam voleb do zastupitelstev.	Principy demokracie – význam a formy voleb do zastupitelstev		6.
		objasní vlastními slovy, proč je důležité se účastnit voleb, a diskutuje o možných důsledcích nízké volební účasti.			
VO-9-4-05	přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých	na příkladu objasní, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele.	Lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech;	OSV – hodnoty, postoje, praktická etika	6.
		popíše postup při reklamaci výrobku nebo služby.			

	lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod	popíše, jak rozumí základním lidským právům na život, osobní svobodu a vlastnit majetek. diskutuje o ochraně základních práv a svobod.	poškozování lidských práv, šikana, diskriminace			
VO-9-4-08	dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování	uveďte příklady jednání, která jsou porušením právních ustanovení. diskutuje o důsledcích porušování právních ustanovení.				
VO-9-4-09	rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestních činů	vyjmenuje orgány právní ochrany občanů. na příkladu popíše činnost konkrétního orgánu právní ochrany občanů. uveďte příklad spolupráce orgánů právní ochrany.	Protiprávní jednání – druhy a postupy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví	VDO – občan, občanská společnost a stát	9.	
VO-9-4-10	rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady	uveďte příklady protiprávního jednání v podobě přestupek. uveďte příklady protiprávního jednání v podobě trestních činů. vlastními slovy objasní, čím se odlišuje přestupek od trestného činu.				
VO-9-4-11	diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	uveďte příklady korupčního jednání. diskutuje o příčinách, které vedou osoby ke korupčnímu jednání, a o důsledcích, které z tohoto jednání plynou pro všechny zúčastněné.				
VO-9-4-09	vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů	vyjmenuje orgány právní ochrany občanů. na příkladu popíše činnost konkrétního orgánu právní ochrany občanů. uveďte příklad spolupráce orgánů právní ochrany.	Právní řád České republiky – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů	D: vývoj právního řádu	VDO – občan, občanská společnost a stát	9.
VO-9-4-06	objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství	popíše způsoby vzniku a zániku vlastnictví. popíše vznik a zánik pracovního poměru. pojmenuje podstatné náležitosti pracovní smlouvy. vlastními slovy objasní právní a společenskou roli instituce manželství.	Právo v každodenním životě – význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady			9.

VO-9-4-07	uveďte příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci	uveďte příklady smluv k osobní přepravě. uveďte příklady smluv užívané při nákupu. uveďte příklady smluv užívané při opravě či pronájmu věci.	MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT			
VO-9-5-01	popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	uveďte příklady svobody pohybu osob, zboží, práce, kapitálu v EU. vyjmenuje členské státy EU. uveďte příklady situací, ve kterých může občan EU uplatňovat svá práva.	Evropská integrace – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR	Z: státy Evropské unie	EGS – Evropa a svět nás zajímá	9.
VO-9-5-02	uveďte některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky	popíše některé globální problémy. zformuluje svůj osobní názor na sobě blízké globální problémy. diskutuje o hlavních příčinách a možných důsledcích globálních problémů.	Globalizace – projevy; významné globální problémy	Z: globální problémy		9.
VO-9-5-03	objasní souvislosti globálních a lokálních problémů	popíše, jak se některé globální problémy projevují v jeho okolí. diskutuje o možnostech řešení globálních problémů na lokální úrovni.				

5.12 Fyzika

5.12.1 Obsahové, časové a organizační vymezení

Obsah vyučovacího předmětu *fyzika* (F) je tvořen obsahem vzdělávacího oboru *fyzika* pro II. stupeň a jsou v něm integrovány tematické okruhy průřezových témat.

Vede k naplnění očekávaných výstupů RVP ZV.

Vyučovací předmět *fyzika* se zabývá problematikou spojenou se zkoumáním zákonitostí přírodních jevů, poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění těmto jevům a jejich zákonitostem, dává žákům potřebný základ pro lepší pochopení v praxi aplikovaných poznatků a při využívání současných technologií. Pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě. Vyučovací předmět *fyzika* významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování

Žáci si osvojují nejdůležitější fyzikální pojmy, veličiny a zákonitosti k porozumění fyzikálním jevům a procesům vyskytujících se v přírodě, v běžném životě i v

technické praxi. Žáci získávají základní dovednosti využít osvojených poznatků při řešení fyzikálních problémů a úloh, při objasňování podstaty fyzikálních jevů vyskytujících se v přírodě, v denním životě či v technické praxi.

Výuka probíhá především v kmenových třídách, s možností využít mobilní počítačovou učebnu.

Předmět fyzika je na II. stupni je vyučován v ročnících s časovou dotací:

- 6. ročník 1 hodina /týden
- 7. ročník 2 hodiny /týden
- 8. ročník 2 hodiny /týden, z toho 1 hodina z disponibilních hodin.
- 9. ročník 1 hodina /týden

Vzdělávací obsah je rozdělen do tematických okruhů:

- Látky a tělesa
- Pohyb těles; síly
- Mechanické vlastnosti tekutin
- Energie
- Zvukové děje
- Elektromagnetické a světelné děje
- Vesmír

Vzdělávání v předmětu:

- vede žáky k pochopení základních dějů probíhajících v přírodě
- vede ke zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- vede k potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- vede ke způsobu myšlení, který vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech nezávislejšími způsoby
- vede k uvažování a jednání, která preferují co nejfektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- vede k utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

- vede k formuje pozitivní vztah žáků k životnímu prostředí a ukazuje, jak se aktivně zapojit do ochrany životního prostředí,
- učí žáky správně se vyjadřovat písemně i ústně a řešit zadané úlohy samostatně i ve skupinách,
- vede k porozumění zákonitostem přírodních a fyzikálních procesů
- vede k uvědomění si užitečnost poznatků a jejich aplikaci v praktickém životě

Předmět fyzika úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- Chemie: atom, zdroje energie, vlastnosti látek
- Matematikou: grafické sčítání a odčítání, převody jednotek, výpočty ze vzorců
- Zeměpis: Sluneční soustava, počasí

5.12.2 Průřezová téma

Předmětem se prolínají tato průřezová téma:

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- Ekosystémy
- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Rozvoj schopnosti poznávání

5.12.3 Výchovné a vzdělávací postupy pro rozvoj klíčových kompetencí

Výchovné a vzdělávací postupy jsou ve výuce *Fyziky* uplatňovány všemi učiteli tohoto předmětu a směřují k utváření klíčových kompetencí:

5.12.3.1 2. stupeň

Kompetence k řešení problémů

Kompetence

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni
- rozpozná a pochopí problém, přemýslí o nesrovnalostech a jejich příčinách
- promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy

Strategie

- navozuje situace z praxe, které vedou k hledání a volbě různých přístupů k jejich řešení

Metody

- experiment
- pokus
- diskuse
- prezentace
- práce s PC a textem

Kompetence komunikativní

Kompetence

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu
- vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění

Strategie

- vybírá téma, shromažďuje informace a podklady, plánuje postup, řeší dílcí úkoly a problémy
- formuluje výsledky, prezentuje závěry
- u kolektivních projektů spolupracuje s ostatními členy týmu

Metody

- kritické myšlení
- rozhovor
- diskuse

Kompetence digitální

Kompetence

- vyhledá vhodné informace pomocí digitální techniky

Strategie

- seznamuje s možnostmi získávání informací

- vede k rozpoznání a správnému výběru základních a podstatných informací
- učí třídit informace na obecně platné, použitelné (aplikovatelné) do širších souvislostí
- učí zapomínat nepodstatné a používat podstatné
- umožňuje využívat digitální technologie při procesu učení se

Metody

- práce s PC a textem
- projektové vyučování
- skupinová práce
- rozhovor
- myšlenkové mapy

5.12.4 Učební osnovy

5.12.4.1 2. stupeň

F		Fyzika		2. stupeň		
ČÍSLO VÝSTUPU (RVP)	RVP VÝSTUPY	OČEKÁVANÉ ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	ROČNÍK
6. a 7. ročník						
LÁTKY A TĚLESA						
F-9-1-02	uveďe konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	rozlišuje látku a těleso, dovede uvést příklady látek a těles.	Látka a těleso		OSV – Rozvoj schopností poznávání	6.
		popíše rozdíl mezi látkou pevnou, kapalnou a plynnou a vlastnosti, kterými se od sebe liší.	Rozdělení látek na pevné, kapalné a plynné			
		používá správně pojem atom, molekula, iont.	Částicové složení látek		Ch: atomy, ionty, prvky, chem. vazba	
		má představu o tom, z čeho se skládá atom a vysvětlí pojem difúze.	Složení atomu (jádro, obal, proton, neutron a elektron)			

F-9-1-01	změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny	změří délku tělesa, výsledek zapíše a vyjádří v různých jednotkách.	Délka (plocha)	M: převody jednotek délky a objemu, převodní vztahy desetinná čísla Z: počasí	6.
		změří objem kapalného a pevného tělesa pomocí odměrného válce a výsledek zapíše ve vhodné jednotce.	Objem		
		změří hmotnost pevných a kapalných těles na sklonných a rovnoramenných váhách a výsledek zapíše ve vhodné jednotce.	Hmotnost		
		změří teplotu pomocí teploměrů, určí rozdíl teplot z naměřených hodnot.	Teplota		
		změří časový úsek pomocí stopek a orientuje se na ciferníku hodin.	Čas		
F-9-1-04	využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při	ovládá značky a jednotky základních veličin a zjistí veličinu, změří její hodnotu a přiřadí jednotku.	Fyzikální veličiny	6.	
		dokáže vyjádřit fyzikální veličiny v různých jednotkách.			
		vypočítá hustotu z hmotnosti a objemu hustotu podle vztahu $\rho=m/V$.			
F-9-1-03	využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při	měří hustoměrem a vyhledá hustoty látek v tabulkách.	Hustota	6.	
		předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty			
POHYB TĚLES; SÍLY					
F-9-2-03	určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	rozpozná, zda na dané těleso působí síla.	Síla působící na těleso Gravitační síla, gravitační pole	Z: sluneční soustava, působení Měsíce	OSV – Rozvoj schopností poznávání 6.
		porovná pomocí prodloužené pružiny podle velikosti dvě působící síly a měří sílu siloměrem.			

<p>užívá s porozuměním vztah mezi gravitační silou působící na těleso a hmotností tělesa $F_g=m*g$ při řešení jednoduchých úloh.</p>				
<p>vypočte numericky i graficky velikost a směr výslednice dvou sil stejných či opačných směrů.</p>	<p>určí pokusně těžiště tělesa a pro praktické situace využívá fakt, že poloha těžiště závisí na rozložení látky v tělesu.</p>	<p>Skládání sil, výslednice sil</p>	<p>M: grafické sčítání a odčítání úseček</p>	
<p>změří třecí sílu a navrhne způsob zvětšení nebo zmenšení třecí síly.</p>	<p>užívá s porozuměním poznatek, že třecí síla závisí na druhu materiálu a drsnosti třecích ploch, ale nikoli na jejich obsahu.</p>	<p>Těžiště tělesa</p>		
<p>zjistí, zda na těleso působí magnetická síla.</p>	<p>dokáže popsat využití magnetické síly v praktických situacích.</p>	<p>Třecí síla</p>		
<p>ověří existenci magnetického pole.</p>	<p>má představu o magnetickém poli Země.</p>	<p>Magnetismus, magnetická síla</p>		<p>7.</p>
<p>dokáže pokusně určit druh pólu a graficky znázornit indukční čáry u konkrétního magnetu.</p>	<p>Magnetické pole</p>	<p>Z: atmosféra Země</p>		

ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE

F-9-6-01	sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	identifikuje schematické značky, které jsou součástí elektrického obvodu – zdroj, vodič, spotřebič, vypínač a pojmenuje jednotlivé součásti elektrického obvodu. ovládá pravidla bezpečné práce a manipulace s elektrickými zařízeními a ovládá základy první pomoci při úrazu elektrickým proudem.	Elektrický obvod – zdroj napětí, spotřebič, spínač	7.
F-9-6-02	rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	rozliší zdroje stejnosměrného a střídavého elektrického napětí a rozpozná elektrické spotřebiče připojované ke stejnosměrnému napětí od těch, které jsou připojovány ke střídavému elektrickému napětí.	Zdroje stejnosměrného elektrického napětí	7.
F-9-6-03	rozliší vodič, izolant na základě analýzy jejich vlastností	rozliší vodič a izolant a na základě experimentu (zapojením do elektrického obvodu) nebo osobních zkušeností či charakteristik látek uvedených v literatuře, uvede příklady látek, které jsou vodiči, izolanty.	Vodič a izolant	7.

POHYB TĚLES; SÍLY

F-9-2-01	rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	rozhodne, zda je dané těleso v klidu či v pohybu vzhledem k jinému tělesu.	Pohyb a klid tělesa, jejich relativnost	7.
		určí na základě popisu pohybu tělesa nebo zkušenosti, zda se jedná o pohyb rovnoměrný nebo nerovnoměrný, přímočarý nebo křivočarý, posuvný nebo otáčivý.		
F-9-2-02	využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlosí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	se seznámí se s pojmem, označením, jednotkou a měřidly rychlosti.	Rychlosť	7.
		změří dráhu uraženou tělesem a odpovídající čas.	Okamžitá a průměrná rychlosť rovnoměrného pohybu	
		se seznámí s pojmem, označením, jednotkou a měřidly dráhy.	Dráha a čas	

		určí průměrnou rychlosť z dráhy uražené tělesem za určitý čas.		
		používá s porozuměním vztah $v=s/t$ pro rychlosť rovnoměrného pohybu tělesa při řešení úloh.		
		znázorní grafem závislost dráhy rovnoměrného pohybu na čase a určí z něj k danému času dráhu a naopak.	Graf závislosti rychlosťi na čase, graf závislosti dráhy na čase	
F-9-2-03	určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	určí velikost a směr působící tlakové síly v jednoduchých případech.		

MECHANICKÉ VLASTNOSTI TĚLES

	využívá poznatky o zákonitech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	vyjmenuje základní vlastnosti kapalin a užívá Pascalův zákon k vysvětlení funkce hydraulických zařízení.	Základní vlastnosti kapalin Pascalův zákon		
		vysvětlí vznik hydrostatického tlaku a s porozuměním používá vztah $ph=h*\rho*g$ k řešení problémů a úloh.	Hydrostatický tlak		
		objasní vznik vztlakové síly a určí její velikost a směr v konkrétní situaci.	Vztlaková síla působící na tělesa v kapalině Archimédův zákon		
		vyjádří svými slovy Archimédův zákon.	Tlak v plynech; přetlak, podtlak, vakuum		
		objasní pojmy přetlak, resp. podtlak a využití těchto jevů v technické praxi.	Atmosférický tlak	ENV – Základní podmínky života	8.
—	—	dokáže předpovědět porovnáním vztlakové a gravitační síly, zda se těleso v kapalině potopí, zda se v ní	Plování, vznášení se a potápění těles v kapalině		8.

		bude vznášet nebo zda bude plovat na hladině			
6. a 7. ročník					
ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE					
F-9-6-05	využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešení problémů a úloh	<p>rozpozná ve svém okolí různé zdroje světla a rozliší mezi zdrojem světla a tělesem, které světlo pouze odráží.</p> <p>využívá poznatku, že se světlo šíří přímočáre, objasní vznik stínu.</p> <p>objasní vznik zatmění Měsíce i Slunce a zná fáze měsíce.</p> <p>vyhledá hodnotu rychlosti světla v tabulkách pro vakuum a pro další optická prostředí.</p> <p>využívá zákona odrazu světla na rozhraní dvou optických prostředí k nalezení obrazu v roviném zrcadle.</p> <p>pokusně určí rozdíl mezi dutým a vypuklým zrcadlem a dokáže uvést příklad jejich využití v praxi.</p> <p>najde pokusně ohnisko dutého zrcadla.</p>	<p>Světlo, zdroj světla</p> <p>Přímočáre šíření světla</p> <p>Odraz světelného paprsku - zrcadla</p>		8.
F-9-6-06	rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	<p>rozhodne na základě znalostí o rychlostech světla ve dvou prostředích, zda se světlo při přechodu z jednoho prostředí do druhého bude lámat ke kolmici nebo od kolmice.</p> <p>rozliší pokusně spojku a rozptylku, najde pokusně ohnisko tenké spojky a určí její ohniskovou vzdálenost.</p> <p>dokáže popsat, z čeho jsou složeny jednoduché optické přístroje a jak se využívají v běžném životě.</p>	<p>Lom světla na optickém rozhraní</p> <p>Optické čočky</p>		8.

	porozumí pojmu krátkozrakost a dalekozrakost a způsobu nápravy těchto očních vad brýlemi.			
	pokusně objasní rozklad bílého světla optickým hranolem, vysvětlí vznik duhy v přírodě.	Rozklad světla		

POHYB TĚLES; SÍLY

F-9-2-03	určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	pochopí, že otáčivé účinky síly nezávisejí jen na velikosti síly a ramene, ale i na úhlu, který síla a rameno svírají.	Otáčivé účinky síly			
—	—	aplikuje své poznatky o silách při vysvětlení funkce vybraných jednoduchých strojů, vyhledá a popíše využití v každodenním životě. umí vypočítat základní příklady práce na jednoduchých strojích (páka, kladka).	Jednoduché stroje a práce na jednoduchých stojích			8.

ENERGIE

F-9-4-01	využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	rozumí pojmu mechanická práce a výkon, dokáže určit, kdy těleso ve fyzice práci koná.	Mechanická práce a výkon			8.
		s porozuměním používá vztah $W=F*s$ a $P=W/t$ při řešení problémů a úloh.				
		určí z vykonané práce v jednoduchých případech změnu polohové a pohybové energie.	Polohová a pohybová energie			
F-9-4-02	zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	posoudí výhody a nevýhody užití některých energetických zdrojů, jako uhlí, ropy, zemního plynu, větru, vody, ... (například pro výrobu elektrické energie).	Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	ENV – Základní podmínky života		8.

ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE

F-9-6-01	sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	pokusně ověří, za jakých podmínek prochází obvodem elektrický proud.			8.
F-9-6-03	rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	rozliší pokusně vodič od izolantu.	Elektrický proud		
		objasní účinky elektrického proudu (tepelné, světelné, pohybové).			
		uveďe příklady vedení elektrického proudu v kapalinách a v plynech z běžného života a z přírody.	Vedení elektrického proudu v kapalinách a v plynech		8.
		rozhodne na základě znalosti druhu náboje, zda se budou dvě tělesa elektricky přitahovat či odpuzovat.	Elektrický náboj		
		pozná podle počtu protonů a elektronů v částici, zda jde o kladný či záporný iont.	Iont		9.
F-9-6-02	rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	změří elektrický proud ampérmetrem a elektrické napětí voltmetrem.	Měření elektrických veličin		9.
—	—	používá s porozuměním Ohmův zákon $R=U/I$ pro kovy v úlohách.	Ohmův zákon		9.
		pochopí, že odpor vodiče se zvětšuje s rostoucí délkou a teplotou vodiče, zmenšuje se se zvětšujícím obsahem jeho průřezu a souvisí s materiélem, ze kterého je vodič vyroben.	Odpor vodiče		9.
F-9-6-01	rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	dodržuje pravidla bezpečné práce při zacházení s elektrickými zařízeními, objasní nebezpečí vzniku zkratu a popíše možnosti ochrany před zkratem.	Pravidla bezpečné práce		9.
		správně sestaví jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod podle schématu.	Jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod		

		odliší zapojení spotřebičů v obvodu za sebou a vedle sebe a určí výsledné elektrické napětí, výsledný elektrický proud a výsledný odpor spotřebičů.	Sériové a paralelní zapojení spotřebičů				
F-9-6-02	rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	pojmenuje fyzikální veličiny popisující průběh stř. proudu.	Střídavý proud		9.		
		rozliší stejnosměrný proud od střídavého na základě jejich časového průběhu.	Elektromagnetická indukce				
F-9-6-04	využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	ověří pokusem, na čem závisí velikost indukovaného proudu v cívce a objasní vznik střídavého proudu.			9.		
ENERGIE							
F-9-4-02	zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	vysvětlí, jak se štěpí atomové jádro.	Štěpení atomového jádra	ENV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí	9.		
		popíše řetězovou reakci a princip funkce jaderného reaktoru.	Řetězová reakce				
		porozumí zajištění bezpečného provozu v jaderné elektrárně.	Jaderný reaktor				
		dokáže popsat nepříznivý vliv radioaktivního a ultrafialového záření na lidský organismus.					
		popíše některé nepříznivé vlivy při výrobě elektrické energie v elektrárnách na životní prostředí.	Výroba a přenos elektrické energie				
		rozpozná jednotlivé skupenské přeměny a bude schopen uvést praktický příklad (tání, tuhnutí, vypařování, var, kondenzace, sublimace a desublimace).	Změny skupenství				

		popíše faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapalin.			
		objasní jev anomálie vody a jeho důsledky v přírodě.			
—	—	vysvětlí změnu vnitřní energie tělesa při změně teploty.	Vnitřní energie tělesa		9.
—	—	rozpozná v přírodě a v praktickém životě některé formy tepelné výměny (vedením, tepelným zářením).	Tepelná výměna		
—	—	dokáže určit množství tepla přijatého a odevzdaného tělesem, zná-li hmotnost, měrnou tepelnou kapacitu a změnu teploty tělesa (bez změny skupenství).	Teplo přijaté a odevzdané tělesem		

ZVUKOVÉ DĚJE

F-9-5-01	rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuk	určí v jeho okolí zdroj zvuku.	Zvuk, zdroj zvuku		9.
		pozná, že k šíření zvuku je nezbytnou podmínkou látkové prostředí.	Šíření zvuku		
		využívá s porozuměním poznatek, že rychlosť zvuku závisí na prostředí, kterým se zvuk šíří.	Rychlosť zvuku		
		zjistí, že výška tónu je tím větší, čím větší je jeho kmitočet.	Tón, výška tónu, kmitočet tónu		
F-9-5-02	posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	rozumí pojmu hlasitost zvuku a má představu, jak hlasité jsou různé zdroje zvuku v jeho okolí.	Hlasitost zvuku	ENV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí	9.
		určí možnosti, jak omezit nepříznivý vliv nadměrně hlasitého zvuku na člověka.			

VESMÍR

F-9-7-01	objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	popíše Sluneční soustavu (planety, měsíce, planetky, komety) a má představu o pohybu vesmírných těles (na základě poznatků o gravitačních silách).	Vesmír		9.

5.13 Chemie

5.13.1 Obsahové, časové a organizační vymezení

Obsah vyučovacího předmětu *chemie* (Ch) je tvořen obsahem vzdělávacího oboru *chemie* pro II. stupeň a jsou v něm integrovány tematické okruhy průřezových témat. Vede k naplnění očekávaných výstupů RVP ZV.

Vyučovací předmět *chemie* umožňuje porozumět výsledkům přírodních věd a efektivně je využívat v každodenním, školním i budoucím profesním životě.

Rozvíjí dovednosti objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet přírodní jevy, analyzovat výsledky a vyvozovat z nich závěry. Žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a možnosti jeho ochrany.

Výuka probíhá především v kmenových třídách, s možností využít mobilní počítačovou učebnu. Škola využívá prostory externí laboratoře. Rozdělení žáků do skupin, počet skupin a počet žáků ve skupině je omezen vybavením školy či laboratoře a pomůckami. Vždy je kladen důraz na dodržování zásad bezpečné práce a postupů v souladu s platnou legislativou.

Předmět *chemie* je na II. stupni vyučován v ročnících s časovou dotací:

- 8. ročník 2 hodiny /týden
- 9. ročník 2 hodiny /týden, z toho 1 hodina z disponibilních hodin

Vzdělávací obsah je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

- Pozorování, pokus a bezpečnost práce
- Směsi
- Částicové složení látek a chemické prvky
- Chemické reakce
- Anorganické sloučeniny
- Organické sloučeniny
- Chemie a společnost

Vzdělávání v předmětu:

- vede žáky k pochopení základních dějů probíhajících v přírodě,
- formuje pozitivní vztah žáků k životnímu prostředí a ukazuje, jak se aktivně zapojit do ochrany životního prostředí,
- učí žáky správně se vyjadřovat písemně i ústně a řešit zadané úlohy samostatně i ve skupinách,

- učí žáky zvolit vhodné prostředky k řešení zadaného problému – periodická soustava prvků, odborná literatura, internetové zdroje,
- vede žáky k porozumění základním chemickým pojmem na úrovni základní školy,
- učí žáky komunikovat jazykem chemie, správně používat chemickou terminologii, ovládat chemické názvosloví a jednoduché chemické výpočty,
- vede k dodržování zásad bezpečného zacházení s chemickými látkami.

Předmět *chemie* úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- Fyzika: atom, zdroje energie, vlastnosti látek
- Přírodopis: ochrana životního prostředí, význam zelených rostlin, zdraví člověka
- Matematikou: chemické výpočty
- Zeměpis: surovinové zdroje chemického průmyslu

5.13.2 Průřezová téma

Předmětem se prolínají tato průřezová téma:

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí

5.13.3 Výchovné a vzdělávací postupy pro rozvoj klíčových kompetencí

Výchovné a vzdělávací postupy jsou ve výuce *Chemie* uplatňovány všemi učiteli tohoto předmětu a směřují k utváření klíčových kompetencí:

5.13.3.1 2. stupeň

Kompetence k občanské

Kompetence

- rozpoznává krizové situace ohrožující život a zdraví člověka
- chápe ekologické souvislosti a jejich vztah k chemické problematice

Strategie

- vede žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích (první pomoc, havárie v laboratoři i jinde, požár, aj.)
- vede žáky k uvažování nad vlivem vybraných skupin chemických látek na životní prostředí a vede je k vyvozování závěrů pro jednání v jejich osobním životě

Metody

- práce ve skupinách
- diskuse
- vyhledávání informací

Kompetence komunikativní

Kompetence

- zná mezinárodně užívané symboly pro označování různých chemických látek
- formuluje vlastní názory na problematiku vztahu chemie a životního prostředí i vlastního zdraví

Strategie

- poskytuje k dispozici periodickou tabulku prvků a učíme žáky se v ní orientovat
- vede žáky ke správnému vyjadřování v chemickém názvosloví
- poskytuje prostor k prosazování vlastního názoru
- umožňuje vyhledávání informací, které slouží k uvědomění spojení chemie s životním prostředí či vlastním zdraví

Metody

- diskuse
- vyhledávání informací
- pokus
- laboratorní práce

Kompetence digitální

Kompetence

- vyhodnocuje nebezpečné chemické pokusy dle vyhledaných informací pomocí internetu či video návodů
- zpracovává pomocí digitální techniky protokoly laboratorních prací či plánování chemického experimentu

Strategie

- vede žáky ke kritické práci s informacemi, k využívání digitálních technologií při pozorování chemických pokusů
- vede žáky k volbě vhodných digitálních technologií při sběru dat o zkoumaných vlastnostech látek a chemických jevech a informací v elektronických zdrojích, klade důraz na srovnávání výhod a možností využití jednotlivých technologií
- vede žáky k tvorbě a úpravám digitálního obsahu v různých formátech a jeho sdílení s vybranými lidmi

- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí klade důraz na etické jednání, ohleduplnost a respekt k ostatním.
- seznamuje žáky s principy bezpečného chování na internetu a vedeme je k tomu, aby při práci s informacemi uplatňovali právní a etické normy spojené s využíváním převzatých zdrojů.
- vede žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při plánování, sestavování a provádění chemického experimentu
- zařazuje do výuky práci s grafickými programy, aplikacemi a webovými stránkami umožňujícími pozorovat obtížně realizovatelné chemické pokusy, nabízíme žákům možnost volby vhodných programů a aplikací při řešení zadaného problému

Metody

- videoprojekce
- pozorování
- prezentace
- diskuse
- práce s digitální technikou

5.13.4 Učební osnovy

5.13.4.1 2. stupeň

Ch		Chemie			2. stupeň	
ČÍSLO VÝSTUPU (RVP)	RVP VÝSTUPY	OČEKÁVANÉ ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	ROČNÍK
8. a 9. ročník						
POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE						
CH-9-1-01	určí společné a rozdílné vlastnosti látek	zjišťuje vlastnosti látek pozorováním a pokusem, také na základě vlastní	Vlastnosti látek			8.

CH-9-1-02	pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	zkušenosti; podle čeho je může odlišit, jak může ovlivnit a sledovat jejich přeměny, jak se při práci vyvaruje úrazu, jak poskytne první pomoc, které látky škodí přírodě a jak se odstraňují.	Zásady bezpečné práce a nebezpečné látky a přípravky		
-----------	---	--	--	--	--

SMĚSI

CH-9-2-01	rozlišuje směsi a chemické látky	zjišťuje, že většina látek jsou směsi; metody oddělování složek směsí, jak směsi vznikají a jak se vyjadřuje jejich složení.	Směsi		8.
CH-9-2-02	vypočítá složení roztoků, přípraví prakticky roztok daného složení				
CH-9-2-03	navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi				
CH-9-2-04	rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu	zhodnotí význam vody (životodárná kapalina) a vzduchu (životodárný plyn).	Voda a vzduch	Z: hydrosféra	ENV – Vztah člověka k prostředí

ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY

CH-9-3-01	používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech	rozlišuje pojmy atom a molekula. odvozuje hmotný základ života. zjišťuje základní zákonitosti stavby hmoty a její přeměny. vysvětlí, jak se vyvíjel pohled na stavbu hmoty.	Částicové složení látek	F: atom	8.
CH-9-3-02	orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	rozlišuje pojmy prvek, molekula, atom, iont. zhodnotí význam prvků jako základu přírody. objasní, jak se vyjadřují změny chemických látek. vysvětlí, jak se spojují atomy. uveďe některé vlastnosti, kterými se prvky liší.			

CHEMICKÉ REAKCE

CH-9-4-01	rozliší a zapíše rovnici výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání	odvodí na základě pozorování, co ovlivňuje průběh chemických dějů a pracuje se základními veličinami a vztahy při výpočtech.	Chemické reakce a klasifikace chemických reakcí	8.
CH-9-4-02	aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	odvodí proč a jak probíhají chemické reakce a zjišťuje přeměny hmoty.	Faktory ovlivňující rychlosť chemických reakcí	8.

ANORGANICKÉ SLOUČENINY

CH-9-5-01	porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	rozlišuje základní dvouprvkové sloučeniny a na jejich příkladu vysvětlí názvosloví.	Oxidy	8.	
		ví, jak dvouprvkové sloučeniny vznikají a objasní vlastnosti významných dvouprvkových sloučenin a jejich užití.			
		zjišťuje, co způsobuje korozi kovů a jak se jí bránit.			
		popíše vlastnosti kyselin a hydroxidů a uvede jejich užití a význam.			
		dovede vysvětlit, které látky jsou soli, jak vznikají, a čím jsou užitečné.	Soli kyslíkaté a nekyslíkaté		
		dovede používat názvosloví solí a umí zapsat jejich vznik pomocí rovnic.			
		uveďe na konkrétních příkladech význam solí pro člověka.			
		objasní, které děje jsou redoxní a jak se využívají v praxi.			
		vysvětlí, jak se získává elektrický proud chemickou cestou.	Složitější typy chemických reakcí – redoxní reakce		
		orientuje se v problematice získávání a významu energie a jejím vlivu na život člověka a životní prostředí.	Chemie a elektřina		
		vyhledává informace o znečišťování životního prostředí a o možných důsledcích tohoto jevu.	Zdroje energie – obnovitelné, neobnovitelné	F: elektrický proud	

		zná a dovede zdůvodnit význam i nebezpeční jaderné energie.			
		vysvětlí význam vyčerpatelných a nevyčerpatelných zdrojů energie pro člověka.			
CH-9-5-02	orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	dovede změřit kyselost a zásaditost roztoků.	Kyseliny a hydroxidy		8.
ORGANICKÉ SLOUČENINY					
CH-9-6-01	rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	užívá vedle názvů i vzorce nejjednodušších uhlovodíků a uvede příklady jejich použití. objasní, jak uhlovodíky ovlivňují životní prostředí.	Uhlovodíky		9.
CH-9-6-02	zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy.	Paliva – uhlí, zemní plyn, ropa		9.
CH-9-6-03	rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	se orientuje v základních derivátech uhlovodíků a umí je zařadit do systému. jmenuje nejjednodušší alkoholy, popíše jejich vlastnosti a zhodnotí rizika konzumace alkoholu z hlediska zdraví člověka.	Deriváty uhlovodíků		9.
—	-	uveďe příklady významných látek v organismech a dovede je zařadit do systému. zná složení základních organických látek a ví které jsou zdrojem energie. vysvětlí význam fotosyntézy pro život na Zemi. určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu (cukry).	Přírodní látky	Př: fotosyntéza	ENV – Základní podmínky života 9.

CH-9-6-04	uveďte příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů	charakterizuje katalyzátory životních dějů a popíše význam tuků, cukrů bílkovin a vitamínů.			
-----------	---	---	--	--	--

CHEMIE A SPOLEČNOST

CH-9-7-01	zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	se orientuje v problematice chemizace, uvede příklady ohrožení životního prostředí chemickými výrobky a zná možnost nápravy. zhodnotí ekologický a ekonomický význam recyklace odpadů.	Chemický průmysl v ČR	ENV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí	9.
CH-9-7-02	aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe	rozpozná označení hořlavých, toxických a výbušných látek.			
CH-9-7-03	orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	zná přípravu a využití některých průmyslových hnojiv a jejich vliv na životní prostředí a zdraví člověka.	Průmyslová hnojiva	Př: životní prostředí	9.
		zhodnotí význam plastů z hlediska praktického využití člověkem a dopady jejich využívání na životní prostředí.	Plasty a syntetická vlákna		
		popíše bezpečné a k životnímu prostředí šetrné zacházení s mycími a čisticími prostředky v domácnosti.	Detergenty a pesticidy		
		jmeneje skupiny běžně dostupných léčiv a způsoby jejich použití.	Léčiva a návykové látky	Př: rostliny	9.
		uveďte příklady zákonné i nezákonné prodávaných omamných a návykových látek.			
		popíše příklady následků účinků nadměrné konzumace drog (včetně kouření a požívání alkoholu) na lidský organismus.			9.

5.14 Přírodopis

5.14.1 Obsahové, časové a organizační vymezení

Obsah vyučovacího předmětu *přírodopis* (Př) je tvořen obsahem vzdělávacího oboru *přírodopis* pro II. stupeň a jsou v něm integrovány tematické okruhy průřezových témat. Vede k naplnění očekávaných výstupů RVP ZV.

Vyučovací předmět *přírodopis* umožňuje porozumět přírodním faktům a jejím zákonitostem (zkoumat přírodu). Směřuje k poznávání přírody jako systému, jehož části jsou propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Umožňuje pochopit důležitost udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody.

Rozvíjí dovednosti pozorovat přírodní jevy a vyvozovat z nich závěry. Pomáhá poznat vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Vysvětluje změny probíhající v přírodě, příčiny i následky a na základě toho využívá ochranu životního prostředí.

Výuka probíhá především v kmenových třídách, s možností využít mobilní počítačovou učebnu. Škola využívá prostory externí laboratoře či výuku v terénu. Rozdělení žáků do skupin, počet skupin a počet žáků ve skupině je omezen vybavením školy či laboratoře a pomůckami. Vždy je kladen důraz na dodržování zásad bezpečné práce a postupů v souladu s platnou legislativou.

Předmět *přírodopis* je na II. stupni je vyučován v ročnících s časovou dotací:

- 6. ročník 2 hodiny /týden
- 7. ročník 2 hodiny /týden
- 8. ročník 2 hodiny /týden, z toho 1 hodina z disponibilních hodin.
- 9. ročník 1 hodina /týden

Vzdělávací obsah je rozdělen na osm tematických okruhů:

- Obecná biologie a genetika
- Biologie hub
- Biologie rostlin
- Biologie živočichů
- Základy ekologie
- Praktické poznávání přírody
- Biologie člověka
- Neživá příroda

Vzdělávání v předmětu:

- vzbuzuje v žácích zájem o přírodu, jednotlivé ekosystémy i organismy a jejich neživé prostředí,
- na příkladech ukazuje základní souvislosti přírodních jevů a vzájemnou propojenosť jednotlivých složek přírody,
- vede žáka k pochopení postavení člověka v přírodě a jeho závislosti na přírodních zdrojích,
- na konkrétních příkladech ukazuje negativní vliv člověka na přírodu,
- ukazuje žákovi možnosti, jak se aktivně zapojit do ochrany životního prostředí v každodenním životě,
- podporuje myšlení příznivé pro životní prostředí podle pravidla „mysli globálně, jednej lokálně“,
- osvětuje základní principy chování, které vedou k trvale (dlouhodobě) udržitelnému rozvoji (TUR),
- ukazuje žákům možnosti přežití v krizových situacích a základní pravidla první pomoci,
- podporuje u žáků využití získaných poznatků v praxi,
- vede žáky k práci ve skupinách,
- seznamuje žáky s životem organismů v ekosystémech, popisuje jejich základní vnější a vnitřní znaky,
- vede žáky k úctě k životu v jakékoli formě.

Předmět *přírodopis* úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- Chemie: ochrana životního prostředí – chemické znečištění, chemické vlastnosti minerálů a hornin, herbicidy, pesticidy, insekticidy
- Fyzika: fotosyntéza, světelná energie, sluch, zrak
- Zeměpis: rozšíření živočichů a rostlin, výskyt, biotopy, systém ochrany přírody v ČR

5.14.2 Průřezová téma

Předmětem se prolínají tato průřezová téma:

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- Ekosystémy
- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí

5.14.3 Výchovné a vzdělávací postupy pro rozvoj klíčových kompetencí

Výchovné a vzdělávací postupy jsou ve výuce *Přírodopisu* uplatňovány všemi učiteli tohoto předmětu a směřují k utváření klíčových kompetencí:

5.14.3.1 2. stupeň

Kompetence občanské

Kompetence

- v praxi užívá základní pravidla, jak udržovat kvalitní životní prostředí, jak chránit přírodu
- chrání své zdraví a zdraví svých spolužáků, při úrazu aplikuje první pomoc a zavolá odpovědného dospělého

Strategie

- vede žáky k pozitivnímu vztahu ke společnosti i přírodě
- vede k respektování společenských pravidel a norem
- vede žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích (první pomoc, havárie v laboratoři i jinde, požár, aj.)

Metody

- pozorování
- diskuse
- rozhovor
- videoprojekce
- vyhledávání informací

Kompetence k řešení problémů

Kompetence

- na základě svých zkušeností hledá nové řešení aktuálně zadaných úkolů
- aktivně ověřuje správnost svých výsledků
- využívá nově získaných postupů při řešení problémů z praxe

Strategie

- umožňuje žákům pozorovat různé jevy, hledat pro ně vysvětlení
- nebrání žákům při vlastní volbě pořadí vypracování úkolů

Metody

- laboratorní práce
- pokus, experiment

- pozorování
- prezentace
- vyhledávání informací
- diskuse

Kompetence digitální

Kompetence

- vyhledává pomocí digitálních technologií informace o pozorovaných organismech a kriticky je hodnotí
- plánuje a realizuje pomocí získaných informací laboratorní práci v laboratoři či terénu
- bezpečně pracuje s digitální technikou při laboratorních pracích či vyhledávání informací
- vypracovává přírodovědné prezentace pomocí digitální techniky

Strategie

- vede žáky k volbě vhodných digitálních technologií k získávání informací a dat o pozorovaných organismech a přírodních jevech
- klade důraz na využívání možností jednotlivých technologií
- rozvíjí dovednosti žáků porovnat získané informace s dalšími zdroji a kriticky hodnotit obsah vyhledaných informací
- vede žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při plánování, realizaci a vyhodnocování činností a pozorování v terénu či laboratoři
- učí žáky sdělovat a sdílet s ostatními žáky prostřednictvím různých digitálních technologií průběh a výsledky vlastní či skupinové činnosti a volit k tomu vhodné komunikační prostředky
- klade důraz na dodržování základních pravidel bezpečnosti práce a ochrany zdraví při používání digitálních technologií při laboratorních pracích a vyhledávání informací na internetu
- vede žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací.

Metody

- pozorování
- skupinová a samostatná práce
- diskuse
- laboratorní práce
- práce s digitální technikou

5.14.4 Učební osnovy

5.14.4.1 2. stupeň

Př		Přírodopis		2. stupeň		
ČÍSLO VÝSTUPU (RVP)	RVP VÝSTUPY	OČEKÁVANÉ ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	ROČNÍK
6. a 7. ročník						
OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA						
P-9-1-01	rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném vývoji organismů	vysvětlí základní projevy a podmínky života organismů a orientuje se ve vzniku a vývoji organismů. vysvětlí v závislosti na podmírkách života rozmanitost přírody.	Život na Zemi (vznik, projevy, podmínky a rozmanitost přírody)	Z: Přírodní obraz Země F: Vesmír Ch: Přírodní látky	ENV – Základní podmínky života	6.
—	—	nakreslí a popíše jednoduché schéma živočišné buňky, rostlinné buňky a buňky bakterií. vysvětlí základní funkce organel v buňce. rozlišuje pojmy – buňka, pletivo, tkáň, orgán, orgánové soustavy, organismus. vysvětlí jejich základní funkce u rostlin i živočichů. rozlišuje pojmy – jednobuněčnost, mnohobuněčnost a uvádí příklady.	Základní struktura života (buňka živočišná, rostlinná a bakterií) Základní struktura života (Jednobuněčné a mnohobuněčné organismy)	Způsoby rozmnožování	ENV – Základní podmínky života	6.
P-9-1-02	vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	rozlišuje pojmy – pohlavní a nepohlavní rozmnožování. uvádí konkrétní příklady k těmto způsobům rozmnožování.	6.			
P-9-1-03	uvele příklady dědičnosti v praktickém životě	diskutuje na téma významu rozmnožování z hlediska dědičnosti.	6.			
P-9-1-04	uvele na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	popíše stavbu virů a bakterií.	Viry, bakterie			6.

		objasní na konkrétním příkladu výskyt a význam bakterií a virů v přírodě a u člověka.			
		uveďe některé typy virových a bakteriálních nemocí a vysvětlí prevenci nákazy.			

BIOLOGIE HUB

P-9-2-01	rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků	popíše (nakreslí) stavbu těla a rozmnožování hub. poznává a popíše znaky vybraných druhů hub a rozlišuje známé jedovaté houby od jedlých hub. vysvětlí poskytnutí první pomoci při otravě houbami. pracuje s odbornou literaturou.	Houby bez plodnic – plísně Houby s plodnicemi	VkZ: Ochrana před přenosnými chorobami	6.
—	—	vysvětuje pojmy symbioza, parasitismus na příkladu lišejníků. popíše stavbu těla lišejníků a rozpozná některé druhy lišejníků za pomoci obrázků. uveďe konkrétní význam lišejníků v přírodě.	Lišejníky		6.

BIOLOGIE ROSTLIN

P-9-3-03	rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce podle klíčů a atlasů	uvádí vybrané zástupce řas. vysvětlí význam řas v přírodě a pro člověka. vysvětlí pojem stélka, kolonie. pracuje s literaturou, obrázky.	Nížší rostliny - Řasy	Ch: Čistota vody	6.
P-9-3-01	odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky po pletiva až k jednotlivým orgánům	rozlišuje pojmy – buňka, pletivo, orgán, organismus. vysvětlí funkce základních pletiv. popíše vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů rostlin. srovnává stavbu těla s jinými zástupci rostlin.	Stavba rostlin Morfologie a anatomie rostlin	ENV – Základní podmínky života	7. 7.

		uveďte na konkrétních příkladech význam jednotlivých částí těla rostlin.				
P-9-3-02	vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	uveďte základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu a rozmnožování. vysvětlí jejich využití při pěstování rostlin.	Fyziologie rostlin – fotosyntéza, dýchání, růst, rozmnožování			7.
P-9-3-03	rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce podle klíčů a atlasů	poznává a zařazuje vybrané zástupce podle charakteristických znaků do systematické skupiny rostlin. pracuje s literaturou, obrázky.	Mechorosty Kapradorosty (plavuně, přesličky, kapradiny) Nahosemenné rostliny Krytosemenné rostliny	Z: Surovinové zdroje		7.
—	—	objasní přizpůsobování se rostlin podmínkám prostředí od historie po současnost. vysvětlí proces přechodu rostlin na souš. diskutuje o významu rostlin v přírodě i pro člověka.	Přechod rostlin na souš			7.
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ						
P-9-4-01	porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	popíše vnější a vnitřní stavbu těla u vybraných zástupců živočichů. srovná stavbu těla s vývojově nižšími organismy.				
P-9-4-02	rozliší a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje jednotlivé vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	je seznámen s jednotlivými taxonomickými skupinami živočichů. zařazuje do taxonomických skupin vybrané druhy živočichů. rozlišuje základní zástupce a porovnává jednotlivé skupiny živočichů na základě vybraných vývojových znaků.	Bezobratlí: prvoci, žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci, ostnokožci			6.
P-9-4-03	odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní způsob života	popisuje vybrané zvláštní projevy chování živočichů. vypráví o způsobu života vybraných živočichů.				

	živočichů a jejich přizpůsobení danému prostředí	objasňuje na základě získaných zkušeností přizpůsobení se živočichů danému prostředí.				
P-9-4-04	zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	diskutuje o významu živočichů v přírodě i pro člověka. dodržuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy.				
P-9-4-01	porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	popíše vnější a vnitřní stavbu těla u vybraných zástupců živočichů. srovná stavbu těla s vývojově nižšími organismy.				
P-9-4-02	rozliší a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje jednotlivé vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	je seznámen s jednotlivými taxonomickými skupinami živočichů. zařazuje do taxonomických skupin vybrané druhy živočichů. rozlišuje základní zástupce. porovnává jednotlivé skupiny živočichů na základě vybraných vývojových znaků.				
P-9-4-03	odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní způsob života živočichů a jejich přizpůsobení danému prostředí	popisuje vybrané zvláštní projevy chování živočichů. vypráví o způsobu života vybraných živočichů objasňuje na základě získaných zkušeností přizpůsobení se živočichů danému prostředí.	Strunatci: pláštěci, bezlebeční, obratlovci: paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci	Z: Využití světového oceánu		7.
P-9-4-04	zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	dodržuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy. diskutuje o významu živočichů v přírodě i pro člověka.				

NEŽIVÁ PŘÍRODA

—	—	Popíše stavbu Země a odlišíuje jednotlivé sféry Země a vysvětluje jejich funkce na trvání života na Zemi. vysvětluje význam Slunce, vody, kyslíku, oxidu uhličitého pro život na Zemi.	Země – vznik a stavba	ENV – Základní podmínky života	6.
---	---	---	-----------------------	--------------------------------	----

ZÁKLADY EKOLOGIE

P-9-7-01	uveďte příklady výskytu organizmů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	uveďte konkrétní příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi. rozlišuje pojmy – potravní řetězec, producent, konzument, predátor, cizopasník, rozkladač, ekosystém, ekologie. popíše z pohledu ekologie vzájemné vztahy mezi organismy.	Vzájemné vztahy organismů			6.
P-9-7-03	vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	vytváří jednoduché potravní řetězce a vysvětlí a zhodnotí význam těchto potravních řetězců.				
P-9-7-02	na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	rozlišuje pojmy – populace, společenstvo, ekosystém. objasní na příkladech vztah mezi živými a neživými složkami ekosystému.	Člověk a příroda (Společenstvo organismů, Ekosystém)		ENV – Ekosystémy	6.
P-9-7-04	uveďte příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky. pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí. se seznamuje s potřebou ochrany přírody a ŽP. diskutuje o globálních problémech a navrhuje jejich řešení.	Člověk a příroda (Jak člověk zasahuje do přírody, Vývoj zásahu člověka do přírody, Ochrana přírody)	Z: Ochrana přírody	ENV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí ENV – Vztah člověka k prostředí	6.
P-9-7-02	na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	rozlišuje podle znaků společenstva lesa, vody a mokřadů, louky, pastviny, stráň, pole a sídelní aglomerace.	Společenstva	Z: Lesy České republiky	ENV – Ekosystémy ENV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí	7.
P-9-8-01	aplikuje praktické metody poznávání přírody	popíše význam používání lupy a mikroskopu v přírodopisu. popisuje stavební části mikroskopu. pracuje s různými přírodovědnými atlasy a vytvoří jednoduchý herbář. pracuje s lupou a mikroskopem.	Práce s lupou a mikroskopem, práce s odbornými atlasy a vytváření herbáře	F: Vlastnosti světa		6. 7. 6.-7.

		používá správně techniku při pozorování lupou a mikroskopem, zachází bezpečně s přírodním materiélem při své práci.			
--	--	---	--	--	--

8. a 9. ročník

OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA

—	—	vysvětlí význam a zásady třídění organismů. dodržuje pravidla pro zařazení organismů do systému.	Význam a zásady třídění organismů (systém živočichů)			
P-9-1-03	uveďe příklady dědičnosti v praktickém životě	vysvětlí pojmy: dědičnost, gen, chromozom, DNA, znak. popíše stručně příklady dědičnosti v praktickém životě a podmínky ovlivňující znaky jedinců.	Genetika		ENV – Základní podmínky života	8.

BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ

P-9-4-01	porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	popíše vnější a vnitřní stavbu těla u vybraných zástupců živočichů. srovná stavbu těla s vývojově nižšími organismy.	Strunatci: obratlovci: savci	ENV – Ekosystémy	8.
P-9-4-02	rozliší a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje jednotlivé vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	je seznámen s jednotlivými taxonomickými skupinami živočichů. zařazuje do taxonomických skupin vybrané druhy živočichů. rozlišuje základní zástupce. porovnává jednotlivé skupiny živočichů na základě vybraných vývojových znaků.			
P-9-4-03	odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní způsob života živočichů a jejich přizpůsobení danému prostředí	popisuje vybrané zvláštní projevy chování živočichů. vypráví o způsobu života vybraných živočichů objasňuje na základě získaných zkušeností přizpůsobení se živočichů danému prostředí.			
P-9-4-04	zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje	dodržuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy.			

	zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	diskutuje o významu živočichů v přírodě i pro člověka.				
BIOLOGIE ČLOVĚKA						
P-9-5-01	určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy.	učí polohu, popíše stavbu a funkci orgánových soustav lidského těla. vysvětlí provázanost jednotlivých orgánů či orgánových soustav na fungování lidského těla. vyhledává potřebné informace v literatuře.	Orgánové soustavy člověka			8.
P-9-5-02	orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka,	vysvětlí, že člověk se nevyvinul z dnes žijících lidoopů. uveďe odlišnost současného člověka od předchůdců člověka. má představu o délce doby vývoje člověka a existence současného člověka.	Fylogeneze člověka			8.
P-9-5-03	objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří.	popíše vznik a vývin jedince (oplození, těhotenství, porod). charakterizuje hlavní období lidského života. objasní rozdíly ve vývoji ženského a mužského pohlaví.	Ontogeneze člověka		ENV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí ENV – Vztah člověka k prostředí	8.
P-9-5-04	rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	rozlišuje vstupní brány nemocí. je seznámen s přenosem a původci nemocí. zachovává praktické zásady prevence a postupy při léčení běžných nemocí. objasňuje pojmy – imunita, alergie, infekce, epidemie, karanténa, prevence, zdravý životní styl. vysvětlí rozvoj civilizačních chorob vlivem zhoršování životních podmínek.	Nemoci, úrazy, prevence			8.
NEŽIVÁ PŘÍRODA						
P-9-6-01	rozpozná podle charakteristických vlastností	rozlišuje pojmy – nerost, hornina, magmatické, sedimentární, metamorfované horniny.	Nerosty Horniny	Z: Těžba hornin a nerostů M: Prvky souměrnosti		9.

	vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	určí s pomocí literatury a obrázků vzorky na základě charakteristických znaků. popíše stručně běžné nerosty a horniny a vysvětlí jejich původ (zejména ze svého regionu). uvádí fyzikální a chemické vlastnosti nerostů a hornin. vyhledává informace o výskytu a praktickém využití zástupců hornin a nerostů.			
P-9-6-02	rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	vysvětluje příčiny vzniku vnitřních a vnějších geologických dějů. rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů. znázorní graficky pohyb prvků i vody v přírodě.	Vnější a vnitřní geologické procesy Koloběh látek v přírodě	Z: Sopečná činnost, zemětřesení	9.
—	—	popíše jednotlivé půdotvorné činitele a porovná jejich vliv na vznik půd. rozlišuje hlavní typy půd a půdní druhy v naší přírodě. objasňuje jejich vznik a rozmístění ve světě, v ČR i ve svém okolí. uvádí konkrétní význam půd pro výživu rostlin, živočichů i člověka. diskutuje o problémech devastace půd a možnostech její rekultivace.	Půdy		9.
—	—	charakterizuje jednotlivá geologická období podle typických znaků. uveče typické organismy daných geologických období a jejich přizpůsobení se prostředí. popíše geologický vývoj a stavbu na území ČR, ve svém okolí. diskutuje o geologických změnách, vzniku života.	Historie Země a geologická období Země Geologický vývoj a stavba ČR Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi		9.
P-9-6-03	uveče význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých	diskutuje o významu vody a teploty prostředí pro život.			9.

<p>ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi</p>	<p>diskutuje o ochraně a využití přírodních zdrojů.</p> <p>rozlišuje pojmy – počasí, podnebí.</p> <p>objasní význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život.</p> <p>vyhledává informace o změnách podnebí a počasí na Zemi.</p> <p>vyhledává informace o vlivu znečištění ovzduší a klimatických změnách na živé organismy a na člověka.</p> <p>vysvětlí příčiny vzniku mimořádných událostí.</p> <p>vyhledává světové přírodní katastrofy.</p> <p>se seznámí s nejčastějšími přírodními událostmi v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí).</p> <p>popíše, jak se má chovat při mimořádných událostech.</p> <p>prokáže, jak se má chránit v mimořádných situacích.</p>	<p>Podnebí a počasí ve vztahu k životu Mimořádné události způsobené přírodními vlivy</p>
--	---	--

5.15 Zeměpis

5.15.1 Obsahové, časové a organizační vymezení

Obsah vyučovacího předmětu *zeměpis* (Z) je tvořen obsahem vzdělávacího oboru *zeměpis* (geografie) pro II. stupeň a jsou v něm integrovány tematické okruhy průřezových témat. Vede k naplnění očekávaných výstupů RVP ZV.

Vyučovací předmět *zeměpis* vede k uvědomění si podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislosti člověka na přírodních zdrojích a vlivu lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví.

Specifikou *zeměpisu* je regionální přístup k řešení problémů, kdy zeměpisné poznání je spjato s konkrétní oblastí – ať již blízkým okolím, regionem, územím České republiky, Evropou či ostatními světadíly.

Prohlubuje orientaci v dnešním světě a ovlivňuje dotváření charakteru žáků a zodpovědnost za jejich chování vůči svému okolí i celé Zemi.

Výuka probíhá především v kmenových třídách, s možností využít mobilní počítačovou učebnu nebo v terénu mimo školní prostory.

Předmět *zeměpis* je na II. stupni je vyučován v ročnících s časovou dotací:

- 6. ročník 2 hodina /týden
- 7. ročník 2 hodina /týden
- 8. ročník 1 hodina /týden
- 9. ročník 1 hodina / týden, z toho 1 hodina z disponibilních hodin.

Vzdělávací obsah je rozdělen na osm tematických okruhů:

- Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie
- Přírodní obraz země
- Regiony světa
- Společenské a hospodářské prostředí
- Životní prostředí
- Česká republika
- Terénní geografická výuka, praxe a aplikace

Vzdělávání v předmětu:

- vede k zájmu o zeměpis;
- poskytuje žákům metody a prostředky k osvojení hlavních geografických pojmu, objektů a jevů;
- vede k pochopení vlivu lidské činnosti na planetu Zemi a důsledků lidské činnosti pro život na Zemi;
- motivuje žáky pracovat s mapou (atlasem nebo turistickou mapou), globusem, buzolou, kompasem;
- učí žáky, jak přežít v krizových situacích (povodně, zemětřesení a sopečná činnost, pohyb v neznámém prostředí apod.);
- seznamuje žáky s chováním, které vede k ochraně přírody a trvale udržitelnému rozvoji;
- ukazuje možnosti využití získaných poznatků v praxi;
- soustřeďuje se na rozvoj schopností žáka individuálně i při práci ve skupinách;
- podporuje u žáků tvořivé a logické myšlení.

Předmět zeměpis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- Chemie: ochrana životního prostředí – chemické znečištění,
- Přírodopis: rozšíření živočichů a rostlin, výskyt, biotopy
- Výchova k občanství: náboženství, rasy, mezinárodní organizace

5.15.2 Průřezová téma

Předmětem se prolínají tato průřezová téma:

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

- Evropa a svět nás zajímá

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

- Lidské vztahy
- Etnický původ

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

- Jsme Evropané
- Objevujeme Evropu a svět
- Evropa a svět nás zajímá

5.15.3 Výchovné a vzdělávací postupy pro rozvoj klíčových kompetencí

Výchovné a vzdělávací postupy jsou ve výuce *Zeměpisu* uplatňovány všemi učiteli tohoto předmětu a směřují k utváření klíčových kompetencí:

5.15.3.1 2. stupeň

Kompetence k řešení problémů

Kompetence

- umí použít správné informační zdroje a pochopit jednoduchá statistická data v podobě grafů, diagramů nebo kartogramů
- vyhledá informace vhodné k řešení problému

Strategie

- vede studenty ke kritickému přejímání informací z různých zdrojů

- vyžaduje od studentů vyhledávání souvislostí a chápání vztahů mezi geografickými složkami

Metody

- Práce s digitální technikou
- Práce s textem
- Výklad
- diskuse

Kompetence občanské

Kompetence

- chápe pojem lidských práv a vytváří příklady jejich porušování v různých geografických oblastech
- je si vědom demografie a má přehled v aktuálním dění, na jejich základě si uvědomuje a respektuje kulturní, sociální a náboženskou různorodost lidské populace a odmítá xenofobní nebo rasistické názory
- chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví
- chrání, oceňuje a respektuje tradice a kulturní i historické dědictví
- respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí a snaží se jej chránit

Strategie

- vytváří u studentů povědomí, že jsou součástí společnosti
- učí žáky informovat se o aktuálním dění ve světě a diskutovat o něm
- vede studenty k tomu, že zeměpis se zabývá i problémy sociálními, ekonomickými, politickými, environmentálními aj.
- ukazuje, že je nezbytné chránit životní prostředí
- vede žáky k respektování kulturních, sociálních a náboženských odlišností

Metody

- Práce s textem a digitální technikou
- Referát s prezentací
- Společná práce
- videoprojekce

Kompetence digitální

Kompetence

- využívá digitální technologie k vyhledávání míst a objektů a orientaci v mapě
- uvědomuje si nebezpečí při dlouhodobém používání digitální techniky
- respektuje autorská práva při tvorbě prezentací
- orientují se geografických reálií pomocí digitální technologie

Strategie

- vede žáky k činnostem s digitálními technologiemi využívajícími digitální mapy, satelitního a leteckého snímkování krajin pro orientaci v terénu, pozorování, zobrazování a hodnocení prostředí vede žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomení si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, např. zařazováním relaxačních chvilek.
- vede žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací.
- podporuje žáky v tom, aby efektivně využívali vybrané digitální informační technologie v běžném životě pro orientaci v geografických reáliích

Metody

- Práce s digitální technologií
- Prezentace
- Samostatná a společná práce

5.15.4 Učební osnovy

5.15.4.1 2. stupeň

Z		Zeměpis			2. stupeň		
ČÍSLO VÝSTUPU (RVP)	RVP VÝSTUPY	OČEKÁVANÉ ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	ROČNÍK	
6. a 7. ročník							
PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ							
Z-9-2-01	prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	porovná Zemi s ostatními tělesy sluneční soustavy; charakterizuje tvar, velikost pohyby Země a jejich důsledky.	Země a další tělesa Sluneční soustavy, střídání dne a noci, střídání ročních období, čas, časová pásma			6.	

Z-9-2-02	rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	rozlišuje, charakterizuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, dokáže zdůvodnit jejich důležitost; hodnotí vliv člověka na jednotlivé složky krajinné sféry i opačně.	Geografické pásy, geografická (šířková) pásmá, výškové stupně; Místní krajina, přírodní oblasti Země.		6.
Z-9-2-03	porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost				

GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE

Z-9-1-02	používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	rozeznává přírodní sféry na Zemi, porozumí jejich vnitřním a vnějším vztahům a souvislostem, vč. jejich vlivu na člověka.	Přírodní sféry země (atmosféra, litosféra, hydrosféra, pedosféra, biosféra), vnitřní a vnější přírodní procesy, jejich vliv na člověka. Vzájemná interakce člověka se složkami krajinné sféry.		6.
Z-9-2-02	rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	formuluje, interpretuje a hodnotí v přiměřeném rozsahu geografické informace a zdroje; sestaví jednoduchou tabulku, graf, náčrt, na základě poskytnutých informací.	Základní geografické, topografické a kartografické pojmy - glóbus, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; hlavní kartografické produkty; měřítko a obsah a map.		6.
Z-9-2-01	prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	interpretuje obsah mapy, samostatně hovoří o obsahu kartografického díla; nakreslí jednoduchý kartografický náčrt.	Statistická data a jejich grafické vyjádření.		

REGIONY SVĚTA

Z-9-3-01	lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	lokalizuje na základě zadaných přírodních a společenských charakteristik oblasti (regiony) světa. lokalizuje v oblastech (regionech) světa rozvojová jádra a periferní zóny. uveďe ve vybraných regionech světa jejich přírodní a společenské charakteristiky.	Rozdelení světa Afrika, Amerika, Antarktida, Arktida, Oceánie, Austrálie, Asie a světové oceány, Evropa	EGS – Objevujeme Evropu a svět EGS – Evropa a svět nás zajímá	6.-7.
Z-9-3-02	porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní,	lokalizuje geografickou polohu modelových států (regionů).	Charakteristika vybraných regionů a států v jednotlivých světadílech – příroda,	Př: rozšíření živočichů a rostlin, výskyt,	6.-7.

	společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	porovná vybrané modelové státy (regiony) světa.	obyvatelstvo, kultura, hospodářství, význam, zajímavosti	biotopy Výchova k občanství: náboženství, rasy	
Z-9-3-03	zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	popíše, jak se různé regiony světa vyvíjejí z hlediska přírodních charakteristik a procesů. uveče na příkladech příčiny společenských změn v regionech světa v určitých časových horizontech.	Změny ve vybraných regionech světa a Evropy		6.-7.

8. a 9. ročník

ČESKÁ REPUBLIKA

Z-9-6-01	vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy	lokalizuje místní region. uveče na příkladech specifika místního regionu.	Česká republika - místní region, jeho vymezení		8.
Z-9-6-02	hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu	uveče silné a slabé stránky (přírodní, společenské a kulturní) místního regionu s využitím různých zdrojů. zařadí místní region do vyšších územních celků.	Charakteristika místního regionu		8.
Z-9-6-03	hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu	porovná význam polohy České republiky v rámci střední Evropy, v rámci Evropské unie. uveče s využitím různých zdrojů přírodní, hospodářské a společenské charakteristiky České republiky. porovná přírodní, hospodářské a společenské charakteristiky České republiky s vybranými (modelovými) státy.	Přírodní podmínky, obyvatelstvo, hospodářství České republiky	Př: rozšíření živočichů a rostlin	8.
Z-9-6-04	lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit	lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a další vybrané regiony. uveče přírodní a společenské charakteristiky krajů a dalších regionů České republiky.	Kraje ČR a vybrané regiony		8.

		uveďte hlavní jádrové a periferní oblasti České republiky.			
Z-9-6-05	uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	uveďte příklady zapojení České republiky do světových mezinárodních a nadnárodních institucí, organizací a integrací států. objasní význam členství České republiky v Evropské unii.	Postavení ČR ve světě, zapojení do mezinárodních organizací	EGS – Jsme Evropané	8.

SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ

Z-9-4-01	posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace	orientuje se v nejdůležitějších socioekonomických systémech, porozumí vlivu přírodních podmínek na činnost člověka a na vznik rozdílných kulturních, náboženských, hospodářských, politických a ekologických systémů a jejich rozmístění.	Obyvatelstvo světa (rozmístění, náboženství, kultura, hospodářství a vzájemná souvislost mezi nimi)	MKV – Etnický původ	9.	
Z-9-4-02	posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecně základní geografické znaky sídel	přiměřeně hodnotí výhody i nevýhody jednotlivých typů sídel. rozlišuje jednotlivé sídelní systémy porozumí procesům, strukturám a funkcím lidských sídel v modelových geografických regionech.	Sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace			
Z-9-4-03	zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje	hodnotí na příkladech s využitím mapy a porovnává hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit; charakterizuje vazby mezi jednotlivými hospodářskými sektory, na příkladech porovnává formy a typy státu, hodnotí a charakterizuje příčiny aktuálních mezinárodních konfliktů.	Struktura hospodářství, životní úroveň, hlavní hospodářské oblasti ve světě, formy a typy státu, mezinárodní organizace, ohniska konfliktů.	ENV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí	9.	
Z-9-4-04	porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	jmenuje příklady nejvýznamnějších organizací a integrací států světa.	Globalizace, integrace ve světě, mezinárodní organizace	Vko: mezinárodní organizace, rasy, náboženství		
Z-9-4-05	porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků	rozliší státy světa a regiony států světa podle různých kritérií.				

Z-9-4-06	lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech.	Ohniska napětí ve světě		
----------	---	--	-------------------------	--	--

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Z-9-5-01	porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin	porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin.	Krajinná sféra, znaky a funkce krajin		9.
Z-9-5-02	uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)	popíše, jak lidé působí na jednotlivé přírodní složky Země. uveďe příklady negativního působení lidských aktivit na životní prostředí. uveďe na příkladech vliv lidských faktorů na změny v biomech.	Přírodní a kulturní krajiny	ENV – Vztah člověka k prostředí	9.
Z-9-5-03	uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	uveďe na příkladech důsledky nežádoucích změn přírodního prostředí na lidské činnosti. vysvětlí na příkladech dopady hospodářských aktivit na krajinu. vysvětlí s uvedením příkladů, co je to přírodní riziko a jak mu předcházet nebo jej snížit. zhodnotí přírodní zdroje v krajinách z hlediska jejich vyčerpatelnosti a obnovitelnosti. vysvětlí na příkladech principy ochrany přírody a udržitelného života.	Přírodní a společenské vlivy na životní prostředí, ochrana přírody, udržitelnost rozvoje	Ch: ochrana životního prostředí, chemické znečištění ENV – Vztah člověka k prostředí	9.

GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE

Z-9-1-01	organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů.	Práce s geografickými informacemi		9.
----------	---	--	-----------------------------------	--	----

Z-9-1-02	používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii.	používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii.			
TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE					
Z-9-7-01	ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu.	Orientace v terénu		9.
Z-9-7-02	aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny			
Z-9-7-03	uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech		Zásady bezpečného pohybu v krajině, ochrana člověka		

5.16 Hudební výchova

5.16.1 Obsahové, časové a organizační vymezení

Obsah vyučovacího předmětu *Hudební výchova* (Hv) je tvořen obsahem vzdělávacího oboru *hudební výchova* pro I. a II. stupeň ze vzdělávací oblasti Umění a kultura. Jsou v něm integrovány tematické okruhy průřezových témat. Vede k naplnění očekávaných výstupů RVP ZV.

Hudební výchova vede k vnímání hudby jako důležité součást jedince a celé společnosti prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových, poslechových i jiných aktivit. Součástí vyučovacího předmětu jsou návštěvy koncertů, exkurze, besedy s hudebníky, organizace vlastních hudebních přehlídek a veřejných vystoupení. *Hudební výchova* si klade za cíl vést žáky k ochraně a hledání krásy v sobě i kolem sebe. Směřuje k chápání tradic, kritickému přístupu ke skutečnosti, nabízí osobní postoje a osobní objevování. Postupy umělecké tvorby jsou blízké projektovým pracovním postupům, tedy tvořivé činnosti (příprava, zrání, inspirace, vypracování, sebereflexe, korekce). Jde o cestu k objevování tělesné i duševní pohody, vnímání prožitku.

Výuka probíhá především v kmenových třídách, s možností využít mobilní počítačovou učebnu. Výuka *Hudební výchovy* může být přenesena i na jiná místa, než je třída ZŠ. Učební osnovy umožňují koncretizovat učivo i jeho náročnost na základě učitelovy znalosti úrovně hudebního rozvoje jednotlivých žáků a podmínek školy. Volba vhodných didaktických prostředků je zcela závislá na učitelově rozhodnutí.

Předmět *Hudební výchova* je vyučován v ročnících s časovou dotací:

- 1. ročník 1 hodina/týden
- 2. ročník 1 hodina/týden
- 3. ročník 1 hodina/týden

- 4. ročník 1 hodina/týden
- 5. ročník 1 hodina/týden
- 6. ročník 1 hodina/týden
- 7. ročník 1 hodina/týden
- 8. ročník 1 hodina/týden

Vzdělávací obsah je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

- Vokální činnost
- Instrumentální činnost
- Hudebně pohybová činnost
- Poslechová činnost

Vzdělávání v předmětu:

- vede žáka ke vnímání hudby jako důležité součásti života jedince a celé společnosti prostřednictvím vokálních instrumentálních, hudebně pohybových, poslechových i jiných aktivit
- vede žáka k chápání hudebního jazyka jako specifické formy komunikace
- vede k získávání orientace v širokém spektru hudebních stylů a žánrů současnosti a minulosti – vede žáka k pochopení různorodé hudební kultury různých národů a národností
- rozvíjí žákovou celkovou hudebnost
- směřuje žáka k aktivnímu vnímání hudby, poznávání žánrů, stylů a podob
- vede žáka k práci s hlasem, kultivaci pěveckého i mluveného projevu
- vede žáka ke hře na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci a produkci
- směřuje žáka ke ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty

Předmět Hudební výchova úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Umění a kultura a Člověk a zdraví

Výtvarná výchova: výtvarné vyjádření hudby a emocionálních zážitků z poslechu hudby

Tělesná výchova: lidové tance, taneční krok, rytmus, cvičení s hudbou

5.16.2 Průřezová téma

Předmětem se prolínají tato průřezová téma:

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

- Vnímání autora mediálních sdělení
- Fungování a vliv médií ve společnosti

5.16.3 Výchovné a vzdělávací postupy pro rozvoj klíčových kompetencí

Výchovné a vzdělávací postupy jsou ve výuce *Hudební výchovy* uplatňovány všemi učiteli tohoto předmětu a směřují k utváření klíčových kompetencí:

5.16.3.1 1. stupeň

Kompetence občanské

Kompetence

- respektují tradice a chrání naše kulturní a historické dědictví, zapojují se do kulturního života
- při výuce žáci získávají poznatky o hudební kultuře českého národa i jiných národů a vytvářejí si k nim tolerantní přístup
- posilují citové vnímání krásy uměleckých děl

Strategie

- vedeme žáky k ochraně kulturního a historického dědictví ČR
- pomáháme pochopit kořeny a tradice lidové slovesnosti
- vytváříme základy chápání uměleckých děl
- navštěvujeme se žáky kulturní akce a výchovně vzdělávací programy

Metody

- pozorování
- poslech
- výklad

Kompetence komunikativní

Kompetence

- v hudebních činnostech žáci vzájemně spolupracují a chápou hudbu jako prostředek komunikace
- učí se vyjadřovat své vnitřní pocity prostřednictvím umění
- využívají získané komunikativní dovednosti k vytváření mezilidských vztahů
- jsou vedeni ke vhodné komunikaci se spolužáky i s učiteli, učí se dodržovat etiku komunikace

Strategie

- respektujeme vytváření pravidel pro práci, vyžadujeme zodpovědnost za činy žáků
- vedeme žáky k uvědomování si svých předností a nedostatků
- rozvíjíme řešení modelových situací
- necháme žáky pracovat ve skupině, vyžadujeme aktivní spolupráci ve skupině a pomáháme měnit role dětí

Metody

- společná tvorba
- projekt
- vysvětlení

Kompetence digitální

Kompetence

- využívat snadno ovladatelné akustické i dostupné elektronické hudební nástroje k doprovodné hře
- využívat snadno ovladatelné akustické a elektronické hudební nástroje či vybrané hudební aplikace k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písni
- rozpozнат hudební formu jednoduché písni či skladby v její zvukové, případně i digitálně vizualizované podobě
- vytvářet jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádět elementární hudební improvizace s využitím dostupných akustických i elektronických hudebních nástrojů i hudebních aplikací

Strategie

- vedeme žáky k aktivnímu a smysluplnému využívání elektronických hudebních nástrojů, digitálních aplikací i dostupných programů jako nástrojů pro reprodukční, produkční i vlastní tvůrčí počiny
- motivujeme žáky k zaznamenávání, snímání a přenosu i prezentaci hudby a hudebních i zvukových projektů prostřednictvím digitálních technologií, případně k uplatnění digitálních technologií jako nástroje sebeprezentace v rámci vlastních audiovizuálních projektů
- pravidelně zařazujeme úkoly, které přímo vyžadují vyhledávání pomocí digitálních prostředků
- vedeme žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

Metody

- společná práce
- experiment
- vysvětlení

- poslech
- společná tvorba

5.16.3.2 2. stupeň

Kompetence k učení

Kompetence

- seznamuje se se základními hudebními pojmy
- zpívá na základě svých dispozic
- vyhledává informace a efektivně je využívá v tvůrčích činnostech
- chápe hudební umění jako neoddělitelné součásti lidské existence, rozvíjení tvůrčího potenciálu a kultivování projevů

Strategie

- používá odbornou hudební terminologii
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- podnášejeme pozitivní vztah žáků k hudebnímu umění, využíváme vlastní zkušenosti a poznatky pro obohacení emocionálního života

Metody

- výklad
- samostatná tvorba
- prezentace
- samostatná a společná práce
- poslech, vysvětlení

Kompetence sociální a personální

Kompetence

- naslouchá druhým
- učí se toleranci a ohleduplnosti
- spolupodílí se na tvorbě projektů k probraným tematickým celkům
- při práci ve skupině plní svoji roli, nerozptyluje spolužáky, plní přidělený úkol

Strategie

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch vzhledem k nerovnoměrnému rozložení hudebního nadání v populaci
- podporujeme cílevědomost a vytrvalost při činnosti, umožňujeme žákům účast na exkurzích a výchovných koncertech
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Metody

- poslech
- společná práce a tvorba

Kompetence občanské

Kompetence

- aktivně se zapojuje do kulturních akcí ve škole
- seznamuje se s hudbou a tradicemi cizích zemí
- názory nebo přesvědčení druhých přijímá jako možné, svůj názor předkládá také jako jeden z možných a opírá ho argumenty

Strategie

- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- diskutuje se žáky o hudbě a poslouchá s nimi hudební díla ze záznamu
- vytváří prostor pro žáky, aby reflektovali společenské dění

Metody

- projekt
- poslech
- vysvětlení
- řešení problémových situací

Kompetence digitální

Kompetence

- využívat snadno ovladatelné akustické i dostupné elektronické hudební nástroje k doprovodné hře
- využívat snadno ovladatelné akustické a elektronické hudební nástroje či vybrané hudební aplikace k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písni
- rozpozнат hudební formu jednoduché písni či skladby v její zvukové, případně i digitálně vizualizované podobě

- vytvářet jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádět elementární hudební improvizace s využitím dostupných akustických i elektronických hudebních nástrojů i hudebních aplikací

Strategie

- vedeme žáky k aktivnímu a smysluplnému využívání elektronických hudebních nástrojů, digitálních aplikací i dostupných programů jako nástrojů pro reprodukční, produkční i vlastní tvůrčí počiny
- motivujeme žáky k zaznamenávání, snímání a přenosu i prezentaci hudby a hudebních i zvukových projektů prostřednictvím digitálních technologií, případně k uplatnění digitálních technologií jako nástroje sebeprezentace v rámci vlastních audiovizuálních projektů
- pravidelně zařazujeme úkoly, které přímo vyžadují vyhledávání pomocí digitálních prostředků
- vedeme žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

Metody

- společná práce
- experiment
- vysvětlení
- poslech
- společná tvorba

5.16.4 Učební osnovy

5.16.4.1 I. stupeň

Hv		Hudební výchova			1. stupeň	
ČÍSLO VÝSTUPU (RVP)	RVP VÝSTUPY	OČEKÁVANÉ ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	ROČNÍK
1. období						
HV-3-1-01	zpívá v jednohlasu	dbá na správné dýchání	hudební rytmus (realizace písní ve 2/4 a 3/4 taktu)	pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, dýchání, hlasová hygiena, dynamicky odlišný zpěv, rozšiřování hlasového rozsahu)	MKV – Kulturní diference	2.-3.
			1.-3.			

		zazpívá vybrané písň v různé dynamice, stoupavou a klesavou melodii (v určitém rozsahu)	lidové písň průprava ke dvojhlasu (kánon)	MKV – Kulturní diference	1.-3.
		seznamí se s hymnou ČR	hymna ČR		3.
HV-3-1-02	rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	umí hrát na tělo, vytleská dvoučtvrtční a tříčtvrtční takt	rytmizace, hudební hry (otázka - odpověď), hudební improvizace takování 2/4 a 3/4 taktu hra na tělo čtení, vytleskání a takování notového zápisu, 2/4 a 3/4 taktu	Čj: Rytmus řeči, dělení slov na slabiky	1.-3.
HV-3-1-03	využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	rozlišuje nástroje Orffova instrumentáře podle svých schopností doprovází na rytmické nástroje	hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře)		2.-3.
HV-3-1-04	reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	pokouší se pohybově vyjádřit hudbu, pochoduje na dvě a tři doby	pohybové vyjádření hudby (pohybová improvizace), pohybový doprovod znějící hudby, takování takování, pohybový doprovod znějící hudby (2/4 a 3/4 takt, valčík a polka)	OSV – Kreativita	1.-3.
HV-3-1-05	rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	rozpozná sluchem melodii, rytmus, dynamiku a tempo	kvality tónů hudební výrazové prostředky a prvky (melodie, rytmus) stoupavá a klesavá melodie		3.
HV-3-1-06	rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliši hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	rozpozná nástroje	lidský hlas, hudební nástroj nota celá, půlová, čtvrt'ová, notová osnova a houslový klíč nota celá, půlová, čtvrt'ová, notová osnova a houslový klíč, taková čára, takt, repetice		1.-2.
		rozpozná nástroje dechové, smyčcové, žest'ové, klávesové;	nástroje dechové, smyčcové, žest'ové, klávesové, nástroje Orffova instrumentáře		2.
					3.
					2.-3.

	odliši hudbu vokální, instrumentální a vokálně-instrumentální	hudba vokální, instrumentální a vokálně-instrumentální hudební styly - hudba pochodová, taneční a ukolébavka		3.
--	---	---	--	----

2. období

HV-5-1-01	zpívá v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	zazpívá známé lidové a umělé písň dopržuje základy hlasové hygieny orientuje se v notovém záznamu písň	pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena) hudební rytmus (realizace písni ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu) dvojglas a víceglas (kánon, prodleva, dvojglasé písň a lidový dvojglas) intonace a vokální improvizace (durové a mollové tóniny) orientace v notovém záznamu	OSV – Sebepoznání a sebepojetí OSV – Seberregulace OSV – Psychohygiena	4.-5.
HV-5-1-02	realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodií či písni zapsanou pomocí not	píseň či melodii zahráje, zazpívá nebo ji pohybově ztvární zahráje jednoduchý doprovod	taktování, pohybový doprovod znějící hudby (3/4 a 4/4 takt, valčík, menuet, polka, mazurka) pohybové vyjádření hudby (pantomima a pohybová improvizace)		4.-5.
HV-5-1-03	využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písni	rozpozná základní skupiny hudebních nástrojů rytmicky doprovodí a reprodukuje jednoduché motivy na hudební nástroje	doprovod písni na rytmické a melodické hudební nástroje smyčcové a dechové nástroje hudební nástroje symfonického orchestru hudba instrumentální, vokální a vokálně-instrumentální	Vv: Výtvarné vyjádření zvuku hudebního nástroje	4.-5.
HV-5-1-04	rozpozná hudební formu jednoduché písni či skladby	rozpozná hudební formu skladby	hudební formy (malá písňová dvoudílná a třídílná, rondo, variace)		4.-5.
HV-5-1-05	vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	vytvoří jednoduchou předehru, mezihru nebo dohru zrytmizuje jednoduché říkadlo	elementární hudební improvizace na Orffovy hudební nástroje a hrou na tělo (předehra, mezihra, dohra)	OSV – Kreativita	4.-5.
HV-5-1-06	rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků	rozpozná místo v ukázce, v němž se výrazně mění tempo, rytmus nebo dynamika	lidský hlas, hudební nástroj; hudba vokální, instrumentální, vokálně-instrumentální hudební styly a žánry (hudba pochodová, taneční, ukolébavka) poslech vybraných skladeb	Vl: Hudební ukázky k určitým historickým obdobím	4.-5. 4.-5. 4.-5.

			hudební výrazové prostředky a hudební prvky dynamika - crescendo, decrescendo tónika, dominanta			4.-5.
						5.
						5.
HV-5-1-07	ztvárníuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	na hudbu reaguje pohybem předvede ukázku tanečních kroků	hudební styly (hudba pochodová, taneční, ukolébavka) dirigování 3/4 a 4/4 taktu pohybové vyjádření nálady pohybové ztvárnění základních tanečních kroků polky, valčíku a mazurky	OSV – Kreativita		4.-5.
						4.-5.
						4.-5.
						4.-5.
						4.-5.

5.16.4.2 2. stupeň

Hv		Hudební výchova			2.stupeň	
ČÍSLO VÝSTUPU (RVP)	RVP VÝSTUPY	OČEKÁVANÉ ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	ROČNÍK
6. a 7. ročník						
HV-9-1-01	využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	dovednosti při hudebních aktivitách. využívá individuální hudební schopnosti a dovednosti.	Rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena. Odhlování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby Využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu.			6. -7.
HV-9-1-02	uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá podle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	vyjádří vlastními slovy názor na společně vyslechnuté pěvecké číslo. vyhledává možnosti nápravy hlasové nedostatečnosti. ve skupině nacvičí píseň a předvede ji spolužákům. vyjádří svůj názor na vystoupení ostatních spolužáků.	O lidském hlase Hlasová hygiena	OSV – Kreativita		7.

		zpívá dle svých dispozic čistě jednohlas a jednoduchý dvojglas. dodržuje zásady hlasové hygieny (správné sezení, popř. postoj, artikulace, nádechy).	Rozšiřování hlasového rozsahu - hlasová hygiena - hudba a slovo (melodram, scénická hudba)		6.-7.
		srovná vokální projevy v rámci třídy. vysvětlí problém mutace u chlapců a dívek. na základě ukázk rozliší kvalitní a méně kvalitní vokální projev.	mutace, vokální projev - poslech		7.
HV-9-1-03	reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, téma i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	vymyslí jednoduchý rytmický doprovod vytvoří sám nebo za pomocí spolužáků jednoduchou variaci	rytmická cvičení - variace		6.
HV-9-1-04	rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	vysvětlí rozdíly mezi jednotlivými druhy tanců. předvede základní kroky společenských tanců.	Tanec: pantomima, lidový tanec, společenské tance		OSV – Kreativita 6.
HV-9-1-05	orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	předvede základní valčíkový krok. vyjmenuje tři skladatele baletu. vysvětlí, jak rozezná balet a výrazový tanec od jiných tanců.	Hudba a tanec (balet, výrazový tanec) - valčík		7.
HV-9-1-06	zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	vysvětlí pojmy: rytmus, harmonie, melodie, dynamika, barva. v ukázce rozpozná zvuk houslí, cimbálu, dudu, kontrabasu, klarinetu. vysvětlí rozdíl mezi partiturou a partem.	Hudební výrazové prostředky (rytmus, harmonie, melodie, dynamika, barva). Nástroje v lidové hudbě. Partitura.	Vv: Hudební nástroje	6.
		rozliší homofonii a polyfonii v ukázkách. napíše svůj názor na koncert, kterého se zúčastnil, a obhájí si svůj názor před ostatními spolužáky.	Polyfonie - kánon a fuga - koncert	Vv: Tvorba plakátu	7.
		při poslechu využívá získané zkušenosti.	klasická hudba x populární hudba		6.-7.

HV-9-1-07	vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	vysvětlí rozdíl mezi operou a operetou. uvede nejznámější představitele opery, operety, muzikálu, hudební revue. na základě ukázek rozliší operu, operetu, muzikál.	Hudba na jevišti (opera, opereta, muzikál, hudební revue)		6.
-----------	--	---	---	--	----

8. ročník

HV-9-1-01	využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	pokusí se vyjádřit své pocity, představy hudební i nehudební pomocí hudebního nástroje rozpozná hudební nástroje a jejich výrazové možnosti	využití hudebního nástroje melodie a její úpravy vlastní náhodná i cíleně vytvořená zpěv lidových i umělých písní hudební nástroje historické a současné		8. 8. 8. 8. 8.
HV-9-1-02	uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá podle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	zpívá intonačně čistě, rytmicky přesně zazpívá lidový dvojhlás dodržuje správné pěvecké návyky a hlasovou hygienu	hlasová a rytmická cvičení, intervaly, akordy lidový dvojhlás lidové a umělé písně s důrazem na dynamiku, melodii a rytmus výběr písně na vánoční vystoupení		8. 8. 8. 8.
HV-9-1-03	reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, téma a části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	umí použít k doprovodu jednoduché nástroje při poslechu využívá získaných znalostí a zkušeností zná principy dirigování a funkce dirigenta	společná improvizace hudba podle vlastního výběru složení orchestru práce dirigenta		OSV – Kreativita 8. 8. 8. 8.
HV-9-1-04	rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	pohybem vyjadřuje různé taneční rytmus	základní taneční kroky jive, cha-cha, blues		8.
HV-9-1-05	orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	seznámí se s hlavními znaky jazzové hudby na základě ukázky rozpozná jazzové prvky v hudbě sestaví přehled vývoje rocku	jazz pop, rock renesance, baroko disko hudba, punk, heavy metal, rap, hip		MKV – Multikulturalita 8. 8. 8. 8.

		poslechem rozliší renesanční a barokní hudbu roztrídí poslechem typické ukázky populární hudby	hop, house music		8.
		orientuje se v jednotlivých hudebních obdobích	hudební žánry 20. století country, folk, bluegrass, česká trempská píšeň hudba období středověku klasicismus, romantismus český klasicismus, česká hudební emigrace hudební výrazové prostředky	D: Středověk	8.
		postihuje hudebně výrazové prostředky			8.
					8.
HV-9-1-06	zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	rozpozná blues, swing a klasický jazz na základě ukázek uveče příklady několika jazzových interpretů a skladatelů poznává nejstarší hudební památky a umí je zařadit do historických souvislostí	původ hudby pravěk, starověk jazz výběr písní z různých období hudba období pravěku	D: Pravěk, starověk D: Pravěk	8. 8. 8. 8. 8.
HV-9-1-07	vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	vysvětlí, proč není možné rozdělit hudbu na vážnou a populární uveče několik příkladů využití hudby při dramatizaci doloží na příkladech pozitivní a negativní vliv drog pro hudební interprety vyjádří svůj názor na okolnosti, které ovlivňují hudebního skladatele uveče příklady propojení hudby a výtvarného umění vysvětlí a obhájí svůj názor, co považuje za kýč v hudbě porovná různé hudební styly	artificiální a nonartificiální hudba lidské nešvary a hudba o skladatelově tvorbě interpret a jeho místo v umění kýč v hudbě a umění romantismus	Čj: Spisovatelé romantismu	8. 8. 8. 8.

5.17 Výtvarná výchova

5.17.1 Obsahové, časové a organizační vymezení

Obsah vyučovacího předmětu *Výtvarná výchova* (Vv) je tvořen obsahem vzdělávacího oboru *výtvarná výchova* pro I. a II. stupeň ze vzdělávací oblasti Umění a kultura. Jsou v něm integrovány tematické okruhy průřezových témat. Vede k naplnění očekávaných výstupů RVP ZV.

Vyučovací předmět *Výtvarná výchova* umožňuje žákům poznávat okolní svět i svůj vnitřní svět prostřednictvím výtvarných činností.

Výuka *Výtvarné výchovy* rozvíjí tvůrčí činnost, smyslovou citlivost a uplatňování vlastní osobnosti. Pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy. A užívá různých uměleckých vyjadřovacích prostředků. Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání (skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce, krátkodobé a dlouhodobé projekty).

Výtvarná výchova se na základě povolení MŠMT, čj. 10448/2018 vyučuje na 1. stupni v anglickém jazyce. Na druhém stupni se tento předmět vyučuje metodou CLIL v anglickém jazyce.

Výuka probíhá především v kmenových třídách, s možností využít mobilní počítačovou učebnu nebo i mimo budovu školy.

Předmět *Výtvarná výchova* je vyučován v ročnících s časovou dotací:

- 1. ročník 1 hodina/týden
- 2. ročník 1 hodina/týden
- 3. ročník 2 hodiny/týden
- 4. ročník 2 hodiny/týden
- 5. ročník 1 hodina/týden
- 6. ročník 2 hodiny /týden
- 7. ročník 2 hodiny /týden
- 8. ročník 1 hodina/týden
- 9. ročník 1 hodina /týden

Vzdělávání v předmětu:

- vede žáka k získání praktických a teoretických poznatků o malbě, kresbě, grafických technikách, užitém umění, modelování a prostorovém vytváření
- směřuje k získání představy o historickém vývoji výtvarného umění, včetně umění užitého, lidového a architektury
- vede k chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence
- umožňuje rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci

- vede žáka k rozvíjení schopnosti nalézat a vnímat krásu a estetické hodnoty okolního světa – utváření hierarchie hodnot
- umožňuje uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince
- rozvíjí tvořivého přístupu ke světu, možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a obohacování emocionálního života
- vede k rozvíjení schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti
- vede žáka k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- směřuje k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě
- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění
- vede k porozumění základním pojmem ve výtvarné výchově
- seznamuje se základními zákonitostmi při používání různých výtvarných technik
- učí chápat umělecký proces jako způsob poznání a komunikace
- učí užívat různorodé umělecké vyjadřovací prostředky pro vyjádření svého vnímání, cítění, poznávání
- pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy
- rozvíjí tvůrčí činnosti, smyslovou citlivost a uplatňování subjektivity
- přistupuje k uměleckému procesu v jeho celistvosti a chápe ho jako způsob poznání a komunikace
- užívá různých uměleckých vyjadřovacích prostředků včetně nejnovějších informačních a komunikačních technologií

Předmět *Výtvarná výchova* úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Umění a kultura:

- Hudební výchova: výtvarné vyjádření hudby a emocionálních zážitků z poslechu hudby, rytmus, melodie, hudební nahrávky

5.17.2 Průřezová téma

Předmětem se prolínají tato průřezová téma:

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Kreativita

5.17.3 Výchovné a vzdělávací postupy pro rozvoj klíčových kompetencí

Výchovné a vzdělávací postupy jsou ve výuce *Výtvarné výchovy* uplatňovány všemi učiteli tohoto předmětu a směřují k utváření klíčových kompetencí:

5.17.3.1 1. stupeň

Kompetence sociální a personální

Kompetence

- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání, raduje se z úspěchu celé skupiny
- vyslechne, co mu druzí nebo učitel o jeho práci říkají, radí se s učitelem, jak zlepšit své další jednání na základě toho, co se dozvěděl ze zpětné vazby

Strategie

- vytváří příležitosti, aby si žáci vlastní práce sami instalovali, a to proto, aby je mohli co nejlépe vnímat a komunikovat s obrazem
- motivuje žáky k výměně názorů na různé přístupy k tématu, k předávání osobních zkušeností a k tomu, aby se od sebe inspirovali a při své tvorbě se navzájem podporovali
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- zadává tvůrčí úkoly, při kterých si žáci samostatně uzpůsobují pracovní místo tak, aby jim pro jejich tvůrčí činnost vyhovovalo

Metody

- diskuse
- portfolio
- rozbor
- řešení problémových situací

Kompetence komunikativní

Kompetence

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jím, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvorivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění

Strategie

- poskytuje dostatečný časový prostor pro to, aby žáci mohli prezentovat vlastní práce, interpretovat je a následně

- vytváří příležitosti, aby si žáci vlastní práce sami instalovali, a to proto, aby je mohli co nejlépe vnímat a komunikovat s obrazem
- zadává takové tvůrčí činnosti, aby žáci mohli vycházet ze své dřívější tvorby, mohli experimentovat s různými
- vytváří podmínky pro koncentrované vnímání obrazů a objektů, aby je žáci mohli pozorovat, pojmenovávat jejich podobnosti ve vztahu k vlastní zkušenosti

Metody

- samostatná a společná tvorba
- samostatná práce
- konverzace

Kompetence digitální

Kompetence

- vnímat objekty a situace různými smysly a pro jejich vizuální vyjádření nalézat různé prostředky a podle svých schopností s nimi pracovat
- vnímat a podle svých schopností interpretovat vizuálně obrazná vyjádření (vlastní i svých spolužáků) i vybraná umělecká díla
- komunikovat přímo i zprostředkováně pomocí digitálních technologií obsah vizuálně obrazných vyjádření, která vytvořil, vybral nebo upravil
- nalézat vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě zrakového vnímání i vnímání dalšími smysly; uplatňovat je v plošné, objemové i prostorové tvorbě
- osobitost svého vnímání uplatňovat v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volit a kombinovat různorodé prostředky, včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění
- porovnávat různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupovat k nim jako ke zdroji inspirace; postupně si vytvářet digitální portfolio vlastní tvorby a digitální databanku různých inspiračních zdrojů

Strategie

- motivuje žáky k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení
- poskytuje žákům prostor ke sdílení a prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a interpretace
- vede žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům
- vede žáky k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení
- vede žáky k sdílení a prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a interpretace
- vede žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství

Metody

- samostatná tvorba
- pozorování
- rozbor
- prezentace
- vysvětlení

5.17.3.2 2. stupeň

Kompetence sociální a personální

Kompetence

- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, ríkají a dělají
- analyzuje ve skupině problémovou situaci a určí, co je úkolem
- rozdělí ve skupině úkol na části a přijme svou část, včetně zodpovědnosti za její plnění
- zajistí podmínky (nástroje, materiál a prostor); dbá, aby komunikace mezi členy týmu byla pro všechny stejně dostupná

Strategie

- navazuje na prožitky žáků z návštěv různorodých expozic či výstav proto, aby žáci získané poznatky využili pro inspiraci k vlastní tvorbě
- dává žákům příležitost samostatně si vytvořit koncept projektu, rozpracovat jeho jednotlivé kroky a zvolit si vhodné prostředky proto, aby získali zkušenost s tvůrčím úkolem ve všech jeho etapách
- vytváří funkční pracovní skupiny proto, aby se žák mohl podle svých individuálních schopností do práce skupiny co nejlépe zapojit a jeho zkušenosti, názory a podněty byly pro řešení tvůrčího úkolu přínosem
- dbá na to, aby měli všichni žáci při hodnocení a při prezentaci výsledků své práce vyhovující podmínky

Metody

- společná tvorba a práce
- poslech
- rozhovor
- řešení problémové situace
- vysvětlení

Kompetence komunikativní

Kompetence

- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýslí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a aktivnímu zapojení do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- k vyjádření používá grafických znázornění a symbolických prostředků
- rozlišuje, co chce sdělit, v jaké situaci to sděluje a komu to sděluje, a v závislosti na tom použije vhodné jazykové prostředky

Strategie

- klade dostatek prostoru pro střetávání a komunikaci různými formami (písemně, pomocí technických prostředků, výtvarnými prostředky, ...)
- umožňuje žákům diskutovat o vhodnosti výběru různých způsobů prezentace pro různé cílové skupiny a o možnostech školy při realizaci a prezentaci projektu
- vede žáky ke kolegiální pomoci
- motivuje žáky k prezentaci a objasňování vlastního tvůrčího záměru a výstupů své práce, a to i během procesu jejich vzniku, aby individuálně i ve skupině mohli objasnit své myšlenkové záměry a postup

Metody

- samostatná a společná tvorba
- výroba
- rozhovor
- poslech

Kompetence digitální

Kompetence

- zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace
- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; objevuje možnosti práce s digitálními technologiemi, experimentuje
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků
- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci i v digitálním prostředí

Strategie

- vede žáky k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení
- vede žáky k sdílení a prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a interpretace
- vedeme žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům
- vedeme žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

Metody

- samostatná tvorba
- prohlídka
- pozorování
- experiment

5.17.4 Učební osnovy

5.17.4.1 1. stupeň

Vv		Výtvarná výchova			1. stupeň	
ČÍSLO VÝSTUPU (RVP)	RVP VÝSTUPY	OČEKÁVANÉ ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	ROČNÍK
1. období						
VV-3-1-01	rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty, porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ	prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy, jejich kombinace a proměny	kresba tužkou, měkkým materiálem, voskovkami, suchým pastelem	M: Porovnávání velikosti, tvaru		1.-3.
			malba vodovými a temperovými barvami, barevný kruh, míchání barev			
VV-3-1-02	v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání	uspořádání objektů do celků – základy kompozice	techniky plastického vyjádření, koláž, modelování z modelovací hmoty, práce s přírodním materiálem		OSV – Kreativita	2.-3.

	linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace		reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly – vnímá okolní svět pomocí vjemů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chutových	M: Odhaduje a měří délku	
VV-3-1-03	vnímá události, různými smysly je vyjadřuje	ve své tvorbě využívá vnímání různými smysly	další výtvarné techniky přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)		1.-3.
VV-3-1-04	interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností	komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – komunikuje se spolužáky o svých výtvarných výtvořech podle svých schopností a zaměření	osobní postoj k práci spolužáků, vysvětlování výsledků a záměrů tvorby		1.-3.
VV-3-1-05	na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	vypráví a diskutuje o tom, co vytvořil sám a co vytvořili druzí		OSV – Kreativita	2.-3.

2. období

VV-5-1-01	při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává a užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů	pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporcionalní vztahy a jiné)	rozvíjení smyslové citlivosti:	Čj: Dějová posloupnost, vyprávění	4.-5.
		užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy	kresba různým materiálem – tužkou, perem a tuší, uhlem		
VV-5-1-02	při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností	v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup	hra s barvou, míchání barev, teorie barev	218	4.
		výtvarně vyjadřuje vlastní životní zkušenosti	kompozice, světlo a stín		
			známí čeští ilustrátoři		

VV-5-1-03	nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	ve své tvorbě využívá vnímání různými smysly	modelování z modelovací hmoty, keramika, vytváření geometrických tvarů pomocí špejli a modelíny, práce s přírodním materiálem	Inf: ovládání některého z jednoduchých grafických programů	4.-5.
		v tvorbě uplatňuje originalitu a fantazii	umělecká výtvarná tvorba, kresba a malba jako prostředek k vyjadřování svých pocitů, nálad, zkušeností		
VV-5-1-04	osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky	pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)	reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly - vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových		5.
VV-5-1-05	porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	poznává a rozlišuje druhy výtvarných umění vyjadřuje názor na výtvarné dílo	druhy výtvarných umění hodnocení výtvarného díla	Vl: Charakteristika života v různých historických období	4.-5.
VV-5-1-06	nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	vybere, uspořádá a představí výsledky své práce i svých spolužáků	v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření		5.

5.17.4.2 2. stupeň

Vv		Výtvarná výchova			2. stupeň	
ČÍSLO VÝSTUPU (RVP)	RVP VÝSTUPY	OČEKÁVANÉ ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY	PRŮREZOVÁ TÉMATA	ROČNÍK
6. a 7. ročník						
VV-9-1-02	zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie	vyjadřuje kresbou a malbou své psychické a fyzické stavby, dojmy a prožitky v plošné kompozici zaznamenává pohyb	Vyjádření dějového celku s důrazem na citový zážitek Pohyb v kresbě a malbě			6.

		pozoruje a studuje charakteristické rysy útvarů dotváří výtvarné práce na základě fantazie	Výtvarné vyjádření zajímavých a neobvyklých útvarů		OSV – Kreativita	7.
VV-9-1-03	zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	uplatní fotografii ve své výtvarné práci.	Uplatní fotografii ve své výtvarné práci. Vytvoří propořně správně postavu, dokáže ji zachytit v pohybu.	Inf: Počítačová grafika		7.
VV-9-1-04	vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	vyjadřuje prostorové vztahy různých linií s důrazem na vlastní rukopis používá lomené barvy pro vyjádření kontrastu mezi popředím a pozadím v prostoru kreslí části lidského těla v pohybu za pomoci fotografií kreslí lineárně vnitřní stavbu rostlinných částí a přírodních objektů. užívá při malbě temperou nadsázku v barvě i tvaru modeluje kaširováním rozlišuje symetrické a asymetrické řešení kompozice zjednodušuje tvary- stylizuje tiskne a vytváří šablony	Výtvarný výraz linie v prostoru Funkce barvy v prostoru Prostorové vidění a cítění Kresba pohybu Vyjádření morfologických znaků přírodních objektů Barevná a tvarová nadsázka Modelování kaširováním Kompoziční principy Barevná reliéfní kompozice v ploše Grafické techniky	F: Nauka o světle M: Geometrie		7.
		kreslí a maluje ve volném stylu Napodobuje výtvarnou techniku imprese	Expresivní malba a kresba imprese v malbě Perspektivní jevy		OSV – Kreativita	6.
		pracuje s různými materiály prostřednictvím experimentálních činností	Pozorování změny výtvarné formy s použitím výrazových možností materiálů, jejich struktury a barvy			7.

		<p>kreslí a maluje prostorové útvary používá písmo v ploše k tvorbě drobné grafiky ve spojení písma a motivu kreslí a maluje podle vlastního modelu události v prostorovém vyjádření zhotovuje šablony pro tisk rozlišuje užití dekorativních prvků v závislosti na tvaru zhotovuje šablonu pro dekorativní kompozici uplatňuje výtvarné zjednodušení při komponování plošného výtvarného vyjádření</p>	<p>Linie barvy v prostoru Interpretace pohybu různými výtvarníky Písmo a jeho grafické využití Vyhádření děje v prostoru Grafické techniky Vazba dekoru na tvar Ornament a rytmus ve výtvarném umění</p>	7.
VV-9-1-05	rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	<p>rozlišuje vztahy mezi uměním a skutečností rozlišuje a chápe mimo vizuální podněty srovnává druhy a žánry výtvarného umění rozlišuje estetickou a užitnou hodnotu výrobku určuje estetickou úroveň mediální reklamy rozliší význam barev a tvarů v bytě vysvětlí význam vlivu estetiky na kulturu bydlení, módu, odívání, styling</p>	<p>Chápání odlišnosti uměleckého vyjádření skutečnosti od optické podoby světa Poznávání druhů a žánrů současného a historického výtvarného umění design a technická estetika Mediální reklama a její obsah Estetika jako výtvarná forma Bydlení, móda a styling</p>	6.-7.
VV-9-1-07	ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	<p>porovnává své názory na výtvarná díla porovnává vlastní tvorbu s názory spolužáků a učitelů</p>	<p>Krásy přírody a vztah k životnímu prostředí Umění v bytě, domě, společenské a veřejné budově</p>	6.-7.
VV-9-1-06	interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	<p>vyjadřuje názory na výtvarná díla orientuje se částečně v historických podmírkách doby vzniku výtvarného díla hodnotí osobnost autora</p>	<p>Výtvarné umění a jeho proměny v závislosti na vývoji lidské společnosti Osobnost umělce ve vztahu k době a společnosti ve světovém výtvarném umění. Vztah současného člověka k umění</p>	7.
8. a 9. ročník				

VV-9-1-01	<p>vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků</p>	<p>používá různé výtvarné techniky a výrazové prostředky k vlastní tvorbě, jen s minimální pomocí učitele maluje modeluje podle vlastní představivosti, fantazie osvojuje si výtvarně technický princip objektu rozlišuje pojmy konkrétní a abstraktní ve výtvarném umění *osvojuje si tyto pojmy v praktické tvorbě kreslí, maluje, modeluje různé návrhy řešení obytného prostředí, veřejného prostranství, divadelní scény, odívání určuje estetickou úroveň mediální reklamy používá vybrané grafické programy pro vlastní výtvarnou tvorbu</p>	<p>samostatná praktická tvořivá výtvarná činnost funkce a forma objektu abstraktní a konkrétní ve výtvarném umění experimentální návrhy umělecká fotografie a video mediální reklama, její obsah a estetika jako výtvarná forma</p>	9.
VV-9-1-02	<p>zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie</p>	<p>pozoruje a studuje charakteristické rysy útvarů dotváří výtvarné práce na základě fantazie, pracuje s různými materiály prostřednictvím experimentálních činností</p>	<p>výtvarné vyjádření zajímavých a neobvyklých útvarů pozorování změny výtvarné formy s použitím výrazových možností materiálů, jejich struktury a barvy</p>	8.-9.
VV-9-1-03	<p>zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace</p>	<p>umí vyjádřit kresbou i malbou fyzické i psychické stavu, dojmy a prožitky, umí pochopit změnu výtvarné formy na zvoleném materiálu a technice</p>	<p>práce s uměleckým dílem, asambláž, koláž, tvorba s motivací volného myšlení</p>	9.

VV-9-1-04	vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobitě vyjádření	maluje téma s barevnou nadsázkou a citovým přístupem znázorňuje lidskou postavu v pohybu podle skic a skutečnosti používá písmo v plošné barevné kompozici kreslí a maluje události prostorovým vyjádřením v ploše zhotovuje šablony pro tisk modeluje jednoduchý reliéf osvojuje si základy tvorby umělecké fotografie rozlišuje s estetického hlediska uměleckou a běžnou fotografií	linie a její tvarotvorná funkce v prostoru základní proporce a pohyb lidského těla, barva expresivní a emocionální funkce barvy základní proporce pohyb lidské postavy kompozice písma dějové a prostorové vztahy grafické techniky modelování reliéfu umělecká fotografie malování	Př: Anatomie D: Umění od starověku	OSV – Kreativita	8. - 9.
VV-9-1-05	rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	rozlišuje význam barev a tvarů v interiéru, osvojuje si význam vlivu estetiky na kulturu bydlení, módu, odívání a styling	design a technická estetika, bydlení, móda a styling			9.
VV-9-1-07	ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	porovnává své názory na výtvarná díla a vlastní tvorbu s názory spolužáků, učitelů a rodičů	výtvarné umění pro mne a moje okolí, moje výtvarné umění, umění v bytě, domě, ve veřejné budově a prostoru			8.-9.

5.18 Výchova ke zdraví

5.18.1 Obsahové, časové a organizační vymezení

Obsah vyučovacího předmětu *Výchova ke zdraví* (VkJ) je tvořen obsahem vzdělávacího oboru *výchova* pro II. stupeň a jsou v něm integrovány tematické okruhy průřezových témat. Vede k naplnění očekávaných výstupů RVP ZV.

Vyučovací předmět *Výchova ke zdraví* vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět* a prolíná se do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozdílu zdraví obsahuje vzdělávací obor *Výchova ke zdraví* výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem *Osobnostní a sociální výchova*. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Výuka probíhá především v kmenových třídách, s možností využít mobilní počítačovou učebnu.

Předmět *Výchova ke zdraví* je na II. stupni je vyučován v ročnících s časovou dotací:

- 7. ročník 1 hodina /týden
- 8. ročník 1 hodina /týden

Vzdělávání v předmětu:

- vede rozvíjení zájmu o rodinu a zdraví;
- vede k osvojení zásad zdravého životního stylu;
- vede k utváření zdravého životního postoje;
- vede žáky k odpovědnosti za své zdraví a chování;
- vede k osvojení postupů spojených s řešením krizových situací v životě člověka
- vede k toleranci, úctě, vzájemné pomoci a spolupráci

Předmět *Výchova ke zdraví* úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávacích oblastech Člověk a příroda a Člověk a zdraví

- Přírodopis: výživa a zdraví člověka, vývoj člověka, prevence onemocnění, reprodukce člověka
- Tělesná výchova: pohybový režim, význam pohybu pro zdraví
- Chemie: kvalita ovzduší a vody

5.18.2 Průřezová téma

Předmětem se prolínají tato průřezová téma:

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Sebepoznání a sebepojetí
- Psychohygiena
- Poznávání lidí

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

- Lidské vztahy

5.18.3 Výchovné a vzdělávací postupy pro rozvoj klíčových kompetencí

Výchovné a vzdělávací postupy jsou ve výuce *Výchově ke zdraví* uplatňovány všemi učiteli tohoto předmětu a směřují k utváření klíčových kompetencí:

5.18.3.1 2. stupeň

Kompetence občanské

Kompetence

- uplatňuje odpovědnost za podporu a ochranu zdraví vůči sobě i druhým, zdravý způsob života a péče o zdraví, prevence rizik ohrožujících zdraví
- využívá digitální technologie při komunikaci se záchrannými složkami a linkami v bezpečí
- chápe problematiku právní odpovědnosti při používání a sdílení informací (obrazových dat) v digitálním prostředí, které se týkají zdraví a bezpečí (ochrana osobních dat, poplašná zpráva atd.)

Strategie

- vede žáky k odpovědnosti za podporu a ochranu zdraví vůči sobě i druhým, zdravý způsob života a péče o zdraví, prevence rizik ohrožujících zdraví
- podporuje zájem o společenské dění
- vede ke snášenlivosti a toleranci k odlišnostem
- seznamuje žáky s využitím digitálních technologií při komunikaci se záchrannými složkami a linkami bezpečí (v situacích ohrožení, úrazu, mimořádných událostí) atd.
- na příkladech zpřístupňuje žákům problematiku právní odpovědnosti při používání a sdílení informací (obrazových dat) v digitálním prostředí, které se týkají zdraví a bezpečí (ochrana osobních dat, poplašná zpráva atd.)

Metody

Kompetence komunikativní

Kompetence

- využívá osvojené komunikační dovednosti při týmové práci
- uplatňuje dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci
- využívá osvojené komunikační modely chování a jednání v souvislosti s obranou před sociálně patologickými jevy
- dodržuje pravidla diskuse

Strategie

- vede žáky k výstižnému vyjádření názoru ústně i písemně
- učí žáky respektovat pravidla diskuse
- vede žáky k pochopení a užívání nonverbální komunikace

Metody

- prezentace
- pozorování
- práce s komunikační technikou
- diskuse

Kompetence digitální

Kompetence

- digitální technologie využívá k bezpečné komunikaci a dodržování pravidel, které zamezí ztrátě soukromí a zajistí mu osobní bezpečí
- využívá digitální technologie k zachování zdraví a uvědomuje si nebezpečí související s dlouhodobým používáním digitální techniky
- vybírá důvěryhodné zdroje k zachování svého zdraví
- využívá digitální technologie k zaznamenávání, ukládání a vyhodnocování dat, které mu pomáhají vhodně dodržovat denní režim a rozhodovat se v situacích podporujících i ohrožujících zdraví
- využívá digitální technologie při komunikaci se záchrannými složkami a linkami v bezpečí
- chápe problematiku právní odpovědnosti při používání a sdílení informací (obrazových dat) v digitálním prostředí, které se týkají zdraví a bezpečí (ochrana osobních dat, poplašná zpráva atd.)

Strategie

- vede žáky k bezpečné komunikaci prostřednictvím digitálních technologií a cílenému snižování rizik souvisejících se ztrátou soukromí a osobního bezpečí při nedodržení pravidel komunikace
- podporuje rozvíjení digitálních kompetencí prostředky a technologiemi, které jsou vhodné pro výchovu ke zdraví
- vede žáky k poznání důvěryhodných digitálních zdrojů v oblasti výchovy ke zdraví, k běžnému využívání digitálních technologií pro zaznamenání, ukládání a vyhodnocování dat, které jim umožní vhodně utvářet jejich denní režim a rozhodovat se v situacích podporujících i ohrožujících zdraví
- vedeme žáky k poznání, že zdaleka ne vše, co se objevuje v digitálním prostředí, je zdravé či bezpečné; rozebíráme se žáky konkrétní příklady vhodného a nevhodného jednání v oblasti zdraví a bezpečí
- motivuje žáky k používání informačních technologií
- seznamuje žáky s využitím digitálních technologií při komunikaci se záchrannými složkami a linkami bezpečí (v situacích ohrožení, úrazu, mimořádných událostí) atd.
- na příkladech zpřístupňuje žákům problematiku právní odpovědnosti při používání a sdílení informací (obrazových dat) v digitálním prostředí, které se týkají zdraví a bezpečí (ochrana osobních dat, poplašná zpráva atd.)

Metody

- diskuse

- výukové programy
- skupinové práce
- modelové situace

5.18.4 Učební osnovy

5.18.4.1 2. stupeň

VkB		Výchova ke zdraví			2. stupeň	
ČÍSLO VÝSTUPU (RVP)	RVP VÝSTUPY	OČEKÁVANÉ ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY	PRŮREZOVÁ TÉMATA	ROČNÍK
7. a 8. ročník						
VZ-9-1-01	respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě	<p>vysvětlí pojmy jedinec, skupina, komunita, společnost.</p> <p>odůvodní, proč je nutné stanovovat pravidla ve společnosti (ve třídě, komunitě), a vysvětlí fungování pravidel na úrovni legislativní a etické.</p> <p>se podílí se na tvorbě pravidel soužití ve třídě.</p> <p>aplikuje přijatá pravidla a vyhodnocuje dopad vlastního jednání a jednání spolužáků na utváření mezilidských vztahů v komunitě.</p> <p>rozlišuje na základě reálných situací ve třídě, škole nebo jiné komunitě, které způsoby jednání mají pozitivní a které negativní vliv na vztahy v komunitě.</p> <p>odůvodní, proč je nutné stanovovat pravidla ve společnosti (ve třídě, komunitě)</p> <p>se podílí se na tvorbě pravidel soužití ve třídě.</p>	<p>Mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování</p>	<p>Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek</p>	OSV – Poznávání lidí	7.

		<p>aplikuje přijatá pravidla a vyhodnocuje dopad vlastního jednání a jednání spolužáků na utváření mezilidských vztahů v komunitě.</p> <p>rozlišuje na základě reálných situací ve třídě, škole nebo jiné komunitě, které způsoby jednání mají pozitivní a které negativní vliv na vztahy v komunitě.</p>		
VZ-9-1-02	vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	<p>rozliší a vysvětlí na příkladech různé role v rodině, třídě, vrstevnické skupině a charakterizuje hierarchii vztahů v daných komunitách.</p> <p>uveďe příklady chování, které přispívají k utváření dobrého sociálního klimatu nebo ho narušují (např. agresivní chování a šikana).</p> <p>vyhodnotí dopad vlastního jednání a chování na utváření klimatu ve třídě či jiné komunitě.</p>		7.
VZ-9-1-06	vyjadří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	<p>sestaví žebříček vlastních životních hodnot a zdůvodní jejich hierarchii.</p> <p>odůvodní, proč zdraví patří mezi důležité hodnoty lidského života.</p> <p>diskutuje se svými vrstevníky o žebříčku životních hodnot a vhodně argumentuje pro nutnost podpory zdraví a aktivního přístupu ke zdraví.</p> <p>uveďe příklady konkrétního chování lidí ze svého nejbližšího okolí (rodina, kamarádi), kterými pozitivně ovlivňují své zdraví.</p>	Celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie	7.
VZ-9-1-10	samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím.	Stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti	OSV – Psychohygiena 7.

VZ-9-1-11	respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	uveďte příklady, jak vhodně reagovat na změny v psycho-sociální oblasti v období dospívání: sebeuvědomění, sebeprosazování, abstraktní myšlení, výkyvy nálad, nabývání vlastních postojů a odpovědnosti, osobních životních hodnot, rozlišování vlastních silných a slabých stránek, zájem o sexualitu, navazování vztahů ve skupině vrstevníků, odpoutávání od rodičů aj.	Sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity	7.
VZ-9-1-12	vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	uveďte příklady, jak vhodně reagovat na změny v psycho-sociální oblasti v období dospívání: sebeuvědomění, sebeprosazování, abstraktní myšlení, výkyvy nálad, nabývání vlastních postojů a odpovědnosti, osobních životních hodnot, rozlišování vlastních silných a slabých stránek, zájem o sexualitu, navazování vztahů ve skupině vrstevníků, odpoutávání od rodičů aj.	Seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování Psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech	OSV – Sebepoznání a sebepojetí OSV – Psychohygiena 7.
VZ-9-1-13	uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě	rozliší, které chování odpovídá a které překračuje sexuální normu (z hlediska věku, zdraví, práva, etiky, morálky, sociokulturního prostředí aj.). vysvětlí princip vzniku závislosti látkové i nelátkové (fyzická, psychická a sociální závislost).	Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci	7.

<p>potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým</p>	<p>vyjmenuje základní legální a ilegální návykové látky; uvede způsoby jejich užívání, zdravotní a jiná rizika jejich zneužívání.</p> <p>v modelové situaci předvede vhodné způsoby odmítnutí nabízené návykové látky.</p> <p>diskutuje o nelátkových závislostech v souvislosti s jejich vlivem na zdraví a život jedince (závislost na práci, na osobě, na hracích a výherních automatech aj.).</p> <p>vyhledá kontakty na specializovaná zařízení pro prevenci a léčbu závislostí ve svém regionu.</p> <p>vysvětlí princip vzniku závislosti látkové i nelátkové (fyzická, psychická a sociální závislost).</p> <p>uveďe důvody, proč jsou některé návykové látky společností tolerovány a jiné zákonem zakázány; vysvětlí, proč zákon zakazuje prodej alkoholu a tabákových výrobků do 18 let věku.</p> <p>vyjmenuje základní legální a ilegální návykové látky; uvede způsoby jejich užívání, zdravotní a jiná rizika jejich zneužívání.</p> <p>v modelové situaci předvede vhodné způsoby odmítnutí nabízené návykové látky.</p> <p>diskutuje o nelátkových závislostech v souvislosti s jejich vlivem na zdraví a život jedince (závislost na práci, na osobě, na hracích a výherních automatech aj.).</p> <p>vyhledá kontakty na specializovaná zařízení pro prevenci a léčbu závislostí ve svém regionu.</p>	<p>Auto – destruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu</p>	<p>7.</p>
--	--	---	-----------

	<p>vyjádří vlastními slovy, jak mohou některé sociální skupiny nebo jednotlivci manipulovat ostatními lidmi a uvede možná rizika manipulace.</p> <p>odůvodní potřebu kritického přístupu k mediálním informacím; rozliší fakta od manipulace.</p> <p>vyhodnotí informace na obalových materiálech výrobků a dalších dostupných informačních materiálech; zhodnotí pravdivost tvrzení v konkrétních reklamách.</p> <p>uveďe pravidla asertivní komunikace; asertivních a dalších komunikačních dovedností využije v modelových situacích na obranu proti manipulativním vlivům.</p> <p>diskutuje o manipulaci a agresivním chování; uvede příklady možného řešení pro oběť manipulace či agrese (např. kontakty na odbornou pomoc).</p> <p>uplatňuje pravidla bezpečného chování na internetu a sociálních sítích.</p> <p>charakterizuje možná nebezpečí vyplývající z konkrétních situací běžného života i z mimořádných událostí; uvede příčiny jejich vzniku i možné dopady na zdraví, životy lidí, majetek a životní prostředí.</p> <p>vysvětlí význam Integrovaného záchranného systému a jeho složek při přípravě na mimořádné události a při záchranných a likvidačních pracích.</p> <p>volí v modelových situacích ohrožení a mimořádných událostí vhodné způsoby jednání a chování, které vedou k bezpečí a ochraně jeho zdraví (i zdraví jiných).</p>	Manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt	7.

		<p>rozliší varovné signály spojené se vznikem mimořádných událostí.</p> <p>aktivně spolupracuje na přípravě a vyhodnocení modelových situací ohrožení pro mladší žáky školy.</p> <p>vyjádří vlastními slovy, jak mohou některé sociální skupiny nebo jednotlivci manipulovat ostatními lidmi a uvede možná rizika manipulace.</p> <p>zhodnotí pravdivost tvrzení v konkrétních reklamách.</p> <p>uveďe pravidla asertivní komunikace</p> <p>odůvodní potřebu kritického přístupu k mediálním informacím; rozliší fakta od manipulace.</p> <p>diskutuje o manipulaci a agresivním chování; uvede příklady možného řešení pro oběť manipulace či agrese (např. kontakty na odbornou pomoc).</p> <p>uplatňuje pravidla bezpečného chování na internetu a sociálních sítích.</p>		
VZ-9-1-15	projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	<p>analyzuje konkrétní situace v silničním provozu a železniční dopravě a uvede nebezpečí (pro sebe i druhé) plynoucí z nevhodného chování v roli chodce, cyklisty, cestujícího v dopravních prostředcích.</p> <p>přivolá zdravotní a technickou pomoc v případě ohrožení zdraví či života.</p> <p>v modelových situacích demonstruje postup poskytnutí první pomoci při úrazových a neúrazových poruchách zdraví.</p>	<p>Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tíšnové volání, zajištění bezpečnosti).</p>	7.

VZ-9-1-16	uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	<p>charakterizuje možná nebezpečí vyplývající z konkrétních situací běžného života i z mimořádných událostí; uvede příčiny jejich vzniku i možné dopady na zdraví, životy lidí, majetek a životní prostředí.</p> <p>vysvětlí význam Integrovaného záchranného systému a jeho složek při přípravě na mimořádné události a při záchranných a likvidačních pracích.</p>	<p>Ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí</p>		7.
VZ-9-1-03	vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesním, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	<p>interpretuje zdraví jako stav úplné tělesné, psychické a sociální pohody (případně i spirituální) a nejen jako nepřítomnost nemoci nebo úrazu.</p> <p>objasní, které vnitřní a vnější faktory a do jaké míry ovlivňují (podmiňují) lidské zdraví (genetika, životní styl, prostředí a zdravotnická péče).</p> <p>uveďe možné klady a záporu jednotlivých oblastí životního stylu (výživa, pohybová aktivita, závislostní chování a zneužívání návykových látek, sexuální chování, režimová opatření, stres a duševní hygiena aj.).</p> <p>vysvětlí princip hierarchie lidských potřeb a uvede příklady jejich uspokojování.</p> <p>uveďe příklady vlivu neuspokojených základních lidských potřeb na fyzické, psychické a sociální zdraví.</p>	<p>Tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim</p>	<p>TV: pohybový režim, aktivní odpočinek</p>	8.
VZ-9-1-05	usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	<p>vysvětlí význam aktivního přístupu ke zdraví.</p> <p>určí oblasti životního stylu, ve kterých může aktivně podporovat své zdraví.</p> <p>charakterizuje prevenci.</p> <p>uveďe význam prevence (zejména primární) při posilování zdraví a při minimalizaci negativních vlivů na zdraví.</p>			

		uveďte a zhodnotí zásady zdravého životního stylu a aktivní podpory zdraví, které aplikuje do svého běžného života.			
VZ-9-1-06	vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	<p>sestaví žebříček vlastních životních hodnot a zdůvodní jejich hierarchii.</p> <p>odůvodní, proč zdraví patří mezi důležité hodnoty lidského života.</p> <p>diskutuje se svými vrstevníky o žebříčku životních hodnot a vhodně argumentuje pro nutnost podpory zdraví a aktivního přístupu ke zdraví.</p> <p>uveďte příklady konkrétního chování lidí ze svého nejbližšího okolí (rodina, kamarádi), kterými pozitivně ovlivňují své zdraví.</p>			
VZ-9-1-07	dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	<p>vybere do (svého) jídelníčku potraviny a potravinové skupiny na základě aktuálních výživových doporučení (omezuje příjem jednoduchých cukrů, nevhodných a skrytých tuků, několikrát denně volí zeleninu a ovoce, cereálie ap.).</p> <p>vysvětlí význam základních živin (bílkovin, tuků, sacharidů), vedlejších živin (vitamínů a minerálních látek) a vody pro organismus; uvede příklady zdrojů jednotlivých živin v potravě.</p> <p>rozpozná správný stravovací a pitný režim, který podporuje zdraví a minimalizuje jeho možné poškození.</p> <p>určí, které faktory ovlivňují jeho výživu (rodina, kultura, media, vč. reklamy, hlad, chut', čas aj.), a z nich rozlišuje pozitivní a negativní vlivy na stravovací návyky.</p>	<p>Výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy, výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy</p>	<p>Př: trávicí systém</p>	8.

		<p>uveďe vztah vlivu výživy jako jednoho z faktorů životního stylu na zdravotní stav a možný výskyt civilizačních, tj. chronických neinfekčních nemocí (cukrovka II. typu, obezita, zubní kaz, srdečněcévní choroby, nádorová onemocnění aj.).</p> <p>diskutuje o poruchách příjmu potravy (mentální anorexie a mentální bulimie) v souvislosti s příčinou jejich vzniku a projevu.</p>		
VZ-9-1-03	vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	<p>interpretuje zdraví jako stav úplné tělesné, psychické a sociální pohody (případně i spirituální) a nejen jako nepřítomnost nemoci nebo úrazu.</p> <p>objasní, které vnitřní a vnější faktory a do jaké míry ovlivňují (podmiňují) lidské zdraví (genetika, životní styl, prostředí a zdravotnická péče).</p> <p>uveďe možné klady a záporu jednotlivých oblastí životního stylu (výživa, pohybová aktivita, závislostní chování a zneužívání návykových látek, sexuální chování, režimová opatření, stres a duševní hygiena aj.).</p> <p>vysvětlí význam základních živin (bílkovin, tuků, sacharidů), vedlejších živin (vitamínů a minerálních látek) a vody pro organismus; uvede příklady zdrojů jednotlivých živin v potravě.</p>		8.

VZ-9-1-04	<p>posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví</p>	<p>určí, které způsoby chování mohou ohrozit zdraví žáka i ostatních lidí (např. sociálně patologické chování, vč. závislosti na alkoholu a jiných drogách; rizikové sexuální chování, vč. možnosti nežádoucího těhotenství či nákazy pohlavně přenosnou chorobou; rizikové chování v dopravě, při sportu, při manipulaci s nebezpečnými látkami a materiály; chování při riziku infekčních onemocnění i při možnosti vzniku neinfekčních epidemii).</p> <p>uveďe příklady celospolečenské odpovědnosti za zdraví na úrovni státu, kraje, obce (např. ochrana kvality vody, ovzduší, optimální hlukové a světelné pohody, zdravotnický systém).</p>	<p>Vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota</p>	8.
VZ-9-1-04	<p>posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví</p>	<p>objasní pojem "syndrom rizikového chování".</p> <p>určí, které způsoby chování mohou ohrozit zdraví žáka i ostatních lidí (např. sociálně patologické chování, vč. závislosti na alkoholu a jiných drogách; rizikové sexuální chování, vč. možnosti nežádoucího těhotenství či nákazy pohlavně přenosnou chorobou; rizikové chování v dopravě, při sportu, při manipulaci s nebezpečnými látkami a materiály; chování při riziku infekčních onemocnění i při možnosti vzniku neinfekčních epidemii).</p> <p>uveďe příklady celospolečenské odpovědnosti za zdraví na úrovni státu, kraje, obce (např. ochrana kvality vody, ovzduší, optimální hlukové a světelné pohody, zdravotnický systém).</p>	<p>Ochrana před přenosnými chorobami – základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty</p>	8.

		rozhodne, pomocí uvedených příkladů chování mediálně známých postav (reálných i fiktivních), zda jednají ve prospěch svého zdraví či nikoliv.		
VZ-9-1-08	uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	<p>vysvětlí pojem nemoc a možné příčiny jejího vzniku (biologické, mechanické, chemické, fyzikální aj.).</p> <p>uveče procesy šíření infekčních chorob a preventivní opatření před jejich nákazou (respirační, alimentární, pohlavně přenosné nemoci a nemoci spojené s pobytom v přírodě).</p> <p>uplatňuje základní hygienická opatření při prevenci nákazy i šíření přenosných nemocí.</p> <p>dává do souvislosti ochranný význam správné výživy, pohybové aktivity, absence stresu a užívání návykových látek se vznikem chronických neinfekčních onemocnění (civilizačních chorob).</p> <p>objasní význam preventivních zdravotních prohlídek a povinného očkování.</p> <p>vysvětlí, proč je nutné v případě vzniku nemoci či jiné poruchy zdraví vyhledat zdravotnickou pomoc; uvede kontakty na zdravotnická zařízení v jeho okolí.</p>	Ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci	8.
VZ-9-1-09	projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	<p>formuluje hlavní důvody odpovědnosti každého jedince za své zdraví.</p> <p>vysvětlí, proč je období dospívání zlomové pro přijetí odpovědného vztahu k sobě samému, ke svému zdraví a životnímu stylu a zhodnotí hlavní faktory ovlivňující jeho zdraví a zdravý vývoj.</p> <p>navrhne (posoudí) denní rozvrh činností dospívajícího s ohledem na zásady zdravého životního stylu.</p>	Dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny Vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství	8.

		aktivně vyhledá informace o možnostech individuální i hromadné podpory zdraví (programy a projekty na podporu zdraví jednotlivých cílových skupin).		
VZ-9-1-11	respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	<p>charakterizuje jednotlivá období lidského života od novorozence až po stáří.</p> <p>popíše s užitím vhodné terminologie tělesné a fyziologické změny v období dospívání.</p> <p>charakterizuje nástup reprodukčních funkcí, mechanismus početí a období gravidity.</p> <p>uveče příklady, jak vhodně reagovat na změny v psycho – sociální oblasti v období dospívání: sebeuvědomění, sebeprosazování, abstraktní myšlení, výkyvy nálad, nabývání vlastních postojů a odpovědnosti, osobních životních hodnot, rozlišování vlastních silných a slabých stránek, zájem o sexualitu, navazování vztahů ve skupině vrstevníků, odpoutávání od rodičů aj.</p> <p>uplatňuje v praxi (ve třídě, škole i jiné komunitě) respekt k opačnému i stejnemu pohlaví a základní pravidla etikety.</p>		8.
VZ-9-1-12	respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	<p>charakterizuje lidskou sexualitu jako kombinaci fyziologické a psychosociální složky osobnosti a vysvětlí vzájemnou posloupnost vůle, rozumu, citu a pudu u člověka jako jedince se svobodnou vůlí.</p> <p>rozliší, které chování odpovídá a které překračuje sexuální normu (z hlediska věku, zdraví, práva, etiky, morálky, sociokulturního prostředí aj.).</p>	Sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity	8.

	<p>vyhodnotí možná rizika předčasného pohlavního styku v dospívání pro tělesné zdraví (riziko pohlavně přenosných infekcí, možné vedlejší účinky antikoncepcí, riziko předčasného otěhotnění), pro psychické zdraví (narušení vývojového úkolu zformování identity, nesprávná motivace k sexu aj.), pro sociální rozměr zdraví (nedostatečné rozvinutí sexuality na zralou úroveň).</p>		
	<p>rozhodne na modelových příkladech o možných řešení vzniklých rizikových situací v oblasti reprodukčního zdraví a lidské sexuality.</p>		
	<p>popíše souvislost mezi reprodukčním chováním, věrným vztahem, manželstvím, partnerstvím a možnou životní perspektivou.</p>		

5.19 Tělesná výchova

5.19.1 Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět *Tělesná výchova (Tv)* patří do vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. *Tělesná výchova* vede žáky k poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty, k poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání, k pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem a vitalitou zdravého člověka, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů.

Žáci cvičí ve vhodném sportovním oblečení a obuvi. Učitel v hodinách využívá různé metody a formy práce. Spolu s dětmi používá veškeré dostupné náčiní a náradí.

Výuka probíhá – s přihlédnutím k určité sportovní aktivitě – v tělocvičnách školy, na školních hřištích, ve sportovních halách, ve volné přírodě nebo v plaveckém bazénu.

Lyžařský výcvik probíhá v rámci druhé stupně dobrovolně. Plavecký výcvik probíhá průběhu 1. a 2. ročníku.

Předmět *Tělesná výchova* je vyučován v ročnících s časovou dotací:

- 1. ročník 2 hodiny/týden
- 2. ročník 2 hodiny/týden
- 3. ročník 2 hodiny/týden

- 4. ročník 2 hodiny/týden
- 5. ročník 2 hodiny/týden
- 6. ročník 2 hodiny/týden
- 7. ročník 2 hodiny/týden
- 8. ročník 2 hodiny/týden
- 9. ročník 2 hodiny/týden

Vzdělávací obsah je rozdělen na tři tematické okruhy:

- Činnosti ovlivňující zdraví
- Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
- Činnosti podporující pohybové učení

Vzdělávání v předmětu:

- vede žáka k regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené pobytom ve škole
- vede žáka k rozvoji pohybových dovedností a kultivaci pohybu
- vede k poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- vede žáka k rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví a na osvojování dovedností jim předcházet nebo je řešit
- směřuje žáka k odmítání drog a jiných škodlivin jako neslučitelných se zdravím a sportem
- vede žáka k ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí

5.19.2 Průřezová téma

Předmětem se prolínají tato průřezová téma:

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Kooperace a kompetence
- Rozvoj schopnosti poznávání
- Sebepoznání a sebepojetí
- Psychohygiena

- Kreativita

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

- Lidské vztahy

5.19.3 Výchovné a vzdělávací postupy pro rozvoj klíčových kompetencí

Výchovné a vzdělávací postupy jsou ve výuce *Tělesná výchova* uplatňovány všemi učiteli tohoto předmětu a směřují k utváření klíčových kompetencí:

5.19.3.1 1. stupeň

Kompetence k učení

Kompetence

- poznává smysl a cíl svých aktivit
- plánuje, organizuje a řídí vlastní činnost
- užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře, uživatele internetu

Strategie

- sleduje pokrok všech žáků
- dodává žákům sebedůvěru
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu.
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- plánuje a organizuje sportovní akce, školy v přírodě. Hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- používá formu kolektivní sportovní činnosti.
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- vede výuku v týmovém duchu. dodává žákům sebedůvěru

Metody

- dramatizace
- cvičení
napodobování
- herní projekty
- tematické a pohybové hry

- poslech
- demonstrační pokus

Kompetence sociální a personální

Kompetence

- spolupracují ve skupině
- podílejí se na vytváření pravidel práce v týmu
- v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají

Strategie

- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- pokud žák ovládá danou činnost, je veden k pomoci druhým
- vede žáky k jednání v duchu fair play
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- učí ohleduplnosti a vytváření kladných mezilidských vztahů
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupy
- podporuje sebedůvěru žáků

Metody

- simulace
- poslech
- prezentace
- pohybová hry
- sportovní hra
- herní projekty
- tematické hry
- cvičení

- napodobování
- demonstrační pokus

Kompetence digitální

Kompetence

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost
- seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání

Strategie

- ukazuje žákům, jaký význam pro zdraví má intenzita pohybového zatížení a doba trvání pohybových aktivit, učí žáky, jak s takovými informacemi pracovat, a jak je využívat
- motivuje žáky k aktivnímu rozvoji a zlepšování zdravotně orientované zdatnosti pomocí dlouhodobého sledování a zaznamenávání různými digitálními přístroji, k měření základních pohybových výkonů a porovnávání s předchozími výsledky
- motivuje žáky k získávání informací v digitálním prostředí o pohybových aktivitách ve škole i v místě bydliště
- vede žáky k lepšímu poznání svého těla, tělesných ukazatelů skrze digitální prostředí (aplikace se zdravotními, fyziologickými ukazateli)
- vede žáky k poznání a využívání důvěryhodných digitálních zdrojů v oblasti pohybových aktivit a sportu, k využívání digitálních technologií pro sledování, zaznamenávání a využívání pohybového režimu, výkonů i kvality pohybu jako běžné součásti pohybových aktivit a péče o zdraví

Metody

- diskuse
- herní projekty
- prezentace
- pozorování
- simulace
- poslech
- tematické a pohybové hry

5.19.3.2 2. stupeň

Kompetence k učení

Kompetence

- poznává smysl a cíl svých aktivit
- plánuje, organizuje a řídí vlastní činnost
- užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře, uživatele internetu
- různým způsobem zpracuje informace o pohybových aktivitách ve škole

Strategie

- motivuje žáky pochvalou
- sleduje pokrok všech žáků
- předvádí názorné ukázky správně provedených cviků.
- plánuje a organizuje sportovní akce, školy v přírodě
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- používá formu kolektivní sportovní činnosti.
- přistupuje k žákům dle jejich individuálních schopností
- vede žáky k vzájemné podpoře v sportovních dovednostech
- nechá žáka, aby zaujal roli rozhodčího, přivádí ho do situace rozhodujícího.
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- vede výuku v týmovém duchu. dodává žákům sebedůvěru

Metody

- pohybové hry
- herní projekty
- dramatizace
- sněhová koule
- konverzace
- cvičení

Kompetence sociální a personální

Kompetence

- spolupracují ve skupině

- podílejí se na vytváření pravidel práce v týmu
- v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj

Strategie

- zadává práci jako týmovou spolupráci
- vede žáky k vzájemné pomoci
- pokud žák ovládá danou činnost, je veden k pomoci druhým
- učí ohleduplnosti a vytváření kladných mezilidských vztahů
- seznamuje žáky s pravidly her a soutěží, dbá na jejich dodržování
- vede žáky ke hře „fair play“
- učí žáky přijímat roli v určité pozici. Umožňuje každému žákovi zažít úspěch. zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podporuje sebedůvěru žáků. Vede žáka k pozitivnímu postoji k sobě samému
- učí žáka ovládat své emoce při hře, vyrovnat se s prohrou. požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupy

Metody

- soutěž v dovednostech
- cvičení
- napodobování
- debata
- herní projekty
- tematické hry
- pokus, experiment
- pohybové hry

Kompetence digitální

Kompetence

- zaznamenává si údaje o svých sportovních výkonech a výsledcích
- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby, sloužící ke zjišťování fyzické zdatnosti

- seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání.

Strategie

- ukazuje žákům, jaký význam pro zdraví má intenzita pohybového zatížení a doba trvání pohybových aktivit, učí žáky, jak s takovými informacemi pracovat, a jak je vyhodnocovat
- motivuje žáky k aktivnímu rozvoji a zlepšování zdravotně orientované zdatnosti pomocí dlouhodobého sledování a zaznamenávání různými digitálními přístroji, k měření základních pohybových výkonů a porovnávání s předchozími výsledky
- motivuje žáky k získávání informací v digitálním prostředí o pohybových aktivitách ve škole i v místě bydliště
- vede žáky k lepšímu poznání svého těla, tělesných ukazatelů skrze digitální prostředí (aplikace se zdravotními, fyziologickými ukazateli)
- vede žáky k poznání a využívání důvěryhodných digitálních zdrojů v oblasti pohybových aktivit a sportu, k využívání digitálních technologií pro sledování, zaznamenávání a vyhodnocování pohybového režimu, výkonů i kvality pohybu jako běžné součásti pohybových aktivit a péče o zdraví
-

Metody

- herní projekty
- myšlenkové mapování
- konverzace
- simulace
- tematické hry
- myšlenkové mapování

5.19.4 Učební osnovy

5.19.4.1 1. stupeň

Tv		Tělesná výchova			1. stupeň	
ČÍSLO VÝSTUPU (RVP)	RVP VÝSTUPY	OČEKÁVANÉ ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	ROČNÍK
1. období						

TV-3-1-04	uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	zná základní pravidla bezpečnosti při sportovních činnostech a dodržuje je, dokáže přivolat pomoc a poskytnout první pomoc	bezpečnost při pohybových činnostech První pomoc			1.-3.
TV-3-1-01	spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost zná základní pravidla bezpečnosti při sportovních činnostech a dodržuje je zná správné držení těla a umí správně dýchat	správné držení těla při práci v sedě, ve stoje, při zvedání záťaze relaxační cvičení správné dýchaní bezpečnost při pohybových činnostech pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu vhodné oblečení a obutí	Prv: denní režim, stavba těla, péče o zdraví držení těla,	OSV – sebepoznání a sebepojetí	1.-3.
TV-3-1-02	zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich Zlepšení	v souladu s individuálními předpoklady zvládá základní gymnastická cvičení, udělá kotoul vpřed, provádí prosté skoky snožmo a zvládá základy gymnastického odrazu provádí průpravné přetahy a přetlaky pojmenuje základní atletické disciplíny, zvládá základní techniku běhu uběhne stanovenou vzdálenost	průpravná gymnastická cvičení základní cvičební polohy a pohyby kotoul vpřad, vzad skoky a výskoky snožmo ručkování ve visu chůze- rovnováha atletika- rychlý a vytrvalý běh, skok do dálky, hod míčkem, nízký start přetahování a přetlačování tance založené na taneční chůzi a běhu	Hv: spojení tance se Zpěvem, dechová a rytmická cvičení, Inf: práci se stopkami	MKV – lidské vztahy	1.-3.
TV-5-1-11	adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti	dodržuje zásady bezpečnosti při plavání a při pohybu v areálu bazénu , zná a používá smluvené signály pro dorozumívání v prostředí bazénu, ví jaké jsou zásady hygieny, dodržuje hygienické návyky	vybraná plavecká technika v souladu s individuálními předpoklady prvky sebezáchrany a bezpečnosti			1.-3.

TV-3-1-03	spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	rozvíjí přirozeným pohybem svoji Aktivitu seznámí se a dodržuje pravidla jednoduchých týmových činností a soutěží spolupracuje se skupinou, je platným členem týmu vyjmenuje základní používané náčiní při sportovních hrách, části hřiště a nejznámější sportovní hry zvládá základní způsoby chytání a házení míče odpovídající velikosti a hmotnosti	pohybové hry-honičky, štafety... sportovní hry – manipulace s míčem pravidla a spolupráce ve hře hry na sněhu, turistika, pohyb v přírodě	OSV – psychohygiena	1.-3.
TV-3-1-05	reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	v souladu s individuálními předpoklady manipuluje s tělocvičným náčiním	organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí		1.-3.
TV-3-1-05	reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	zná a respektuje základní pokyny, povely a signály učitele	komunikace v TV základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvné povely, Signály (TV názvosloví, pořadová cvičení...)		1.-3.

2. období

TV-5-1-04	uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	dodržuje zásady hygieny zná zásady bezpečnosti při pohybových činnostech dokáže přivolat pomoc při úrazu dokáže poskytnout první pomoc spolužákovy zná číslo na záchrannou službu	hygiena při Tv (hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro Pohybové aktivity); bezpečnost při pohybových činnostech (organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v Podmínkách Tv) bezpečnost v šatnách a umývárnách	OSV – psychohygiena	4.-5.
TV-5-1-02	zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	dokáže správně držet tělo zná relaxační cvičení	zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační dechová cvičení Cvičení na integrovaný hluboký systém		4.-5.

TV-5-1-01	podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	řídí se základními předpoklady zdravého životního stylu zná význam pohybu pro zdraví ví proč je pohyb důležitý	význam pohybu pro zdraví (pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu)		4.-5.
TV-5-1-05	jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	umí se připravit na sportovní činnost dokáže aplikovat protahovací cvičení a napínací cvičení umí se zahrát zvládá protažení před cvičením drží rytmus při známém tempu a melodie	příprava organismu (příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení) cvičení s hudbou – tvořivé vyjádření rytmu a melodie pohybem	Hv: valčíkový a polkový krok, některé lidové tance, spojení tance se Zpěvem, rytmem, tempem,	4.-5.
TV-5-1-03	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her	umí pojmenovat základní postoje a orientuje se v základním tělocvičném názvosloví, rozumí jednoduchému nákresu, popisu cvičení provede gymnastická cvičení	základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie (kotoul vpřed a vzad, stoj na rukou, akrobatické kombinace), cvičení s náčiním a na nářadí (přeskoky přes švédskou bednu, roznožka a skrčka přes kozu, nácvik výmyku – sešin, s dopomocí Švédské bedny, trampolína – odrazy z můstku) základy sportovních her – základy (manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním) a průpravné hry	OSV – kreativita	4.-5.
TV-5-1-05	jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	umí změřit a zapsat výkony	základy atletiky – rychlý běh do 60 m, vytrvalý běh do 1000 m, běh v terénu, nízký start z bloků na povl, polovysoký start, běžecká Abeceda, skok do délky z místa a s rozběhem, Hod kriketovým míčkem		4.-5.

TV-5-1-01	podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	umí základní techniky bruslení snaží se zlepšovat v dovednostech na bruslích a lyžích	bruslení základní techniky bruslení		4.-5.
TV-5-1-04	uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	chová se bezpečně v méně známém prostředí, sportovišť, přírody, silničního provozu dokáže si zajistit tekutinu a potravu v přírodě	turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody		4.-5.
TV-5-1-03	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her	rozvíjí přirozeným pohybem svoji aktivitu seznámí se a dodržuje pravidla jednoduchých týmových činností a soutěží	pohybové hry s různým zaměřením využití hraček a netradičních náčiní, hry na sněhu a ledě		4.-5.
TV-5-1-07	užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	komunikace v Tv (základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvěně povely, signály)		4.-5.
TV-5-1-08	zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy	dodržuje pravidla sportovních činností zná a dodržuje pravidla mini fotbálu, mini basketbalu, florbalu, ringa a přehazované	pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností –her, závodů a činností zjednodušená pravidla mini fotbálu, mini basketbalu, florbalu, ringa, a přehazované –základní organizace utkání (losování, zahájení, počítání skóre a ukončení)	OSV – kooperace a kompetice	4.-5.
TV-5-1-09	změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	dokáže změřit výkon dokáže zpracovat naměřené údaje	měření a posuzování pohybových dovedností (měření výkonů, základní pohybové testy) úprava doskočiště, příprava startu k běhu, povely pro start	Inf: používá stopek nebo telefonu k změření výkonu.	4.-5.

TV-5-1-10	orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	dokáže se orientovat v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích dokáže vyhledat informace o sportovních akcích ve školce i v okolí	zdroje informací o pohybových činnostech		4.-5.
TV-5-1-08	zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy	spolurozhoduje osvojované hry a soutěže dokáže zajistit okolí před zraněním při sportovní činnosti	organizace při TV (základní organizace prostoru a činností ve známém prostředí), pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností (her, závodů, soutěží)		4.-5.
TV-5-1-06	jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupy proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu zná význam fair-play zná olympijské ideály a symboly	zásady jednání a chování (fair play, olympijské ideály a symboly)		4.-5.

5.19.4.2 2. stupeň

Tělesná výchova		2. stupeň			
ČÍSLO VÝSTUPU (RVP)	RVP VÝSTUPY	OČEKÁVANÉ ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
6. a 7. ročník					
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ					
TV-9-1-01	aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli zvládá techniky atletických disciplín získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy	Atletika Běžecká abeceda, nízký start, startovní povely Běh 60 m, 200 m, 400 m, 600 m, 800 m, 1000 m Skok daleký-nácvik rozběhu, odrazu, práce paží Skok vysoký- průprava na flop, nůžkový skok Hod kriketovým míčkem z místa, s rozběhem		OSV – Rozvoj schopnosti poznávání 6.-7.

TV-9-1-02	usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	při cvičení uplatní svůj fyzický fond posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	Gymnastika Akrobacie- kotoul vpřed, vzad, z- a do různých poloh, stoj na lopatkách, na hlavě, stoj na rukou- průprava obraty v různých polohách Hrazda- vzpor, unožování, přešvih únožmo, kotoul, zákmihem seskok Kruhy- kroužení, kotoul vpřed, vzad, houpání, svízvnesmo, střemhlav Kladina- poskoky, taneční kroky, rovnovážné postoje, obraty Koza- výskok do kleku, dřepu, roznožka Šplh na tyči, laně- průprava	6.-7.
TV-9-1-02	usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	zvládá jednoduché taneční kroky, tančí se žákem opačného pohlaví	Rytmická a kondiční gymnastika chůze přísnunná, eval vpřed, stranou, polkový krok, valčíkový krok	Hv - spojení tance se Zpěvem, dechová a rytmická cvičení,
TV-9-1-03	samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	používá správnou techniku	Úpoly - střehové postoje, pády stranou, vzad	6.-7.
TV-9-2-01	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech, dokáže řídit sportovní utkání svých vrstevníků dokáže se dohodnout se spoluhráči na jednoduché taktice a uplatní ji. rozlišuje pravidla, a dokáže je dodržovat respektuje rozhodčího a rozumí verdiktům	Sportovní hry-odbíjená, florbal, košíková- průprava, ringo, vybíjená -Hra	6.-7.
TV-9-1-05	uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	chová se bezpečně v méně známém prostředí, sportovišť, přírody, silničního provozu dokáže si zajistit tekutinu a potravu v přírodě	Turistika a pobyt v přírodě-uplatnění získaných poznatků ze ZŠ na ŠVP- táboreni, ochrana přírody, orientace, přežití v přírodě, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy a tepla	6.-7.

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

TV-9-1-04	odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění Ovzduší	zná zásady zdravého životního stylu	Význam pohybu pro zdraví		6.-7.
TV-9-1-05	uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	uplatňuje bezpečné chování na sportovišti a mimo něj	Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech		6.-7.
TV-9-1-03	samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	dokáže aplikovat protahovací a posilovací cviky za konkrétním účelem zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení Usiluje o jejich optimální provedení	Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí	Př. - anatomie, popis těla, svaly, kosti (kostra)	6.-7.
TV-9-1-02	usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový Program	dokáže absolvovat celý kruhový trénink dokáže provést cviky na integrovaný systém těla správně provede posilovací cviky	Zdravotně orientovaná zdatnost – kruhový trénink, posilování, posílení integrovaného systému		6.-7.

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

TV-9-3-01	užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky, čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	Komunikace v TV - tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech		6.-7.
-----------	---	---	---	--	-------

TV-9-3-06	zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu	Zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech Organizace prostoru a pohybových činností v nestandardních podmírkách - sportovní výstroj a výzbroj, výběr a ošetřování	6.-7.
TV-9-3-02	naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu dokáže vyjmenovat pár známých reprezentantů českého sportu dokáže říct, co je to olympijská charta	Historie a současnost sportu -významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta	6.-7.
TV-9-3-07	zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a Vyhodnotí	měření výkonů a posuzování dovedností	6.-7.
TV-9-3-01	užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	Pravidla osvojovaných pohybových činností, her, závodů, soutěží	6.-7.

8. a 9. ročník

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

TV-9-2-02	posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli zvládá techniky atletických disciplín získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy	Atletika Běžecká abeceda, nízký start, startovní povely Běh 60 m, 200 m, 400 m, 800 m, štafetový běh Skok daleký-technika rozběhu, odrazu, vlastní skok Skok vysoký- nůžkový skok, technika flopů Vrh koulí	OSV – Kooperace a kompetice	8.-9.
-----------	---	---	--	-----------------------------	-------

TV-9-2-02	posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	při cvičení uplatní svůj fyzický fond posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny zvládá jednotlivé dovednosti	Gymnastika Akrobacie- kotoul vpřed, vzad, přemět stranou, stoj na lopatkách, na hlavě, stoj na rukou Hrazda- vzpor, unožování, přešvih únožmo, kotoul, zákmihem seskok, výmyk Kruhy- kroužení, kotoul vpřed, vzad, houpání, svíz vznesmo, střemhlav, Komíhání Koza- roznožka, skrčka Švédská bedna- výskok, roznožka Šplh na tyči, laně – (kluci i bez přírazu)	8.-9.
TV-9-2-02	posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	zvládá jednoduché taneční kroky, tančí se žákem opačného pohlaví	Rytmická a kondiční gymnastika chůze přísná, eval vpřed, stranou, polkový krok, valčíkový krok	8.-9.
TV-9-2-02	posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	používá správnou techniku dokáže aplikovat techniku pádu při ztrátě rovnováhy	Úpoly-střehové postoje, pády stranou, vzad	8.-9.
TV-9-2-01	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	dokáže se orientovat v jednotlivých sportovních hrách umí základní techniku odbíjení a podání umí vést míč a vystřelit na bránu umí provést správnou techniku hodu na koš a driblink umí držet správně holi a vést míč umí správnou techniku odpalu a nadhozu	Sportovní hry – odbíjená, košíková, ringo, kopaná, florbal, softbal	8.-9.
TV-9-2-01	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v neznámém prostředí (příroda, silniční provoz – dodržuje pravidla silničního provozu jako chodec i cyklista), zvládá i dlouhodobější pobyt v přírodě a přesun s mírnou zátěží v náročnějším terénu	Turistika a pobyt v přírodě-uplatnění získaných poznatků ze ZŠ na ŠVP – táboření, ochrana přírody, orientace, přežití v přírodě, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy a tepla	8.-9.

TV-9-2-02	posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	umí základní techniky bruslení snaží se zlepšovat v dovednostech na bruslích	bruslení			8.-9.
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ						
TV-9-3-01	užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka dokáže reagovat na smluvené povely spolupracuje se spolužáky při pohybových činnostech	Komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech			8.-9.
TV-9-3-02	naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu dokáže vyjmenovat pár známých reprezentantů českého sportu dokáže říct, co je to olympijská charta	Historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta			8.-9.
TV-9-3-06	zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	spolurozhoduje osvojované hry a soutěže dokáže poskytnout první pomoc při zranění spolužáka dokáže zajistit okolí před zraněním při sportovní činnosti v nestandardních podmínkách	Organizace prostoru a pohybových činností v nestandardních podmínkách – sportovní výstroj a výzbroj, výběr a ošetřování			8.-9.
TV-9-3-03	dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	zná pravidla osvojených pohybových činností, her, závodů, soutěží dodržuje pravidla, ctí fair-play vede sebe sama k nejlepšímu výkonu v rámci pravidel	Pravidla osvojovaných pohybových činností, her, závodů, soutěží			8.-9.
TV-9-3-04	rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je dokáže posoudit své nedostatky	Zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech			8.-9.

TV-9-3-07	zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	dokáže změřit výkon dokáže zpracovat naměřené údaje podílí se na prezentaci naměřených dat a vyhodnocení	měření výkonů a posuzování pohybových dovedností	Inf: používá stopky nebo telefon k změření, zapsání výkonů, prezentaci a vyhodnocení.	8.-9.
-----------	---	--	--	---	-------

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

TV-9-1-04	odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	zná zásady zdravého životního stylu	Význam pohybu pro zdraví		8.-9.
TV-9-1-05	uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvírá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	uplatňuje bezpečné chování na sportovišti a mimo něj	Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech		8.-9.
TV-9-1-03	samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	dokáže aplikovat protahovací a posilovací cviky za konkrétním účelem	Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí	Př: dokáže určit části těla, některé ze svalů, kostí a využití svalových partií.	8.-9.
TV-9-1-02	usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	dokáže absolvovat celý kruhový trénink dokáže provést cviky na integrovaný systém těla správně provede posilovací cviky	Zdravotně orientovaná zdatnost – kruhový trénink, posilování, posílení integrovaného systému		8.-9.

5.20 Pracovní činnosti

5.20.1 Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávacím obsahem předmětu *Pracovní činnosti* (Pč) na 1. stupni je naučit se pracovat s různými materiály a osvojit si základní pracovní dovednosti a návyky. Naučit se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Pracovní činnosti se na základě povolení MŠMT, čj. 10448/2018 vyučuje v anglickém jazyce.

Výuka probíhá především v kmenových třídách, s možností využít mobilní počítačovou učebnu nebo ve venkovních prostorách školy či při činnostech mimo školní prostory.

Předmět *Pracovní činnosti* je vyučován v ročnících s časovou dotací:

- 1. ročník 1 hodina/týden
- 2. ročník 1 hodina/týden
- 3. ročník 1 hodina/týden
- 4. ročník 1 hodina/týden
- 5. ročník 1 hodina/týden

Vzdělávání v předmětu:

- vede k pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- vede k osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vede k vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů
- vede k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- vede k poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- vede k autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- vede k chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- vede k orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

Předmět *Pracovní činnosti* je na prvním stupni členěn do čtyř tematických okruhů:

- Práce s drobným materiálem
- Konstrukční činnosti
- Pěstitelské práce
- Příprava pokrmů

5.20.2 Průřezová téma

Předmětem se prolínají tato průřezová téma:

- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Jsme Evropané

5.20.3 Výchovné a vzdělávací postupy pro rozvoj klíčových kompetencí

Výchovné a vzdělávací postupy jsou ve výuce pracovních činností uplatňovány všemi učiteli předmětu *Pracovní činnosti* a směřují k utváření klíčových kompetencí:

5.20.3.1 1. stupeň

Kompetence k pracovní

Kompetence

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

Strategie

- žáky podrobně seznámí s danými materiály a nástroji tak, aby je žák uměl pojmenovat
- vede žáky k pořádku na pracovišti
- vede žáky k zodpovědnosti za svou práci
- učí žáky správně definovat životní prostředí a chápout vazby mezi člověkem a jeho životním prostředím
- podporuje u žáků vlastní tvořivost a tvorbu
- nabízí žákům vhled do problematiky jednotlivých profesních oblastí
- rozvíjí u žáků schopnost adekvátně odhadnout své schopnosti a hranice
- učí žáky správně vybrat důležité informace
- rozvíjí u žáků schopnost stanovit si své vlastní cíle

Metody

- výklad
- práce s informacemi

- diskuse
- projekt
- samostatná práce
- didaktické a pohybové hry
- učení o životních situacích
- práce s internetem
- problémové učení
- názorně demonstrační
- exkurze
- beseda
- kritické myšlení
- myšlenkové mapování
- brainstorming
- samostatná tvorba

Kompetence sociální a personální

Kompetence

- účinně spolupracuje ve skupině
- podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu
- na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy
- chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu
- oceňuje zkušenosti druhých lidí
- respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj

- ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Strategie

- zařazuje práci ve skupině
- vede žáky ke spolupráci se všemi ve třídě
- vede žáky k vytváření pravidel práce ve skupině a jejich dodržování
- motivuje žáky k hodnocení své práce
- umožňuje žákům střídání rolí při práci ve skupině
- vede žáky k uvědomování si svých předností a nedostatků
- rozvíjí v žácích zodpovědnost za provedenou práci
- umožňuje poznávání vlastních schopností dětí
- vede žáky k vyjádření a obhájení vlastního názoru, respektování názorů ostatních
- vede žáky k pomoci ostatním a k požádání o pomoc

Metody

- skupinová práce
- sebehodnocení žáka
- projekty
- prezentace
- prožitkové hry
- dotazník
- reflexe práce ve skupině
- projektové vyučování
- přednášky
- besedy
- debata
- diskuse

Kompetence digitální

Kompetence

- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty
- vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků

Strategie

- připravuje žáky na život ve světě digitálních technologií
- vede žáky sebejistě, kriticky a odpovědně používat digitální technologie
- zahrnuje informační a datovou gramotnost, komunikaci a spolupráci, mediální gramotnost, tvorbu digitálního obsahu (včetně programování), bezpečnost (včetně schopnosti snadno se pohybovat v digitálním prostředí a kompetencí souvisejících s kybernetickou bezpečností), otázky související s duševním vlastnictvím, řešení problémů a kritické myšlení
- učí interagovat s informační komunikací při výuce, v práci a při účasti na dění ve společnosti.
- rozvíjí chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost
- pomáhá vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinuje různé formáty, a napomáhá vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- dohliží na předcházení situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních
- při spolupráci, rozvíjí komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí a motivujeme k etickému jednání a chování

Metody

- praktické činnosti
- učení nápadobou
- skupinová práce
- práce ve dvojicích
- pokus, experiment
- prezentace
- poslech
- samostatná tvorba

- prohlídka
- ročníková práce
- badatelství
- diskuse

5.20.4 Učební osnovy

5.20.4.1 1. stupeň

Pč		Pracovní činnosti			1. stupeň	
ČÍSLO VÝSTUPU (RVP)	RVP VÝSTUPY	OČEKÁVANÉ ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	ROČNÍK
1. období						
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM						
ČSP-3-1-01	vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	pracuje s papírem a kartonem podle nápodoby učitele.	Vlastnosti papírů – mačkání, stříhání, skládání, lepení			1.
		rozlišuje materiály na přírodní a technické.	Materiály přírodní a technické			
		pracuje se sezónními přirodninami, využívá je ke tvoření. upevňuje svůj vztah k přírodě.	Využití sezónních přirodnin – navlékání	Prv: příroda v ročních obdobích		
		pracuje s modelovací hmotou podle zadání i vlastní fantazie.	Práce s modelovací hmotou			2.
		používá různé pomůcky a nástroje při vyrábění, pojmenovává je, určuje jejich význam a účel.	Pomůcky a nástroje			
		vyrábí z papíru a kartónu prostorové výrobky, tvary.	Práce s papírem a kartónem – prostorové tvary	M: geometrická tělesa		2.-3.
		navléká, aranžuje, dotváří a třídí nasbíraný přírodní materiál.	Práce s přírodním materiélem			
		navléká nit a dokáže přišít knoflík, vyrobí jednoduchý textilní výrobek.	Práce s textilem a jednoduché šití			2.

		pracuje s jinými druhy modelovacích hmot – hlína, těsto, přírodní materiál.	Práce s jinými druhy modelovacích hmot	3.
		ustříhne a nalepí textilii.	Práce s textilem	
		si sám volí vhodné pomůcky a nástroje ke své práci.	Pomůcky a nástroje	
ČSP-3-1-02	pracuje podle slovního návodu a předlohy	pracuje se šablonou, obkresluje ji a daný tvar vystřihuje.	Práce podle šablony	1.
		dodržuje zásady bezpečnosti při práci, udržuje čisté pracovní místo a ukládá pomůcky na své místo.	Pravidla bezpečnosti	
		dodržuje jednoduchý pracovní postup, pracuje dle slovního návodu a dbá na hygienu, porádek a pravidla bezpečnosti práce.	Jednoduché pracovní postupy	
		podle slovního návodu nebo předlohy navléká, aranžuje, dotváří, opracovává a třídí nasbíraný přírodní materiál.	Práce s přírodním materiélem dle návodu	

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

ČSP-3-2-01	zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	poznává části stavebnice, seznamuje se s návodem a staví stavebnicové systémy dle vlastní fantazie.	Práce se stavebnicemi	1.
		staví stavebnicové modely podle jednoduchých návodů, předloh a náčrtů.	Práce s návodem, předlohou a náčrtem	
		sestaví stavebnici podle jednoduchého slovního či grafického návodu a následně dokáže demontovat výrobek ze stavebnice.	Montážní a demontážní práce	

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

ČSP-3-3-01	provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	pozoruje přírodní změny ve školní zahradě.	Vycházka – školní zahrada	1.
		vypěstuje některé z rostlin, pozoruje změny rostlin při jejich růstu od klíčení.	Pěstování rostlin na školní zahradě (fazol, salát, ředkvička, mrkev)	
		pozoruje a zaznamená výsledky pozorování růstu.	Pozorování výpěstků	
ČSP-3-3-02	pečeje o nenáročné rostliny	pečeje o pokojové rostlinky ve třídě a školní chodbě dle pokynů učitele. sděluje své zkušenosti péče o pokojové rostlinky z domova.	Péče o pokojové rostlinky – otírání listů, zalévání	1.

	pojmenovává některé pokojové rostliny (ve třídě, školní chodbě), otírá jejich listy, zalévá je a kypří jejich půdu (zeminu).	Pokojové rostliny – otírání, zalévání, kypření		2.
	pěstuje nenáročné rostliny, pečeje o záhon, pleje plevel.	Základy pěstitelství – plení školních záhonků		3.

PŘÍPRAVA POKRMŮ

ČSP-3-4-01	připraví tabuli pro jednoduché stolování	pojmenovává kuchyňské nástroje a technické vybavení kuchyně s vizuální oporou.	Vybavení kuchyně, technika v kuchyni		1.
		prostře pro jednoduché stolování.	Základy stolování		1.-2.
		připraví jednoduchý jídelníček dle příležitosti.	Jídelníček		3.
ČSP-3-4-02	chová se vhodně při stolování	se řídí základními zásadami slušného a správného chování u stolu.	Slušné chování při jídle		1.-3.

2. období

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

ČSP-5-1-01	vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	vystřihuje, děruje a vyřezává jednoduché prostorové tvary z papíru a kartonu.	Vystřihování tvaru podle šablony polepování, děrování, vyřezávání jednoduchých prostorových konstrukcí z papíru a kartonu		4.	
		uplatňuje při práci s textilem různé druhy stehů.	Práce s textilem		4.-5.	
		aranžuje jednoduchou květinovou výzdobu.	Práce s přírodninami		4.	
		vytvorí vlastní tapetu a užívá metodu tapetování.	Práce s papírem a kartonem – tapetování		5.	
		využívá přírodní materiál k vlastní fantazijní tvorbě	Práce s přírodním materiálem		4.	
		použije vhodné pomůcky a náčiní při vytváření jednoduchého textilního výrobku s využitím různých druhů stehů.			5.	
ČSP-5-1-02	využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	využívá při tvorbě prvky lidových tradic.	Tradice a zvyky		EGS – Jsme Evropané	
		pojmenuje a vysvětlí význam lidových řemesel, využívá lidové tradice a zvyky při vlastní tvorbě.	Prvky lidové tvořivosti a lidová řemesla		5.	

ČSP-5-1-03	volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	se seznamuje s novými pracovními pomůckami a náčiním, používá je vhodným způsobem.	Vhodné pracovní pomůcky a náčiní			4.
		použije vhodné pomůcky a náčiní při vytváření jednoduchého textilního výrobku s využitím různých druhů stehů.	Práce s textilem			5.
ČSP-5-1-04	udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	udržuje pořádek na svém pracovním místě, organizuje svoji práci tak, aby vedla k výrobě kvalitního výrobku.	Pořádek na pracovním místě a organizace práce			4.
		dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti.	Zásady hygieny a bezpečnosti			5.
		poskytne první pomoc při úrazu způsobeném použitými pracovními nástroji a pomůckami	První pomoc při úrazu	Př: důležitá telefonní čísla záchranných integrovaných složek (4. roč.)		
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI						
ČSP-5-2-01	provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	smontuje a následně demontuje složitější stavebnicový model.	Montážní a demontážní práce (konstrukční, prostorové a plošné stavebnice)			4.
		montuje a demontuje složitější stavebnicové systémy; při konstrukční činnosti využívá návodů, předloh a vlastních jednoduchých náčrtů.	Montáž, demontáž a konstrukční činnost			5.
ČSP-5-2-02	pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	sestaví složitější výrobek podle návodu, předlohy nebo jednoduchého náčrtu.	Konstrukční činnost (špejle, krabice ...)			4.
ČSP-5-2-03	dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	při práci dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti.	Hygiena a bezpečnost při práci			4.
		poskytne první pomoc při úrazu způsobeném použitými pracovními nástroji a pomůckami při konstrukčních činnostech.	Poskytnutí první pomoci			5.
PĚSTITELSKÉ PRÁCE						
ČSP-5-3-01	provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	vysvětlí rozdíl mezi setím a sázením.	Základy pěstitelství			4.
		vede samostatně pěstitelské pokusy a pozorování.	Pěstování ze semen			4.
		provádí jednoduché pěstitelské činnosti.	Ošetřování výpěstků			4.

		se seznámí s nejznámějšími jedovatými rostlinami.	Rostliny kolem nás (využití, alergie)	Prv: rostliny	5.
ČSP-5-3-02	ošetruje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	ošetruje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny.	Podmínky pro pěstování rostlin		4.
		pěstuje pokojové i jiné rostliny podle jejich nároků, používá vhodné pomůcky a náčiní.	Podmínky pro pěstování rostlin		5.
ČSP-5-3-03	volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	zvolí správně pomůcky, nástroje a nářadí podle druhu pěstitelských činností.	Nástroje a pomůcky		4.
ČSP-5-3-04	dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	při práci dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti.	Hygiena a bezpečnost při práci		4.
		poskytne první pomoc při úrazu způsobeném použitými pracovními nástroji a pomůckami při práci na školním pozemku nebo pěstitelských činnostech.	První pomoc při úrazu		5.

PŘÍPRAVA POKRMŮ

ČSP-5-4-01	orientuje se v základním vybavení kuchyně	pojmenuje základní vybavení školní kuchyňky/kuchyně.	Seznámení s vybavením školní kuchyňky		4.
		používá správně základní vybavení kuchyně.	Správné použití kuchyňského vybavení		5.
ČSP-5-4-02	připraví samostatně jednoduchý pokrm	připraví samostatně jednoduchý pokrm studené kuchyně.	Studená kuchyně – příprava pokrmu		4.
		zajistí suroviny pro přípravu jednoduchého pokrmu.	Příprava surovin		5.
		připraví samostatně jednoduchý pokrm studené nebo teplé kuchyně dle receptu.	Příprava pokrmu podle receptu		4.
ČSP-5-4-03	dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	dodržuje pravidla správného stolování a chování při stolování.	Pravidla stolování		4.
		dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování.	Pravidla stolování		5.
ČSP-5-4-04	udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	udržuje pořádek a čistotu na pracovní ploše.	Pořádek a čistota pracovních ploch		4.
		dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti.	Hygiena práce a bezpečnost		5.
		poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni.	První pomoc při úrazu		4.

5.21 Be-Better

5.21.1 Obsahové, časové a organizační vymezení

Obsah vyučovacího předmětu *Be-Better* (B-Be) je tvořen obsahem vzdělávacího oboru *Člověk a svět práce* pro II. stupeň z okruhů *Svět práce* a *Využití digitálních technologií*. Jsou v něm integrovány tematické okruhy průřezových témat. Vede k naplnění očekávaných výstupů RVP ZV.

Vyučovací předmět *Be-Better* je zaměřen na propojování znalostí a vědomostí z různých oblastí s tím, s čím se žáci setkávají v běžné realitě. Podstatou je snaha vést žáky k samostatnému myšlení, tvůrčí analytické práci s informacemi, vytvoření přirozené potřeby celoživotního sebevzdělávání, vzájemné spolupráci, schopnosti reflektovat chybu svou i chybu druhých, pracovat s ní a poučit se z ní, ale vést i plodnou diskusi o názorech druhých lidí. Umožníme tak žákům překlenout rozdílnost poznatků a občasnou odtrženosť teoretického vyučování od reality života. Žáci se učí plánovat, organizovat a hodnotit vlastní práci.

Výuka probíhá především v kmenových třídách, s možností využít mobilní počítačovou učebnu.

Předmět *Be-Better* je na II. stupni je vyučován v ročnících s časovou dotací:

- 6. ročník 2 hodiny /týden
- 7. ročník 1 hodina /týden
- 8. ročník 2 hodiny /týden
- 9. ročník 1 hodina / týden, z toho 1 hodina z disponibilních hodin.

Vzdělávací obsah je rozdělen na dva tematické okruhy:

- Využití digitálních technologií
- Svět práce

Vzdělávání v předmětu:

- vede k pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- vede k osvojení základních pracovních dovedností a návyků, i organizaci a plánování práce
- vede k budování vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů
- vede k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti
- vede k poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- vede k budování sebedůvěry a kladných postojů k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- žák chápe práci jako příležitost k seberealizaci a k rozvoji podnikatelského myšlení

- vede žáka k orientaci v různých oborech lidské činnosti a osvojení si potřebných poznatků a dovedností významných pro volbu vlastního profesního změření a pro další životní a profesní orientaci.

Předmět *Be – Better* úzce souvisí s předměty Informatika a Výchova k občanství

- Informatika: práce s digitálními technologiemi
- Výchova k občanství: občanské povinnosti, zákoník práce

5.21.2 Průřezová téma

Předmětem se prolínají tato průřezová téma:

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- Tvorba mediálního sdělení
- Práce v realizačním týmu

5.21.3 Výchovné a vzdělávací postupy pro rozvoj klíčových kompetencí

Výchovné a vzdělávací postupy jsou ve výuce předmětu *Be – Better* uplatňovány všemi učiteli tohoto předmětu a směřují k utváření klíčových kompetencí:

5.21.4 Učební osnovy

5.21.4.1 2. stupeň

B-Be		Be Better		2. stupeň		
ČÍSLO VÝSTUPU (RVP)	RVP VÝSTUPY	OČEKÁVANÉ ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY	PRŮREZOVÁ TÉMATA	ROČNÍK
6. a 7. ročník						
VYUŽITÍ DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ						
ČSP-9-7-01	ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky	dokáže samostatně diagnostikovat základní problémy digitální techniky a zjistit jejich příčinu a případně ji opravit.	Práce s digitální technikou - mobilní telefon, tablet, počítač - řešení problémů, vyhledávání informací k řešení problémů a jejich následná aplikace v praxi			6.- 9.
ČSP-9-7-02	propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení	dokáže samostatně určit, která zařízení jsou kompatibilní. rozpozná konektory pro připojení digitálních zařízení, pro propojení digitálních zařízení s počítačem	Rozpoznávání softwarových a hardwarových specifikací u jednotlivých zařízeních - práce s vyhledávačem			6.- 9.
ČSP-9-7-03	pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava	orientuje se v možnostech využití mobilních technologií, ve vybraných konkrétních službách, aplikacích a možnostech souvisejících s mobilními technologiemi (zná jejich cenu, využití, strukturu) a pro svou potřebu a využití navrhne a předvede efektivní způsob práce s mobilními technologiemi	Práce s mobilním telefonem, tabletem a aplikacemi. Práce s vyhledávačem, webovým prohlížečem, vyhledávání a zjišťování informací pomocí internetu a následné využití zjištěných informací v praxi			6.- 9.
ČSP-9-7-04	ošetruje digitální techniku a chrání ji před poškozením	dokáže vyhodnotit vlivy, které negativně působí na digitální techniku a dokáže jí před nimi ochránit	práce s digitální technikou, její ošetření a údržba			6.- 9.
ČSP-9-7-05	dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu	dodržuje hygienu práce, udržuje digitální zařízení čisté a bezpečně uložené poskytne první pomoc (ošetří drobná zranění, přivolá pomoc při závažnějších poraněních)	práce s digitální technikou, dodržování bezpečnostních pravidel, vyhledání informací k první pomoci,	VkZ: první pomoc při úrazu		6.- 9.

ČSP-9-7-06	přistupuje k mediálním informacím	rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení rozpozná prvky, které signalizují skutečnost, že je prezentován názor novináře uvědomuje si, proč zpravodajství není a nemůže být úplným odrazem reality	pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavných prvků ve sdělení od informativních a společensky významných, hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením	MDV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	6.- 9.
ČSP-9-7-07	popíše základní hodnoty novinářské etiky	posoudí článek z etického hlediska najde rozdíl mezi reklamou a zprávou rozliší hlavní aspekty etické/neetické reklamy popíše, jak se lze neetické reklamě bránit	různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem		6.- 9.
ČSP-9-7-08	umí najít typické výrazové prostředky pro zastření či vyjádření názoru (slova, obraz, zvuk)	umí porovnávat na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a vysvětlit své postoje k nim - rozpozná manipulativní komunikaci v médiích a zaujímá k ní kritický postoj.	identifikování postojů a názorů autora v mediálním sdělení; uplatnění výrazových prostředků pro vyjádření a zastření názoru a postoje		6.- 9.
ČSP-9-7-09	kriticky čte a vnímá mediální sdělení	využívá média jako zdroje informací a naplnění volného času vytváří si představu o roli médií v každodenním životě regionu, v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti.	Rozvíjení schopnosti analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich záměr - například skladba a výběr a téma v časopisech pro dospívající nebo na internetu.		MDV – Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality
ČSP-9-7-10	vytváří mediální sdělení včetně grafického zpracování	volí vhodné výrazové prostředky, svým projevem zaujmě čtenáře zpracovává vlastní dokumenty, které jsou následně kvalitním zdrojem pro školní časopis	Textový editor - tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, práce s jednoduchými grafickými programy		MDV – Práce v realizačním týmu
—	—	umí použít vhodný formát písma, odstavce, dokumentu vloží a upraví do textového dokumentu daný objekt ví, jak lze zautomatizovat práci použitím stylů a kontroly pravopisu	textový editor vkládání a obtékání objektů styl odstavce oddíly psaní seznamů, tabulátoru textová tabulka záhlaví a zápatí dokumentu vzhled stránky		6.

		zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace	prezentační program: práce se snímky, textem, styly, animacemi			6.-7.
--	--	---	--	--	--	-------

8. a 9. ročník

SVĚT PRÁCE

ČSP-9-8-01	orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	vysvětlí základní pracovní náplň vybraných povolání.	Trh práce - povolání, druhy pracovišť, pracovní prostředky a objekty, charakter a druhy pracovních činností, požadavky kvalifikační, zdravotní a osobní			8.-9.
		se seznamuje se základními právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů.	Úřad práce, základní práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů, problémy nezaměstnanosti			
ČSP-9-8-02	posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy	dá do souvislosti své studijní výsledky a osobní záliby se základními požadavky vybraných povolání.	Volba profesní orientace - sebepoznání: zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení		OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti.	8.-9.
ČSP-9-8-03	využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	porovná s pomocí poradenské služby různé druhy vzdělávání.	Možnosti vzdělávání - náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informační a poradenské služby			
ČSP-9-8-04	prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	předvede na modelové situaci své možné uplatnění na trhu práce.	Zaměstnání - způsoby hledání, psaní životopisu, pohovor, drobné podnikání, konkurs		MDV – Tvorba mediálních sdělení	8.-9.
—	—	edituje obsah buňky v tabulce používá vzorce k usnadnění práce používá některé funkce a jejich pomocníky vytvoří a upraví graf rozlišuje základní typy grafů, k jakému účelu se hodí	tabulka a buňka, adresa buňky vzorce a výpočty funkce grafy			8.-9.

6 HODNOCENÍ ŽÁKŮ

6.1 Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků

6.1.1 Zásady a způsob hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

- a) Hodnocení žáka je organickou součástí výchovně vzdělávacího procesu a jeho řízení.
- b) Za první pololetí vydává škola žákovi vysvědčení (v případě slovního hodnocení), výpis z vysvědčení (v případě hodnocení klasifikací); za druhé pololetí vysvědčení (pro oba způsoby).
- c) Hodnocení výsledků vzdělávání žáka je vyjádřeno klasifikačním stupněm nebo slovně. V prvním ročníku jsou žáci hodnocení slovně. Od druhého ročníku jsou žáci hodnocení klasifikací, nepožádá-li zákonný zástupce o užití slovního hodnocení.
- d) Zákonné zástupci žáka jsou o prospěchu žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:
  - průběžně prostřednictvím Školy Online,
  - před koncem každého čtvrtletí (individuální konzultace),
  - případně kdykoliv na požádání zákonného zástupce žáka.
- e) V případě mimořádného zhoršení prospěchu informuje učitel zákonného zástupce žáka bezprostředně a prokazatelným způsobem. Případy zaostávání žáků v učení se projednají na pedagogické radě. Žáci školy, kteří po dobu nemoci nejméně tří měsíce před koncem klasifikačního období navštěvovali školu při zdravotnickém zařízení a byli tam klasifikováni za pololetí ze všech, popřípadě jen z některých předmětů, se po návratu do kmenové školy znovu nezkoušejí a neklasifikují. Jejich klasifikace ze školy při zdravotnickém zařízení v předmětech, ve kterých byli klasifikováni, je závazná. V předmětech, ve kterých nebyli vyučováni, se neklasifikují.
- f) Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech předmětů stanovených *Školním vzdělávacím programem* s výjimkou předmětů výchovného zaměření a předmětů, z nichž byl uvolněn, pokud mu nebylo povoleno opakování ročníku. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.
- g) Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitelka školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.

- h) Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitelka školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.

Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitelku školy o přezkoumání výsledků hodnocení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitelka školy, krajský úřad. Pokud není dále stanoveno jinak, ředitel školy nebo krajský úřad nařídí komisionální přezkoušení žáka, které se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.

- i) V případě, že se žádost o přezkoumání výsledků hodnocení žáka týká hodnocení chování nebo předmětu výchovného zaměření, posoudí ředitelka školy, je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitelka školy, krajský úřad, dodržení pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáka. V případě zjištění porušení těchto pravidel ředitelka školy nebo krajský úřad výsledek hodnocení změní; nebyla-li pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků porušena, výsledek hodnocení potvrdí, a to nejpozději do 14 dnů ode dne doručení žádosti.
- j) Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitelka školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.

6.1.2 Pravidla pro hodnocení klasifikací:

- a) Uskutečňuje se klasifikace průběžná a celková.
- b) Průběžná klasifikace se uplatňuje při hodnocení dílčích výsledků vzdělávání žáka.
- c) Klasifikace souhrnného prospěchu se provádí na konci každého pololetí a není aritmetickým průměrem běžné klasifikace.
- d) Chování neovlivňuje klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech.
- e) Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu.
- f) V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný klasifikační stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.
- g) Ohodnocením výkonu žáka klasifikačním stupněm posuzuje učitel výsledky práce objektivně a přiměřeně náročně.

- h) Pro určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici. Přihlíží se i k snaživosti a pečlivosti žáka, k jeho individuálním schopnostem a zájmům. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru a klasifikace za příslušné období.

6.1.3 Pravidla pro používání slovního hodnocení:

- a) Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených Školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, ke svým vzdělávacím a osobnostním předpokladům a věku. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka; obsahuje také zdůvodnění a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

6.1.4 Kritéria hodnocení výsledků ve vzdělávání (pro klasifikaci i slovní hodnocení):

Hodnotí se zejména:

- a) kvalita výsledků vzdělávání,
- b) píle žáka a jeho přístup ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon,
- c) ucelenosť, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmu, definic, zákonitostí a vztahů,
- d) kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti,
- e) uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí a jiných činnostech,
- f) schopnost nalézat, třídit a interpretovat informace, včetně dovednosti využívání ICT,
- g) kvalita myšlení, především jeho samostatnost, tvořivost, originalita,
- h) přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu,
- i) osvojení účinných metod samostatného studia,
- j) osvojení dovednosti účinně spolupracovat.

6.1.4.1 Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Účelně si organizuje vlastní práci. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost, originalita a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Dokáže pracovat s informacemi a spolupracovat s ostatními. Je schopen samostatně studovat vhodné texty – dokáže se učit.

6.1.4.2 Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost, někdy originalita. Ústní a písemný projev míval menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty. Při práci s informacemi má drobné problémy, zvláště v jejich zpracování a uplatnění. Při spolupráci s ostatními vyžaduje pouze drobnou podporu nebo pomoc.

6.1.4.3 Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmu, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Má problémy s organizací vlastní práce. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomocí učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, neoriginální, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele. Při práci s informacemi má častější problémy, jak při jejich zisku a třídění, ale zvláště v jejich zpracování a uplatnění. Při spolupráci s ostatními vyžaduje podporu nebo pomoc.

6.1.4.4 Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Nedokáže si samostatně zorganizovat vlastní práci, vyžaduje výraznou

pomoc učitele. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti. Při práci s informacemi má zásadní problémy, často je nedovede zpracovat. Při spolupráci s ostatními vyžaduje výraznou podporu nebo pomoc ostatních.

6.1.4.5 Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat. Nedovede pracovat s informacemi, a to i při jejich vyhledávání. Nedokáže spolupracovat s ostatními i přes jejich pomoc a podporu.

6.1.5 Zásady pro hodnocení chování ve škole:

- a) Chování se hodnotí klasifikací.
- b) Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ní ředitelka po projednání na pedagogické radě.
- c) Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel slušného chování a dodržování školního rádu během klasifikačního období.
- d) Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka;
- e) Zákonné zástupci žáka jsou o chování žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:
  - průběžně prostřednictvím ŠkolyOnline,
  - před koncem každého čtvrtletí (individuální konzultace),
  - okamžitě v případě mimořádného porušení školního rádu.
- f) Chování žáka na vysvědčení se hodnotí stupni:
  - 1 – velmi dobré,
  - 2 – uspokojivé,
  - 3 – neuspokojivé.

6.1.6 Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků:

- a) Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků.
- b) Při sebehodnocení se žák snaží popsat:
  - co se mu daří,
  - co mu ještě nejde,
  - jak bude pokračovat dál.
- c) Při školní práci vedeme žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky.
- d) K sebehodnocení přihlédne vyučující při hodnocení žáka.

6.1.7 Pravidla pro převod slovního hodnocení na klasifikaci a naopak

- a) Třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.
- b) Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.
- c) Jako podklad pro převod klasifikace na slovní hodnocení, a naopak slouží Kritéria hodnocení výsledků ve vzdělávání.

6.1.8 Celkový prospěch na vysvědčení:

Žák je hodnocen stupněm:

- a) prospěl(a) s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré; to stejné platí pro slovní hodnocení, udělá se převod,
- b) prospěl(a), není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením,
- c) neprospěl(a), je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí,
- d) nehodnocen(a), není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí.

Způsob získávání podkladů pro hodnocení:

Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky:

- a) soustavným diagnostickým pozorováním žáka,
- b) soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování,
- c) různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové), didaktickými testy,
- d) kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami,
- e) analýzou různých činností žáka,
- f) konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby s dalšími odborníky (PPP),
- g) rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka.

Opravná zkouška:

Žák koná opravnou zkoušku v případě, že byl na konci druhého pololetí klasifikován stupněm nedostatečně, nebo hodnocen odpovídajícím slovním hodnocením nejvýše ve dvou předmětech a na daném stupni dosud neopakoval ročník. Komisi pro opravnou zkoušku jmenuje ředitelka školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitelka školy, jmenuje komisi krajský úřad.

Termíny opravných zkoušek určí ředitelka školy tak, aby byly vykonány nejpozději do 31. srpna. Pokud se žák v tomto termínu nemůže z vážných důvodů k opravné zkoušce dostavit, lze povolit vykonání opravné zkoušky nejpozději do 15. září. Do té doby žák navštěvuje podmínečně nejbližší vyšší ročník.

Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. O termínu konání opravné zkoušky informuje třídní učitel písemně zákonného zástupce.

Žák, který se bez vážných důvodů ve stanoveném termínu nedostaví k opravné zkoušce a do dvou dnů se neomluví, a žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně, z daného předmětu neprospěl.

6.2 Komisionální přezkoušení

- a) Komisionální přezkoušení se koná, má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, netýká-li se žádost o přezkoumání výsledků hodnocení chování nebo předmětů výchovného zaměření
- b) Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitelka školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitelka školy, jmenuje komisi krajský úřad.
- c) Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení.

- d) Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.
- e) Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitelka školy v souladu se Školním vzdělávacím programem.
- f) V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.

6.3 Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

- a) Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze speciálních vzdělávacích potřeb a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevují speciální vzdělávací potřeby žáka, a na obou stupních základní školy.
- b) Způsob hodnocení musí být v souladu s případným doporučením školského poradenského zařízení. Třídní učitel jej projedná s ostatními vyučujícími a se zákonným zástupcem.
- c) Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zvýrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.
- d) Způsob hodnocení projedná třídní učitel s ostatními vyučujícími.
- e) Je-li to potřebné, sdělí třídní učitel vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení žáka.

6.4 Výchovná opatření

Výchovnými opatřeními jsou myšleny pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření.

6.4.1 Pochvaly a další ocenění:

- a) Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za mimořádně úspěšnou práci.
- b) Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.

6.4.2 Další výchovná opatření:

Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:

- napomenutí třídního učitele,
- důtku třídního učitele,
- důtku ředitele školy.

6.4.2.1 Napomenutí třídního učitele (NTU):

Uděluje ho třídní učitel; udělení včetně konkrétního důvodu oznámí TU zákonnému zástupci prostřednictvím Školy online. Na vysvědčení se neuvádí.

Kritéria pro udělení NTU

- časté zapomínání pomůcek,
- narušování výuky hlasitým mluvením, vykřikováním, napovídáním apod.,
- porušování školního rádu.

6.4.2.2 Důtnka třídního učitele (DTU):

Uděluje ji třídní učitel; udělení včetně konkrétních důvodů oznámí TU zákonnému zástupci žáka prostřednictvím Školy online a rovněž ředitelce školy. **Na vysvědčení se neuvádí.**

Kritéria pro udělení DTU:

- časté zapomínání pomůcek, neplnění povinností, přestože bylo již uděleno NTU, žák nejeví snahu o zlepšení,
- narušování vyučování mluvením, vykřikováním, napovídáním, přestože již bylo uděleno NTU a žák nejeví snahu o zlepšení,
- drzé chování k zaměstnancům školy, vulgární vyjadřování (v případě, že přestupek je ojedinělý a malého rozsahu),
- ubližování spolužákům, vandalismus, krádeže, neoprávněné užívání cizí věci, podvody apod. (v případě, že je přestupek ojedinělý a malého rozsahu),
- neomluvená absence do 5 vyučovacích hodin,
- opakované nebo závažnější porušování školního rádu.

6.4.2.3 Důtnka ředitele školy (DŘŠ):

Uděluje ji ředitelka školy po projednání na pedagogické radě. Udělení včetně konkrétních důvodů oznámí TU zákonnému zástupci žáka prostřednictvím Školy online. **Na vysvědčení se neuvádí.**

Kritéria pro udělení DŘŠ:

- časté zapomínání pomůcek neplnění povinností, přestože bylo již uděleno NTU, žák stále nejeví snahu o zlepšení,
- narušování vyučování mluvením, vykřikováním, napovídáním, přestože již bylo uděleno NTU a žák stále nejeví snahu o zlepšení,
- drzé chování k zaměstnancům školy, vulgární vyjadřování,

- ubližování spolužákům, vandalismus, krádeže, neoprávněné užívání cizí věci, podvody apod.,
- neomluvená absence do 20 vyučovacích hodin,
- opakované závažné porušování školního rádu.

Výchovné opatření je vždy zapsáno ve Škole online podpisem třídního učitele nebo ředitelky.

Rodiče svým podpisem potvrzují doručení oznámení o výchovném opatření.

7 EVALUACE ŠKOLY

7.1 Vlastní hodnocení školy

Podstatné v naší práci je dát šanci všem zúčastněným a na výchově a vzdělání žáků být kreativní, dělat věci co nejlépe a odpovědně na základě svých vlastních zkušeností, vědomostí, dovedností a představ. Autoevaluace poskytuje zpětnou vazbu o kvalitě školních činností. Umožňuje formulovat další možnosti rozvoje školy a navrhovat řešení v oblastech, které jsou slabším článkem v systému. Pro autoevaluaci je významné i hodnocení zvnějšku.

7.2 Cíle a kritéria autoevaluace

Cílem autoevaluace školy je zjistit aktuální informace o stavu školy, a tím získat podklady pro plánování a realizaci dalšího rozvoje školy. Kritéria autoevaluace jsou stanovována pro jednotlivé dílčí cíle, které si škola stanovuje na každý školní rok (jsou stanoveny v rámcovém plánu práce pro každý školní rok).

7.3 Oblasti autoevaluace

V autoevaluaci školy se zaměřujeme na tyto základní oblasti:

- šetření sociálního klimatu školy
- jak vzdělávání probíhá (používané vzdělávací strategie, metody, jejich efektivitu, naplnění cílů vzdělávání),
- podporu školy žákům (jak škola motivuje žáky k učení, jak podporuje žáky se speciálními potřebami i žáky nadané),
- spolupráci školy s rodiči (její rozsah, formy a efektivitu),
- posuzování schopnosti týmové spolupráce pedagogického sboru: dotazník, SWOT analýza, řízený rozhovor, práce předmětových komisí
- kritické zhodnocení dosavadního vzdělávacího programu vzhledem k RVP
- pravidelná autoevaluace pedagogických pracovníků
- řízení školy (efektivity, odbornost, vzdělávání v manažerské oblasti)
- personální práci,
- kvalitu vzdělávání pedagogických pracovníků (jejich profesní rozvoj),
- úroveň práce školy vzhledem k podmínkám a ekonomickým zdrojům (hledání rezerv).

Ke všem těmto oblastem se mohou vyjadřovat, přicházet s připomínkami a podněty zaměstnanci školy, zákonné zástupci a v přiměřené míře i žáci školy. Kromě toho management školy aktivně zjišťuje, shromažďuje a vyhodnocuje názory, připomínky a návrhy žáků, jejich zákonných zástupců, zaměstnanců školy i širší veřejnosti. Zpracované výsledky průběžně zpracovává do života školy.

7.4 Kritérii pro vyhodnocování výsledků autoevaluace

- výsledky předchozí fáze autoevaluace, která byla věnována dané oblasti,

- zjištěné objektivní výsledky srovnatelných škol v České republice v dané oblasti,
- korelace se zjištěnými očekáváními žáků, jejich zákonných zástupců a pedagogických pracovníků školy v dané oblasti,
- korelace s platnými právními normami

7.5 Nástroje autoevaluace

Při autoevaluačních činnostech školy, používáme různé metody tak, aby v dlouhodobé perspektivě byly zjištěné skutečnosti co nejobjektivnější.

Využívané nástroje:

- SWOT
- dotazníky pro žáky, učitele, rodiče
- individuální konzultace s každým zaměstnancem školy
- analýza školní dokumentace
- hospitace (ředitelka, zástupci ředitele, uvádějící učitelé) a vzájemné hospitace
- roční plán činností
- zápis y z porad
- rozbory pololetních a srovnávacích písemných prací a testů
- třídní schůzky a konzultační hodiny
- osobní kontakty rodičů a učitelů
- práce metodického sdružení
- portfolia žáků a učitelů
- úspěšnost žáků v přijímacím řízení na SŠ a víceletá gymnázia
- výsledky žáků v soutěžích a olympiádách
- výsledky externího zjišťování a vyhodnocování výsledků vzdělávání žáků v porovnání s velkým referenčním vzorkem (předmětové testování Scio, výběrové testování ČŠI apod.).

7.6 Časové rozvržení autoevaluačních činností

Časové rozvržení autoevaluačních činností odpovídá struktuře školního roku, ve kterém jsou realizovány. Obecně platí, že tyto činnosti většinou rozprostíráme rovnoměrně do celého roku. Jsou prováděny průběžně a periodicky dle stanoveného plánu či aktuální potřeby školy.

Časové rozvržení autoevaluačních činností:

- hospitační činnost (v průběhu celého školního roku)
- sebehodnocení práce učitelů a hodnocení ředitelem školy za minulý školní rok
- projednání vlastního hodnocení školy pedagogickou radou (vyhláška č.15/2005 Sb. v platném znění)
- srovnávací prověrky (1x za čtvrtletí)
- dotazníky na klima školy (podle potřeby)
- hospitační činnost (v průběhu celého školního roku)

- sebehodnocení práce učitelů a hodnocení ředitelem školy za minulý školní rok
- projednání vlastního hodnocení školy pedagogickou radou (vyhláška č.15/2005 Sb. v platném znění)
- srovnávací prověrky (1x za čtvrtletí)
- dotazníky na klima školy (podle potřeby)
- hospitační činnost (v průběhu celého školního roku)
- sebehodnocení práce učitelů a hodnocení ředitelem školy za minulý školní rok
- projednání vlastního hodnocení školy pedagogickou radou (vyhláška č.15/2005 Sb. v platném znění)
- srovnávací prověrky (1x za čtvrtletí)
- dotazníky na klima školy (podle potřeby)

8 PLATNOST DOKUMENTU

I.

Pedagogická rada Soukromé Základní školy a Mateřské školy B-English projednala na svém zasedání 1. 9. 2023 Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání.

Školská rada projednala ŠVP na svém zasedání dne 1. 9. 2023

II.

Tento dokument nabývá účinnosti dne 1. 9. 2023.

Dnem 1. 9. 2023 zároveň končí platnost Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, který byl v platnosti od 1. 9. 2020.

Mgr. Sylvia Jančiová
ředitelka a předkladatelka ŠVP ZV

V Králově Dvoře, dne 1. 9. 2023

9 PŘÍLOHY

Seznam užívaných zkrátek pro zpracování školního vzdělávacího programu pro 1. a 2. stupeň.

9.1 Zkratky vzdělávacích předmětů a vzdělávacích oborů:

zkratka užívaná ve ŠVP	název předmětu
Čj	český jazyk a literatura
Aj	anglický jazyk
M	matematika
Prv	prvouka
Př	přírodověda, přírodopis
Vl	vlastivěda
Ch	chemie
F	fyzika
Z	zeměpis
D	dějepis
VkO	výchova k občanství
Hv	hudební výchova
VkZ	výchova ke zdraví
Vv	výtvarná výchova
Pč	pracovní činnosti
Tv	tělesná výchova
B-Be	Be- Better
Inf	informatika
Nj /Fj	německý jazyk /francouzský jazyk

9.2 Zkratky průřezových témat

zkratka užívaná ve ŠVP	název průřezového tématu
OSV	Osobnostní a sociální výchova
VDO	Výchova demokratického občana
EGS	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
MKV	Multikulturní výchova
ENV	Enviromentální výchova
MDV	Mediální výchova